

ROMÁNIA HIVATALOS KÖZLÖNYE

A MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI KIVONATOS FORDÍTÁSA

I. RÉSZ

176. (XX) évfolyam – 71. szám **TÖRVÉNYEK, EGYEDI RENDELETÉK, HATÁROZATOK
ÉS MÁS JOGI AKTUSOK**

2008. szeptember 22., hétfő

TARTALOM

	<u>Oldal</u>
ÚJRAKÖZZÉTÉTEL (második kiadás)	
Románia Büntetőeljárás Törvénykönyve	2-119

ÚJRAKÖZZÉTÉTEL^{x)}

ROMÁNIA BÜNTETŐELJÁRÁSI TÖRVÉNYKÖNYVE^{xx)}

ÁLTALÁNOS RÉSZ

I. C Í M

ALAPVETŐ SZABÁLYOK ÉS KERESETEK A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN

I. F e j e z e t

A BÜNTETŐELJÁRÁS CÉLJA ÉS ALAPVETŐ SZABÁLYAI

A büntetőeljárás célja

1. cikk – A büntetőeljárás célja idejében és teljes mértékben megállapítani a bűncselekményeket képező tetteket, hogy a bűncselekményt elkövető bármely személyt bűnösségéhez mérten megbüntessék és egyetlen ártatlan személyt se vonjanak büntetőjogi felelősségre.

A büntetőeljárásnak hozzá járulnia a jogrend megvédéséhez, a személyeknek, a személyek jogainak és szabadságjogainak a védelméhez, a bűncselekmények megelőzéséhez, valamint az állampolgároknak a törvények betartása szellemében való neveléséhez.

A büntetőeljárás törvényessége és hivatalos jellege

2. cikk – A büntetőeljárás mind a bűnüldözés, mind az ítélezés folyamán a törvényben előírt rendelkezések szerint folyik.

A büntetőeljárás lefolytatásához szükséges cselekményeket hivatalból végzik el, kivéve azt az esetet, amikor a törvény másképpen rendelkezik.

A valóság felderítése

3. cikk – A büntetőeljárás lefolytatása során biztosítani kell a valóság felderítését az ügy tényeire és körülményeire, valamint a tettes személyére vonatkozólag.

Az aktív szerep

4. cikk – A bűnüldöző szerveknek és a bírói hatóságoknak aktív szerepet kell betölteniük a büntetőeljárás lefolytatásában.

A személyi szabadság szavatolása

5. cikk – A személyi szabadság szavatolt a büntetőeljárás egész idején.

Egyetlen személy sem vehető őrizetbe vagy nem tartóztatható le és nem

^{x)} A fordító szerkesztőség megjegyzései:

1. A törvényi előírások szerinti „eredeti” újraközzététel magyar nyelven Románia Hivatalos Közlönyének 1997. június 5-i 72-73. számában jelent meg, a Monitorul Oficial al României I. Részének 1997. április 30-i 78. számában közzétett joganyag fordításaként, akkor még kizárólag papírhordozón.

2. Románia Hivatalos Közlönye elektronikus formátumban (magyar nyelven) csak 1999-től kezdve jelenik meg. A szerkesztőségünk által, olvasóink érdeklődése alapján kezdeményezett, rendhagyóan eszközölt jelen második kiadás célja főként a könnyebb hozzáférhetőség biztosítása.

3. A szakterminológia korszerűsítése és nemzetközi egybehangolása érdekében 2005. június 20-i kezdettel a következő szóhasználatban egyeztünk meg több hazai szakértővel: a román nyelvről fordított jogszabályok magyar nyelvű szövegében a román nyelvű „articol” (art.)-nak „cikk” (korább: „szakasz”), a „sectiune”-nek pedig szakasz (korább: „cikkely”) felel meg.

4. Ugyancsak a 3. pontban említett célból Románia Hivatalos Közlönyének 2008. augusztus 6-án közzétett 58. számától kezdve az eredeti, román nyelvű szövegben szereplő „decret” kifejezés magyar nyelvű megfelelőjeként a „dekrétum” kifejezés helyett, az Európai Unió, „multilingvális” terminológiához való alkalmazkodás érdekében „egyedi rendelet”-et használunk, az EUROVOC szerint, a közlöny címdalán található fejlécben is.

^{xx)} (A Románia Hivatalos Közlönyének 1997. június 5-i 72-73. számában szereplő ^{x)} lábjegyzet szövege):

Újraközzététel a Monitorul Oficial al României I. Részének 1996. november 14-i 289. számában, magyar nyelven pedig a Románia Hivatalos Közlönyének 1996. december 19-i 182. számában közzétett 141/1996. számú törvény IV. cikke alapján.

A Büntetőeljárás Törvénykönyvet a Hivatalos Közlöny 1968. november 12-i 145-146. száma tette közzé és a 7/1973. számú törvény III. cikke alapján újraközzétették a Hivatalos Közlöny 1973. április 26-i 58-59. számában.

A jelen újraközzététel román nyelven megjelent a Monitorul Oficial al României I. Részének 1997. április 30-i 78. számában.

is vethető alá valamely szabadságkorlátozási formának, csak a törvényben előírt esetekben és feltételek mellett.

Ha az, aki ellen az előzetes letartóztatás intézkedését fogatosították vagy valamely szabadságkorlátozási intézkedést, úgy vélekedik, hogy ez törvényellenes, jogában áll az eljárás egész folyamán az illetékes bírói hatósághoz fordulnia, a törvénynek megfelelően.

Bármely személy, aki ellen törvényellenesen fogatosítottak valamely megelőző intézkedést, jogosult az elszenvedett kár jóvátételére, a törvényben előírt feltételek között.

A büntetőeljárás egész folyamán az előzetesen letartóztatott terhelt vagy vádlott kérheti a bírósági ellenőrzés alatti vagy óvadék ellenében való ideiglenes szabadlábra helyezését.

Az emberi méltóság tiszteletben tartása

5¹. cikk – A bűnüldözési vagy ítélkezési eljárásnak alávetett bármely személyt az emberi méltóság tiszteletben tartásával kell kezelni. A törvény bünteti az illető alávetését kínzásnak vagy kegyetlen, embertelen illetve lealacsonyító bánásmódnak.

A védelem jogának szavatolása

6. cikk – A védelem joga szavatolva van a terhelt vagy vádlott, valamint a többi fél számára a büntetőeljárás egész folyamán.

A büntetőeljárás folyamán a bírósági szervek kötelesek biztosítani a feleknek perbeli jogaik teljes gyakorlását a törvényben előírt feltételek között, és beszerezni a védelemhez szükséges bizonyítékokat.

A bírói szervek kötelesek a terhelt vagy a vádlott tudomására hozni a cselekményt, amellyel vádolják, ennek jogi besorolását, és biztosítani a védelem előkészítésének és gyakorlásának a lehetőségét.

Bármely félnek a büntetőeljárás egész folyamán joga van ahhoz, hogy védő segítsen neki.

Az igazságügyi szervek kötelesek, hogy a terheltnek vagy a vádlottnak még az első nyilatkozata megtétele előtt tudtul adják, hogy joga van a védő segédletéhez, ezt bejegyezve a kihallgatási jegyzőkönyvbe. Az igazságügyi szervek a törvény által előírt feltételek között és esetekben kötelesek intézkedni a terhelt vagy a vádlott jogsegédletének biztosításáról, ha az illetőnek nincs választott védője.

A büntetőeljárás lefolytatásának nyelve

7. cikk – A büntetőeljárás folyamán a román nyelvet használják.

Azon közigazgatási-területi egységek igazságügyi szervei előtt, amelyekben a románon kívül más nemzetiségű lakosság is lakik, biztosítják az illető lakosság anyanyelvének a használatát.

A hivatalos nyelv használata fordító útján

8. cikk – Azoknak a feleknek, akik nem ismerik a nyelvet, amelyen a büntetőeljárás folyik, biztosítják a lehetőséget, hogy fordító útján szerezzenek tudomást az ügycsomó iratairól, valamint azt a jogot, hogy ugyanígy beszélhessenek és teheszenek indítványokat a bírói hatóság előtt.

II. F e j e z e t

A BŰNVÁDI KERESET ÉS A POLGÁRI KERESET A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN

I. Szakasz

A bűnvádi kereset

A bűnvádi kereset tárgya és gyakorlása

9. cikk – A bűnvádi kereset tárgya a bűncselekményt elkövetett személyek büntetőjogi felelősségre vonása.

A bűnvádi keresetet a törvényben előírt vádirattal teszik folyamatba.

A bűnvádi kereset a büntetőeljárás egész folyamán érvényesíthető.

Azok az esetek, amelyekben a bűnvádi kereset megindítása vagy érvényesítése akadályozott

10. cikk – A bűnvádi kereset nem indítható meg, ha pedig megindították, nem érvényesíthető, amennyiben:

- a) a cselekmény nem létezik;
- b) a cselekmény nincs meghatározva a büntető törvényben;
- b¹) a cselekmény nem éri el a bűncselekmény társadalomra veszélyességének fokát;
- c) a cselekményt nem a terhelt vagy vádlott követte el;
- d) a cselekményből hiányzik a bűncselekmény egyik tényállási eleme;
- e) fennforog a cselekmény büntetőjogi jellegét megszüntető okok valamelyike;

f) hiányzik a sértett magánindítványa, az illetékes szerv felhatalmazása vagy értesítése, vagy a bűnvádi kereset megindításához szükséges, a törvényben előírt egyéb feltétel;

g) amnesztia vagy elévülés illetve a tettes halála jött közbe;

h) visszavonták a magánindítványt, illetve a felek kibékültek, azon bűncselekmények esetében, amelyeknél a magánindítvány visszavonása vagy a felek kibékülése megszünteti a büntetőjogi felelősséget;

i) elrendelték a büntetőjogi felelősség helyettesítését;

j) az ügyben már jogerősen határoztak. Az akadályoztatás még abban az esetben is hatályos, ha a jogerősen letárgyalt cselekménynek más jogi minősítést adnának.

Az f) pontban előírt esetben a bűnvádi kereset folyamatba tehető utólag, a törvényes feltételek mellett.

Az ügy lezárása, a bűnüldözés mellőzése, a bűnüldözés megszüntetése, a felmentés és a büntetőeljárás megszüntetése

11. cikk – Ha megállapítást nyer a 10. cikkben foglalt esetek valamelyikének a fennforgása:

1. A bűnüldözés során az ügyész, a nyomozó szerv javaslatára vagy hivatalból elrendeli:

- a) az ügy lezárását, amikor az ügyben nincs terhelt;
- b) a bűnüldözés mellőzését, a 10. cikk a)-e) pontjaiban foglalt esetekben, amikor az ügyben van terhelt vagy vádlott;
- c) a bűnüldözés megszüntetését a 10. cikk f)-h) és j) pontjaiban foglalt esetekben, amikor az ügyben van terhelt vagy vádlott.

2. Az ítélezés során a bíróság kimondja:

- a) a felmentést a 10. cikk a)-e) pontjaiban foglalt esetekben;
- b) a büntetőeljárás megszüntetését a 10. cikk f)-j) pontjaiban foglalt esetekben.

Az igazságügyi szervektől eltérő szervek megkeresése

12. cikk - A 10. cikk b), d) és e) pontjaiban foglalt esetekben az ügy lezárását vagy a bűnüldözés mellőzését elrendelő ügyész vagy a felmentést kimondó bírói hatóság, ha úgy véli, hogy a cselekmény a büntető törvényben foglaltaktól eltérő intézkedéseket vagy szankciókat vonhat maga után, megkeresi az illetékes szervet.

A büntetőeljárás folytatása amnesztia, elévülés vagy a magánindítvány visszavonása esetében

13. cikk – Amnesztia, elévülés vagy a magánindítvány visszavonása esetében a terhelt vagy a vádlott kérheti a büntetőeljárás folytatását.

Ha megállapítják a 10. cikk a)-e) pontjaiban foglalt esetek valamelyikének a fennforgását, az ügyész elrendeli a bűnüldözés mellőzését, a bírói hatóság pedig kimondja a felmentést.

Ha nem állapítják meg a 10. cikk a)-e) pontjaiban foglalt esetek valamelyikének a fennforgását, az ügyész elrendeli a bűnüldözés megszüntetését, a bírói hatóság pedig kimondja a büntetőeljárás megszüntetését.

II. Szakasz A polgári kereset

A polgári kereset tárgya és érvényesítése

14. cikk – A polgári kereset tárgya a vádlott, valamint a polgári jogilag felelős fél polgári jogi felelősségre vonása.

A büntetőeljárás keretében a sértett magánfélként való fellépése által a polgári kereset a bünvádi keresethez csatolható.

A kár a polgári jogi törvények rendelkezéseinek megfelelően térítendő meg:

a) természetben, a dolog visszaadásával, a bűncselekmény elkövetése előtti állapot helyreállításával, valamely irat terjes vagy részleges hatálytalanításával és a kártalanítás bármely más módján;

b) pénzbeli kártérítés fizetésével, amennyiben a természetbeni kártalanítás nem lehetséges.

Ugyancsak pénzbeli kártérítés nyújtandó azért a haszonért, amelytől a magánfelet megfosztották.

A magánfélként való fellépés

15. cikk – A sértett magánfélként léphet fel a terhelt vagy a vádlott és a polgári jogilag felelős személy ellen.

Magánfélként fel lehet lépni a bűnüldözés során, valamint a bírói hatóság előtt egészen a megkereső irat felolvasásáig.

A bűncselekmény folytán sérelmet szenvedett személy magánféli minősége nem zárja ki ennek a személynek azt a jogát, hogy sértettként részt vegyen ugyanabban az ügyben.

A polgári kereset bélyegilleték-mentes.

A polgári jogilag felelős fél

16. cikk – A polgári jogilag felelős fél, kérelemre vagy hivatalból, bevonható a büntetőeljárásba akár a bűnüldözés során, akár a bírói hatóság előtt, egészen a megkereső irat felolvasásáig.

A polgári jogilag felelős személy beavatkozhat a büntetőeljárásba az elsőfokú bírói vizsgálat befejezéséig; az eljárást attól a szakasztól kezdi, amelyben a beavatkozás történik.

A polgári kereset tekintetében a polgári jogilag felelős személyt megilletik mindazok a jogok, amelyeket a törvény a terhelt vagy a vádlott számára előír.

A polgári keresetnek hivatalból való érvényesítése

17. cikk – A polgári keresetet hivatalból is meg kell indítani és érvényesíteni, ha a sértett a Büntetőtörvénykönyv 145. cikkében foglalt egységek egyike.

Ebből a célból a bűnüldöző szervnek vagy a bírói hatóságnak kérnie kell a megkárosított egységtől, hogy terjesszen elő kimutatást a kár nagyságáról és adatokat a kárt okozó cselekményekre vonatkozólag. Az egység köteles előterjeszteni a kért kimutatást és adatokat.

Az 1. bekezdésben említett esetben a bírói hatóság köteles hivatalból határozni a kár megtérítéséről, még akkor is, ha a megkárosított egység nem lépett fel magánfélként.

Az 1. és 3. bekezdés rendelkezései abban az esetben is alkalmazandók, ha a sértett cselekvőképtelen vagy korlátolt cselekvőképességű.

A polgári kereset fenntartása az ügyész részéről

18. cikk – Az ügyész fenntarthatja a bírói hatóság előtt a sértett által megindított polgári keresetet.

Amikor a sértett a Büntetőtörvénykönyv 145. cikkében foglalt egységek valamelyike vagy cselekvőképtelen illetve korlátolt cselekvőképességű személy, az ügyész – ha részt vesz a tárgyaláson – köteles fenntartani ennek polgárfői érdekeit, még ha az illető nem is lépett fel magánfélként.

A polgári bírői hatósághoz benyújtott kereset

19. cikk – Az a sértett, aki nem lépett fel magánfélként a büntetőeljárásban, keresetet nyújthat be a polgári bírői hatóságnál a bűncselekménnyel okozott kár megtérítéséért.

A polgári bírői hatóság előtti tárgyalást felfüggesztik a büntetőügy jogerős megoldásáig.

Ugyancsak keresetet indíthat a polgári bírői hatóság előtt az a sértett, aki fellépett magánfélként vagy akinek nevében hivatalból megindították a polgári keresetet a büntetőeljárásban, de ezt az eljárást felfüggesztették. A büntetőeljárás folytatása esetén a polgári bírői hatóságnál benyújtott keresetet felfüggesztik.

A sértett, amelyik a polgári bírői hatóság előtt keresetet indított, elállhat ettől a bírői hatóságtól és a bűnüldöző szervhez vagy a bírői hatósághoz fordulhat, ha a bűnvádi keresetet később indították meg vagy a büntetőeljárást a felfüggesztés után folytatták. A polgári bírői hatóságtól nem lehet elállni, ha az határozatot hozott, még ha ez nem is jogerős.

A polgári kereset megoldásának különleges esetei

20. cikk – Az a sértett, amelyik fellépett magánfélként a büntetőeljárásban, keresetet indíthat a polgári bírői hatóság előtt, ha a büntető bírői hatóság jogerőssé vált határozatával a polgári keresetet megoldatlanul hagyta.

Azokban az esetekben, amikor a polgári keresetet hivatalból gyakorolták, ha újabb bizonyítékokból megállapítást nyer, hogy a kárt nem térítették meg teljesen, a különbséget a polgári bírői hatóságnál indítandó keresettel követelhető.

A sértett ugyancsak keresettel fordulhat a polgári bírői hatósághoz azoknak a károknak a megtérítéséért, amelyek az elsőfokú büntető bírői hatóság határozatának meghozatala után keletkeztek, illetve azután fedezték fel őket.

A polgári kereset érvényesítése az örökösök által vagy ezek ellen

21. cikk – A polgári kereset valamelyik fél elhalálása esetén a büntető bírői hatóság hatáskörében marad, s a perbe be kell vonni annak örökösait.

Ha a felek egyike jogi személy, ennek átszervezése esetén perbe kell vonni a jogutód egységet, megszűnés vagy feloszlás esetén pedig a felszámolókat.

A büntetőjogi határozat joghatálya polgári jogi, és a polgári jogi határozat hatálya büntetőjogi viszonylatban

22. cikk – A büntető bírői hatóság jogerős határozata az ítélet joghatályával bír a polgári keresetet tárgyaló polgári bírői hatóság előtt a cselekmény fennforgása, az elkövető személye és ennek bűnössége tekintetében.

A polgári bírői hatóságnak a polgári keresetet eldöntő jogerős határozata nem bír az ítélet joghatályával a bűnüldöző szerv és a büntető bíróság előtt a bűncselekmény fennforgása, az elkövető személye és ennek bűnössége tekintetében.

III. Szakasz Felek a büntetőeljárásban

A vádlott

23. cikk – Az a személy, aki ellen a bűnvádi keresetet megindították, az egyik fél a büntetőeljárásban és vádlottnak nevezik.

Más peres felek a büntetőeljárásban

24. cikk – Azt a személyt, aki a bűncselekmény következtében testi, erkölcsi vagy anyagi sérelmet szenvedett, ha részt vesz a büntetőeljárásban, sértett félnek nevezik.

Azt a sértettet, aki a büntetőperben polgári keresetet érvényesít, magánfélnek nevezik.

Az a személy, amelyiknek a büntetőper során a polgárjogi törvénynek megfelelően felelnie kell a vádlott vagy a terhelt cselekményével okozott károkért, polgári jogilag felelős személynek nevezendő.

II. C Í M

A HATÁSKÖR

I. Fej e z e t

A HATÁSKÖR NEMEI

I. Szakasz

A tárgyi és a személy minősége szerinti hatáskör

A bíróság hatásköre

25. cikk – A bíróság ítélezik első fokon az összes bűncselekmények tárgyában, kivéve azokat, amelyeket a törvény más bírói hatóságok hatáskörébe utal.

A katonai törvényszék hatásköre

26. cikk – A katonai törvényszék ítélezik első fokon:

1. a katonák által, a kapitányi rangfokozatig bezárólag, elkövetett bűncselekmények tárgyában, kivéve azokat, amelyeket a törvény más bírói hatóságok hatáskörébe utal;

2. a polgári személyek által elkövetett alábbi bűncselekmények tárgyában:

a) a Nemzetvédelmi Minisztérium, a Belügyminisztérium, az Igazságügyi Minisztérium keretében működő Büntetőintézetek Vezérigazgatósága, a Román Hírszerző Szolgálat, a Külügyi Hírszerző Szolgálat, a Különleges Távközlési Szolgálat és a Védelmi és Őrszolgálat tulajdonában, adminisztrálásában vagy használatában levő azon javak elleni bűncselekmények, amelyeknek a természetükből vagy rendeltetésükből eredően katonai jellegük van vagy amelyek kapcsolatban állnak az állam védelmi kapacitásával vagy biztonságával;

b) a Büntetőtörvénykönyv 348-354. cikkeiben foglalt bűncselekmények;

3. a Nemzetvédelmi Minisztérium, a Belügyminisztérium, az Igazságügyi Minisztérium keretében működő Büntetőintézetek Vezérigazgatósága, a Román Hírszerző Szolgálat, a Külügyi Hírszerző Szolgálat, a Különleges Távközlési Szolgálat és a Védelmi és Őrszolgálat polgári alkalmazottai által a szolgálattal kapcsolatban elkövetett bűncselekmények, a törvény által más bírói hatóságok illetékességébe utaltak kivételével.

A törvényszék hatásköre

27. cikk – A törvényszék:

1. első fokon ítélezik:

a) a Büntetőtörvénykönyv következő cikkeiben foglalt bűncselekmények tárgyában: 174-177., 179. cikk, 189. cikk 3. bekezdése, 190. cikk, 197. cikk 2. és 3. bekezdése, 209. cikk 3. bekezdése, 211. cikk 2. és 3. bekezdése, 212. cikk, 215. cikk 5. bekezdése, 215¹. cikk 2. bekezdése, 218. cikk, 219. cikk 3. bekezdése, ha a cselekmény következménye valamely katasztrófa volt, és 4. bekezdése, 238. cikk, 239. cikk 3. bekezdése, 248¹., 252., 254., 255., 257., 266-270. cikk, 273. cikk 2. bekezdése, 274. cikk 2. bekezdése, 275. cikk 3. bekezdése, 276. cikk, 279. cikk 3. bekezdése, 279¹., 280., 280¹., 282-285., 298., 302²., 312. és 317. cikk, valamint a csempészés bűncselekménye, ha fegyverek, lőszeresek vagy robbanó illetve radioaktív anyagok képezték a tárgyát;

b) azon szándékosan elkövetett bűncselekmények tárgyában, amelyek valamely személy halálát okozták;

c) a Románia nemzetbiztonságával kapcsolatban a külön törvényben foglalt bűncselekmények;

d) a törvényellenes határátlépés bűncselekménye, abban az esetben, ha a büntetés különleges alsó határa 2 év vagy ennél több;

e) a csalárd csőd bűncselekménye, ha a bankrendszerre vonatkozik;

f) a törvény által a hatáskörébe utalt más bűncselekmények tárgyában;

2. fellebbezési bírói hatóságként ítélik a bíróságok által első fokon hozott büntető határozatok elleni fellebbezések ügyében, kivéve a 279. cikk 2. bekezdésének a) pontjában említett bűncselekményekre vonatkozókat;

3. felfolyamodási bírói hatóságként ítélik a bíróságok által a 279. cikk 2. bekezdésének a) pontjában foglalt bűncselekményekkel kapcsolatban kihirdetett büntető határozatok elleni felfolyamodások ügyében és a törvény által külön előírt más esetekben;

4. megoldja a területi körzetébe tartozó bíróságok között felmerült illetékességi összeütközéseket.

A területi katonai törvényszék hatásköre

28. cikk – A területi katonai törvényszék:

1. első fokon ítélik:

a) a törzstisztek által elkövetett bűncselekmények tárgyában, kivéve azokat, amelyeket a törvény más bírói hatóságok hatáskörébe utal;

b) a 27. cikk 1. pontjának a), b) és c) alpontjaiban említett, a katonák által a kapitányi rangig bezárólag vagy a Nemzetvédelmi Minisztérium, a Belügyminisztérium, az Igazságügyi Minisztérium keretében működő Büntetőintézetek Vezérigazgatósága, a Román Hírszerző Szolgálat, a Külügyi Hírszerző Szolgálat, a Különleges Távközlési Szolgálat és a Védelmi és Őrszolgálat polgári alkalmazottai által a szolgálattal kapcsolatban elkövetett bűncselekmények;

c) a törvény által a hatáskörébe utalt más bűncselekmények tárgyában;

2. fellebbezési bírói hatóságként ítélik a katonai törvényszékek által első fokon kihirdetett határozatok elleni fellebbezések ügyében, kivéve a 279. cikk 2. bekezdésének a) pontjában említett bűncselekményeket és a katonai rend és fegyelem ellen elkövetett, a törvény által legfeljebb 2 évi fogházzal büntetett bűncselekményeket;

3. felfolyamodási bírói hatóságként ítélik a katonai törvényszékek által a 279. cikk 2. bekezdésének a) pontjában említett bűncselekményekkel és a katonai rend és fegyelem ellen elkövetett, a törvény által legfeljebb 2 évi fogházzal büntetett bűncselekményekkel kapcsolatban kihirdetett határozatok elleni felfolyamodások ügyében, valamint a törvény által külön előírt más esetekben;

4. megoldja a területi körzetéhez tartozó katonai törvényszékek között felmerült illetékességi összeütközéseket.

A Fellebbviteli Bíróság hatásköre

28¹. cikk – A Fellebbviteli Bíróság:

1. első fokon ítélik:

a) a Büntető Törvénykönyv 155-173. és 356-361. cikkeiben foglalt bűncselekmények tárgyában;

b) a bírósági és a törvényszéki bírák, az e bírói hatóságok melletti ügyészségek ügyészei, valamint a közjegyzők által elkövetett bűncselekmények tárgyában;

c) a megyei számvevő kamarák bírái, ügyészei és pénzügyi ellenőrei által elkövetett bűncselekmények tárgyában;

d) a törvény által a hatáskörébe utalt más bűncselekmények tárgyában;

2. fellebbezési bírói hatóságként ítélik a törvényszékek által első fokon kihirdetett büntető határozatokkal kapcsolatos fellebbezések ügyében;

3. mint felfolyamodási bíróság ítélik a törvényszékek által a fellebbezések ügyében kihirdetett büntető határozatok elleni felfolyamodások ügyében és a törvény által kimondottan előírt más esetekben;

4. megoldja a területi körzetéhez tartozó törvényszékek között vagy bíróságok és törvényszékek, illetve a Bíróság területi körzetében levő különböző törvényszékek körzeteibe tartozó bíróságok között felmerült illetékességi összeütközéseket.

A Katonai Fellebbviteli Bíróság hatásköre

28². cikk – A Katonai Fellebbviteli Bíróság:

1. első fokon ítélik:

a) a Büntetőtörvénykönyv 155-173. és 356-361. cikkeiben foglalt, a katonák által vagy a szolgálattal kapcsolatban a Nemzetvédelmi Minisztérium, a Belügyminisztérium, az Igazságügyi Minisztérium keretében működő Büntetőintézetek Vezérigazgatósága, a Román Hírszerző Szolgálat, a Külügyi Hírszerző Szolgálat, a Különleges Távközlési Szolgálat és a Védelmi és Őrszolgálat polgári alkalmazottai által elkövetett bűncselekmények tárgyában;

b) a katonai törvényszékek és a területi katonai törvényszékek bírái, valamint az illető bírói hatóságok mellett működő ügyészségek katonai ügyészei által elkövetett bűncselekmények ügyében;

c) a törvény által a hatáskörébe utalt más bűncselekmények ügyében;

2. fellebbezési bírói hatóságként ítélik a területi katonai törvényszékek által első fokon kihirdetett határozatok elleni fellebbezések ügyében;

3. mint felfolyamodási bírói hatóság ítélik a területi katonai törvényszékek által a fellebbezések ügyében kihirdetett határozatok ellen, valamint a törvény által kimondottan előírt más esetekben benyújtott felfolyamodások ügyében;

4. megoldja a területi katonai törvényszékek vagy a katonai törvényszékek és a területi katonai törvényszékek vagy a különböző területi katonai törvényszékek illetékességi körzetébe tartozó katonai törvényszékek között felmerült illetékességi összeütközéseket.

A Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság hatásköre

29. cikk – A Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság:

1. első fokon ítélik:

a) a szenátorok és a képviselők által elkövetett bűncselekmények tárgyában;

b) a kormány tagjai által elkövetett bűncselekmények tárgyában;

c) az Alkotmánybíróság bírái, a Számvevőszék tagjai, pénzügyi bírái, ügyészei és ellenőrei és a Törvényhozási Tanács elnöke által elkövetett bűncselekmények tárgyában;

d) a marsallok, tengernagyok és tábornokok által elkövetett bűncselekmények tárgyában;

e) a törvény feltételei között megszervezett vallásfelekezetek elöljárói és a Magas Klérus legalább főpapi vagy ezzel egyenlő rangú többi tagja által elkövetett bűncselekmények tárgyában;

f) a Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság bírái és magisztrátus-asszisztensei, a fellebbviteli bíróságok és a Katonai Fellebbviteli Bíróság bírái, valamint a bírói hatóságok mellett működő ügyészségek ügyészei által elkövetett bűncselekmények tárgyában;

g) a törvény által a hatáskörébe utalt más esetek tárgyában;

2. felfolyamodási bírói hatóságként ítélik:

a) a fellebbviteli bíróságok és a Katonai Fellebbviteli Bíróság által első fokon kihirdetett büntető határozatok elleni felfolyamodások tárgyában;

b) a fellebbviteli bíróságokként a fellebbviteli bíróságok és a Katonai

Fellebbviteli Bíróság által kihirdetett büntető határozatok elleni felfolyamodások tárgyában;

c) az első fokon a Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság büntető osztálya és katonai osztálya által kihirdetett büntető határozatok elleni felfolyamodások tárgyában;

3. a törvény betartása érdekében benyújtott felfolyamodások tárgyában;

4. a semmisségi felfolyamodások tárgyában;

5. megoldja:

a) az illetékességi összeütközéseket azokban az esetekben, amelyekben a Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság a közös felső bíróság;

b) azokat az eseteket, amelyekben az igazságszolgáltatási folyamat megszakadt;

c) az áttételi kéréseket.

II. Szakasz

Területi illetékesség

Illetékesség az országban elkövetett bűncselekmények esetében

30. cikk – A területi illetékességet a következők határozzák meg:

a) a bűncselekmény elkövetési helye;

b) a tettes elfogásának helye;

c) a tettes lakhelye;

d) a sértett lakhelye.

Az ügyben az 1. bekezdés szerint illetékes bírói hatóságok közül az ítélkezik, amelynek területi körzetében a bűnüldözést végezték.

Ha a bűnüldözést a Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság mellett működő Főügyészség vagy a fellebbviteli bíróságok vagy a törvényszékek mellett működő ügyészségek vagy egy központi vagy megyei nyomozószerv vagy a vádirat révén az ügyész bonyolítja le, megállapítja, hogy az 1. bekezdésben foglalt bírói hatóságok közül melyiknek a hatáskörébe tartozik az ítélkezés, figyelembe véve, hogy az ügy körülményeihez képest biztosítva legyen a büntetőeljárás megfelelő lefolytatása.

„A bűncselekmény elkövetési helyén” az a hely értendő, ahol a bűncselekményt egészben vagy részben elkövették illetve az a hely, ahol annak eredménye bekövetkezett.

Illetékesség a külföldön elkövetett bűncselekmények esetében

31. cikk – Az ország területén kívül elkövetett bűncselekmények tárgyában az esetnek megfelelően azok a polgári vagy katonai bírói hatóságok ítélkeznek, amelyeknek a területi körzetében a tettes lakhelye van. Ha ennek nincs Romániában a lakhelye és nem is lakik itten, s a cselekmény a bíróság hatáskörébe tartozik, felette a 2. kerületi bíróság ítélkezik, a többi esetben pedig a tárgy és a személyi minőség szerint illetékes Bukarest municípiumi bírói hatóság.

A hajón elkövetett bűncselekmény annak a bírói hatóságnak az illetékességébe tartozik, amelynek területi körzetében van azon első román kikötő, ahol a hajó horgonyt vet, kivéve azt az esetet, amelyben a törvény másként rendelkezik.

A légi járművön elkövetett bűncselekmény annak a bíróságnak az illetékességébe tartozik, amelynek területi körzetében van az első leszállási hely román területen.

Ha a hajó nem vet horgonyt román kikötőben vagy a légi jármű nem száll le román területen, az illetékesség az, amelyet az 1. bekezdés előír, kivéve azt az esetet, amelyben a törvény másként rendelkezik.

III. Szakasz Illetékesség oszthatatlanság és összefüggés esetén

Az ügyek egyesítése

32. cikk – Oszthatatlanság vagy összefüggés esetén, ha az első fokú ítékezés az összes cselekményekre és az összes tettesekre vonatkozólag ugyanabban az időben folyik, ugyanazon bírói hatóság jár el.

Az oszthatatlanság esetei

33. cikk – Oszthatatlanság áll fenn:

- a) amikor a bűncselekmény elkövetésében több személy vett részt;
- b) amikor két vagy több bűncselekményt ugyanazzal a cselekménnyel követtek el;
- c) folytatódó bűncselekmények esetében vagy bármely más olyan esetben, amikor két vagy több cselekmény egyetlen bűncselekményt képez.

Az összefüggés esetei

34. cikk – Összefüggés áll fenn:

- a) ha két vagy több bűncselekményt különböző cselekményekkel egy vagy több személy együtt, ugyanabban az időben és ugyanazon a helyen követ el;
- b) ha két vagy több bűncselekményt a büntettek közötti előzetes megegyezés alapján különböző időpontban vagy helyen követnek el;
- c) ha a bűncselekményt azért követik el, hogy előkészítsék, megkönnyítsék vagy leplezzék egy másik bűncselekmény elkövetését, vagy azért követik el, hogy megkönnyítsék vagy biztosítsák egy másik bűncselekmény elkövetőjének a büntetőjogi felelősség alóli kibúvását;
- d) ha két vagy több bűncselekmény között kapcsolat áll fenn és az igazságszolgáltatás jobb megvalósítása megköveteli az ügyek egyesítését.

Illetékesség oszthatatlanság vagy összefüggés esetén

35. cikk – Oszthatatlanság vagy összefüggés esetén, ha az illetékesség a különböző tettesekhez vagy különböző cselekményekhez képest a törvény szerint több egyenlő fokú bírói hatóságra tartozik, az összes cselekmények és az összes tettesek feletti ítékezésre az előbb megkeresett bírói hatóság illetékes, ha pedig a cselekmények jellege vagy a személyek minősége szerint különböző fokú bírói hatóságok illetékesek, az egyesített összes ügyek feletti ítékezés a magasabb fokú bírói hatóság illetékességébe tartozik.

Ha a bírói hatóságok közül az egyik polgári, a másik pedig katonai, a katonai bírói hatóság illetékes.

Ha a polgári bírói hatóság magasabb fokú, a polgári bírói hatósággal egyenlő fokú katonai bírói hatóság az illetékes.

Az egyesített ügyek feletti ítékezés illetékességét a bírói hatóság megtartja akkor is, ha az illetékességét meghatározó cselekményért vagy a tettes tekintetében megszüntették a büntetőeljárást, illetve felmentő ítéletet hoztak.

Az orgazdaság, bűnpártolás és egyes bűncselekmények feljelentésének az elmulasztása annak a bírói hatóságnak az illetékességébe tartozik, amely a velük kapcsolatos bűncselekmény tárgyában ítélezik.

Az ügyek egyesítésében döntésre illetékes bírói hatóság

36. cikk – Az ügyek egyesítését az a bírói hatóság határozza el, amely a 35. cikk rendelkezéseinek megfelelően az ítékezésre illetékes.

A 35. cikk 3. bekezdésében foglalt esetben az ügyek egyesítését az a polgári bírói hatóság határozza el, amely megküldi az iratcsomót az illetékes katonai bírói hatóságnak.

Különleges esetek

37. cikk – A 33. cikk a) és b) pontjaiban foglalt oszthatatlansági esetekben, valamint az összefüggés eseteiben az ügyeket, ha az elsőfokú bírói hatóság előtt vannak, egyesíteni kell még akkor is, ha a fellebbezési bírói hatóság újabb érdemi tárgyalásra való küldéssel semmisítette meg a határozatot vagy azt az alsóbb bírósághoz való küldéssel érvénytelenítette a

fellebbezési bírói hatóság.

Az ügyeket a fellebbezési bíróságoknál s az ugyanazon fokú felfolyamodási bíróságoknál is egyesítik, ha azonos ítélezési szakaszban vannak.

A 33. cikk c) pontjában foglalt oszthatatlanság esetében az ügyeket mindig egyesíteni kell.

A különválasztás

38. cikk – A 33. cikk a) pontjában foglalt oszthatatlanság esetében, valamint minden összefüggési esetben a bírói hatóság az ítékezés jó menete érdekében elrendelheti az ügy különválasztását, hogy egyes büntettek vagy bűncselekmények felett külön ítékezzenek.

IV. Szakasz

Közös rendelkezések

A hatáskör hiányára vagy az illetéktelenségre vonatkozó kifogások

39. cikk – A tárgyi hatáskör és a személy minősége szerinti hatáskör hiányának kifogása a büntetőeljárás egész folyamán felhozható, egészen a jogerős határozat meghozataláig.

A területi illetéktelenségi kifogás csupán a megkereső iratnak az elsőfokú bírói hatóság előtti felolvasásáig hozható fel.

A hatáskör hiányára vonatkozó vagy az illetéktelenségi kifogásokat az ügyész és bármelyik fél felhozhatja vagy azokat hivatalból bocsátják a felek megvitatására.

Hatáskör a vádlott minőségének változása esetén

40. cikk – Amikor a bírói hatóság hatáskörét a vádlott minősége határozza meg, a bírói hatóság ítélezési hatásköre akkor is megmarad, ha a bűncselekmény elkövetése után a vádlott már nem rendelkezik az illető minőséggel.

A minőségnek a bűncselekmény elkövetése utáni megszerzése nem váltja ki a hatáskör megváltoztatását.

Hatáskör a jogi minősítés vagy a minősítés megváltozása esetén

41. cikk – A bírói hatóság, amelyet egy bűncselekmény feletti ítékezés céljából megkerestek, akkor is megtartja illetékességét, ha a bírói vizsgálat lefolytatása után megállapítja, hogy a bűncselekmény alsóbb fokú bírói hatóság hatáskörébe tartozik.

Ha a cselekmény minősítését az ügyben folyó ítékezés során közbejött új törvény megváltoztatja, ez nem vonja maga után a bírói hatóság illetéktelenségét, kivéve azt az esetet, amelyben az illető törvény másképp rendelkezik.

A hatáskör vagy illetékesség áthárítása

42. cikk – A bírói hatóság, amely hatáskörét vagy illetékességét áthárítja, megküldi az iratcsomót az áthárítási határozatban illetékesnek nyilvánított bírói hatóságnak.

Ha az áthárítást a tárgyi hatáskör vagy a személy minősége szerinti hatáskör váltotta ki, az a bírói hatóság, amelynek az iratcsomót megküldték, felhasználhatja az elvégzett eljárási cselekményeket és fenntarthatja az ügy tárgyalásától elállt bírói hatóság által elrendelt intézkedéseket.

Területi illetéktelenség miatt kimondott áthárítás esetén az elvégzett cselekmények vagy elrendelt intézkedések fenntartandók.

Az illetékesség áthárításáról szóló határozat nincs alávetve sem a fellebbezésnek, sem a felfolyamodásnak.

A hatásköri vagy illetékességi összeütközés

43. cikk – Amikor két vagy több bírói hatóság ugyanabban az ügyben ítélezésre illetékesnek ismeri el magát, vagy elhárítja az illetékességet, a pozitív vagy negatív hatásköri vagy illetékességi összeütközést a rangsorban felettes magasabb fokú közös bírói hatóság oldja meg.

Ha a hatásköri összeütközés polgári és katonai bírói hatóság között

keletkezik, az összeütközés megoldása a Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság hatáskörébe tartozik.

A rangsorban felettes magasabb fokú közös bírói hatóságot pozitív összeütközés esetén az a bírói hatóság keresi meg, amely utolsóként nyilvánította magát illetékesnek, negatív összeütközés esetén pedig az a bírói hatóság, amely utolsóként hárította el az illetékességét.

A megkeresést az összes esetekben, az ügyész vagy a felek is eszközölhetik.

A pozitív összeütközés megoldásáig az ítélezést fel kell függeszteni.

Annak a bírói hatóságnak, amely utolsóként hárította el illetékességét vagy nyilvánította magát illetékesé, meg kell hoznia azokat a cselekményeket, amelyek sürgősek.

A rangsorban felettes magasabb fokú közös bírói hatóság a felek megidézése mellett határoz az illetékességi összeütközés tárgyában.

Ha az illetékességi összeütközés megoldása végett megkeresett bírói hatóság megállapítja, hogy az illető ügy más bírói hatóságok illetékességébe tartozik, mint amelyek között az összeütközés keletkezett, s ezekkel szemben a megkeresett bírói hatóság nem képez magasabb fokú közös bírói hatóságot, megküldi az iratsomót a közös magasabb fokú bírói hatóságnak.

Az a bírói hatóság, amelynek az ügyet az illetékességet megállapító határozattal küldték meg, többé már nem nyilváníthatja magát illetéktelennek, kivéve az esetet, amelyben a bírói vizsgálat kiegészítéséből eredő új tényállás nyomán megállapítást nyer, hogy a cselekmény a törvény által más bírói hatóság hatáskörébe rendelt bűncselekményt képez.

Az a bírói hatóság, amelynek az ügyet megküldték, megfelelően alkalmazza a 42. cikk 2. bekezdésének rendelkezéseit.

Előzetes kérdések

44. cikk – A büntető bírói hatóság ítélezni illetékes bármilyen előzetes kérdésben, amelytől az ügy megoldása függ, még akkor is, ha az a kérdés, jellegénél fogva, más bírói hatóság hatáskörébe tartozik.

A büntető bírói hatóság az előzetes kérdésben annak a tárgykörnek a szabályai és bizonyítási eszközei szerint ítélezik, amelyhez az illető kérdés tartozik.

A polgári jogi bírói hatóságnak a büntetőeljárásban előzetes kérdést képező körülményekre vonatkozó jogerős határozata ítélet joghatályával bír a büntető bírói hatóság előtt.

A bűnüldözésre alkalmazandó rendelkezések

45. cikk – A 30-36., 38., 40., 42. és 44. cikkben foglalt rendelkezések megfelelően alkalmazandók a bűnüldözés során is.

Ha a 30. cikk 1. bekezdésében feltüntetett helyek egyike sem ismeretes, az a bűnüldöző szerv illetékes, amelyet elsőnek kerestek meg.

Egyidejűleg történt megkeresés esetén az elsőbbség a 30. cikk 1. bekezdésében foglalt felsorolás sorrendjében állapítandó meg.

Ha a 30. cikk 1. bekezdésében feltüntetett ismérvek valamelyike szerint több bűnüldöző szerv illetékes, az elsőnek megkeresett szerv válik illetékesé.

A 31. cikkben említett körülmények között elkövetett bűncselekmények bűnüldözését az ügyben ítélezésre illetékes bírói hatóság területi körzetében levő bűnüldöző szerv végzi.

A két vagy több ügyész között fennálló illetékességi összeütközést azok közös felettes ügyésze oldja meg. Ha az összeütközés két vagy több nyomozó szerv között keletkezik, az illetékességet az az ügyész állapítja meg, amelyik e szervek nyomozó tevékenysége felett a felügyeletet gyakorolja.

II. Fejezet

AZ ÖSSZEFÉRHETETLENSÉG ÉS AZ ÁTTÉTEL

I. Szakasz

Az összeférhetetlenség

A bírák közötti rokonság

46. cikk – Azok a bírák, akik házastársak vagy egymás között közeli rokonok, nem vehetnek részt ugyanabban az ítélőtanácsban.

Az ügyben előzőleg eljáró bíró

47. cikk – A bíró, amelyik részt vett valamely ügy megoldásában, nem vehet részt ugyanakkor az ügynek a letárgyalásában egy felsőbb fokú bírói hatóságnál vagy az ügy letárgyalásában a fellebbezésre küldéssel meghozott határozat hatálytalanítása vagy a felfolyamodással való megsemmisítés után.

Ugyancsak nem vehet már részt az ügy letárgyalásában az a bíró, amelyik előzőleg véleményét fejezte ki arra vonatkozólag, hogy az ügyben milyen megoldást lehetne hozni.

Más összeférhetlenségi okok

48. cikk – A bíró ugyancsak összeférhetlenség miatt nem ítélezhet, ha az illető ügyben:

a) megindította a büntetőeljárást, kibocsátotta a letartóztatási parancsot, elrendelte a bíróság elé utalást, vagy a bíróság előtt ügyészi minőségben érdemi indítványt tett;

b) valamelyik félnek a képviselője vagy védője volt;

c) szakértő vagy tanú volt;

d) olyan körülmények forognak fenn, amelyekből kitűnik, hogy ő maga, házastársa vagy valamely közeli rokona bármilyen módon érdekelt.

Az ügyész, az írnok és a nyomozó szerv összeférhetlensége

49. cikk – A 46. cikk rendelkezései alkalmazandók az ügyészre és a tárgyalási írnokra, amikor összeférhetlenség áll fenn köztük vagy egyikük és az ítélőtanács valamelyik tagja között.

A 48. cikk b), c) és d) pontjaiban foglalt összeférhetlenségi okokra vonatkozó rendelkezések alkalmazandók az ügyészre, a nyomozást végző személyre és a tárgyalási írnokra.

Az ügyész, aki bíróként részt vett az első fokú bírói hatóságnál az ügy megoldásában, nem tehet indítványt annak fellebbezési vagy felfolyamodási tárgyalásán.

Az a személy, amelyik a bűnüldözést végezte, összeférhetetlennek tekintendő a bűnüldözés kiegészítésénél vagy annak újravégzésénél, ha a kiegészítést vagy újravégzést a bírói hatóság rendelte el.

A tartózkodás

50. cikk – Az összeférhetetlennek tekintendő személy köteles bejelenteni a bírói hatóság elnökének, a nyomozás felett felügyeletet gyakorló ügyésznek vagy a felettes ügyésznek, hogy tartózkodik a büntetőeljárásban való részvételtől, és feltüntetni azt az összeférhetlenségi okot, amely a tartózkodást kiváltja.

A tartózkodást nyomban be kell jelenteni, miután az erre kötelezett személy tudomást szerez az összeférhetlenségi ok fennforgásáról.

A kizárás

51. cikk – Abban az esetben, ha az összeférhetetlennek tekintendő személy nem jelentette be tartózkodását, bármely fél kérheti kizárását mind a bűnüldözés folyamán, mind az ítélezés folyamán, nyomban ahogy tudomást szerzett az összeférhetlenségi ok fennforgásáról.

A kizárás iránti kérelmet szóban vagy írásban kell előterjeszteni, feltüntetve az összeférhetlenségi okot, amely a kizárási kérelem indokát képezi.

**Megoldási eljárás az ítékezés
folyamán**

52. cikk – A bíró, az ügyész vagy az írnok tartózkodása vagy kizárása tárgyában egy másik tanács határoz zárt tárgyaláson, a tartózkodást bejelentő vagy a kizárandó személy részvétele nélkül.

A tartózkodás bejelentését vagy a kizárási kérelmet nyomban megvizsgálják, meghallgatva az ügyészt, ha jelen van a tárgyaláson, ha pedig szükségesnek vélik, a feleket is, valamint a tartózkodást bejelentő személyt vagy azt, akinek a kizárását kérik.

Ha a tartózkodás vagy a kizárás a 46. cikkben és a 49. cikk 1. bekezdésében foglalt esetre vonatkozik a bírói hatóság, helyt adva a kizárásnak, megállapítja, hogy az említett szövegekben felsorolt személyek közül melyik nem vehet részt az ügy tárgyalásában.

Ha a tartózkodásnak vagy a kizárásnak helyt adnak, meg kell állapítani, hogy milyen mértékben tartják fenn az elvégzett cselekményeket vagy az elrendelt intézkedéseket.

Az egész bírói hatóságra vonatkozó tartózkodás vagy kizárás kérdésében a felettes bírói hatóság határoz. Ha ez megalapozottnak találja a tartózkodást vagy a kizárást, az ügyben való ítékezésre kijelöl egy olyan bírói hatóságot, amely egyenlő fokú azzal, amely előtt a tartózkodás vagy kizárás felmerült.

A tartózkodást helybenhagyó vagy elutasító végzés ellen, valamint az ellen, amely helyt adott a kizárásnak, semmiféle perorvoslatnak nincs helye.

**Megoldási eljárás a
bűnüldözés folyamán**

53. cikk – A bűnüldözés folyamán a tartózkodás vagy kizárás kérdésében a nyomozás felett felügyeletet gyakorló ügyész vagy a rangsorban felettes ügyész határoz.

A nyomozást végző személyre vonatkozó kizárási kérelem ehhez a személyhez vagy az ügyészhez intézendő. Abban az esetben, ha a kérelmet a nyomozást végző személyhez intézik, ez köteles a kérelmet 24 órán belül a szükséges magyarázatokkal együtt az ügyész elé terjeszteni anélkül, hogy megszakítaná a nyomozás folyamatát.

Az ügyész köteles legfeljebb 3 napon belül határozattal megoldani a kérelmet.

Az ügyészre vonatkozó kizárási kérelmet azonos határidőn belül és ugyanolyan feltételek mellett a rangsorban felettes ügyésznek kell megoldania.

A tartózkodást a 3. és 4. bekezdés rendelkezései szerint kell megoldani, amelyek megfelelő módon alkalmazandók.

**A szakértő és a tolmács
összeférhetlensége**

54. cikk – A 48., 50., 51., 52. és 53. cikk rendelkezései megfelelő módon alkalmazandók a szakértőre és a tolmácsra.

A szakértői minőség, ugyanabban az ügyben, összeférhetetlen a tanúi minőséggel. A tanúi minőségnek elsőbbsége van.

Nem képez kizárási okot, ha valaki többször vesz részt szakértőként vagy tolmácsként ugyanabban az ügyben.

II. Szakasz**A büntető ügyben való ítékezés áttétele****Az áttétel jogalapja**

55. cikk – A Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság az illetékes bírói hatóságtól hasonló fokú bírói hatósághoz teszi át az ügy tárgyalását abban az esetben, ha az áttétel indokainak alaposságát mérlegelve úgy véli, hogy ezáltal biztosítja az eljárás normális lefolytatását.

Az áttételt az érdekelt fél, az ügyész vagy az igazságügyi miniszter kérheti.

A kérelem és annak hatálya

56. cikk – Az áttétel iránti kérelmet a Legfelsőbb Igazságügyi Bírósághoz kell intézni és meg kell indokolni. Az iratokat, amelyekre a kérelem támaszkodik, amennyiben az áttételt kérelmező fél birtokában vannak, csatolni kell a kérelemhez.

A kérelemben feltüntetendő, ha az ügyben letartóztatottak vannak.

Az ügy tárgyalásának felfüggesztését elrendelheti a Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság elnöke a kérelem átvételekor vagy a Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság miután az ügy megoldásával felruházták.

Az igazságügyi miniszter vagy a főügyész kérelme jog szerint felfüggeszti az ügy tárgyalását.

A tájékoztatói eljárás

57. cikk – A Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság elnöke a bírói hatóság felvilágosítása végett tájékoztató adatokat kér azon bírói hatóság rangsorban felettes bírói hatóságának elnökétől, amelynél az áttételi kérelemben foglalt ügy van, közölve egyben vele az áttételi kérelem tárgyalására kitűzött határnapot.

Ha a felettes bírói hatóság a Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság, a tájékoztatásokat az Igazságügyi Minisztériumtól kéri.

Ha ugyanazon ügyre vonatkozólag új áttételi kérelmet nyújtanak be, a tájékoztatás kérése nem kötelező.

A felek értesítése

58. cikk – Azon bírói hatóság rangsorban felettes bírói hatóságának elnöke, amelynél az ügy folyamatban van, intézkedik, hogy a feleket értesítsék az áttételi kérelem benyújtásáról, a megoldásra kitűzött határnapról, azzal a megjegyzéssel, hogy a felek beadványokat küldhetnek és megjelenhetnek a kérelem megoldására kitűzött határnapon.

A Legfelsőbb Igazságügyi Bírósághoz küldött tájékoztatásokban kifejezetten meg kell említeni az értesítések eszközését, csatolva a közlésükről szóló vétiveket is.

Ha abban az ügyben, amelynek áttételét kéri, letartóztatottak vannak, az elnök elrendeli a hivatalból kirendelt védő kijelölését.

A kérelem megvizsgálása

59. cikk – Az áttételi kérelmet zárt tárgyaláson vizsgálják meg. Ha a felek megjelennek, meg kell hallgatni ezek indítványait is.

A kérelem megoldása

60. cikk – A Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság az indokok feltüntetése nélkül helyt ad a kérelemnek vagy elutasítja azt.

Ha a kérelmet megalapozottnak találja, elrendeli az ügy tárgyalásának áttételét, határozva egyben afelett, hogy milyen mértékben tartandók fenn az azon bírói hatóság előtt végzett cselekmények, amelytől az ügyet áttették.

Az illető bírói hatóságot nyomban értesíteni kell arról, hogy az áttételi kérelemnek helyt adtak.

Ha az a bírói hatóság, amely előtt az áttételre kérelmezett ügy folyamatban van, időközben letárgyalta az ügyet, a meghozott határozat az áttételi kérelem elfogadásának hatályánál fogva semmissé válik.

A kérelem megismétlése

61. cikk – Az ügy áttétele nem kérhető újból, kivéve azt az esetet, amikor az új kérelem olyan körülményeken alapszik, amelyekről a Legfelsőbb Igazságügyi Bíróságnak az előző kérelem megoldásakor nem volt tudomása vagy amelyek azután merültek fel.

III. C Í M

A BIZONYÍTÉKOK ÉS A BIZONYÍTÓ ESZKÖZÖK

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Az ügy tisztázása bizonyítékok útján
A bizonyítékok és mérlegelésük

62. cikk – A valóság felderítése céljából a bűnüldöző szerv és a bírói hatóság köteles az ügyet minden szempontból bizonyítékok alapján tisztázni.

63. cikk – Bizonyítékot képez bármely olyan tényelem, amely egy bűncselekmény létezésének vagy nemlétezésének megállapítására, az azt elkövető személy azonosítására és az ügy helyes megoldásához szükséges körülmények megismerésére szolgál.

A bizonyítékoknak nincs előre megállapított értékük. Minden egyes bizonyítékot a bűnüldöző szerv és a bírói hatóság mérlegel meggyőződésének megfelelően, amelyet az összes beszerzett bizonyítékok megvizsgálása után és a lelkiismeretétől vezérelve alakít ki.

A bizonyító eszközök

64. cikk – A bizonyító eszközök, amelyekkel megállapítják azokat a tényelemeket, amelyek bizonyítékként szolgálhatnak, a következők: a terhelt vagy a vádlott nyilatkozata, a sértettnek, a magánfélnek és a polgári jogilag felelős félnek a nyilatkozatai, a tanúvallomások, az iratok, a hang- vagy video-felvételek, a fényképek, a tárgyi bizonyítékok, a műszaki-tudományos ténymegállapítások, a törvényszéki-orvostani ténymegállapítások és a szakértői vizsgálatok.

A bizonyítékok beszerzésének terhe

65. cikk – A büntetőeljárásban a bizonyítékok beszerzése a bűnüldöző szervét és a bírói hatóságot terheli.

A bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság kérésére bármely személy, akinek tudomása van valamely bizonyítékról vagy aki valamilyen bizonyító eszköz birtokában van, köteles azt tudomásukra hozni vagy bemutatni.

Az ártatlanság védelme

66. cikk – A terhelt vagy vádlott nem köteles bizonyítani ártatlanságát.

Abban az esetben, ha a bűnösség mellett bizonyítékok vannak, a terheltnek vagy vádlottnak joga van bebizonyítani alaptalanságukat.

A bizonyíték meggyőző jellege és célszerűsége

67. cikk – A büntetőeljárás folyamán a felek bizonyítékokat javasolhatnak és kérhetik azok beszerzését.

A bizonyíték beszerzésére irányuló kérelem nem utasítható vissza, ha a bizonyíték meggyőző és célszerű.

A kérelem elfogadását vagy elutasítását meg kell indokolni.

A kényszerítő eszközök megtiltása

68. cikk – Bizonyítékok beszerzése céljából tilos erőszakot, fenyegetést vagy más kényszerítő eszközt, valamint ígéreteket vagy biztatásokat használni.

Ugyancsak tilos bizonyíték beszerzése céljából valamely személyt büntetendő cselekmény elkövetésére vagy folytatására rábírní.

II. Fejezet

BIZONYÍTÓ ESZKÖZÖK

I. Szakasz

A terhelt vagy a vádlott nyilatkozata

A terhelt vagy a vádlott nyilatkozata

69. cikk – A terheltnek vagy a vádlottnak a büntetőeljárás során tett nyilatkozatai csak abban a mértékben szolgálhatnak a valóság felderítésére, amennyiben azokat az ügyben létező összes bizonyítékokból eredő tények és körülmények megerősítik.

Előzetes kérdések és felvilágosítások

70. cikk – A terhelttől vagy a vádlottól kihallgatása előtt megkérdezik a nevét, utónevét, gúnynevét, születésének időpontját és helyét, szülei nevét és utónevét, állampolgárságát, tanulmányait, katonai helyzetét, munkahelyét, foglalkozását, címét, büntetőjogi előzményeit és a személyi helyzetének megállapításához szükséges egyéb adatokat.

Ezután a terhelttel vagy vádlottal közölni kell az ügy tárgyát képező cselekményt és figyelmeztetni kell arra, hogy mondjon el mindent, amit tud a cselekményre, valamint az ezzel kapcsolatosan ellene felhozott vádra vonatkozólag.

A bűnüldöző szerv a terhelt kihallgatása előtt felkéri ezt, hogy személyesen írt nyilatkozatot tegyen az ellene felhozott vádra vonatkozólag.

A kihallgatás módja

71. cikk – Mindegyik terheltet vagy vádlottat külön kell kihallgatni.

A bűnüldözés során, ha több terhelt vagy vádlott van, mindegyiket úgy kell kihallgatni, hogy a többiek ne legyenek jelen.

A terheltet vagy vádlottat először hagyni kell, hogy mondjon el mindent, amit az ügyben tud.

A terhelt vagy vádlott kihallgatását nem szabad az ügyben előzőleg tett nyilatkozatainak felolvasásával vagy az azokra való visszaemlékezéssel kezdeni.

A terhelt vagy vádlott nem terjeszthet elő vagy olvashat fel előzőleg megírt nyilatkozatot, azonban használhat feljegyzéseket a nehezen észben tartható részletekre vonatkozólag.

A cselekményre vonatkozó kérdések

72. cikk – Miután a terhelt vagy a vádlott megtette nyilatkozatát, kérdések tehetők fel neki az ügy tárgyát képező cselekményre és az ellene felhozott vádra vonatkozólag. Ugyancsak megkérdezik, hogy milyen bizonyítékokat kíván javasolni.

A vallomás írásba foglalása

73. cikk – A terhelt vagy a vádlott nyilatkozatát írásba kell foglalni. Ezt a nyilatkozatot fel kell olvasni, ha pedig kéri, oda kell adni, hogy maga olvassa el. Ha a tartalmával egyetért, alá kell írnia minden oldalon és a végén.

Ha a terhelt vagy vádlott nem tud aláírni vagy megtagadja az aláírást, erről említést tesznek az írásba foglalt nyilatkozatban.

Az írásba foglalt nyilatkozatot alá kell írnia a terhelt vagy vádlott kihallgatását végző bűnüldöző szervnek is vagy az ítélőtanács elnökének és az írnoknak, valamint a tolmácsnak, ha a nyilatkozatot tolmács útján vették fel.

Ha a terhelt vagy vádlott visszavonja valamelyik nyilatkozatát vagy kiegészítést, helyreigazítást vagy magyarázatot akar fűzni hozzá, ezeket a jelen cikkben említett feltételek mellett kell belefoglalni és aláírni.

A terhelt vagy vádlott kihallgatása azon a helyen, ahol tartózkodik

74. cikk – Valahányszor a terhelt vagy a vádlott képtelen megjelenni kihallgatás végett, a bűnüldöző szervnek vagy a bírói hatóságnak azon a helyen kell őt kihallgatnia, ahol tartózkodik.

II. Szakasz

A sértett fél, a magánfél és a polgári jogilag felelős fél nyilatkozatai

Az eljárásban részt vevő többi fél nyilatkozata

75. cikk – A sértett félnek, a magánfélnek és a polgári jogilag felelős félnek a büntetőeljárás során tett nyilatkozatai csak abban a mértékben szolgálhatnak a valóság felderítésére, amennyiben azokat az ügyben létező összes bizonyítékokból eredő tények és körülmények megerősítik.

Előzetes magyarázatok

76. cikk – A bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság köteles meghallgatás végett behívatni a bűncselekménnyel sértett személyt, valamint a polgári jogilag felelős személyt.

Meghallgatás előtt a sértettet figyelmeztetni kell arra, hogy sértett

félként részt vehet az eljárásban, ha pedig anyagi kárt szenvedett, felléphet magánfélként. Ugyancsak fel kell hívni a figyelmét arra, hogy az eljárásban sértett félként való részvételre vagy magánfélként való fellépésre vonatkozó nyilatkozat megtehető a bűnüldözés egész folyamán, az első fokú bírói hatóság előtt pedig a megkeresési irat felolvasásáig.

A meghallgatás módja

77. cikk – A sértett felet, a magánfelet és a polgári jogilag felelős felet a terhelt vagy vádlott kihallgatására vonatkozó rendelkezések szerint kell meghallgatni, megfelelően alkalmazva azokat.

III. Szakasz

A tanúk nyilatkozata

A tanú

78. cikk – Az a személy, akinek tudomása van valamely olyan tényről vagy körülményről, amely a büntetőeljárásban a valóság felderítésére szolgálhat, tanúként kihallgatható.

A hivatali titoktartásra kötelezett személy kihallgatása

79. cikk – A hivatali titoktartásra kötelezett személy nem hallgatható ki tanúként a hivatása gyakorlása során tudomására jutott tényekről vagy körülményekről, annak a személynek vagy egységnek az engedélye nélkül, amellyel szemben titoktartásra van kötelezve.

A tanúi minőségnek elsőbbsége van a védői minőséggel szemben azokra a tényekre és körülményekre vonatkozóan, amelyek az illető tudomására jutottak, mielőtt valamelyik fél védője vagy képviselője lett volna.

A házastárs és a közeli rokon kihallgatása

80. cikk – A terhelt vagy a vádlott házastársa és közeli rokonai nem kötelesek tanúvallomást tenni.

Az ügyész és igazságügyi szerveknek az előző bekezdésben megjelölt személyek tudomására kell ezt hozniuk, nyomban miután teljesítették a 84. cikk 3. bekezdésének rendelkezéseit.

Fiatalkorú tanú

81. cikk – A fiatalkorú kihallgatható tanúként. Kihallgatását 14. életévéig az egyik szülő vagy a gyám illetve azon személy jelenlétében kell eszközölni, akire a fiatalkorú tartását és nevelését bízták.

A sértett

82. cikk – A sértett kihallgatható tanúként, ha nem lépett fel polgári jogi igényvel vagy nem vesz részt az eljárásban magánfélként.

A jelentkezési kötelesség

83. cikk – A tanúként megidézett személy köteles megjelenni az idézésben feltüntetett helyen, napon és órában, és kötelessége elmondani mindent, amit az ügy tényeiről tud.

Előzetes kérdések

84. cikk – A tanútól először meg kell kérdezni a nevét, utónevét, korát, címét és foglalkozását.

Ha a tanú személyazonosságával kapcsolatban kétség merül fel, az bármilyen bizonyító eszközzel megállapítható.

A tanút ezután meg kell kérdezni, hogy házastársa vagy rokona-e valamelyik félnek és milyen viszonyban van ezekkel, valamint azt is, hogy szenvedett-e kért a bűncselekmény következtében.

A tanú esküje

85. cikk – Kihallgatása előtt a tanúnak le kell tennie a következő esküt: „Esküszöm, hogy az igazat mondom és semmit el nem hallgatok abból, amit tudok. Isten engem úgy segítjen!”

Az eskütétel idején a tanúnak a keresztre vagy a Bibliára kell tennie a kezét.

Az eskü szövegében az istenségre való utalás a tanú vallásos hite szerint változik.

A kereszténytől eltérő vallású tanúra a 2. bekezdés előírásai nem alkalmazandók. A vallás nélküli tanúnak a következő esküt kell letennie: „Esküszöm a becsületemre és a lelkiismeretemre, hogy az igazat mondom és

semmit el nem hallgatok abból, amit tudok”.

A lelkiismereti vagy vallási okokból esküt nem tevő tanúknak a bíróság előtt a következő szöveget kell elmondaniuk: „Kötelezem magam, hogy az igazat mondom és semmit el nem hallgatok abból, amit tudok”.

Azokat a helyzeteket, amelyekre a 3., 4. és 5. bekezdés vonatkozik, a tanú kijelentései alapján rögzíti az igazságszolgáltatási szerv.

Az eskütétel vagy az 5. bekezdésben foglalt szöveg elmondása után a tanút figyelmeztetni kell, hogy amennyiben nem mond igazat, a hamis tanúzás bűncselekményét követi el.

Mindezekről említést kell tenni az írásban foglalt nyilatkozatban.

A 14. életévét be nem töltött fiatalok nem tesznek esküt; fel kell azonban hívni a figyelmét, hogy az igazat mondja.

A tanúkihallgatás módja és annak határai

86. cikk – A tanúval ismertetni kell az ügy tárgyát és közölni kell vele, hogy melyek azok a tények vagy körülmények, amelyeknek bizonyítására tanúként javasolták, és fel kell szólítani, hogy mondjon el mindent, amit ezekkel kapcsolatosan tud.

Miután a tanú nyilatkozatot tett, kérdések tehetők fel neki azokról a tényekről és körülményekről, amelyeket az ügyben meg kell állapítani a felek személyére, valamint arra vonatkozólag, hogy miként szerzett tudomást a vallomásban foglaltakról.

A 71-74. cikk rendelkezései megfelelően alkalmazandók a tanú kihallgatásakor is.

IV. Szakasz

A szembesítés

A szembesítés tárgya

87. cikk – Amikor megállapítást nyer, hogy ugyanabban az ügyben a kihallgatott személyek nyilatkozatai között ellentmondások vannak, az illető személyeket szembesíteni kell, ha ez az ügy tisztázásához szükséges.

A szembesítési eljárás

88. cikk – A szembesített személyeket azokra a tényekre és körülményekre vonatkozólag hallgatják ki, amelyekkel kapcsolatosan előző nyilatkozataik ellentmondanak.

A bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság megengedheti, hogy a szembesített személyek egymásnak kérdéseket tehessenek fel.

A szembesített személyek nyilatkozatait jegyzőkönyvbe kell foglalni.

V. Szakasz

Az iratok

Az írott bizonyító eszközök

89. cikk – Az iratok bizonyító eszközül szolgálhatnak, ha tartalmuk olyan tényekre vagy körülményekre utal, amelyek elősegítik a valóság felderítését.

A jegyzőkönyv mint bizonyító eszköz

90. cikk – A bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság által felvett jegyzőkönyvek bizonyító eszközök.

Úgyszintén bizonyító eszközök a más szervek által megkötött jegyzőkönyvek és ténymegállapítási iratok, ha a törvény ezt előírja.

A jegyzőkönyv tartalma és alakja

91. cikk – A jegyzőkönyvnek a következőket kell tartalmaznia:

- a) a felvétel időpontját és helyét;
- b) a jegyzőkönyvet felvevő személy nevét, utónevét és minőségét;
- c) a hatósági tanúk nevét, utónevét, foglalkozását és címét, amennyiben ilyenek vannak;
- d) a megállapított tények és a foganatosított intézkedések részletes

leírását;

e) azoknak a személyeknek a nevét, utónevét, foglalkozását és címét, akikre a jegyzőkönyv vonatkozik, ezek észrevételeit és magyarázatait;

f) a törvényben előírt megjegyzéseket, különleges esetekben.

A jegyzőkönyvet minden oldalon és a végén alá kell írnia annak, aki azt felvette, valamint a c) és e) pontokban említett személyeknek. Ha e személyek közül valamelyik nem tud írni vagy megtagadja az aláírást, erről említést kell tenni.

V¹. Szakasz

A hang- vagy video-felvételek

A beszélgetések felvétele

91¹. cikk – Beszélgetéseknek a Fellebbviteli Bíróság melletti ügyészség első ügyésze által kijelölt ügyész megindokolt engedélyével végzett felvétele mágneses szalagra, a törvényben előírt esetekben és feltételek között, akkor, ha megalapozott adatok vagy gyanúokok léteznek valamely olyan bűncselekmény előkészítésével vagy elkövetésével kapcsolatban, amelynek esetében a bűnüldözést hivatalból végzik, a lehallgatás pedig hasznos lehet az igazság megismerése céljából, bizonyító eszközként szolgálhat, ha a felvett beszélgetések tartalmából olyan tények vagy körülmények derülnek ki, amelyek hozzájárulhatnak az igazság megismeréséhez.

Az ügyész a felvétel elkészítéséhez szükséges időtartamra, legfeljebb 30 napra adja az engedélyt, kivéve azt az esetet, amelyben a törvény másként rendelkezik. Az engedély azonos feltételek között, az okok alapos megindoklásával meghosszabbítható, de a meghosszabbítások mindegyike nem haladhatja meg a 30 napot.

Az 1. bekezdésben említett felvételek elkészíthetők a sértett félnek a hozzá intézett közlésekkel kapcsolatos megindokolt kérésére is, a főügyész által külön kijelölt ügyész engedélyével.

A felvételek igazolása

91². cikk – A 91¹. cikkben említett felvételek elkészítéséről a bűnüldöző szerv jegyzőkönyvet készít, megemlítve ebben az ügyész által a lehallgatásra adott engedélyt, a beszélgetések lebonyolítására szolgáló telefonok hívószámát vagy –számait, a beszélgető személyek nevét, ha ismeretes, minden egyes beszélgetés dátumát és óráját és annak a tekercsnek vagy kazettának a rendszámát, amelyre a felvételt rögzítik. A felvételeket egészükben írott formában is vissza kell adni, mellékelve ezt a jegyzőkönyvhöz, a hitelesség szempontjából a bűnüldöző szerv által igazoltan, és ellenőrizve és ellenjegyezve az adott esetben a bűnüldözést végző vagy erre felügyelő ügyész által. A jegyzőkönyvhöz ugyanakkor mellékelni kell a beszélgetést eredeti formájában rögzítő, a bűnüldöző szerv pecsétjével lepecsételt eredeti kazettát vagy tekercset.

Egyéb felvételek

91³. cikk – A 91¹. és 91². cikkben említett felvételek készítési módzatai és feltételei alkalmazandók a beszélgetéseknek bármely más mágneses szalagra való, a törvény szerint engedélyezett rögzítése esetén.

Képek felvétele

91⁴. cikk – A 91¹. cikk rendelkezései alkalmazandók a képfelvételek esetében is, amelyek igazolásának eljárását a 91². cikk írja elő, az írott formában való visszaadás kivételével, az esetnek megfelelően.

A bizonyító eszközök ellenőrzése

91⁵. cikk – A jelen szakaszban említett bizonyító eszközök az ügyész, a felek kérésére vagy hivatalból műszaki szakvéleményezésnek vethetők alá.

A jelen szakaszban foglalt, a felek által előterjesztett felvételek bizonyító eszközként szolgálhatnak, ha a törvény nem tiltja őket.

VI. Szakasz
A hatósági tanúk

A hatósági tanúk jelenléte

92. cikk – Amikor a törvény előírja, hogy valamely eljárási cselekmény végrehajtásánál hatósági tanúk jelenléte szükséges, ezeknek száma legalább kettő kell hogy legyen.

Nem lehetnek hatósági tanúk a 14 éven aluli fiatakorúak, az ügyben érdekelt személyek és azok, akik az eljárási cselekményt végző közeggel azonos egységhez tartoznak.

A hatósági tanúk személyazonosságának megállapítása

93. cikk – Az a szerv, amely hatósági tanúk jelenlétében fogatosít egy eljárási cselekményt, köteles megállapítani és az általa felvett jegyzőkönyvbe foglalni a hatósági tanúk személyazonosságára vonatkozó adatokat, feljegyezve azokat a megjegyzéseket is, amelyeket felkérés alapján ezek tesznek a megállapítottakra és annak a cselekménynek a lefolyására vonatkozólag, amelynél jelen vannak.

VII. Szakasz
A tárgyi bizonyító eszközök

A tárgyak mint bizonyító eszközök

94. cikk – Azok a tárgyak, amelyek az elkövetett cselekmény nyomát tartalmazzák vagy viselik, valamint bármely más olyan tárgyak, amelyek a valóság felderítésére szolgálhatnak, tárgyi bizonyító eszközök.

A bűnjelek

95. cikk – Ugyancsak tárgyi bizonyító eszközök azok a tárgyak, amelyeket bűncselekmény elkövetésére használtak fel vagy szántak, valamint a bűncselekmény termékét képező tárgyak.

VIII. Szakasz
Tárgyak és iratok lefoglalása. A kutatások fogatosítása

Tárgyak és iratok lefoglalása

96. cikk – A bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság köteles lefoglalni azokat a tárgyakat és iratokat, amelyek a büntetőeljárásban bizonyító eszközül szolgálhatnak.

A tárgyak és iratok átadása

97. cikk – A Büntetőtörvénykönyv 145. cikkében felsorolt egységek valamelyikének bármely egysége vagy bármely személy, akinek birtokában olyan tárgy vagy irat található, amely bizonyító eszközként szolgálhat, köteles azt felmutatni és elismervény ellenében átadni a bűnüldöző szervnek vagy a bírói hatóságnak, ezek kérésére.

Ha a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság úgy véli, hogy valamely irat másolata is szolgálhat bizonyító eszközül, csupán másolatot tart vissza.

Ha a tárgy vagy az irat titkos jellegű, olyan körülmények között kell felmutatni vagy átadni, amelyek biztosítják a titok megőrzését.

A levelezés és a tárgyak visszatartása és átadása

98. cikk – A nyomozó szerv az ügyész engedélyével, vagy a bírói hatóság, amennyiben a bűnüldözés vagy az ítékezés érdeke megköveteli, elrendelheti, hogy bármely postai vagy szállítóegység visszatartsa és átadja a leveleket, táviratokat és bármely más levelezést vagy tárgyat, amelyet a terhelt vagy a vádlott küldött vagy neki küldtek akár közvetlenül, akár közvetve.

A lefoglalt levelezést és tárgyakat, amelyek nem állnak kapcsolatban az ügygel, visszaadják a címzettnek.

A tárgyak vagy iratok kényszerlefoglalása

99. cikk – Ha a kért tárgyat vagy iratot az illető nem adja át jószántából, a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság elrendeli a kényszerlefoglalást.

Az ítékezés folyamán a tárgyak vagy iratok kényszerlefoglalásáról szóló rendelkezést közlik az ügyésszel, és ez intézkedik végrehajtásáról a nyomozó szerv útján.

A kutatás

100. cikk – Amikor az a személy, akitől a 98. cikkben felsorolt valamely tárgy vagy irat átadását kérték, letagadja ennek létezését vagy birtoklását, valamint mindannyiszor, valahányszor a bizonyítékok felfedezése és begyűjtése érdekében szükséges, a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság kutatás foganatosítását rendelheti el.

A kutatás lehet házkutatás vagy megmotozás.

A házkutatás engedélyezése

101. cikk – A nyomozó szerv házkutatást foganatosíthat az ügyész engedélyével.

A házkutatás csak abban az esetben foganatosítható az ügyész engedélye nélkül, ha az a személy, akinek a lakásán végzik a házkutatást, írásban beleegyezik ebbe.

Tettenéreses bűncselekmény esetén a házkutatás az ügyész engedélye nélkül foganatosítható.

A házkutatás az ítélezés folyamán

102. cikk – A bírói hatóság házkutatást foganatosíthat helyszíni szemle alkalmával.

A többi esetben a házkutatás foganatosítására vonatkozó bírói hatósági rendelkezést közölni kell az ügyésszel, annak végrehajtása érdekében.

A házkutatás foganatosításának időpontja

103. cikk – Tárgyak és iratok lefoglalását, valamint a házkutatást a nyomozó szerv 6 és 20 óra között végezheti, más órákban pedig csak tettenéreses bűncselekmény esetén vagy ha a házkutatást nyilvános helyiségben kell foganatosítani. A 6 és 20 óra között megkezdett házkutatás tovább folyhat éjjel is. A tárgyak és iratok lefoglalását, valamint a házkutatást az ügyész éjjel is foganatosíthatja.

A kutatási eljárás

104. cikk – Az ügyészségi és igazságügyi szerv, amelynek kutatást kell foganatosítania, köteles előzőleg igazolni magát és, a törvényben előírt esetekben, felmutatni az ügyész által kiadott engedélyt.

A tárgyak és iratok lefoglalását, valamint a házkutatást annak a személynek a jelenlétében kell foganatosítani, akitől a tárgyakat vagy iratokat lefoglalják, vagy akinél a házkutatást végzik, ennek távollétében pedig cselekvőképességgel bíró képviselője, családtagja vagy szomszédja jelenlétében.

A nyomozó szervnek ezeket a műveleteket hatósági tanúk jelenlétében kell elvégeznie.

Ha az a személy, akinél házkutatást tartanak, őrizet alatt vagy letartóztatásban van, elő kell vezetni a házkutatáshoz. Abban az esetben, ha nem vezethető elő, a tárgyak és iratok lefoglalását, valamint a házkutatást egy cselekvőképességgel bíró képviselő vagy családtag, ezek hiányában pedig egy szomszéd jelenlétében kell foganatosítani.

A házkutatás foganatosítása

105. cikk – A házkutatást foganatosító ügyészségi és igazságügyi szervnek joga van kinyitni azokat a helyiségeket vagy más megőrzésre szolgáló eszközöket, amelyekben a keresett tárgyak vagy iratok esetleg megtalálhatók, amennyiben az, aki kinyíthatná, megtagadja ezt.

Az ügyészségi és igazságügyi szerv köteles csupán azoknak a tárgyaknak és iratoknak a lefoglalására szorítkozni, amelyek kapcsolatban állnak az elkövetett cselekménnyel; azokat a tárgyakat vagy iratokat, amelyeknek forgalma vagy bírlalása tilos, mindig le kell foglalni.

Az ügyészségi és igazságügyi szervnek intézkednie kell, hogy az illető elleni házkutatás foganatosításánál ne kerüljenek nyilvánosságra a magánéletére vonatkozó olyan tények és körülmények, amelyek nem kapcsolatosak az elkövetett cselekménnyel.

A megmotozás foganatosítása

106. cikk – A megmotozást a 104. cikk 1. bekezdése rendelkezéseinek betartásával az a szerv foganatosítja, amely elrendelte, vagy az illető szerv

által kijelölt személy.

A megmotozást csak a megmotozottal azonos nemű személy végezheti.

A tárgyak azonosítása és megőrzése

107. cikk – A tárgyakat és iratokat fel kell mutatni annak a személynek, akitől lefoglalják és azoknak, akik jelen vannak, hogy azok felismerjék és a meg nem változtatás céljából megjelöljék, majd címkével kell ellátni és lepecsételni.

Azokat a tárgyakat, amelyek nem jelölhetők meg, vagy amelyekre nem alkalmazható címke és pecsét, össze kell csomagolni vagy be kell zárni, lehetőleg egy helyre, s utána lepecsételni.

Azokat a tárgyakat, amelyek nem foglalhatók le, zár alá kell helyezni és megőrzés céljából akár arra, akinél található, akár egy zárgondnokra kell rábízni.

Elemzés céljából a mintákat legalább két példányban kell venni és le kell pecsételni. Az egyik mintát annál a személynél kell hagyni, akitől lefoglalják, ennek hiányában pedig a 108. cikk utolsó bekezdésében feltüntetett személyek egyikénél.

A kutatásról, valamint a tárgyak és iratok lefoglalásáról felvett jegyzőkönyv

108. cikk – A kutatás foganatosításáról és a tárgyak, valamint iratok lefoglalásáról jegyzőkönyvet kell felvenni.

A jegyzőkönyvnek a 91. cikkben említetteken kívül a következőket is kell tartalmaznia: a helyet, időpontot és azokat a körülményeket, amelyek között az iratokat és a tárgyakat megtalálták és lefoglalták, ezek felsorolását és részletes leírását, hogy felismerhetők legyenek.

A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni azokat a tárgyakat is, amelyeket nem foglaltak le, valamint azokat is, amelyeket megőrzésre otthagytak.

A jegyzőkönyv egyik másolatát át kell adni annak a személynek, akinél a házkutatást tartották vagy akitől a tárgyakat és iratokat lefoglalták, illetve képviselőjének vagy egyik családtagjának, ezek hiányában pedig azoknak, akikkel lakik, vagy egy szomszédnak és, adott esetben, a zárgondnoknak.

A lefoglalt tárgyakra vonatkozó intézkedések

109. cikk – A bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság elrendeli, hogy azokat a lefoglalt tárgyakat és iratokat, amelyek bizonyító eszközök, az esetben megfelelően, az iratcsomóhoz csatolják vagy más módon megőrizzék.

Azok a lefoglalt tárgyak és iratok, amelyeket nem csatolnak az iratcsomóhoz, lefényképezhetők. Ebben az esetben a fényképeket láttamozzák és az iratcsomóhoz csatolják.

Az ügy jogerős megoldásáig a tárgyi bizonyító eszközöket annak a bűnüldöző szervnek vagy bírói hatóságnak kell megőriznie, amelynél az iratcsomó van.

A házkutatás nyomán átadott vagy lefoglalt azon tárgyakat és iratokat, amelyek nincsenek kapcsolatban az ügygel, vissza kell adni annak a személynek, akinek tulajdonát képezik. Az elkobzás alá eső tárgyakat nem kell visszaadni.

A bizonyító eszközül szolgáló tárgyak, ha nem esnek elkobzás alá, visszaadhatók annak a személynek, akinek tulajdonát képezik, még a per jogerős eldöntése előtt is, kivéve azt az esetet, amelyben ez a visszaadás akadályozhatná a valóság felderítését. A bűnüldöző szervnek vagy a bírói hatóságnak figyelmeztetnie kell azt a személyt, akinek a tárgyakat visszaadják, hogy köteles azokat megőrizni az ügy végleges megoldásáig.

A lefoglalt tárgyak megőrzése vagy értékesítése

110. cikk – A bizonyító eszközül szolgáló tárgyakat, ha a 165. cikk 2. bekezdésében felsoroltak közé tartoznak és nem forog fenn a visszaadás esete, meg kell őrizni vagy értékesíteni kell az illető cikk rendelkezései szerint.

**A közületi egységekre
vonatkozó külön
rendelkezések**

111. cikk – A jelen szakasz rendelkezései megfelelő módon alkalmazandók akkor is, ha az eljárási cselekményeket a Büntetőtörvénykönyv 145. cikkében foglalt valamelyik egységnél foganatosítják, s e rendelkezések az alábbiakkal egészítendőek ki:

a) az ügyészségi illetve az igazságügyi szervnek igazolnia kell magát és, az esetnek megfelelően, be kell mutatnia az egység képviselőjének az ügyész által kiadott engedélyt;

b) a tárgyak és iratok lefoglalását, valamint a házkutatást az egység képviselőjének jelenlétében kell foganatosítani;

c) amikor hatósági tanúk jelenléte kötelező, ezek az egység személyzetéhez is tartozhatnak;

d) a jegyzőkönyvről másolatot kell átadni az egység képviselőjének.

IX. Szakasz

**A műszaki-tudományos ténymegállapítás és
a törvényszéki orvostani ténymegállapítás**

**Egyes szakemberek
igénybevétele**

112. cikk – Ha fennáll az a veszély, hogy egyes bizonyító eszközök eltűnhetnek vagy bizonyos tényállapotok megváltozhatnak, és az ügy egyes cselekményeinek vagy körülményeinek sürgős tisztázása szükséges, a bűnüldöző szerv igénybe veheti egy szakember vagy technikus ismereteit és, hivatalból vagy kérelemre, műszaki-tudományos ténymegállapítás foganatosítását rendeli el.

A műszaki-tudományos ténymegállapítást általában azok a szakemberek vagy technikusok foganatosítják, akik abban az intézményben vagy amellest az intézmény mellett működnek, amelyhez a bűnüldöző szerv tartozik. Elvégezhető olyan szakemberek vagy technikusok részéről is, akik más szerveknél működnek.

**A műszaki-tudományos
ténymegállapítás tárgya és
anyaga**

113. cikk – A műszaki-tudományos ténymegállapítás foganatosítását elrendelő bűnüldöző szervnek meg kell szabnia annak tárgyát, a megválaszolendő kérdéseket, és azt a határidőt, amelyen belül a munka elvégzendő.

A műszaki-tudományos ténymegállapítást azokkal az anyagokkal és adatokkal kapcsolatosan kell elvégezni, amelyeket a bűnüldöző szerv bocsátott rendelkezésre vagy jelölt meg. A ténymegállapításra kirendelt személy nem bízható meg olyan jogkörrel és ő sem tulajdoníthat magának olyan jogkört, amely a bűnüldöző szervre vagy az ellenőrző szervre tartozik.

Ha a munkát elvégzésével megbízott szakember vagy technikus úgy véli, hogy a rendelkezésére bocsátott anyagok vagy a megjelölt adatok nem elegendők, közli ezt a bűnüldöző szervvel azok kiegészítése céljából.

**A törvényszéki orvostani
ténymegállapítás**

114. cikk – Erőszakos halál, ismeretlen vagy gyanús okból bekövetkezett halál esetében, vagy amikor a terhelt vagy a sértett személy testi megvizsgálása szükséges, hogy testükön a bűncselekmény nyomait megállapíthassák, a bűnüldöző szerv törvényszéki orvostani ténymegállapítást rendel el és felkéri azt a törvényszéki orvosi szervet, amely a törvény szerint illetékes, hogy foganatosítsa ezt a ténymegállapítást.

Exhumálás a halál okának megállapítása céljából csupán az ügyész jóváhagyásával végezhető.

**A műszaki-tudományos vagy
törvényszéki orvostani
ténymegállapító jelentés**

115. cikk – A műszaki-tudományos vagy törvényszéki orvostani ténymegállapítás műveleteit és következtetéseit jelentésbe kell foglalni.

Ha a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság úgy véli, hogy a műszaki-

tudományos vagy törvényszéki orvostani jelentés nem teljes vagy következtetései nem pontosak, hivatalból vagy bármely fél kérésére elrendeli a műszaki-tudományos vagy törvényszéki orvostani ténymegállapítás újraelvégzését vagy kiegészítését, vagy szakértői vizsgálat végzését.

Ha a műszaki-tudományos vagy törvényszéki orvostani ténymegállapítás átdolgozását vagy kiegészítését a bírói hatóság rendeli el, a jelentést meg kell küldeni az ügyésznek, hogy ez intézkedéseket tegyen annak kiegészítésére vagy átdolgozására.

X. Szakasz

A szakértői vizsgálat

A szakértői vizsgálat elrendelése

116. cikk – Ha a valóság felderítése céljából az ügy egyes tényeinek vagy körülményeinek a tisztázására szakértő ismeretei szükségesek, a bűnüldöző szervnek vagy a bíróságnak, kérelemre vagy hivatalból, szakértői vizsgálatot kell elrendelnie.

A kötelező szakértői vizsgálat

117. cikk – Az elmeorvosati szakértői vizsgálat végzése kötelező a különösen súlyos emberölés bűncselekménye esetében, valamint akkor is, ha a bűnüldöző szervnek vagy a bírói hatóságnak kételyei vannak a terhelt vagy a vádlott elmebeli állapotára vonatkozólag.

A szakértői vizsgálatot ezekben az esetekben egészségügyi szakintézményekben kell végezni. A szakértői vizsgálat elvégzése érdekében a nyomozó szerv az ügyész jóváhagyásával, vagy a bírói hatóság elrendeli a terhelt vagy a vádlott beutalását a szükséges időre. Ez az intézkedés végrehajtó erejű és, ellenszegülés esetén, a rendőrségi szervek hajtják végre.

Ugyancsak kötelező a szakértői vizsgálat a halál okának megállapítása végett, ha nem készítették törvényszéki orvostani jelentést.

A szakértői vizsgálati eljárás

118. cikk – A szakértői vizsgálat a jelen törvénykönyv rendelkezései szerint foganatosítandó, kivéve azt az esetet, amelyben a törvény másképp rendelkezik. A 113. cikk rendelkezései megfelelően alkalmazandók.

A szakértőt a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság nevezi ki, kivéve a 119. cikk 2. bekezdésében előírt szakértői vizsgálatot.

Mindegyik félnek joga van kérni, hogy az általa ajánlott szakértő részt vehessen a szakértői vizsgálat végzésében.

Hivatalos szakértők

119. cikk – Ha vannak törvényszéki orvostani szakértők vagy hivatalos szakértők az illető szakban, más személy csak akkor nevezhető ki, ha ezt különleges körülmények követelnék meg.

Ha a szakértői vizsgálatot törvényszéki orvosi szolgálatnak, kriminalisztikai szakvéleményező laboratóriumnak vagy bármely más szakintézetnek kell elvégeznie, a bűnüldöző szervnek vagy a bírói hatóságnak ezekhez kell fordulnia a szakértői vizsgálat lefolytatása végett.

Ha a törvényszéki orvosi szolgálat vagy a kriminalisztikai szakvéleményező laboratórium illetve a szakintézet szükségesnek véli, hogy a szakértői vizsgálat lefolytatásánál részt vegyenek vagy véleményt mondjanak más intézmények szakemberei is, igénybe veheti ezek segítségét vagy véleményét.

A szakértőnek és a feleknek adott felvilágosítások

120. cikk – Ha a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság szakértői vizsgálat foganatosítását rendeli el, határnapot tűz ki, amelyre megidézi a feleket, valamint a szakértőt, ha ezt a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság jelölte ki.

A kitűzött határnapon a felekkel és a szakértővel ismertetni kell a

szakértői vizsgálat tárgyát és azokat a kérdéseket, amelyekre a szakértőnek válaszolnia kell, és fel kell hívni a figyelmüket arra, hogy joguk van észrevételeket tenni a kérdésekre vonatkozólag és kérhetik azok módosítását vagy kiegészítését.

A feleknek tudomására hozzák, hogy joguk van kérni az általuk ajánlott szakértő kinevezését is, hogy ez részt vegyen a szakértői vizsgálat lefolytatásában.

A felek és a szakértő észrevételeinek és kérelmeinek megvizsgálása után a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság közli a szakértővel a határidőt, amelyen belül a szakértői vizsgálatot el kell végeznie, és ugyanakkor tudatja vele, hogy annak foganatosításánál részt vesznek-e a felek.

A 3. és 4. cikk rendelkezései nem alkalmazandók a 119. cikk 2. bekezdésében előírt szakértői vizsgálat esetében.

A szakértő jogai

121. cikk – A szakértőnek joga van tudomást szerezni az iratcsomó azon anyagairól, amelyek a szakértői vizsgálat foganatosításához szükségesek. A bűnüldözés folyamán az iratcsomó a bűnüldöző szerv engedélyével tekinthető meg.

A szakértő felvilágosításokat kérhet a bűnüldöző szervtől vagy a bírói hatóságtól az ügy bizonyos cselekményeivel vagy körülményeivel kapcsolatosan.

A felek, a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság engedélyével és az általa megszabott feltételek mellett, megadhatják a szakértőnek a szükséges magyarázatokat.

A szakértői jelentés

122. cikk – A szakértői vizsgálat elvégzése után a szakértő írásban foglalt jelentést készít.

Ha több szakértő van, egyetlen szakértői jelentés készítenendő. Véleménykülönbség esetén a különvéleményeket a jelentésben vagy egy mellékletben kell feltüntetni.

A szakértői jelentést a szakértői vizsgálat foganatosítását elrendelő bűnüldöző szervhez vagy bírói hatósághoz kell benyújtani.

A jelentés tartalma

123. cikk – A szakértői jelentés magában foglalja:

a) a bevezető részt, amelyben fel kell tüntetni a szakértői vizsgálat foganatosítását elrendelő bűnüldöző szervet vagy bírói hatóságot, a foganatosítás elrendelésének időpontját, a szakértő nevét és utónevét, a lefolytatás időpontját és helyét, a szakértői jelentés összeállításának időpontját, annak tárgyát és a kérdéseket, amelyekre a szakértőnek válaszolnia kellett, az anyagot, amelynek alapján a szakértői vizsgálatot végezték és azt, hogy a részt vevő felek szolgáltak-e magyarázatokkal a szakértői vizsgálat folyamán;

b) a szakértői vizsgálat műveleteinek részletes leírását, a felek észrevételeit vagy magyarázatait, valamint ezen észrevételek vagy magyarázatok elemzését a szakértő által megállapítottak fényében;

c) a következtetéseket, amelyek tartalmazzák a feltett kérdésekre adott válaszokat és a szakértő véleményét a szakértői vizsgálat tárgyáról.

A szakértői vizsgálat kiegészítése

124. cikk – Ha a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság, kérelem alapján vagy hivatalból, megállapítja, hogy a szakértői vélemény nem teljes, elrendeli a szakértői vizsgálat kiegészítését akár ugyanazon szakértő, akár más szakértő által.

Úgyszintén, ha szükségesnek mutatkozik, a szakértőtől írásban foglalt kiegészítő felvilágosításokat kell kérni, vagy el kell rendelni megidézését, hogy szóbeli magyarázatokat adjon a szakértői jelentésre vonatkozólag. Ebben az esetben a szakértőt a tanúkihallgatásra vonatkozó rendelkezések szerint kell meghallgatni.

Újabb szakértői vizsgálat fogantatása

Írásban foglalt kiegészítő felvilágosítások kérhetők attól a törvényszéki orvosi szolgálattól, kriminalisztikai szakvéleményező laboratóriumtól vagy szakintézettől is, amelyik a szakértői vizsgálatot elvégezte.

125. cikk – Ha a bűnüldöző szervnek vagy a bírói hatóságnak kételyei vannak a szakértői jelentés következtetéseinek pontosságára tekintetében, elrendeli újabb szakértői vizsgálat fogantatását.

A kibocsátó intézettől kért felvilágosítások

126. cikk – Pénz vagy egyéb értékek hamisításának bűncselekménye esetében a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság felvilágosításokat kérhet a kibocsátó intézettől.

Az összehasonlítási iratok bemutatása

127. cikk – Okirat hamisítási bűncselekményekre vonatkozó esetekben a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság elrendelheti összehasonlítási iratok bemutatását.

Ha az iratok közletében vannak, az illetékes hatóságok kötelesek kiadni azokat.

Ha az iratok magánszemélynél vannak, aki a terheltnek vagy vádlottnak nem házastársa vagy közeli rokona, a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság felszólítja, hogy mutassa be őket.

Az összehasonlítási iratokat láttamoznia kell a bűnüldöző szervnek vagy az ítélőtanács elnökének és alá kell írnia annak a személynek, aki bemutatta őket.

A bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság elrendelheti, hogy a terhelt vagy a vádlott saját kezűleg írt szöveget mutasson fel, vagy diktálás után írjon.

Ha a terhelt vagy a vádlott megtagadja ezt, a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni.

XI. Szakasz Tolmácsok igénybevétele

A tolmácsok igénybevételeének esetei és eljárása

128. cikk – Ha az egyik fél vagy más olyan személy, akit ki kell hallgatni, nem ismeri a román nyelvet, vagy nem tudja magát kifejezni, a bűnüldöző szervnek vagy a bírói hatóságnak pedig nincs lehetősége arra, hogy megértse magát vele, tolmács igénybevétele biztosítja számára. A tárgyaláson a feleknek általuk választott tolmács is segédkezhet.

Az előző bekezdés rendelkezései megfelelően alkalmazandók abban az esetben is, amelyben az ügy iratsomójában levő vagy a bíróság előtt felmutatott egyes iratok nem román, hanem más nyelven vannak megszóvegezve.

A 83., 84. és 85. cikk rendelkezései megfelelően alkalmazandók a tolmácsra is.

XII. Szakasz A helyszíni szemle és a rekonstrukció

A helyszíni szemle

129. cikk – Helyszíni szemle akkor fogantatandó, ha ténymegállapításokat kell végezni a bűncselekmény elkövetési helyének helyzetéről, fel kell fedni és rögzíteni kell a bűncselekmény nyomait, meg kell állapítani a tárgyi bizonyítékok helyzetét és állapotát és a bűncselekmény elkövetésének körülményeit.

A bűnüldöző szerv a helyszíni szemlét hatósági tanúk jelenlétében végzi, kivéve azt az esetet, amikor ez nem lehetséges. A helyszíni szemle, amikor szükséges, a felek jelenlétében végzendő. Az értesített felek meg nem

jelenése nem akadályozza a szemle elvégzését.

Amikor a terheltet vagy a vádlottat őrizetbe vették vagy letartóztatták és az nem hozható el a szemlére, a bűnüldöző szervnek fel kell hívnia az illető figyelmét arra, hogy joga van képviseltetnie magát, és, kérelemre, gondoskodik a képviseltetéséről.

A bírói hatóság a helyszíni szemlét a felek megidézésével és az ügyész jelenlétében fogatosítja, ha a tárgyaláson az ügyész részvétele kötelező.

A bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság a szemle helyén tartózkodó vagy oda érkező személyeknek megtilthatja, hogy egymás között vagy más személyekkel érintkezzenek, illetve, hogy a szemle befejezése előtt eltávolozzanak.

A rekonstruálás

130. cikk – Ha bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság szükségesnek látja, egyes adatok ellenőrzése és pontos megállapítása céljából a helyszínen teljes egészében vagy részben rekonstruálhatja a cselekmény elkövetésének módját és körülményeit.

A rekonstruálás a terhelt vagy a vádlott jelenlétében végzendő. A 129. cikk 2. bekezdésének rendelkezései megfelelő módon alkalmazandók.

A helyszíni szemle jegyzőkönyve

131. cikk – A helyszíni szemle fogatosításáról jegyzőkönyvet kell felvenni, amelynek tartalmaznia kell a 91. cikkben felsorolt megjelöléseken kívül a hely fekvésének, a talált nyomoknak, a megvizsgált és a lefoglalt tárgyakkal, a többi tárgyi bizonyíték helyzetének és állapotának részletes leírását oly módon, hogy azok pontosan és lehetőleg az illető méretekkel legyenek leírva.

A cselekmény elkövetési módjának rekonstruálása esetén részletesen feljegyzendő a rekonstruálás lefolyása is.

Minden esetben készíthetők vázlatok, rajzok vagy fényképek illetve más hasonló munkák, s ezeket láttamozni és a jegyzőkönyvhöz mellékelni kell.

XIII. Szakasz

A megkeresés és a megbízás

A megkeresés elrendelésének feltételei

132. cikk – Ha a bűnüldöző szervnek vagy a bírói hatóságnak nincs lehetősége arra, hogy kihallgasson egy tanút, helyszíni szemlét végezzen, egyes tárgyakat lefoglaljon, vagy bármilyen más eljárási cselekményt végezzen, egy másik bűnüldöző szervhez vagy más bírói hatósághoz fordulhat, amelynek módjában áll ezeket fogatosítani.

Nem képezheti megkeresés tárgyát a büntetőeljárás megindítása, a megelőző intézkedések fogatosítása, bizonyítás elrendelése, valamint a többi eljárási cselekmény vagy eljárási intézkedés elrendelése.

A megkeresés csak egyenrangú szervhez vagy bírói hatósághoz intézhető.

A megkeresés tartalma

133. cikk – A megkeresést elrendelő intézkedésnek vagy végzésnek tartalmaznia kell az összes felvilágosításokat a tárgyat képező cselekmény elvégzéséhez, ha pedig személyt kell kihallgatni, fel kell tüntetni a hozzá intézendő kérdéseket is.

A bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság, amely a megkeresést fogatosítja, más kérdéseket is feltehet, ha a kihallgatás folyamán ezek szükségesnek mutatkoznak.

A felek jogai megkeresés esetében

134. cikk – Ha a megkeresést bírói hatóság rendelte el, a felek kérdéseket szövegezhettek meg előtte, s ezeket közölni kell azzal a bírói hatósággal, amelyhez a megkeresést intézték.

Ugyanakkor, bármelyik fél kérheti, hogy megidézzék a megkeresés elvégzéséhez.

Ha a vádlott le van tartóztatva, a megkereső bírói hatóság hivatalból kirendelt védő kijelölését rendeli el, akinek azt képviselnie kell.

A megbízás

135. cikk – A bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság, a 132. cikkben feltüntetett feltételek között, elrendelheti valamely eljárási cselekmény foganatosítását megbízás útján is. Megbízás csak alsóbb fokú szervnek vagy bírói hatóságnak adható.

A megkeresésre vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell megbízás esetében is.

IV. C Í M

MEGELŐZŐ INTÉZKEDÉSEK ÉS MÁS ELJÁRÁSI INTÉZKEDÉSEK

I. F e j e z e t

MEGELŐZŐ INTÉZKEDÉSEK

I. Szakasz

Általános rendelkezések

A megelőző intézkedések célja és kategóriái

136. cikk – A fogházzal büntetett bűncselekményekre vonatkozó ügyekben, a büntetőeljárás jó lebonyolítása érdekében vagy azért, hogy a terhelt vagy a vádlott ne vonhassa ki magát a bűnüldözés, az ítékezés vagy a büntetés végrehajtása alól, ellene a következő megelőző intézkedések egyike foganatosítható:

- a) őrizetbevétel;
- b) lakhelyelhagyási tilalom;
- c) előzetes letartóztatás.

Az a) pontban foglalt intézkedést a nyomozó szerv, a b) és c) pontban foglalt intézkedést pedig csak az ügyész vagy a bírói hatóság foganatosíthatja.

A foganatosítandó intézkedés kiválasztásánál figyelembe kell venni annak célját, a bűncselekmény társadalomra veszélyességi fokát, annak a személynek az egészségi állapotát, korát, előéletét és más helyzetét, akivel szemben az intézkedést foganatosítják.

A megelőző intézkedést foganatosító irat tartalma

137. cikk – A megelőző intézkedést foganatosító iratnak fel kell tüntetnie a terheltté nyilvánítás vagy vádemelés tárgyát képező cselekményt, a törvényszöveget, amely szerint ez minősül, a törvényben az elkövetett bűncselekményre előírt büntetést és a megelőző intézkedés foganatosítására vezető konkrét okokat.

Az előzetes intézkedések és a vádállítás okainak tudomásul hozatala

137¹. cikk – Az őrizetbe vett vagy letartóztatott személynek azonnal a tudomására kell hozni az őrizetbe vétele vagy a letartóztatása okait. A vádat a legrövidebb időn belül, ügyvéd jelenlétében kell a letartóztatott tudomására hozni.

A terhelt vagy a vádlott előzetes letartóztatásának az elrendelésekor erről az ügyésznek vagy a bírói hatóságnak 24 órás határidőn belül értesítenie kell az illető egyik családtagját vagy a terhelt illetve a vádlott által megjelölt más személyt s ezt jegyzőkönyvbe kell foglalni.

Az ügyész megkeresése egyes megelőző intézkedések foganatosítása végett

138. cikk – Ha a nyomozó szerv úgy véli, hogy fennforog a 136. cikk 1. bekezdésének b) és c) pontjában foglalt valamelyik intézkedés foganatosításának az esete, indokolt jelentést készít, s ezt az ügyész elé

terjeszti, aki az ügy iratcsomójának megvizsgálása után dönt.

A 136. cikk 1. bekezdésének b) pontjában foglalt intézkedés esetében az ügyész köteles 24 órán belül dönten.

A megelőző intézkedések helyettesítése vagy visszavonása

139. cikk – A foganatosított megelőző intézkedés más megelőző intézkedéssel helyettesítendő, ha megváltoztak az intézkedés foganatosítását meghatározó indokok.

Ha már semmi sem indokolja a megelőző intézkedés fenntartását, az intézkedést, hivatalból vagy kérelemre, vissza kell vonni.

Ha a megelőző intézkedést az ügyész rendelte el, a nyomozó szerv köteles értesíteni őt arról, hogy megváltoztak vagy megszűntek az intézkedés foganatosításának alapját képező indokok.

Az előző bekezdések rendelkezései akkor is alkalmazandók, ha az igazságügyi szervnek át kell hárítania az illetékességét.

A megelőző intézkedések jog szerinti megszűnése

140. cikk – A megelőző intézkedések jog szerint megszűnnek:

a) a törvényben előírt vagy az elrendelő szervek által megállapított határidő elteltével;

b) a bűnüldözés mellőzése, megszüntetése vagy a büntetőeljárás megszüntetése illetve felmentés esetében.

Az előzetes letartóztatás intézkedése jog szerint megszűnik akkor is, ha az elsőfokú elítélő határozat meghozatala előtt a letartóztatás időtartama elérte a vád tárgyát képező bűncselekményért a törvényben előírt büntetés maximumának a felét, valamint más olyan esetekben is, amelyeket a törvény kifejezetten előír.

Az 1. bekezdés b) pontjában és a 2. bekezdésben foglalt esetekben a bűnüldözés folyamán az ügyész – hivatalból vagy a nyomozó szerv értesítése alapján – illetve a bírói hatóság köteles elrendelni az őrizetbe vett vagy letartóztatott személy azonnali szabadlábra helyezését, megküldve az őrizetbeveteli vagy fogtartási hely ügyvezetőségének az ügyészi határozatot vagy a bírósági határozat rendelkező részének másolatát, illetve a következő adatokat tartalmazó kivonatot: a terhelt vagy a vádlott azonosításához szükséges adatok, a letartóztatási parancs száma, a szabadlábra helyezést elrendelő ügyészi vagy bírósági határozat száma és kelte, valamint a szabadlábra helyezés törvényes alapja.

Az ügyész által foganatosított előzetes intézkedések elleni panasz

140¹. cikk – Az előzetes letartóztatási parancs vagy a helység elhagyását megtiltó parancs ellen panasz emelhető annál a bírói hatóságnál, amely az ügyben alapszinten illetékes lenne az ítélezésre.

A panaszt az ügy iratcsomójával együtt 24 órás határidőn belül meg kell küldeni az 1. bekezdésben említett bírói hatóságnak, a letartóztatott terheltet vagy vádlottat pedig a bírói hatóság elé kell hozni, s az részeseül a védő segédletében.

Abban az esetben, ha a vádlott kórházba van beutalva és az egészségi állapota miatt nem lehet a bírói hatóság elé állítani vagy más olyan esetekben, amelyekben a helyváltoztatása nem lehetséges, a panaszt a vádlott távollétében kell megvizsgálni, de csakis a védő jelenlétében, akinek szót kell adni következtetéseiére a kifejtésére.

A panaszt a tanácskozó teremben kell megvizsgálni.

A bírói hatóságnak ugyanaznap végzéssel kell határoznia az intézkedés törvényességéről, a terhelt vagy a vádlott meghallgatása után.

A végzés ellen felfolyamodással lehet élni. A felfolyamodási határidő 3 nap s ezt a jelenlevők esetében a kihirdetéstől, a távollevők esetében a közléstől számítják. A vádlottat csak akkor hozzák el a felfolyamodás feletti

ítélkezéshez, ha a bírói hatóság ezt szükségesnek véli.

Az ügyész részvétele kötelező.

Ha úgy vélekedik, hogy a megelőző intézkedés törvényellenes, a bírói hatóság elrendeli a letartóztatás visszavonását s a terhelt vagy a vádlott szabadlábra helyezését vagy, az esetnek megfelelően, a helység elhagyását kötelezőn megtiltó intézkedés visszavonását.

A megelőző intézkedésről szóló végzés elleni jogorvoslat

141. cikk – Azt az elsőfokú végzést, amellyel a megelőző intézkedést elrendelik, visszavonják, helyettesítik vagy megszüntetik, külön felfolyamodással támadhatja meg az ügyész vagy a vádlott. A felfolyamodás határideje 3 nap és a jelenlevők számára a kihirdetéstől, a távollevők számára a közléstől folyik.

A megelőző intézkedés foganatosítását elrendelő végzés ellen bejelentett felfolyamodás nem függeszti fel a végrehajtást.

A büntettek egyes kategóriáinak elkülönítése

142. cikk – Az őrizetbe vétel és letartóztatás idején a fiatakorúakat el kell különíteni a felnőttektől, a nőket pedig a férfiaktól.

II. Szakasz Az őrizetbe vétel

Az őrizetbe vétel feltételei

143. cikk – Az őrizetbe vétel intézkedését a nyomozó szerv foganatosíthatja a terhelttel szemben, ha bizonyítékok vagy alapos gyanúok vannak, hogy a büntető törvényben előírt cselekményt követett el.

Az őrizetbe vétel intézkedését foganatosítani kell a 148. cikkben foglalt esetekben, bármilyen fogházbüntetési határokat ír elő a törvény az elkövetett cselekményre.

Alaposak a gyanúok akkor, amikor az ügy adataiból feltételezhetően kitűnik, hogy a személy, aki ellen a bűnüldözés folyik, elkövette a cselekményt.

Az őrizetbe vétel tartama

144. cikk – Az őrizetbe vétel intézkedése legfeljebb 24 órát tarthat.

Az őrizetbe vételt elrendelő határozatban fel kell tüntetni az őrizetbe vétel megkezdésének napját és óráját, a szabadlábra helyező határozatban pedig az őrizetbe vétel megszűnésének napját és óráját.

Ha a nyomozó szerv szükségesnek véli az előzetes letartóztatás intézkedésének foganatosítását, az 1. bekezdésben előírt határidőn belül indokolt jelentést terjeszt az ügyész elé.

III. Szakasz A lakhelyelhagyási tilalom

Az intézkedés tartalma

145. cikk – A lakhelyelhagyási tilalom intézkedése abból áll, hogy az ügyész vagy a bírói hatóság kötelezi a terheltet vagy a vádlottat, ne távozzon el abból a helységből, amelyben lakik, az intézkedést elrendelő szerv engedélye nélkül. Az ügyész határozattal rendelheti el ezt az intézkedést, ha fennállnak a 143. cikk 1. bekezdésében foglalt feltételek.

A bűnüldözés folyamán az előző bekezdésben foglalt intézkedés időtartama nem haladhatja meg a 30 napot.

Az alkalmazott intézkedés megszegése esetén a terhelt vagy a vádlott ellen a többi megelőző intézkedés egyike foganatosítható, ha fennállnak az illető intézkedésre törvényileg előírt feltételek.

IV. Szakasz

Az előzetes letartóztatás1.§. A terhelt letartóztatása**A terhelt letartóztatásának feltételei**

146. cikk – Ha fennállnak a 143. cikkben foglalt feltételek, és megfelelő módon fennáll a 148. cikkben foglalt valamelyik eset, az ügyész – amennyiben a bűnüldözés érdekében szükségesnek véli a terheltnek szabadságtól való megfosztását – hivatalból vagy a nyomozó szerv megkeresésére indokolt határozattal elrendeli annak letartóztatását, rámutatva az okokra, amelyek indokolják az intézkedés foganatosítását és megállapítva a letartóztatás tartamát, amely nem haladhatja meg az 5 napot.

Az ügyész ugyanakkor kibocsátja a terhelt ellen a letartóztatási parancsot. A parancs megfelelő módon tartalmazza a 151. cikk a)-c), e) és j) pontjában foglaltakat, valamint a terhelt nevét és utónevét és azt, hogy milyen időtartamra rendelték el a letartóztatását.

A terhelt letartóztatása a bírói hatóságnál

147. cikk – A bírói hatóság a különleges rész II. címében felsorolt helyzetekben elrendelheti a terhelt letartóztatását a 146. cikkben foglalt esetekben és feltételek között. Ha elrendelték a letartóztatást, az ítélőtanács elnöke kibocsátja a terhelt ellen a letartóztatási parancsot. A letartóztatott terheltet nyomban az ügyészhez kell küldeni a letartóztatási parancsral együtt.

2.§. A vádlott letartóztatása**A vádlott letartóztatásának feltételei és esetei**

148. cikk – A vádlott letartóztatásának intézkedése akkor foganatosítható, ha fennállnak a 143. cikkben foglalt körülmények és csupán valamelyik alábbi esetben:

a) a vádlott azonossága vagy lakhelye nem állapítható meg a szükséges adatok hiányában;

b) a bűncselekmény elkövetőjét tetten érték és a törvény által előírt fogházbüntetés 3 hónapnál súlyosabb;

c) a vádlott megszökött vagy elrejtőzött, azzal a céllal, hogy kivonja magát a bűnüldözés vagy ítélkezés alól, illetve előkészületeket tett ilyen cselekményekre, valamint akkor is, ha a tárgyalás során olyan adatok merülnek fel, melyek szerint a vádlott ki akarja vonni magát a büntetés végrehajtása alól;

d) elegendő adat van arra, hogy a vádlott megkísérelte meghiúsítani a valóság felderítését valamelyik tanú vagy szakértő befolyásolásával, a tárgyi bizonyítékok megsemmisítésével vagy megváltoztatásával vagy más hasonló cselekményekkel;

e) a vádlott újból bűncselekményt követett el, vagy olyan adatok vannak, amelyek alapján okkal lehet tartani attól, hogy más bűncselekményeket is elkövet;

f) a vádlott visszaeső;

g) ha valamilyen súlyosító körülmény forog fenn;

h) ha a vádlott olyan bűncselekményt követett el, amelyért a törvény 2 évnél súlyosabb fogházbüntetést ír elő, szabaddalbon hagyása pedig veszélyeztetné a közrendet.

A c)-g) pontokban foglalt esetekben a vádlott letartóztatása csak akkor foganatosítható, ha a törvény által előírt fogházbüntetés egy évnél súlyosabb.

A vádlott letartóztatásának tartama

149. cikk – A vádlott letartóztatásának időtartama nem haladhatja meg a 30 napot, kivéve azt az esetet, amelyben azt meghosszabbítják a törvény

feltételei között. A határidő a parancs kibocsátásának időpontjától folyik, ha a letartóztatást a vádlott kihallgatása után rendelték el, abban az esetben pedig, amelyben a letartóztatást a vádlott távollétében rendelték el, a határidő attól kezdve folyik, amikor az illető jelentkezik a parancsot kibocsátó igazságügyi szervnél.

Ha egy ügyet a bűnüldözés folytatása végett áttesznek az egyik bűnüldöző szervtől a másikhoz, az előzőleg kibocsátott letartóztatási parancs érvényes marad. A letartóztatás tartama az előző bekezdés rendelkezései szerint számítandó.

A vádlottnak a tárgyalás során elrendelt letartóztatása az ügy jogerős megoldásáig tart, kivéve azt az esetet, amelyben a bírói hatóság elrendeli annak visszavonását.

A vádlott kihallgatása

150. cikk – A vádlott letartóztatása csak azután foganatosítható, miután az ügyész vagy a bírói hatóság kihallgatta őt, kivéve ha a vádlott eltűnt, külföldön tartózkodik vagy kivonja magát a bűnüldözés, illetve az ítékezés alól.

Az előző bekezdésben foglalt esetben, ha a parancsot a vádlott kihallgatása nélkül bocsátották ki, nyomban elfogatása vagy jelentkezése után ki kell hallgatni őt.

A letartóztatási parancs tartalma

151. cikk – A vádlott letartóztatását elrendelő ügyészi vagy bírósági határozat megszerkesztése után az ügyésznek vagy az ítélőtanács elnökének nyomban ki kell bocsátania a letartóztatási parancsot.

Ha ugyanazzal az ügyészi vagy bírósági határozattal több vádlott letartóztatását rendelték el, külön letartóztatási parancsot kell kibocsátani mindegyik számára.

A letartóztatási parancsban fel kell tüntetni:

- a) azt az ügyészségi szervet vagy bírói hatóságot, amely a vádlott letartóztatásának foganatosítását elrendelte;
- b) a kibocsátás időpontját és helyét;
- c) a letartóztatási parancsot kibocsátó személy nevét, utónevét és minőségét;
- d) a vádlott személyére vonatkozó, a 70. cikkben előírt adatokat;
- e) a vád tárgyát képező cselekményt és a bűncselekmény megnevezését;
- f) a cselekmény jogi minősítését és a törvényben előírt büntetést;
- g) a letartóztatásra készítő konkrét indokokat;
- h) a parancsot, hogy a vádlottat tartóztassák le;
- i) annak a helynek a megjelölését, ahol a letartóztatott személyt fogva kell tartani;
- j) az ügyésznek vagy az ítélőtanács elnökének az aláírását.

A parancs végrehajtása

152. cikk – Ha a letartóztatási parancsot a vádlott kihallgatása után bocsátották ki, a parancsot kibocsátó ügyésznek vagy ítélőtanács elnökének át kell adnia a parancs egyik példányát a letartóztatott személynek, egy másik példányt pedig el kell küldenie a rendőrségi szervnek, hogy a letartóztatott személlyel együtt átadják a fogvatartási helyen.

Amikor a letartóztatást a 150. cikk szerint a vádlott távollétében rendelték el, a kibocsátott parancsot két példányban a rendőrségi szervnek kell megküldeni végrehajtás céljából.

A rendőrségi szerv foganatosítja a parancsban feltüntetett személy letartóztatását, s átadja neki a parancs egyik példányát, majd a parancsot kibocsátó igazságügyi szerv elé vezeti őt.

Ha a letartóztatási parancsot az ügyész bocsátotta ki, ennek rá kell írnia

a parancsra a vádlott elővezetésének az időpontját s azonnal ki kell hallgatnia azt, a továbbiakban végzéssel rendelkezve a vádlott letartatása tekintetében. Ha az ügy időközben a bírói hatóság elé kerül, az ügyésznek a bírósághoz kell küldenie a letartóztatottat.

A bírói hatóság elnökének ki kell hallgatnia a vádlottat, ha pedig ez sürgős megoldást igénylő kifogásokat emel, nyomban ki kell tűznie a tárgyalás határnapját.

Az azonosságra vonatkozó kifogások

153. cikk – Ha a letartóztatott személy csupán a személyazonosságra vonatkozólag emel kifogást a parancs foganatosítása ellen, annak a helynek az ügyésze elé vezetik, ahol megtalálták. Az ügyész, ha szükséges, felvilágosítást kér attól az ügyészi vagy bírói szervtől, amely a parancsot kibocsátotta.

Ha az ügyész úgy véli, hogy az eltűnés veszélye nem áll fenn, a kifogás megoldásáig elrendeli annak a személynek a szabadlábra helyezését, aki ellen a parancsot foganatosították.

Ha az ügyész megállapítja, hogy az előállított személy nem az, akit a parancs feltüntet, azonnal szabadlábra helyezi őt, ha pedig megállapítja, hogy a kifogások alaptalanok, elrendeli a parancs végrehajtását; ez utóbbi esetben a 152. cikk 3. és 4. bekezdése szerint kell eljárni.

Az ügyész mindezekről jegyzőkönyvet vesz fel, s ezt megküldi a parancsot kibocsátó szervnek.

A parancsban feltüntetett személy meg nem találása

154. cikk – Ha a parancsban feltüntetett személyt nem találták meg, a végrehajtással megbízott szerv jegyzőkönyvet vesz fel, megállapítva ezt és értesíti a parancsot kibocsátó szervet, valamint a körözés elrendelésére illetékes szerveket.

A letartóztatás időtartamának meghosszabbítása

155. cikk – Szükség esetén és csakis indokoltan a vádlott letartóztatásának az időtartama meghosszabbítható.

A vádlott letartóztatása időtartamának a meghosszabbítását az a bírói hatóság rendelheti el, amelyikre az ügy feletti alapfokú ítélezés hárulna, vagy az a megfelelő bírói hatóság, amelynek területi körzetében a fogvatartási hely található.

A letartóztatás meghosszabbítása iránti javaslat

156. cikk – A vádlott letartóztatási időtartamának meghosszabbítását a bünyügyi nyomozást végző szerv indokolt javaslata alapján rendelik el. A bünyügyi nyomozást végző szerv javaslatát véleményeznie kell a felügyeletet gyakorló ügyésznek.

A letartóztatás időtartamának a lejárta előtt legalább 8 nappal a javaslatot el kell juttatni azon ügyészség vezetőjéhez, amelyhez a javaslatot tevő vagy véleményező személy tartozik, vagy, az esetnek megfelelően, a Főügyészség osztályvezető ügyészéhez. Ennek, ha úgy vélekedik, hogy a vádlott szabadlábra helyezése nem esedékes, a határidő lejárta előtt legalább 5 nappal értesítenie kell erről az illetékes bírói hatóságot.

Ha a letartóztatást a meghosszabbítás megadására illetékes bírói hatóságnak megfelelő rangsorban alattas ügyészséghez tartozó ügyész rendelte el, a javaslatot el kell küldeni a rangsorban felettes ügyészséghez tartozó ügyészhez, aki, ha azt megalapozottnak tekinti, értesíti a bírói hatóságot, a 2. bekezdés szerint.

A javaslatot mellékelni kell a bírói hatóságot megkereső átirathoz. Az átiratban rá kell mutatni más olyan okokra is, amelyek a javaslatban foglaltakon kívül is megindokolják a letartóztatás meghosszabbítását.

157. cikk – Hatályát veszítette.

158. cikk – Hatályát veszítette.

A letartóztatás bírói hatósági meghosszabbításának eljárása

159. cikk – Az ítélőtanácsban a bírói hatóság elnöke vagy az általa kijelölt bíró elnököl, az ügyész részvétele pedig kötelező.

Az ügy iratcsomóját az ügyésznek a határidő előtt legalább 2 nappal be kell nyújtania és azt a védő, kérésére, tanulmányozhatja.

A vádlottat a bíróság elé kell vezetni, a védő jelenlétében.

Abban az esetben, ha a letartóztatott vádlott kórházba van beutalva és az egészségi állapota miatt nem lehet a bírói hatóság elé állítani vagy más olyan esetekben, amelyekben a helyváltoztatása nem lehetséges, az előzetes letartóztatás időtartamának a meghosszabbítására irányuló javaslatot a vádlott távollétében kell megvizsgálni, de csakis a védő jelenlétében, akinek szót kell adni következtetéseiére a kifejtésére.

Ha a bírói hatóság hosszabbítást engedélyez, ez nem haladhatja meg a 30 napot.

A bírói hatóság az előzetes letartóztatás meghosszabbítása ügyében a parancsban foglalt időszak lejártá előtt hoz döntést és az iratcsomót visszaszolgáltatja az ügyésznek a végzés kihirdetésétől számított 24 órás határidőn belül.

A letartóztatás meghosszabbítását elrendelő végzést az ügyész vagy a vádlott fellebbezéssel megtámadhatja. A fellebbezési határidő 3 nap és a jelenlevők esetében a kihirdetéstől, a távollevők esetében pedig a közléstől folyik. Az előzetes letartóztatás meghosszabbítását elrendelő végzés elleni fellebbezés nem felfüggesztő hatályú, az előzetes letartóztatás meghosszabbításának elutasítását elrendelő végzés elleni fellebbezés pedig felfüggesztő hatályú.

A vádlottat csak akkor hozzák el a fellebbezés feletti ítélezésre, ha ezt a bírói hatóság szükségesnek véli.

A bírói hatóság által elrendelt intézkedést közölni kell a fogvatartási hely adminisztrációjával, amely köteles azt a vádlott tudomására hozni.

A bírói hatóság más meghosszabbításokat is nyújthat, de ezek egyike sem haladhatja meg a 30 napot. Az előző bekezdések rendelkezései megfelelőképpen alkalmazandók.

Eljárás olyan ügyben, amelyben több letartóztatott van

160. cikk – Ha ugyanabban az ügyben több letartóztatott vádlott van, amelyek esetében a letartóztatás meghosszabbításának az időtartama különböző időpontokban jár le, az ügyészség első ügyésze vagy, az esetnek megfelelően, a Főügyészség osztályvezető ügyésze, amelyik a 156. cikk szerint a vádlottak egyike tekintetében megkereséssel fordul a bírói hatósághoz, ugyanakkor a többi vádlott tekintetében is megkeresést intéz a bírói hatósághoz.

V. Szakasz

A bírósági ellenőrzés alatti ideiglenes szabadlábra helyezés és az óvadék ellenében való ideiglenes szabadlábra helyezés

Az ideiglenes szabadlábra helyezés módozatai

160¹. cikk – Az előzetes letartóztatásban levő vádlott a büntetőeljárás egész folyamán kérheti a bírósági ellenőrzés alatti vagy óvadék ellenében való ideiglenes szabadlábra helyezését.

1.§. A bírósági ellenőrzés alatti ideiglenes szabadlábra helyezés

A szabadlábra helyezés feltételei

160². cikk – A bírósági ellenőrzés alatti ideiglenes szabadlábra helyezés a gondatlanságból elkövetett bűncselekmények, valamint azon szándékos

bűncselekmények esetében adható meg, amelyek tekintetében a törvény 7 évet meg nem haladó fogházbüntetést ír elő.

Az igazságügyi ellenőrzés alatti ideiglenes szabadlábra helyezésnek nem adnak helyt abban az esetben, ha a vádlott visszaeső bűnöző vagy fennállnak olyan adatok, amelyek igazolják a félelmet, hogy az illető más bűncselekményt fog elkövetni vagy tanúk illetve szakértők befolyásolásával, az anyagi bizonyító eszközök megrongálásával vagy megsemmisítésével vagy más ilyen cselekményekkel megkísérli megghiúsítani az igazság kiderítését.

A bírósági szerv rendelkezik, hogy az ideiglenes szabadlábra helyezés idején a vádlott egyet vagy többet betartson a következő kötelezettségekből:

- a) csakis a bírósági szerv által megállapított feltételek között hagyja el a számára megállapított területi körzetet;
- b) bármely lakhely- vagy székhely-változtatást közöljön a bírósági szervvel;
- c) ne menjen bizonyos előre megállapított helyekre;
- d) valahányszor hívják, jelentkezzen a bűnüldöző szervnél vagy, az esetnek megfelelően, a bírói hatóságnál;
- e) ne vegye fel a kapcsolatot bizonyos meghatározott személyekkel;
- f) ne vezessen egyetlen gépjárművet sem vagy bizonyos gépjárműveket;
- g) ne gyakoroljon olyan szakmát, amilyent felhasznált a cselekmény elkövetéséhez.

A bírósági ellenőrzés felfüggesztése

160³. cikk – Alapos okok fennforgása esetén az ügyész vagy a bírói hatóság által elrendelt bírósági ellenőrzés bármikor, egészében vagy részben felfüggeszthető.

2.§. Az óvadék ellenében való ideiglenes szabadlábra helyezés

A szabadlábra helyezés feltételei

160⁴. cikk – Az óvadék ellenében való ideiglenes szabadlábra helyezés kérésre adható, ha biztosítva van a bűncselekménnyel okozott kár jóvátétele és letétbe helyezték az illetékes bírósági szerv által megállapított óvadékot.

Az óvadék ellenében való ideiglenes szabadlábra helyezés idején a vádlott a bírósági szervek hívására köteles jelentkezni, és köteles közölni bármely lakhely- vagy székhely-változtatást.

A kaucióra való ideiglenes szabadon bocsátásnak nem adnak helyt azon bűncselekmények szándékos elkövetése esetén, amelyekre a törvény 7 évet meghaladó fogházbüntetést ír elő vagy ha a vádlott visszaeső bűnöző vagy fennállnak adatok, amelyek igazolják a félelmet, hogy az illető más bűncselekményt fog elkövetni vagy tanúk illetve szakértők befolyásolásával, az anyagi bizonyító eszközök megrongálásával vagy megsemmisítésével vagy más ilyen cselekményekkel megkísérli megghiúsítani az igazság kiderülését.

Az óvadék

160⁵. cikk – Az óvadék szavatolja, hogy a vádlott betartja az ideiglenes szabadlábra helyezés idején reá háruló kötelezettségeket.

Az óvadék összege legalább 2 000 000 lej.

Az óvadékot a vádlott nevében és az összegét megállapító szervnek a rendelkezésére kell letétbe helyezni.

Az óvadékot visszaszolgáltatják, ha:

- a) a 160¹⁰. cikk 1. bekezdésének a) pontjában előírt esetben felfüggesztik az ideiglenes szabadlábra helyezést;
- b) az ügyész rendelettel, a bírói hatóság pedig végzéssel megállapítja, hogy már nem forognak fenn az előzetes letartóztatási intézkedést igazoló indokok;

c) elrendelik a bűnvádi eljárás alóli kivevést, a bűnvádi eljárás beszüntetését, a felmentést vagy a büntetőjogi per beszüntetését;

d) kihirdetik a pénzbüntetésre vagy a fogházbüntetésre való elítélést a végrehajtás feltételes felfüggesztésével vagy a felügyelet alatti végrehajtás felfüggesztésével vagy a munkahelyen való végrehajtással;

e) elrendelik a fogházbüntetésre való elítélést.

Az óvadékot nem szolgáltatják vissza az e) pontban foglalt esetben, ha az ideiglenes szabadlábra helyezést visszavonták a 160¹⁰. cikk 1. bekezdése b) pontjának a rendelkezései szerint. Az elítélő határozat jogerőre emelkedésekor az óvadék állami költségvetési jövedelemmé alakul.

A b)-e) pontokban foglalt esetekben elrendelik az ideiglenes szabadlábra helyezés állapotának a megszüntetését is.

3.§. Közös rendelkezések

Az ideiglenes szabadlábra helyezés iránti kérelem és a megoldására illetékes szerv

160⁶. cikk – Az ideiglenes szabadlábra helyezés iránti kérelem megfogalmazható a bűnvádi eljárás folyamán, valamint az ítélezés során, a bírósági vizsgálatnak az első fokú hatóságnál való befejezéséig, a vádlott, ennek házastársa vagy közeli rokonai által.

A kérelem abban az esetben is megfogalmazható, ha a fellebbezési bírói hatóság elrendelte az ügy újraelbírálását újabb bizonyítékok beszerzése végett, vagy ha elrendelték az ügy újraelbírálását a bírói hatóság által, amelynek a határozatát megsemmisítették.

A kérelemnek tartalmaznia kell az előterjesztő személy nevét, utónevét, lakhelyét és minőségét, valamint meg kell említeni benne, hogy az illető ismeri az ideiglenes szabadlábra helyezés visszavonási eseteire vonatkozó törvényes rendelkezéseket.

Az óvadék ellenében való ideiglenes szabadlábra helyezés esetén a kérelemnek tartalmaznia kell az óvadék letétbe helyezésére vonatkozó elkötelezést, megemlítve, hogy az illető ismeri az óvadék vissza nem szolgáltatásának az eseteire vonatkozó törvényes rendelkezéseket.

A kérelem megoldására a bűnvádi eljárás folyamán, az esetnek megfelelően, a bűnüldözést végző ügyész vagy a bűnügyi nyomozás feletti felügyeletet gyakorló ügyész, az ítélezés során pedig az ügy feletti ítélezés végett megkeresett bírói hatóság illetékes.

A bűnügyi vizsgálatot végző szervhez vagy a fogvatartási hely igazgatóságához benyújtott kérelmet 24 órás határidőn belül el kell juttatni az ügyészhez vagy az illetékes bírói hatósághoz, attól függően, hogy az ügy a bűnügyi nyomozás vagy az ítélezés folyamatában van.

A kérelem megvizsgálását megelőző intézkedések

160⁷. cikk – Az ügyésznek vagy a bírói hatóságnak ellenőriznie kell, hogy az ideiglenes szabadlábra helyezési kérelem tartalmazza-e a 160⁶. cikk 3. és 4. bekezdésében foglalt megjegyzéseket és, ha szükséges, intézkedik annak kiegészítéséről. Ha a kérelmet az ítélezési határidő előtt nyújtották be a bírói hatósághoz, az említett kötelezettségek a bírói hatóság elnökére hárulnak, akinek egyben értesítenie kell a kérelmezőt a kérelme feletti ítélezés határidejéről.

Ha a kérelmet a vádlottól eltérő, a 160⁶. cikk 1. bekezdésében említettek közé tartozó más személy fogalmazza meg, a megoldására illetékes szervnek meg kell kérdeznie a vádlottat, hogy a kérelmet magáévá teszi-e, az illető nyilatkozatát pedig fel kell tüntetni a kérelmen.

A kérelem megvizsgálása és elfogadása

160⁸. cikk – Az ügyésznek vagy a bírói hatóságnak sürgősségi rendszerben kell megvizsgálnia a kérelmet, ellenőrizve, hogy fennállnak-e

elfogadásának törvényes feltételei.

Az óvadék ellenében való szabadlábra helyezés iránti kérelem esetében, az ügyész vagy a bírói hatóság, ha megállapítja, hogy az megfelel a törvény által előírt feltételeknek, megállapítja az óvadék összegét és értesíti erről a kérelmező személyt. Az óvadék letétbe helyezéséről szóló bizonylat benyújtása után az ügyész megoldja a kérelmet, a bírói hatóság pedig kitűzi az ítékezés határidejét.

A kérelmet a védő által asszisztált vádlott meghallgatása után az ügyész vagy a vádlott és a védő, valamint az ügyész indítványainak a meghallgatása után a bírói hatóság oldja meg.

Abban az esetben, ha megállapítja, hogy a kérelem megfelel a törvény által előírt feltételeknek és megalapozott, az ügyész vagy a bírói hatóság helyt ad a kérelemnek és elrendeli a vádlott ideiglenes szabadlábra helyezését.

A kérelmet az ügyész rendelkezéssel, a bírói hatóság pedig végzéssel oldja meg.

A bírói hatóság végzése felfolyamodásnak van alávetve. A felfolyamodási határidő 3 nap és a jelenlevők esetében a kihirdetéstől, a távollevők esetében a közléstől számítandó.

A vádlottat csak akkor hozzák el a felfolyamodás feletti ítéletre, ha ezt a bírói hatóság szükségesnek véli.

Az ügyész rendelkezésével vagy a bírói hatóság végzésével, ha helyt adnak a bírósági ellenőrzés alatti ideiglenes szabadlábra helyezésre irányuló kérelemnek, meg kell állapítani a vádlott által betartandó kötelezettségeket is.

A rendelkezésről vagy a végzés rendelkező részéről másolatot illetve kivonatot kell küldeni a fogvatartási hely igazgatóságának, valamint a rendőrségi szervnek, amelynek területi körzetében a vádlott lakik. Az érdekelt személyeket értesíteni kell.

A fogvatartási hely igazgatósága köteles intézkedéseket foganatosítani a vádlott azonnali szabadlábra helyezésére.

160⁹. cikk – Abban az esetben, ha nem tesznek eleget a törvény által előírt feltételeknek, ha a kérelem megalapozatlan vagy azt más személy fogalmazta meg és a vádlott nem tette magáévá, az ügyész vagy a bírói hatóság elutasítja a kérelmet.

Az ügyész rendelkezése ellen az ügy feletti érdemi ítéletre illetékes bírói hatóságnál lehet panaszt emelni. A bírói hatóságnak a panaszt megoldó végzése ellen, valamint az ideiglenes szabadlábra helyezés iránti kérelmet elutasító végzés ellen felfolyamodással lehet élni.

A 160⁸. cikk rendelkezései megfelelőképpen alkalmazandók.

160¹⁰. cikk – Az ideiglenes szabadlábra helyezés visszavonható ha:

a) felderítenek olyan cselekményeket vagy körülményeket, amelyek az ideiglenes szabadlábra helyezés iránti kérelem elfogadásának időpontjában ismeretlenek voltak, s amelyek igazolják a vádlott letartóztatását;

b) a vádlott rosszhiszeműen nem tesz eleget a 160². cikk 3. bekezdése és a 160⁴. cikk 2. bekezdése szerint reá háruló kötelezettségeknek vagy megkísérli megghiúsítani az igazság kiderülését vagy szándékosan ismét elkövet egy olyan bűncselekményt, amelyért megindították ellene a bűnüldözést vagy ítéletnek felette.

Az ideiglenes szabadlábra helyezés visszavonását az ügyész rendelkezéssel, a bírói hatóság pedig végzéssel rendeli el, a védője kíséretében megjelenő vádlott meghallgatásával. A visszavonás a vádlott távollétében is elrendelhető, ha ez alapos indokolás nélkül nem jelenik meg az idézésre.

Az ideiglenes szabadlábra helyezés visszavonása esetén az ügyész vagy

Az ideiglenes szabadlábra helyezés iránti kérelem elutasítása

A szabadlábra helyezés visszavonása

a bírói hatóság elrendeli a vádlott előzetes letartóztatását és kibocsát egy új letartóztatási parancsot.

A 160⁹. cikk 2. és 3. bekezdésének a rendelkezései alkalmazandók.

II. F e j e z e t

EGYÉB ELJÁRÁSI INTÉZKEDÉSEK

I. Szakasz

Oltalmazó és biztonsági intézkedések foganatosítása

Oltalmazó intézkedések őrizetbevétel vagy előzetes letartóztatás esetében

161. cikk – Ha az őrizetbevétel vagy előzetes letartóztatás intézkedését olyan terhelttel vagy vádlottal szemben hozzák, akinek oltalmában fiatalok, gondnokság alá helyezett személy, gyámság alá helyezett személy vagy olyan személy van, aki kora, betegsége vagy más ok miatt segítségre szorul, értesíteni kell az illetékes hatóságot, hogy megtegye az oltalmazó intézkedéseket. Az értesítési kötelezettség arra az ügyészi illetve bírói szervezetre hárul, amely az őrizetbevétel illetve az előzetes letartóztatás intézkedését foganatosította.

Biztosítási intézkedések foganatosítása

162. cikk – Az egész büntetőeljárás folyamán, ha az ügyész vagy a bírói hatóság megállapítja, hogy a terhelt vagy a vádlott a Büntetőtörvénykönyv 113. vagy 114. cikkében feltüntetett helyzetek valamelyikében van, elrendeli a megfelelő biztosítási intézkedés ideiglenes foganatosítását.

Az ügyész vagy a bírói hatóság intézkedik az ideiglenes beutalás foganatosításáról, és ugyanakkor értesíti az elmebetegek és a veszélyes kábítószer-élvezők beutalásának véleményezésére illetékes orvosi bizottságot.

Az ideiglenes beutalás intézkedése addig tart, amíg a bírói hatóság azt meg nem erősíti.

A megerősítés az orvosi bizottság véleményezése alapján történik.

Ha orvosi beutalást rendeltek el, foganatosítani kell a 161. cikkben előírt intézkedéseket is.

A bírói hatóságnak az a határozata, amellyel megerősítették a beutalás intézkedését, külön megtámadható fellebbezéssel. A fellebbezés nem függeszti fel a végrehajtást.

II. Szakasz

A biztosítási intézkedések, a dolgok visszaadása és a bűncselekmény elkövetése előtti helyzet visszaállítása

A biztosítási intézkedések

163. cikk – A biztosítási intézkedéseket a büntetőeljárás folyamán a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság foganatosítja, és ezek abból állnak, hogy zárlattal felfüggesztik a szabad rendelkezési jogot az ingó és ingatlan javak felett a bűncselekménnyel okozott kár megtérítése, valamint a pénzbüntetés végrehajtásának garantálása céljából.

A kár megtérítését szolgáló biztosítási intézkedések a terhelt vagy vádlott és a polgári jogilag felelős személy javaira foganatosíthatók, a kár valószínű összegének erejéig.

A pénzbüntetés végrehajtásának garantálására szolgáló biztosítási intézkedéseket csak a terhelt vagy a vádlott javaira kell foganatosítani.

Nem vehetők zár alá a Büntetőtörvénykönyv 145. cikkében foglalt valamely egységnek a javai, valamint azok, amelyeket a törvény kivételez.

A kár megtérítését célzó biztosítási intézkedések a magánfél kérésére vagy hivatalból rendelkezhetők el.

A biztosítási intézkedések kötelezők:

a) abban az esetben, ha a bűncselekménnyel vagyoni kárt okoztak a Büntetőtörvénykönyv 145. cikkében foglalt egységek valamelyikének, függetlenül attól, hogy ez magánfélként fellépett-e vagy sem;

b) ha a sértett cselekvőképtelen vagy korlátoltan cselekvőképes.

A biztosítási intézkedéseket végrehajtó szervek

164. cikk – A biztosítási intézkedést elrendelő ügyészi határozatot az a bűnüldöző szerv hajtja végre, amely az intézkedést hozta.

A biztosítási intézkedést elrendelő bírói hatósági végzést a bírósági végrehajtó útján kell alkalmazni.

A bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság által elrendelt biztosítási intézkedéseket végrehajthatják a megkárosított egység saját végrehajtó szervei is abban az esetben, ha az egyike azon egységeknek, amelyekre a Büntetőtörvénykönyv 145. cikke utal.

Azokban az esetekben, amelyekben a bűnüldözést az ügyész végzi, ez elrendelheti, hogy a foganatosított biztosítási intézkedést az ügyészség titkára hajtsa végre.

A zár alá vétel eljárása

165. cikk – A zár alá vételt foganatosító szerv köteles azonosítani és felbecsülni a zár alá vett javakat és szükség esetén szakértőkhöz is folyamodhat.

A zár alá vett romlandó javakat, a nemesfém tárgyakat vagy drágaköveket, a külföldi fizetési eszközöket, a belföldi értékpapírokat, a műtárgyakat és múzeumi tárgyakat, az értékes gyűjteményeket, valamint a pénzüsségeket kötelező módon le kell foglalni.

A romlandó javakat át kell adni a többségében állami tőkével működő kereskedelmi egységeknek ezek tevékenységi profilja szerint, amelyek kötelesek azokat átvenni és késedelem nélkül értékesíteni.

A nemesfémeket vagy drágaköveket illetve a belőlük készített tárgyakat és a külföldi fizetési eszközöket át kell adni a legközelebbi illetékes bankintézménynek.

A belföldi értékpapírokat, a műtárgyakat vagy múzeumi tárgyakat és az értékes gyűjteményeket át kell adni megőrzés végett a szakintézményeknek.

A 4. és 5. bekezdésben említett tárgyakat át kell adni a lefoglalástól számított 48 órán belül. Ha a tárgyak feltétlenül szükségesek a bűnüldözéshez, az átadást utólag eszközlik, legkésőbb 48 órán belül attól számítva, hogy a bűnüldözés befejezése után az ügyész megoldotta az ügyet.

A zár alá helyezett tárgyak a zár megszüntetéséig megőrzendők. A külföldi fizetési eszközök nyomban értékesíthetők az illetékes bankintézmény által, ha ez szükségesnek tartja.

A 3. és 7. bekezdés szerint eszközölt értékesítésből származó pénzüsségeket, valamint a 2. bekezdés szerint lefoglalt pénzüsségeket, az esetnek megfelelően, a terhelt, a vádlott vagy a polgári jogilag felelős személy nevére letétbe kell helyezni, a zárlatot elrendelő szerv rendelkezésére, amelynek át kell adni a pénz letétbe helyezéséről szóló elismervényt a pénz lefoglalásától vagy a javak értékesítésétől számított legkésőbb három napon belül.

Ha fennáll az elidegenítés veszélye, a zár alá vett többi ingóságokat le kell pecsételni vagy le kell foglalni, és zárgondnok nevezhető ki.

A zár alá vételről szóló jegyzőkönyv és a jelzalog bejegyzése

166. cikk – A zárlatot foganatosító szerv jegyzőkönyvet vesz fel a 165. cikk szerint végzett összes cselekményekről, részletesen leírva a zár alá vett javakat, értékük megjelölésével. A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni a törvény

alapján végrehajtás alá nem eső javakat, amelyeket annál a személynél találtak, aki ellen a zárlatot foganatosították. Ugyancsak fel kell tüntetni a felek vagy más érdekelt személyek kifogásait.

A jegyzőkönyv egyik példányát annál a személynél kell hagyni, akivel szemben a zárlatot foganatosították, távollétében pedig azoknál, akikkel lakik, a házkezelőknél, a kapusnál vagy annál, aki rendszerint helyettesíti, vagy az egyik szomszédnál. Ha a javak egy részét vagy az összes javakat zárgondnoknak adták át, nála kell hagyni a jegyzőkönyv egyik példányát. A jegyzőkönyv felvételétől számított 24 órán belül egy példányt meg kell küldeni annak a szervnek is, amely elrendelte a biztosítási intézkedés foganatosítását.

A zár alá vett ingatlanokra vonatkozólag a zárlatot elrendelő szervnek kérnie kell az illetékes szervtől a jelzőlog bejegyzését a zár alá vett javakra, csatolva a zárlatot elrendelő irat másolatát és a zár alá vételről felvett jegyzőkönyv egyik példányát.

A letiltás

167. cikk – Azok a pénzüsszegek, amelyekkel harmadik személy vagy a károsult bármilyen címen tartozik a terheltnek, vádlottnak vagy a polgári jogilag felelős személynek, az illetőknél a törvényben előírt korlátok között a zárlatot létesítő irat átvételének időpontjától le vannak tiltva. Ezeket az összegeket az adósok a lejáratától számított öt napon belül, az esetnek megfelelően, letétbe helyezik a letiltást elrendelő szerv vagy a végrehajtó szerv rendelkezésére, s a letéti jegyeket a letétől számított 24 órán belül átadják ugyanannak a szervnek.

A biztosítási intézkedés megfellebbezése

168. cikk – A biztosítási intézkedés, valamint a foganatosítási módja ellen a terhelt vagy vádlott, a polgári jogilag felelős fél, valamint bármely más érdekelt személy panaszt tehet az intézkedést elrendelő nyomozó szervnél vagy a nyomozás felett felügyeletet gyakorló ügyésznél a bírói hatóság megkereséséig; ezután a panaszt az illető bírói hatósághoz kell intézni.

A bírói hatóság határozata fellebbezéssel külön megtámadható. A fellebbezés nem függeszti fel a végrehajtást.

Ha a biztosítási intézkedés foganatosítása ellen nem nyújtottak be panaszt, a büntetőeljárás jogerős megoldása után a polgári jogi törvény szerint nyújtható be óvás.

A tárgyak visszaadása

169. cikk – Ha a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság megállapítja, hogy a terheltől vagy vádlottól, illetve bármely más személytől, aki azokat megőrzés végett átvette, olyan dolgokat foglaltak le, amelyek a sértett tulajdonát képezik vagy amelyeket jogtalanul vettek el tulajdonából vagy bírlalatából, elrendeli e dolgok visszaadását a sértettnek. Bármely más személy, aki a lefoglalt dolgok feletti jogára hivatkozik, kérheti a 168. cikk rendelkezéseinek megfelelően ezen jogának megállapítását és a dolgok visszaadását.

A lefoglalt dolgokat csak abban az esetben adják vissza, ha ez nem akadályozza a valóság felderítését és az ügy igazságos megoldását és az, akinek visszaadják, kötelezi magát, hogy a határozat jogerőre emelkedéséig megőrzi azokat.

Az előző állapot helyreállítása

170. cikk – A nyomozó szerv, az ügyész jóváhagyásával, vagy a bírói hatóság intézkedést hozhat a bűncselekmény elkövetése előtti állapot helyreállítására, ha az állapot megváltoztatása nyilvánvalóan a bűncselekmény elkövetéséből eredt és a helyreállítás lehetséges.

V. CÍM

KÖZÖS PERBELI ÉS ELJÁRÁSI CSELEKMÉNYEK

I. Fejezet

A VÉDELEM ÉS A KÉPVISELET

A terhelt vagy a vádlott védelme

171. cikk – A terheltnek vagy vádlottnak joga van ahhoz, hogy a büntetőeljárás és az ítélkezés egész folyamán védő segítsen neki, az igazságügyi szervek pedig kötelesek e jogot az illető tudomására hozni.

A jogsegédlet kötelező, ha a terhelt vagy a vádlott fiatalkorú, tényleges szolgálatot vagy csökkentett időtartamú tényleges szolgálatot teljesítő katona, tartalékos, behívott, valamely katonai oktatási egység tanulója, átnevelő központba vagy orvosi nevelőintézetbe beutalt, vagy ha letartóztatott, még ha más ügyben is.

Az ítélkezés folyamán a védelem kötelező azokban az ügyekben is, amelyekben a törvény 5 évnél súlyosabb fogházbüntetést ír elő az elkövetett bűncselekményre, vagy ha a bírói hatóság úgy véli, hogy a vádlott egymaga nem tudja ellátni védelmét.

Ha a védelem kötelező és a terhelt vagy a vádlott a maga számára nem hatalmazott meg védőt, intézkedni kell hivatalból kirendelt védő kijelöléséről.

A hivatalból kirendelt védő megbízatása a meghatalmazott védő megjelenésekor megszűnik.

Ha az ügy tárgyalásánál a védő nincs jelen és nem helyettesíthető, az ügyet el kell napolni.

A védő jogai

172. cikk – A bűnüldözés során a terhelt vagy a vádlott védőjének jogában áll jelen lenni bármely bűnüldözési cselekmény végrehajtásánál, kérelmeket terjeszthet elő és beadványokat nyújthat be. A védő távolmaradása nem akadályozza meg a bűnüldözési cselekmény végrehajtását, ha bizonyítható, hogy a védőt értesítették a cselekmény végrehajtásának dátumáról és órájáról.

Ha a jogsegédlet kötelező, a bűnüldöző szervnek biztosítania kell a védő jelenlétét a vádlott kihallgatásánál.

Abban az esetben, ha a terhelt vagy a vádlott védője jelen van valamely bűnüldözési cselekmény elvégzésénél, erről említést kell tenni, s a cselekményről szóló iratot alá kell írnia a védőnek is.

A letartóztatott vádlott kapcsolatba léphet a védővel. Kivételesen, ha a bűnüldözés érdeke ezt megköveteli, az ügyész, hivatalból vagy a bünyügyi nyomozást végző szerv javaslatára, indokolt rendelkezéssel, egyetlen alkalommal és legfeljebb 5 napos időtartamra megtilthatja, hogy a letartóztatott vádlott kapcsolatba lépjen a védővel.

A védővel való kapcsolatfelvétel nem tiltható meg a letartóztatás időtartamának az ítélobíróóság általi meghosszabbításakor, a bűnüldözés anyagának az előtárásánál pedig a védővel való kapcsolatfelvétel kötelező.

A védőnek joga van panasszal élni, a 275. cikk szerint, ha a kérelmeit nem fogadták el; a 2., 4. és 5. bekezdésekben említett helyzetekben az ügyész köteles a panaszt legfeljebb 48 órán belül megoldani.

Az ítélkezés során a védőnek joga van segédkezni a vádlottnak, gyakorolni ennek perbeli jogait, ha pedig le van tartóztatva, kapcsolatba lépni vele.

A választott vagy hivatalból kijelölt védő a terheltet vagy a vádlottat köteles jogsegélyben részesíteni. E kötelezettség megszegése esetén a bünyügyi nyomozószerv vagy a bírói hatóság intézkedések foganatosítása céljából értesítheti az ügyvédi kamara vezetőségét.

A többi fél védelme

173. cikk – A sértett fél, a magánfél és a polgárjogilag felelős fél védője jogosult kérelmeket megfogalmazni és beadványokat előterjeszteni. A védő jogosult részt venni a bünyügyi nyomozás következő aktusain: az általa védett fél kihallgatása, helyszíni vizsgálatok, házkutatások és boncolások, a letartóztatás időtartamának a meghosszabbítása; más nyomozási cselekményeknél a bűnüldöző szerv beleegyezésével asszisztálhat.

Az ítélezés folyamán a védő gyakorolja annak a félnek a jogait, amelynek segédkezik.

Ha a bírói hatóság úgy véli, hogy valamely okból kifolyólag a sértett fél, a magánfél vagy a polgári jogilag felelős fél nem tudná maga ellátni védelmét, hivatalból vagy kérelemre elrendeli védő kirendelését.

A képviselő

174. cikk – Az ítélezés folyamán a vádlott képviselhető:

a) az ügy felett az első fokon tartott ítélezésnél vagy az ügy újratárgyalásánál a határozatnak a fellebbezési bíróság általi hatálytalanítása vagy a felfolyamodási bíróság általi megsemmisítése után, de csakis akkor, ha az ítélezésnek alávetett cselekményért a törvény által előírt büntetés pénzbírság vagy legfeljebb egy évig terjedő fogház;

b) az ügynek a jogorvoslati utak igénybevétele alapján folyó tárgyalásán.

Mindazokban az esetekben, amelyekben a törvény megengedi a vádlott képviseletét, a bírói hatóságnak joga van elrendelni annak előállítását, ha jelenlétét szükségesnek véli.

A többi fél minden esetben képviseltetheti magát.

II. Fejezet**AZ IDÉZÉS, AZ ELJÁRÁSI IRATOK KÖZLÉSE,
AZ ELŐVEZETÉSI PARANCS****Az idézés módja**

175. cikk – A bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság elé a személyeket írásban foglalt idézéssel hívják. A megidézés eszközölhető telefon- vagy távirati értesítéssel is.

Az idézéseket az ezzel a feladattal külön megbízott közegek vagy a postai szolgálat útján kézbesítik.

Az idézés tartalma

176. cikk – Az idézés egyéni és a következő megjelöléseket kell tartalmaznia:

a) az idézést kibocsátó bűnüldöző szerv vagy bírói hatóság elnevezését, székhelyét, a kibocsátás időpontját és az iratcsomó számát;

b) a megidézett nevét, utónevét, azt, hogy milyen minőségben idézik meg és az ügy tárgyának megjelölését;

c) a megidézett címét, amelynek tartalmaznia kell városokban és municípiumokban: a helységet, megyét, utcát, számot és a lakást, ahol lakik, községekben pedig: a megyét, községet és falut.

Az idézésben, ha szükséges, fel kell tüntetni bármilyen más adatot, amely a megidézett címének megállapításához szükséges;

d) a megjelenés évét, hónapját, napját, óráját és helyét, valamint azt a felszólítást, hogy jelenjen meg a feltüntetett időpontban és helyen, rámutatva a távolmaradás törvényes következményeire.

Az idézést a kibocsátó személy írja alá.

Az idézés helye

177. cikk – A terheltet vagy a vádlottat arról a címről kell megidézni ahol lakik, ha pedig ez nem ismeretes, munkahelyének címről, annak az egységnek a személyzeti osztálya útján, amelynél dolgozik.

Ha a büntetőeljárás folyamán a terhelt vagy a vádlott nyilatkozattal más helyet jelöl meg az idézés céljából, a megjelölt helyről kell őt megidézni.

Ha a terhelt vagy a vádlott nyilatkozatában feltüntetett cím megváltozik, csak abban az esetben idézik meg őt az új címről, ha értesítette a bűnüldöző szervet illetve a bírói hatóságot a közbejött változásról, vagy ha az illető szervek a 180. cikk szerint beszerzett adatok alapján úgy vélik, hogy a cím megváltozott.

Ha nem ismeretes sem a terhelt vagy a vádlott lakhelye, sem a munkahelye, az idézést annak a helyi tankácsnak a székházában függesztik ki, amelynek területi körzetében a bűncselekményt elkövették. Ha a büntetendő cselekmény több helyen folyt le, az idézést annak a helyi tanácsnak a székházában kell kifüggeszteni, amelynek területi körzetében a bűnüldözést végző szerv működik.

A kórházban vagy szanatóriumban levő betegeket azok ügyvezetősége útján kell megidézni.

A foglyokat a fogvatartási helyről, ennek ügyvezetősége útján kell megidézni.

A laktanyában levő katonákat egységüknél kell megidézni, ennek parancsnoka révén.

Ha a terhelt vagy a vádlott külföldön lakik, ajánlott levéllel kell megidézni, kivéve azt az esetet, ha a törvény másképp rendelkezik. A levélátadási elismervény helyettesíti az idézési eljárás teljesítésének igazolását.

A terhelttől vagy a vádlottól eltérő személyeket a jelen cikk rendelkezései szerint kell megidézni. A Büntetőtörvénykönyv 145. cikkében említett egységeket ezek székhelyén kell megidézni.

Az idézés kézbesítése

178. cikk – Az idézést személyesen a megidézettnek kell kézbesíteni, amelynek alá kell írnia az átvételi elismervényt.

Ha a megidézett személy nem akarja átvenni az idézést vagy miután átvette, nem hajlandó vagy nem tudja aláírni az átvételi elismervényt, a közeg a megidézettnél hagyja az idézést vagy, ha ez nem hajlandó átvenni, az illető lakásának ajtajára függeszti azt és erről jegyzőkönyvet vesz fel.

Amikor az idézés a 177. cikk 1. bekezdésének utolsó része, 5., 6. és 7. bekezdése szerint történik, az ott feltüntetett egységek kötelesek a megidézett személynek elismervény ellenében nyomban kikézbesíteni az idézést, igazolva ennek aláírását vagy rámutatva az okra, amely miatt nem lehetett megszerezni az aláírást. Az elismervényt átadják az eljáró közegnek, ez pedig felterjeszti az idézést kibocsátó bűnüldöző szervhez vagy bírói hatósághoz.

A Büntetőtörvénykönyv 145. cikkében foglalt egységek valamelyikének szánt idézést az iktatónak vagy a levelezés átvételével megbízott tisztviselőnek kell átadni. A 2. bekezdés rendelkezései megfelelő módon alkalmazandók.

Az idézés kézbesítése más személyeknek

179. cikk – Ha a megidézett személy nincs otthon, a közeg az idézést a házastársnak, rokonnak vagy bármely olyan személynek kézbesíti, aki vele lakik vagy aki rendszerint átveszi a levelezését. Az idézés nem kézbesíthető 14 éven aluli fiataalkorúnak vagy olyan személynek, aki elvesztette elmebeli képességét.

Ha a megidézett személy több lakásból álló ingatlanban vagy szállodában lakik, az 1. bekezdésben feltüntetett személyek hiányában az idézést a házgondnoknak, a portásnak vagy annak kell átadni, aki ezt rendszerint helyettesíti.

Az idézést átvevő személy aláírja az átvételi elismervényt, a közeg pedig igazolja a személyazonosságát és az aláírást s jegyzőkönyvet vesz fel. Ha a illető nem akarja vagy nem tudja aláírni az átvételi elismervényt, a közeg

kifüggeszti az idézést a lakás ajtajára és jegyzőkönyvet vesz fel.

Ha hiányoznak az 1. és 2. bekezdésben feltüntetett személyek, a közeg köteles megérdeklődni, hogy mikor található meg a megidézett személyt, hogy kézbesíthesse neki az idézést. Ha a kézbesítés ily módon sem eszközölhető, a közeg kifüggeszti az idézést a megidézett személy lakásának ajtajára és jegyzőkönyvet vesz fel.

Amikor a megidézett személy több lakásból álló ingatlanban vagy szállodában lakik, és az idézésben nincs feltüntetve a lakás vagy szoba, amelyben lakik, a közeg köteles kutatást végezni, hogy azt megtudja. Ha a kutatás eredménytelen maradt, a közeg kifüggeszti az idézést az épület fő ajtajára és jegyzőkönyvet vesz fel, megjelölve azokat a körülményeket, amelyek lehetetlenné tették az idézés kézbesítését.

Vizsgálat az idézés kézbesítése érdekében

180. cikk – Ha a megidézett személy megváltoztatta címét, a közeg kifüggeszti az idézést a benne feltüntetett lakás ajtajára és tudakozódik az új cím iránt, feltüntetve a jegyzőkönyvben a tudomására jutott adatokat.

Az átvételi elismervény és az idézés átadásáról szóló jegyzőkönyv

181. cikk – Az idézés átvételi elismervényének tartalmaznia kell az iratsomó számát, az idézést kibocsátó bűnüldöző szerv vagy bírói hatóság megnevezését, a megidézett személy nevét, utónevét és minőségét, valamint az időpontot, amelyre őt megidézték. Ugyancsak tartalmaznia kell az idézés kézbesítésének időpontját, az idézést kézbesítő személy nevét, utónevét, minőségét és aláírását, azon személy azonosságának és aláírásának az ő részéről történt igazolását, akinek az idézést kézbesítették, valamint minőségének a feltüntetését.

Amikor valamely idézés átadása vagy kifüggesztése alkalmával jegyzőkönyvet vesznek fel, ennek mindannyiszor megfelelő módon tartalmaznia kell az előző bekezdésben feltüntetett adatokat is.

Más eljárási iratok közlése

182. cikk – A többi eljárási iratot a jelen fejezetben foglalt rendelkezések szerint kell közzélni.

Az elővezetési parancs

183. cikk – Valamely személy a 176. cikk rendelkezései szerint kiállított elővezetési parancs alapján a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság elé vezethető, ha előzőleg megidézték és nem jelent meg, és kihallgatása vagy jelenléte szükséges.

A terhelt vagy a vádlott parancsral elővezethető megidézés előtt is, ha a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság indokoltan megállapítja, hogy erre az intézkedésre az ügy megoldása érdekében szükség van.

Az elővezetési parancs végrehajtása

184. cikk – Az elővezetési parancsot a rendőrségi szerveken keresztül kell végrehajtani.

Ha a parancsban feltüntetett személy betegség miatt vagy bármely más okból kifolyólag nem vezethető elő, a parancs végrehajtásával megbízott személy ezt jegyzőkönyvben megállapítja és ezt nyomban felterjeszti a bűnüldöző szervhez vagy a bírói hatósághoz.

Ha az elővezetési parancs végrehajtásával megbízott személy a megjelölt címen nem találja meg a parancsban feltüntetett személyt, vizsgálatot végez, s ha ez is eredménytelen maradt, jegyzőkönyvet vesz fel, s ennek tartalmaznia kell a vizsgálatról szóló feljegyzéseket.

A katonákra vonatkozó elővezetési parancsokat a katonai egység parancsnoka vagy a helyőrség parancsnoka útján kell végrehajtani.

III. F e j e z e t

A HATÁRIDŐK

A határidő be nem tartásának következményei

185. cikk – Ha valamely perbeli jog gyakorlására a törvény bizonyos határidőt ír elő, ennek be nem tartása jogvesztést és a határidőn túl végzett cselekmény semmisségét vonja maga után.

Ha valamely perbeli intézkedés csak bizonyos határidőre szólhat, ennek eltelte jog szerint magával vonja az intézkedés hatályának megszűnését.

A többi eljárási határidőre vonatkozólag, be nem tartás esetén, a semmisségre vonatkozó rendelkezések alkalmazandók.

Az eljárási határidők számítása

186. cikk – Az eljárási határidőket a határidő teltének kezdetét előidéző iratokban feltüntetett órától, naptól, hónaptól vagy évtől kell számítani, kivéve azt az esetet, amelyben a törvény másképp rendelkezik.

Az órákban vagy napokban megszabott határidő számításánál nem veszik figyelembe azt az órát vagy napot, amelytől kezdve a határidő folyik, sem azt az órát vagy napot, amelyben az letelik.

A hónapokban vagy években számított határidők, az esetnek megfelelően, az utolsó hónap megfelelő napjának a végén vagy az utolsó év megfelelő hónapjának és napjának a végén jár le. Ha ez a nap olyan hónapra esik, amelynek nincs megfelelő napja, a határidő az illető hónap utolsó napján jár le.

Ha egy határidő utolsó napja pihenőnapra esik, a határidő a következő első munkanap végén jár le.

Határidőben elvégzettnek tekintett cselekmények

187. cikk – Azt az iratot, amelyet a törvényben előírt határidőn belül benyújtanak a fogvatartási hely ügyvezetőségénél vagy a katonai egységénél, illetve a postánál ajánlott levélben, határidőben beadottnak tekintik. A fogvatartási hely ügyvezetősége által a benyújtott iratra vezetett iktatás vagy tanúsítás, a postahivatal vevénye, valamint a katonai egység által a benyújtott iratra vezetett iktatás vagy tanúsítás az irat benyújtása időpontjának igazolását képezi.

A perorvoslatok kivételével, az ügyész által eszközölt cselekmény határidőben teljesítettnek tekintendő, ha az ügyészség iktatókönyvében való bejegyzésnek időpontja azon a határidőn belül esik, amelyet a törvény a cselekmény eszközéséhez megkövetel.

A határidők számítása megelőző intézkedések esetén

188. cikk – A megelőző intézkedések hozatalával, fenntartásával vagy visszavonásával kapcsolatos határidők számításánál a határidő kezdetének és végének órája vagy napja beleszámít annak tartamába.

IV. F e j e z e t

A BŰNÜGYI KÖLTSÉGEK

A bűnügyi költségek fedezése

189. cikk – Az eljárási cselekmények elvégzéséhez, a bizonyíték-felvételhez, a tárgyi bizonyítékok megőrzéséhez, a védők díjazásához szükséges költségeket, valamint a büntetőeljárás lefolytatásával felmerülő bármilyen más költséget az állam által előlegezett vagy a felek által fizetett összegekből kell fedezni.

A tanúnak, szakértőnek és tolmácsnak járó összegek

190. cikk – A bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság által megidézett tanúnak, szakértőnek és tolmácsnak joga van az utazási, ellátási és lakásköltségek, valamint a megidézésével okozott más szükséges költségek megtérítéséhez.

Annak a tanúnak, szakértőnek és tolmácsnak, aki a

Büntetőtörvénykönyv 145. cikkében foglalt egységek valamelyikének az alkalmazottja, joga van a munkahelyi jövedelemhez is arra az időtartamra, amíg a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság elé idézése miatt a szolgálatából hiányzik.

Az a tanú, amelyik nem alkalmazottja az előző bekezdésben foglalt valamely egységnek, de munkából származó jövedelme van, kompenzációra is jogosult.

A szakértőnek és a tolmácsnak a törvényes rendelkezésekben foglalt esetekben és feltételek mellett javadalmazáshoz is joga van a kapott feladat teljesítéséért.

Az 1., 3. és 4. bekezdés szerint nyújtott összegeket annak a szervnek a rendelkezése alapján térítik meg, amely a megidézést elrendelte és amely előtt a tanú, szakértő vagy tolmács megjelent, a külön erre a célra kiutalt bünygyi költségek alapjából. Ezeket az összegeket a tanúnak a megjelenés után nyomban, a szakértőnek és a tolmácsnak pedig a megbízatás elvégzése után térítik meg.

A 2. bekezdésben foglalt jövedelmet képező összeget annak az egységnek kell megtérítenie, amelynél a tanú, a szakértő vagy a tolmács dolgozik.

Az állam által előlegezett költségek megtérítése elítélés esetén

191. cikk – Elítélés esetén a vádlottat kötelezik az állam által előlegezett bünygyi költségek megtérítésére.

Amikor több elítélt vádlott van, a bírói hatóság meghatározza mindegyik számára a bünygyi költségnek általa megtérítendő részét. E rész megállapításánál minden egyes vádlottnál figyelembe kell venni, hogy milyen mértékben járult hozzá a bünygyi költségek előidézéséhez.

A polgári jogilag felelős felet, amennyiben a vádlottal egyetemlegesen kötelezik a kár megtérítésére, ezzel egyetemlegesen kötelezik az állam által előlegezett bünygyi költségek megtérítésére is.

Az állam által előlegezett költségek megtérítése más esetekben

192. cikk – Felmentés vagy a büntetőeljárásnak a bírói hatóság előtti megszüntetése esetén az állam által előlegezett bünygyi költségeket a következők szerint viselik:

1. Felmentés esetén:

a) a sértett fél, amennyiben a költségeket ő idézte elő;

b) a magánjogi igényeivel teljesen elutasított magánfél, amennyiben a költségeket ez a fél idézte elő;

c) a vádlott, abban az esetben, ha felmentették, de mégis kötelezték a kár megtérítésére.

2. A büntetőeljárás megszüntetése esetén:

a) a vádlott, ha a büntetőjogi felelősség helyettesítését rendelték el;

b) mindkét fél, kibékülés esetén;

c) a sértett fél, a panasz visszavonása esetén.

3. Amnesztia, elévülés vagy a panasz visszavonása esetén, ha a vádlott kéri a büntetőeljárás folytatását, a bünygyi költségeket a következők viselik:

a) a sértett fél, ha az ügyben a 13. cikk 2. bekezdését alkalmazzák;

b) a vádlott, ha az ügyben a 13. cikk 3. bekezdését alkalmazzák.

A fellebbezés vagy a felfolyamodás bejelentése vagy bármely más kérelem benyújtása esetén a bünygyi költségeket az a személy viseli, akinek elutasították a fellebbezését, a felfolyamodását vagy a kérelmét vagy aki visszavonta ezeket.

Az összes többi esetben az állam által előlegezett bünygyi költségek az államot terhelik.

Ha a bünygyi költségek viselésére több felet köteleztek, a bíróság

megállapítja mindegyik számára a bűnügyi költségekből megtérítendő részt.

Az 1. pont a) alpontjában, valamint a 2. és 3. pontban foglalt rendelkezések megfelelő módon alkalmazandók az ügy lezárása, a bűnüldözés mellőzése vagy a bűnüldözés megszüntetése esetén is.

A felek által eszközölt bűnügyi költségek megtérítése

193. cikk – A vádlott köteles megtéríteni, elítélés esetén, a sértettnek, valamint a magánfélnek, ha polgári keresetének helyt adtak, az általuk eszközölt bűnügyi költségeket.

Ha a polgári keresetnek csak részben adnak helyt, a bírói hatóság a vádlottat a bűnügyi költségek teljes vagy részleges megtérítésére kötelezheti.

A polgári keresetről való lemondás esetén a bírói hatóság a felek kérésére határoz a költségek tekintetében.

Az 1. és 2. bekezdésben foglalt helyzetekben, ha több elítélt van vagy ha polgári jogilag felelős fél is van, a 191. cikk 2. és 3. bekezdéseinek rendelkezései megfelelően alkalmazandók.

Felmentés esetében a sértett köteles megfizetni a vádlottnak és a polgári jogilag felelős félnek az általuk eszközölt bűnügyi költségeket, abban a mértékben, amilyen mértékben ő idézte elő őket.

A felek által a büntetőeljárás során eszközölt bűnügyi költségek megtérítésére vonatkozó többi esetben a bírói hatóság a polgári törvények szerint állapítja meg a megtérítési kötelezettséget.

V. Fejezet

A PERIRATOK MÓDOSÍTÁSA, A TÁRGYI TÉVEDÉSEK HELYESBÍTÉSE ÉS EGYES NYILVÁNVALÓ MULASZTÁSOK MEGSZÜNTETÉSE

A periratok módosítása

194. cikk – A periratban eszközölt bármilyen hozzátoldást, javítást vagy törlést csak akkor veszik tekintetbe, ha ezeket a módosításokat írásban igazolják az iratban vagy annak végén mindazok, akik azt aláírták.

Azok a nem igazolt módosítások, amelyek nem változtatják meg a mondat értelmét, érvényesek maradnak.

A nyilatkozat írással nem fedett részeit át kell húzni, hogy ne lehessen semmit hozzátoldani.

A tárgyi tévedések helyesbítése

195. cikk – A perirat tartalmában levő nyilvánvaló tárgyi tévedéseket maga az iratot kiállító bűnüldöző szerv vagy bírói hatóság javítja ki, az érdekelt kérésére vagy hivatalból.

A tévedés kijavítása céljából megidézhethők a felek is, hogy magyarázatokkal szolgáljanak.

A bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság, az esetnek megfelelően, jegyzőkönyvet készít vagy végzést hoz a helyesbítésről; ezt fel kell jegyezni a kijavított irat végén is.

A nyilvánvaló mulasztások megszüntetése

196. cikk – A 195. cikk rendelkezései alkalmazandók abban az esetben is, ha a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság nyilvánvaló mulasztás folytán nem határozott a tanúk, szakértők, tolmácsok, védők által a 189. vagy 190. cikk szerint kért összegek tárgyában, valamint a dolgok visszaadása vagy a biztosítási intézkedések megszüntetése tárgyában.

VI. Fejezet

A SEMMISSÉGEK

Semmisséget okozó megszegések

197. cikk – A büntetőeljárás lefolyását szabályozó törvényes rendelkezések megszegései csak abban az esetben vonják maguk után a

cselekmény semmisségét, ha olyan sérelem történt, amely csak az illető cselekmény érvénytelenítésével szüntethető meg.

A tárgyi és a személy minősége szerinti hatáskörre, a bírói hatóság megkeresésére, annak összetételére és a tárgyalás nyilvánosságára vonatkozó rendelkezések a semmisség terhe alatt vannak előírva. Ugyancsak a semmisség terhe alatt vannak előírva az ügyész részvételére, a vádlott jelenlétére és annak a védő általi segítésére, amikor törvény szerint ezek kötelezők, valamint a fiatalok büntetéseik ügyeiben a környezettanulmány végzésére vonatkozó rendelkezések.

A 2. bekezdésben előírt semmisség semmiféle módon nem hárítható el. Az eljárás bármely szakában lehet rá hivatkozni, sőt hivatalból figyelembe veendő.

A 2. bekezdésben foglaltaktól eltérő bármilyen más törvényes rendelkezés megszegése csak abban az esetben vonja maga után a cselekménynek az 1. bekezdés feltételei szerinti semmisségét, ha hivatkoztak rá a cselekmény végzése közben, amikor a fél jelen volt, vagy az első szabályszerű idézéssel tartott tárgyaláson, amikor a fél nem volt jelen a cselekmény véghezvitelénél. A bírói hatóság az eljárás bármely szakaszában hivatalból figyelembe veszi a megszegéseket, ha a cselekmény semmissé nyilvánítása a valóság felderítése vagy az ügy igazságos megoldása érdekében szükséges.

VII. Fejezet

AZ IGAZSÁGÜGYI PÉNZBÍRSÁG

Az igazságügyi szabálysértések

198. cikk – A büntetőeljárás folyamán elkövetett alábbi szabálysértések 20 000 lejtől 100 000 lejig terjedő igazságügyi pénzbírsággal büntetendők:

a) az idézéssel vagy a periratok közlésével, az iratcsomók átadásával kapcsolatos műveletek vagy bármilyen más művelet elmulasztása vagy téves illetve késedelmes elvégzése, ha ezzel késleltették a büntetőeljárás lefolytatását;

b) az idézések vagy a többi perirat kézbesítésére illetve közlésére vonatkozó kötelezettségek elmulasztása vagy téves teljesítése, valamint az elővezetési parancs végre nem hajtása;

c) a törvényesen megidézett tanú, szakértő vagy tolmács igazolatlan hiányzása;

d) a kapott megbízatás teljesítésének halogatása a szakértő vagy tolmács részéről;

e) a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság által kért tárgyak vagy iratok felmutatási kötelezettségének nem teljesítése bármely személy részéről, valamint ugyanazon kötelezettség nem teljesítése az egység vezetője vagy azon személy részéről, akit e kötelezettség teljesítésével megbíztak;

f) a 109. cikk utolsó bekezdésében foglalt megőrzési kötelezettség be nem tartása;

g) a szakértői vizsgálat elvégzéséhez szükséges intézkedések meghozatalának elmulasztása azon egység vezetője részéről, amelynek keretében a szakértői vizsgálatot foganatosítani kell;

h) az ítélőtanács elnöke által a 298. cikknek megfelelően hozott intézkedések be nem tartása a tárgyaláson részt vevő bármelyik fél vagy személy részéről.

Abban az esetben, ha a terhelt vagy a vádlott számára a jogsegédlet a

törvény szerint kötelező, a választott vagy a hivatalból kijelölt védő igazolatlan távolmaradása 100 000 lejtől 500 000 lejig terjedő igazságügyi pénzbírsággal büntetendő.

Az igazságügyi pénzbírság kiszabása nem szünteti meg a büntetőjogi felelősséget, ha a tett bűncselekményt képez.

Az igazságügyi pénzbírságra vonatkozó eljárás

199. cikk – A pénzbírságot a bűnüldöző szerv határozattal, a bírói hatóság pedig végzéssel szabja ki.

A pénzbírsággal sújtott személy kérheti a bírság alóli felmentést vagy a bírság csökkentését. A felmentés vagy a csökkentés iránti kérelem a bírságot kiróvó határozat vagy végzés közlésétől számított 10 napon belül nyújtható be.

Ha a bírsággal sújtott személy igazolja, hogy miért nem tudta teljesíteni kötelezettségét, a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság mérlegelve azt, elrendeli a bírság törlését vagy csökkentését.

KÜLÖNLEGES RÉSZ

I. C Í M

A BŰNÜLDÖZÉS

I. F e j e z e t

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A bűnüldözés tárgya

200. cikk – A bűnüldözés tárgya azoknak a bizonyítékoknak az összegyűjtése, amelyek a bűncselekmények fennforgására, a tettesek azonosítására és ezek felelősségének megállapítására vonatkozólag szükségesek, hogy megállapítsák, el kell-e rendelni vagy sem a bíróság elé állítást.

A bűnüldöző szervek

201. cikk – A bűnüldözést az ügyészek és a bűnügyi nyomozó szervek végzik.

A bűnügyi nyomozó szervek a következők:

- a) a rendőrség nyomozó szervei;
- b) a különleges nyomozó szervek.

A rendőrség nyomozó szerveiként a Belügyminisztérium keretéből külön kijelölt operatív dolgozók működnek.

A bűnüldöző szerv aktív szerepe

202. cikk – A bűnüldöző szerv köteles összegyűjteni a valóság felderítéséhez és az ügy minden szempontból való tisztázásához szükséges bizonyítékokat, igazságos megoldása érdekében. A bűnüldöző szerv összegyűjti mind a terhelt vagy a vádlott javára, mind a terhére szóló bizonyítékokat.

Az előző bekezdésben előírt kötelezettségeket még abban az esetben is teljesíteni kell, ha a terhelt vagy vádlott beismeri tettét.

A bűnüldöző szerv köteles megmagyarázni a terheltnek vagy a vádlottnak, valamint a többi félnek eljárási jogait.

A bűnüldöző szerv ugyancsak köteles összegyűjteni az adatokat azokról a körülményekről, amelyek előidéztek, megkönnyítették vagy elősegítették a bűncselekmény elkövetését, valamint bármilyen más olyan adatot, amely az ügy megoldása célját szolgálja.

A bűnüldöző szerv határozatai

203. cikk – A bűnüldözés lefolytatása során a bűnüldöző szerv határozattal rendelkezik az eljárási cselekmények vagy intézkedések tekintetében, ha a törvény ezt előírja, a többi esetekben pedig indokolt írásos intézkedéssel.

A határozatot meg kell indokolni, és annak minden esetben tartalmaznia kell szerkesztése időpontját és helyét, a szerkesztő nevét, utónevét és minőségét, az ügyet, amelyre vonatkozik, az eljárási cselekmény vagy intézkedés tárgyát, törvényes alapját és a szerkesztő közeg aláírását. A határozatnak ugyancsak tartalmaznia kell azokat a külön megjegyzéseket, amelyeket a törvény bizonyos cselekményekre vagy intézkedésekre ír elő.

Amikor a nyomozó szerv úgy véli, hogy bizonyos intézkedéseket kell foganatosítani, indokolt javaslatokat tesz.

Bűnüldözési cselekmények foganatosítása valamely egység belterületén

204. cikk – A Büntetőtörvénykönyv 145. cikkében felsorolt egységek valamely egységének belterületén bármilyen bűnüldözési cselekményt csupán az illető egység vezetőségének a beleegyezésével vagy az ügyészség engedélyével lehet foganatosítani.

Tettenérés esetén a beleegyezés vagy az engedély nem szükséges.

Egyes bűnüldözési iratok megőrzése

205. cikk – Ha a törvény előírja, hogy valamely eljárási iratot vagy intézkedést az ügyésznek kell jóváhagynia, engedélyeznie vagy megerősítenie, a határozat vagy az eljárási irat egyik példánya az ügyésznél marad.

I I. F e j e z e t**A BŰNÜLDÖZŐ SZERVEK HATÁSKÖRE****A rendőrség nyomozó szerveinek hatásköre**

206. cikk – Hatályát veszítette.

207. cikk – A nyomozást a rendőrség nyomozó szervei végzik bármilyen bűncselekmény esetén, amelyet nem utaltak kötelező módon más nyomozó szerv hatáskörébe.

Különleges nyomozó szervek hatásköre

208. cikk – A nyomozást a következő különleges szervek is végzik:

a) a külön törzset alkotó és más hasonló katonai egységek parancsnokai által külön kijelölt tisztek az alárendelt katonák esetében, valamint azoknak a bűncselekményeknek az esetében, amelyeket ezen egységek polgári alkalmazottai a szolgálattal kapcsolatosan követtek el. A nyomozást elvégezheti személyesen a parancsnok is;

b) a helyőrségi parancsnokság vezetője által külön kijelölt tisztek, azoknak a bűncselekményeknek az esetében, amelyeket a katonák a katonai egységeken kívül követnek el. A nyomozást elvégezhetik személyesen a helyőrségi parancsnokságok vezetői is;

c) a katonai központok parancsnokai által külön kijelölt tisztek a katonai bíróságok hatáskörébe tartozó azon bűncselekmények esetében, amelyeket polgári személyek katonai kötelezettségeikkel kapcsolatosan követtek el. A nyomozást elvégezhetik személyesen a katonai központok parancsnokai is.

A katonai központ parancsnokának kérésére a rendőrségi szerv foganatosít egyes nyomozási cselekményeket, majd a munkálatokat a katonai központ parancsnokának küldi meg;

d) a határőr-tisztek, valamint a Belügyminisztérium keretéből külön kijelölt tisztek a határral kapcsolatos bűncselekményekben;

e) a révkapitányok a hajózás biztonsága, a fedélzeti fegyelem és rend elleni bűncselekmények esetén, valamint a Büntetőtörvénykönyvben foglalt szolgálati vagy a szolgálattal kapcsolatos s a polgári tengerészet navigációs személyzete által elkövetett bűncselekmények esetén, ha a cselekmény

veszélyeztette vagy veszélyeztethette volna a hajó vagy a hajózás biztonságát.

Az a), b) és c) pontban foglalt esetekben a nyomozást kötelező módon az ott előírt különleges szerveknek kell foganatosítaniuk.

Az ügyész hatásköre a nyomozás szakaszában

209. cikk – Az ügyész felügyeletet gyakorol a bűnügyi nyomozási cselekmények fölött; e feladatkörük gyakorlása során az ügyészek vezetnek és ellenőrzik a rendőrség és más szervek bűnügyi nyomozási tevékenységét.

Az ügyész elvégezhet bármilyen bűnüldözési cselekményt azokban az ügyekben, amelyek felett felügyeletet gyakorol.

A bűnüldözést kötelező módon az ügyésznek kell elvégeznie a Büntetőtörvénykönyv 155-173., 174-177., 179. cikkében, 189. cikke 3. bekezdésében, 190., 191. cikkében, 211. cikkének 3. bekezdésében, 212., 236., 236¹., 238., 239., 239¹., 250., 252., 254., 255., 257., 265., 266., 267., 267¹., 268., 273-276., 279¹., 280., 280¹., 302²., 317. és 356-361. cikkeiben foglalt bűncselekmények esetében, a jelen törvénykönyv 26. cikke 2. pontjának a) alpontjában, 27. cikke 1. pontjának b) és c) alpontjában, 28¹. cikke 1. pontjának b) és c) alpontjában, 28². cikke 1. pontjának b) alpontjában és 29. cikke 1. pontjában említett bűncselekmények, valamint a munkavédelem elleni bűncselekmények esetében.

Illetékes a bűnüldözés lebonyolítására, az előző bekezdésben említett esetekben, és felügyelet gyakorlására az ügyet a törvény szerint első fokon letárgyaló bírói hatóságnak megfelelő ügyészséghez tartozó ügyész bűnügyi nyomozási tevékenysége fölött.

Amikor a bűnüldözést az ügyész végzi, az előzetes letartóztatást elrendelő határozatot és a vádiratot az ügyészség első ügyészéhez kell megerősítés végett felterjeszteni, amikor pedig a bűnüldözést ez végzi, a megerősítést a rangsorban felettes ügyész adja.

Az illetékesség felülvizsgálása

210. cikk – A 221. cikk szerint megkeresett bűnüldöző szerv köteles felülvizsgálni illetékességét.

Ha a nyomozó szerv megállapítja, hogy nem illetékes a nyomozás végzésére, nyomban megküldi az ügyet a felügyeletet gyakorló ügyésznek, az illetékes szerv értesítése céljából.

A területi illetékesség kiterjesztése

211. cikk – Amikor egyes nyomozási cselekményeket azon a területi körzeten kívül kell foganatosítani, amelyben a nyomozást végzik, a nyomozó szerv maga foganatosíthatja azokat vagy elrendelheti megkeresés vagy megbízás útján való elvégzésüket.

Ha a nyomozó szerv maga akarja foganatosítani a cselekményeket, előzőleg értesíti erről annak a területi körzetnek a megfelelő szervét, ahol a cselekményeket végezni fogja.

Ugyanazon helységeen belül, a nyomozó szerv, az előző bekezdés rendelkezéseinek betartásával, elvégezheti az összes nyomozási cselekményeket még akkor is, ha egyeseket ezek közül területi körzeten kívül kell foganatosítani.

212. cikk – Hatályát veszítette.

Sürgős ügyek

213. cikk – A nyomozó szerv köteles elvégezni a halasztást nem tűrő nyomozási cselekményeket még abban az esetben is, ha azok az illetékességébe nem tartozó ügyre vonatkoznak. Az ilyen esetekben elvégzett munkálatokat az elvégző szerv tevékenysége felett felügyeletet gyakorló ügyész útján nyomban el kell küldeni az illetékes ügyésznek.

Az egyes ténymegállapító szervek által készített iratok

214. cikk – Kötelesek nyilatkozatokat venni tettetől és a bűncselekmény elkövetésénél jelen volt tanúktól, valamint jegyzőkönyvet felvenni a bűncselekmény elkövetésének konkrét körülményeiről:

a) az állami felügyelőségek szervei, más állami szervezetek, valamint a

Büntetőtörvénykönyv 145. cikkében említett egyéb egységek szervei azokkal a bűncselekményekkel kapcsolatban, amelyek olyan rendelkezések és kötelezettségek megszegését képezik, amelyek betartását a törvénynek megfelelően ellenőrzik;

b) a közigazgatás és a Büntetőtörvénykönyv 145. cikkében foglalt egyéb egységek ellenőrző és vezető szervei, azoknak a bűncselekményeknek az esetében, amelyeket az alájuk rendelt vagy ellenőrzésük alá tartozó személyek a szolgálattal kapcsolatosan követtek el.

A fent felsorolt szerveknek joguk van visszatartani a bűnjeleket, felbecsülni a károkat, valamint bármely más cselekményt elvégezni, ha a törvény ezt előírja.

Az összeállított iratokat a bűncselekményt képező tett felfedezésétől számított legfeljebb 3 napon belül az ügyészhez kell beterjeszteni, kivéve azt az esetet, amikor a törvény másképp rendelkezik.

Tettenéréses bűncselekmény esetén ugyanazok a szervek kötelesek nyomban az ügyész elé küldeni a tettet a végzett munkálatokkal és a tárgyi bizonyítékokkal együtt.

Az említett szervek által felvett jegyzőkönyvek bizonyító eszközt képeznek.

215. cikk – A 214. cikk 1. és 2. bekezdésében előírt jogokkal és kötelezettségekkel a következő szervek is rendelkeznek:

a) a hajók és légi járművek parancsnokai azokra a bűncselekményekre vonatkozólag, amelyeket azokon elkövettek, mialatt a parancsnokságuk alatt álló hajók vagy légi járművek a kikötőkön vagy a repülőtereken kívül tartózkodtak;

b) a határőr-csapatok altisztjei a határral kapcsolatos bűncselekményekre vonatkozólag.

A fenti szervek megmotozhatják a tettet és ellenőrizhetik a nála levő dolgokat.

A fenti szervek úgyszintén elfoghatják a tettet, s ebben az esetben nyomban átadják az ügyésznek vagy a nyomozó szervnek, a végzett munkálatokkal és a tárgyi bizonyítékokkal együtt.

A többi esetben a végzett munkálatokat az első tényfelvételtől számított legfeljebb 5 napon belül, a tárgyi bizonyítékokkal együtt az illetékes nyomozó szerv elé terjesztik.

Ha a bűncselekményt hajón vagy légi járművön követtek el, a fenti határidők attól az időponttól kezdődnek, amikor a hajó román területen kikötött, illetve a légi jármű leszállt.

Az említett szervek által felvett jegyzőkönyvek bizonyító eszközök.

III. F e j e z e t

A BŰNÜLDÖZŐ TEVÉKENYSÉG FOLYAMÁN GYAKOROLT ÜGYÉSZI FELÜGYELET

A felügyelet tárgya

216. cikk – Az ügyész a bűnüldözési tevékenységben a törvény betartása felett gyakorolt felügyelet során örködik azon, hogy minden bűncselekményt felfedezzenek, bármely büntettest büntetőjogi felelősségre vonjanak és egyetlen személyt se üldözzenek büntetőjogilag anélkül, hogy alapos gyanúok forognának fenn, miszerint a büntetőtörvényben előírt cselekményt követtek el.

Az ügyész örködik afelett is, hogy egyetlen személyt se vegyenek

őrizetbe vagy tartóztassanak le, csupán a törvényben előírt esetekben és feltételek között.

A felügyelet gyakorlása során az ügyész megteszi a szükséges intézkedéseket vagy elrendeli a nyomozó szerveknek, hogy fogantartsák ezeket az intézkedéseket.

Az ügyész írásban és megindokolva intézkedik és ad rendelkezéseket.

Az ügy áttétele egyik szervtől a másikhoz

217. cikk – Az ügyész szükség esetén elrendelheti, hogy valamely ügyben, amelyben a nyomozást egy bizonyos nyomozó szervnek kell elvégeznie, azt más hasonló szerv végezze el.

Valamely ügynek egy rangsorban felettes bűnügyi vizsgálati szerv általi átvételét a felette felügyeletet gyakorló ügyészséghez tartozó ügyész rendeli el az ügyet átvevő bűnügyi vizsgálati szervnek az indokolt javaslata alapján és a felette felügyeletet gyakorló ügyész értesítése után.

A valamely központi bűnügyi nyomozószerv által átvett ügyekben a felügyeletet a Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság mellett működő Főügyészség egyik ügyésze gyakorolja.

Azokban az esetekben, amelyekben a bűnüldözést az ügyész végzi, ez elrendelheti, hogy egyes bűnügyi nyomozási cselekményeket a rendőrségi szervek végezzék el.

A felügyelet gyakorlásának a módjai

218. cikk – Az ügyész vezeti és ellenőrzi a rendőrség és más szervek bűnügyi nyomozási tevékenységét és felügyel arra, hogy a bűnügyi nyomozási cselekményeket a törvényes rendelkezések betartásával hajtsák végre.

A bűnügyi nyomozószervek kötelesek azonnal értesíteni az ügyészt a tudomásukra jutott bűncselekményekről.

Az ügyész részt vehet bármely bűnügyi nyomozási cselekmény végrehajtásánál vagy személyesen hajthatja végre azt. Az ügyész felülvizsgálásra bármely iratcsomót elkérhet a bűnügyi nyomozószervtől, amely köteles azt megküldeni neki a nyomozás tárgyát képező cselekményekre vonatkozó összes iratokkal, anyagokkal és adatokkal.

Az ügyész rendelkezései

219. cikk – Az ügyész elrendelheti bármely bűnüldözési cselekmény fogantartását.

Az ügyész rendelkezései a nyomozó szervre nézve kötelezőek. Ha ennek a szervnek kifogásai vannak, értesítheti az ügyészség első ügyészét, vagy amikor a rendelkezéseket ez adta ki, a rangsorban felettes ügyészt, anélkül, hogy végrehajtásukat megszakítaná. Az első ügyész vagy a rangsorban felettes ügyész köteles a megkereséstől számított 3 napon belül határozni.

A törvényellenes eljárási cselekmények vagy intézkedések hatálytalanítása

220. cikk – Ha az ügyész megállapítja, hogy a bűnüldöző szerv valamely eljárási cselekménye vagy intézkedése nem a törvényes rendelkezések betartásával történt, indokolással hatálytalanítja azt.

IV. Fejezet

A BŰNÜLDÖZÉS VÉGREHAJTÁSA

I. Szakasz

A bűnüldöző szervek megkeresése

A megkeresés módjai

221. cikk – A bűnüldöző szerv megkeresése panasz vagy feljelentés révén illetve hivatalból történik, ha bármely úton értesül bűncselekmény

elkövetéséről.

Amikor, a törvénynek megfelelően, a bűnvádi kereset csak előzetes panasz alapján vagy a törvényben előírt szerv megkeresése illetve felhatalmazása alapján indítható meg, a bűnüldözés nem kezdődhet meg ezek hiányában.

Hasonlóképpen, a bűnüldözés nem kezdődhet meg az idegen kormány kívánságának kifejezése nélkül a Büntetőtörvénykönyv 171. cikkében foglalt bűncselekmény esetében.

Ha valamely bűncselekmény elkövetésével kárt okoztak a Büntetőtörvénykönyv 145. cikkében említett valamely egységnek, a károsult egység köteles nyomban értesíteni a bűnüldöző szervet, magyarázó kimutatásokat előterjeszteni a kár nagyságáról, adatokat azokra a cselekményekre vonatkozólag, amelyekkel a kárt okozták, és polgári jogi igényét bejelenteni.

A panasz

222. cikk – A panasz annak a személynek vagy a Büntetőtörvénykönyv 145. cikkében említett egységek valamelyikének a részéről jövő értesítés, akinek illetve amelynek a bűncselekménnyel kárt okoztak.

A panasznak tartalmaznia kell: a kérelmező nevét, utónevét, minőségét és lakhelyét, a panasz tárgyát képező cselekmény leírását, a tettes megnevezését, ha ismeretes, és a bizonyító eszközöket.

A panasz személyesen vagy megbízott útján tehető. A megbízásnak különlegesnek kell lennie, a meghatalmazás pedig a panaszhoz csatolandó.

A szóban tett panaszt az átvevő szerv jegyzőkönyvbe foglalja.

A panaszt megteheti az egyik házastárs is a másik házastársért vagy a nagykorú gyermek a szülőkért. A sértett kijelentheti, hogy nem teszi magáévá a panaszt.

A cselekvőképtelen személy részéről a panaszt törvényes képviselője teszi. A korlátoltan cselekvőképes személy panaszt tehet a polgári törvényben előírt személyek jóváhagyásával.

A feljelentés

223. cikk – A feljelentés valamely személynek vagy a Büntetőtörvénykönyv 145. cikkében említett egységek valamelyikének a részéről jövő értesítés egy bűncselekmény elkövetéséről.

A feljelentésnek ugyanazokat az adatokat kell tartalmaznia, mint a panasznak.

Az írásban foglalt feljelentést a feljelentőnek alá kell írnia, a szóban tett feljelentés esetében pedig ezt jegyzőkönyvbe foglalja az a szerv amely előtt tették.

Előzetes cselekmények

224. cikk – A bűnüldözés megkezdése céljából a bűnüldöző szerv előzetes cselekményeket fogantatosíthat.

Ugyanakkor a bűnüldöző szervek számára a bűnüldözés megkezdéséhez szükséges adatgyűjtés érdekében előkészítő cselekményeket végezhetnek a Belügyminisztériumnak az operatív dolgozói is, valamint a nemzetbiztonság terén feladatkörrel rendelkező többi állami szervnek külön erre a célra kijelölt operatív dolgozói is, olyan cselekmények esetében, amelyek a törvény szerint a nemzetbiztonságot fenyegetik.

Az előzetes cselekmények fogantatosítását megállapító jegyzőkönyv bizonyító eszközüül szolgálhat.

Az illetékes szerv kérelmére történő megkeresés

225. cikk – Ha a törvény előírja, hogy a bűnüldözés nem kezdhető meg különleges értesítés nélkül, ezt írásban kell megtenni és az illetékes szervnek

kell aláírnia. A megkereső iratban megfelelő módon fel kell tüntetni a 222. cikk 2. bekezdésében előírt adatokat.

Egyes rendelkezések a katonákra vonatkozó bűnüldözéssel kapcsolatosan

226. cikk – A Büntető törvénykönyv 331-336., 348., 353. és 354. cikkében foglalt bűncselekményekért a bűnüldözés csupán a parancsnok megkeresése alapján veheti kezdetét.

A katonák által elkövetett többi bűncselekmény esetében a bűnüldöző szerv a szokásos szabályok szerint jár el, értesítve a parancsnokot nyomban a bűnüldözés megkezdése után.

A vezető tisztséget betöltő személyek és az alkalmazottak általi megkeresés

227. cikk – Bármely személy, amelyik a Büntető törvénykönyv 145. cikkében említett egységek valamelyikében vezető tisztséggel vagy ellenőrzési feladatkörrel rendelkezik, ha tudomást szerez egy bűncselekmény elkövetéséről az illető egységben, köteles nyomban értesíteni az ügyészt vagy a nyomozó szervet és intézkedéseket tenni, hogy ne tüntessék el a bűncselekmény nyomait, a bűnjeleket és bármely más bizonyító eszközt.

Az előző bekezdésben foglalt kötelezettségek hárulnak bármely tisztviselőre vagy más alkalmazottra is, aki tudomást szerzett egy olyan bűncselekményről, amely kapcsolatban áll a szolgálattal, amelynek keretében feladatait teljesíti.

II. Szakasz A bűnüldözés lefolytatása

A bűnüldözés megkezdése

228. cikk – A 221. cikkben említett módozatok valamelyike szerint megkeresett bűnüldöző szerv írásos intézkedéssel elrendeli a bűnüldözés megkezdését, ha a megkeresési irat vagy az előzetes cselekmények tartalmából nem tűnik ki a bűnvádi kereset megindítását akadályozó, a 10. cikkben foglalt esetek valamelyike, kivéve a b¹) pontban foglaltat.

A 10. cikk b¹) pontjában feltüntetett esetben a bűnüldöző szerv az ügyész elé terjeszti az iratcsomót azzal a javaslattal, hogy rendelje el a bűnüldözés mellőzését.

Amikor a bűnüldöző szerv hivatalból szerez tudomást az ügyről, jegyzőkönyvet vesz fel, s ez képezi a bűnüldözés megkezdésének cselekményét.

Ha a megkeresést tartalmazó irat vagy a panasz illetve a feljelentés kézhezvétele után foganatosított előzetes cselekmények tartalmából kitűnik a bűnvádi kereset megindítását akadályozó, a 10. cikkben foglalt esetek valamelyike, kivéve a b¹) pontban foglaltat, a bűnüldöző szerv az összeállított iratokat azzal a javaslattal terjeszti az ügyész elé, hogy ne kezdjék meg a bűnüldözést.

Ha az ügyész megállapítja, hogy az előző bekezdésben említett feltételek nem állnak fenn, visszaküldi az iratokat a bűnüldöző szervnek a bűnüldözés megkezdése céljából.

Abban az esetben, amikor az ügyész egyetért a javaslattal, indokolt határozattal megerősíti azt, és erről értesíti azt a személyt, aki a megkereséssel élt.

Ha utólag megállapítják, hogy nem létezett vagy megszűnt az a ténykörülmeny, amelyen az a javaslat alapult, hogy ne kezdjék meg a bűnüldözést, az ügyész érvényteleníti a határozatot és visszaküldi az iratokat a bűnüldöző szervnek, elrendelve a bűnüldözés megkezdését.

A terhelt

229. cikk – Azt a személyt, aki ellen bűnüldözés folyik, terheltnek nevezik mindaddig, míg nem indították meg ellene a bűnvádi keresetet.

A bűnüldözés mellőzése, amikor a cselekmény nem éri el a bűncselekmény társadalomra veszélyességét

230. cikk – A 228. cikk 2. bekezdésének megfelelően megkeresett ügyész határozattal elrendeli a bűnüldözés mellőzését, és erről, adott esetben, értesíti azt a személyt, aki a megkereséssel élt.

Az iratcsomó visszaküldése a nyomozás folytatása végett

231. cikk – Ha a 228. cikk 2. bekezdése rendelkezésének megfelelően megkeresett ügyész megállapítja, hogy nem áll fenn a bűnüldözés mellőzésének esete, visszaküldi az iratcsomót a nyomozó szervnek a nyomozás folytatása végett.

Az iratcsomó visszaküldése a bűnüldözés megkezdése vagy folytatása végett

232. cikk – A bűnüldöző szerv, ha az ügyész a 228. cikk 5. bekezdése vagy a 231. cikk alapján visszaküldte neki az iratokat vagy az iratcsomót, megkezdzi vagy, az esetnek megfelelően, folytatja a bűnüldözést, ennek végzésénél a törvény szerint járva el és figyelembe véve minden egyes ügy sajátos körülményeit.

A terhelt előzetes letartóztatása

233. cikk – Ha a nyomozás lefolytatása során a nyomozó szerv úgy véli, hogy fennállnak a törvényben előírt körülmények a terhelt előzetes letartóztatására, javaslatokat tesz ilyen értelemben és azokat az ügyész elé terjeszti döntés végett.

Ha az ügyész az iratcsomó megvizsgálása után megállapítja, hogy indokolt a terhelt előzetes letartóztatása, a 146. cikknek megfelelően jár el.

A nyomozó szerv javaslatai

234. cikk – Ha a nyomozó szerv úgy véli, hogy megvan az alap a bűnvádi kereset megindításához, javaslatokat tesz ilyen értelemben és azokat az ügyész elé terjeszti.

Ha a nyomozó szerv úgy véli, hogy fennállnak a vádlott előzetes letartóztatása elrendeléséhez a törvényben előírt feltételek is, javaslatot tesz e tekintetben is.

A bűnvádi kereset megindítása ügyészi határozattal

235. cikk – Az ügyész az ügygel kapcsolatos iratcsomó megvizsgálása után határoz a bűnvádi kereset megindítása tárgyában.

Ha az ügyész egyetért a javaslattal, határozattal folyamatba teszi a bűnvádi keresetet.

A bűnvádi kereset megindításáról szóló határozatnak a 203. cikkben feltüntetett megjelöléseken kívül tartalmaznia kell a vádlott személyére vonatkozó adatokat, a cselekményt, amellyel vádolják és ennek jogi minősítését.

A vádlott előzetes letartóztatása

236. cikk – Ha a 234. cikk szerint megkeresett ügyész megindítja a bűnvádi keresetet és ha megállapítja, hogy fennállnak a törvényben a vádlott előzetes letartóztatásának elrendeléséhez előírt feltételek, a 150. és következő cikkek szerint jár el.

Ha a terhelt a 233. cikknek megfelelően letartóztatásban van, az ügyésznek ki kell őt hallgatnia a letartóztatás határidejének lejárta előtt.

A nyomozás folytatása és a vádlott kihallgatása

237. cikk – A 233-236. cikk rendelkezéseinek teljesítése után, az ügyész, ha esedékes, elrendeli a nyomozás folytatását. A nyomozó szerv folytatja a nyomozási cselekmények lefolytatását, és köteles betartani az ügyész által adott rendelkezéseket is.

Ha az ügyész megindította a bűnvádi keresetet, a nyomozó szerv maga elé hívja a vádlottat, közli vele a tettet, amellyel vádolják, és felvilágosítja jogaira és kötelezettségeire vonatkozólag.

A nyomozó szerv figyelmezteti a szabadlábon levő vádlottat, hogy a büntetőeljárás folyamán köteles minden hívásra megjelenni, és kötelessége közölni lakcímének bármilyen megváltozását.

A nyomozó szervnek a vádlott kihallgatása nélkül is folytatnia kell a bűnüldözést, ha az eltűnt, kivonja magát a nyomozás alól, vagy nem tartózkodik az országban.

A nyomozás kiterjesztése

238. cikk – Ha a nyomozó szerv megállapít olyan újabb cselekményeket a vádlott terhére, vagy olyan új körülményeket, amelyek megváltoztathatják annak a cselekménynek a jogi minősítését, amelyért a bűnvádi keresetet megindították, illetve adatokat állapít meg arra vonatkozólag, hogy más személy is részt vett az illető cselekmény elkövetésében, javaslatokat tesz ilyen értelemben és ezeket az ügyész elé terjeszti, hogy döntsön a nyomozás kiterjesztése vagy a jogi minősítés megváltoztatása tekintetében.

III. Szakasz

A bűnüldözés felfüggesztése

A felfüggesztés esetei

239. cikk – Abban az esetben, ha orvos-szakértői vizsgálat megállapítja, hogy a terhelt vagy a vádlott súlyos betegségben szenved, amely megakadályozza abban, hogy részt vegyen a büntetőeljárásban, a nyomozó szerv az iratcsomóval együtt javaslatot terjeszt az ügyész elé, hogy rendelje el a bűnüldözés felfüggesztését.

Az ügyész határozattal dönt a felfüggesztés kérdésében.

A felfüggesztő határozat

240. cikk – A határozatnak a 203. cikkben foglalt megjelöléseken kívül tartalmaznia kell a terhelt vagy a vádlott személyére vonatkozó adatokat, a cselekményt, amellyel vádolják, a felfüggesztést előidéző okokat és a terhelt vagy a vádlott felgyógyulása érdekében tett intézkedéseket.

A felfüggesztést közölni kell a magánféllel. Közlés után az iratcsomót vissza kell küldeni a nyomozó szervnek.

A nyomozó szerv feladata a felfüggesztés idején

241. cikk – A bűnüldözés felfüggesztésének idején a nyomozó szerv tovább végzi mindazokat a cselekményeket, amelyeknek teljesítését nem akadályozza a terhelt vagy vádlott helyzete.

A nyomozó szerv köteles időszakonként érdeklődni, hogy fennáll-e még az ok, amely a bűnüldözés felfüggesztését kiváltotta.

IV. Szakasz

A bűnüldözés megszüntetése

A megszüntetés esetei

242. cikk – A bűnüldözés megszüntetésének akkor van helye, amikor megállapítást nyer a 10. cikk f)-h) és j) pontjaiban foglalt esetek valamelyikének a fennállása és az ügyben van terhelt vagy vádlott.

Ha ugyanabban az ügyben több terhelt vagy vádlott van, vagy ha ugyanannak az ügynek a tárgyát több cselekmény képezi, a bűnüldözést csak azokra a terheltekre vagy vádlottakra, illetve csak azokra a cselekményekre vonatkozólag kell megszüntetni, amelyekre nézve fennáll a bűnüldözés megszüntetésének az esete.

A megszüntetés eljárása

243. cikk – Ha a bünyügyi nyomozószerv megállapítja, hogy fennforog a 10. cikk f)-h) és j) pontjaiban foglalt esetek valamelyike, az iratcsomót a bűnüldözés megszüntetésére vonatkozó javaslatokkal együtt az ügyész elé terjeszti.

Az ügyész határozattal dönt a bűnüldözés megszüntetése tárgyában és a 11. cikk 1. pontjának c) alpontja szerint rendelkezik. Abban az esetben, amikor bűnvádi keresetet nem indítottak, a bűnüldözés megszüntetését indokolt írásos intézkedéssel kell elrendelni.

Amikor a bűnüldözés megszüntetésének esete letartóztatott terheltre vagy vádlottra vonatkozik, az ügyésznek az iratcsomó kézhezvételétől számított 24 órán belül kell határoznia a bűnüldözés megszüntetése tárgyában.

A bűnüldözés megszüntetéséről szóló határozat

244. cikk – A bűnüldözés megszüntetéséről szóló határozatnak, a 203. cikkben foglalt megjelöléseken kívül, adatokat kell tartalmaznia arra a személyre és cselekményre nézve, amelyre a megszüntetés vonatkozik, valamint rá kell mutatnia azokra a ténybeli és jogi indokokra, amelyek alapján a bűnüldözés megszüntetését elrendelik.

A határozat kiegészítő rendelkezései

245. cikk – A bűnüldözés megszüntetéséről szóló határozattal egyben rendelkezni kell:

a) a megelőző intézkedésnek, valamint a pénzbüntetés végrehajtása érdekében tett biztosító intézkedéseknek a visszavonásáról;

b) azoknak a dolgoknak elkobzásáról, amelyek a Büntetőtörvénykönyv 118. cikkének megfelelően különleges elkobzás alá esnek, és a többi dolog visszaadásáról.

Ha a bűnjelek és a tárgyi bizonyítékként felhasznált más tárgyak tulajdonjoga vitás, a nyomozó szervnek meg kell őriznie azokat a polgári bíróság határozatáig;

c) a polgári kártérítésekre vonatkozó biztosító intézkedésekről és a bűncselekmény elkövetése előtti helyzet visszaállításáról.

Abban az esetben, ha elrendelték a polgári kártérítésre vonatkozó biztosító intézkedések fenntartását, ezek az intézkedések hatályon kívül helyeztetnek tekintendők, ha a sértett nem indít keresetet a polgári bíróság előtt a bűnüldözés megszüntetésének közlésétől számított 30 napon belül;

d) a perköltségekről, megállapítva ezek összegét, azt, hogy kinek kell viselnie őket és elrendelve behajtásukat;

e) az óvadék visszaszolgáltatásáról a törvény által előírt esetekben.

Ha a bűnüldözés során foganatosították a 162. cikkben foglalt biztonsági intézkedések valamelyikét, erről említést kell tenni.

Értesítés a bűnüldözés megszüntetéséről

246. cikk – Az ügyész értesíti az érdekelt személyeket a bűnüldözés megszüntetéséről.

Ha a terhelt vagy vádlott előzetes letartóztatásban van, az ügyésznek átirattal értesítenie kell a fogvatartási hely ügyvezetőségét, azzal a rendelkezéssel, hogy nyomban bocsássák szabadon a terheltet vagy vádlottat.

247. cikk – Hatályát veszítette.

Az iratcsomó visszaküldése és a nyomozás folytatása

248. cikk – Ha az ügyész megállapítja, hogy nem áll fenn a megszüntetés esete, vagy amikor a megszüntetést részlegesen rendelte el, visszaküldi az ügycsomót a nyomozó szervnek azzal az utasítással, hogy folytassa a nyomozást.

V. Szakasz
A bűnüldözés mellőzése

A bűnüldözés mellőzésének esetei és eljárása

249. cikk – Bűnüldözés mellőzésének van helye, ha megállapítást nyer, hogy fennáll a 10. cikk a)-e) pontjaiban foglalt esetek valamelyike, és az ügyben van terhelt vagy vádlott.

A 242-246. és 248. cikk rendelkezései megfelelő módon alkalmazandók a bűnüldözés mellőzésének eljárásában is.

A 10. cikk b¹) pontjában foglalt esetben az ügyész határozattal dönt.

Az adminisztratív jellegű szankciót alkalmazó határozat végrehajtása

249¹. cikk – Abban az esetben, ha a 10. cikk b¹) pontja alapján elrendelték a bűnüldözés alóli kivonást, a Büntetőtörvénykönyv 91. cikkében előírt és az ügyész által alkalmazott megrovás vagy figyelmeztetés kísérte megdorgálás végrehajtása a megfelelőképpen alkalmazandó 487. cikk szerint történik.

A pénzbüntetésből álló adminisztratív jellegű szankciót a 442. és 443. cikk szerint kell végrehajtani.

A 10. cikk b¹) pontja alapján a bűnüldözés alóli kivonást elrendelő határozat ellen a 246. cikkben említett értesítéstől számított 5. napos határidőn belül lehet panasszal élni.

A pénzbüntetésből álló adminisztratív jellegű szankciót alkalmazó határozatot a 3. bekezdésben foglalt határidő lejárta után kell végrehajtani, ha pedig panasszal élnek ellene és a panaszt elutasítják, az elutasítása után.

VI. Szakasz
A bűnüldözési anyag vádlott elé tárásának eljárása

A nyomozási anyagok vádlott elé tárása

250. cikk – A bűnvádi kereset megindítása után, ha az összes szükséges bűnüldözési cselekményeket elvégezték, a nyomozó szerv maga elé hívhatja a vádlottat, és:

a) figyelmezteti arra, hogy joga van tudomást szerezni a bűnüldözés anyagáról, közölve az elkövetett cselekmény jogi minősítését is;

b) biztosítja számára a lehetőséget, hogy nyomban tudomást szerezzen az anyagról. Ha a vádlott nem tud olvasni, a nyomozó szerv felolvassa neki az anyagot;

c) miután tudomására hozta a bűnüldözés anyagát, megkérdezi a vádlottat, hogy elő akar-e terjeszteni új kérelmeket vagy akar-e kiegészítő nyilatkozatokat tenni.

Az anyagnak a vádlott elé tárásáról felvett jegyzőkönyv

251. cikk – A nyomozó szerv a 250. cikkben foglalt rendelkezések teljesítéséről jegyzőkönyvet vesz fel és abban feljegyzi a vádlott nyilatkozatait, kérelmeit és feleleteit is.

A vádlott által előterjesztett új kérelmek

252. cikk – Ha a bűnüldözéssel kapcsolatosan a vádlott új kérelmeket terjeszt elő, a nyomozó szerv azonnal megvizsgálja és határozattal elfogadja vagy elutasítja azokat.

A nyomozó szerv ugyanazzal a határozattal elrendeli a nyomozás kiegészítését, ha a kiegészítő nyilatkozatokból vagy a vádlott feleleteiből kitűnik a kiegészítés szükségessége.

A bűnüldözés anyagának újbóli elétárása

253. cikk – Ha a nyomozó szerv újabb nyomozási cselekményeket végzett, vagy ha megállapítja, hogy meg kell változtatni a cselekmény jogi minősítését, köteles újból elétárni az anyagot.

Azok az esetek, amelyekben az anyag elétárására nem kerül sor

254. cikk – Ha az anyagot nem lehetett elétárni, mert a vádlott eltűnt, kivonta magát a nyomozó szerv elé hívás alól vagy nem lakik az országban, a 259. cikk szerint összeállítandó jelentésben rá kell mutatni azokra a konkrét körülményekre, amelyekből az akadályoztatás származik.

Ha az iratcsomónak az ügyész elé terjesztéséig a vádlott jelentkezik vagy elfogják, illetve elővezetik, eléje kell tárni a bűnüldözés anyagát.

VII. Szakasz A bűnüldözés befejezése

1.§. Bűnüldözés a bűnvádi kereset megindítása nélkül

A terhelt kihallgatása a nyomozás befejezése előtt

255. cikk – Azokban az ügyekben, amelyekben a bűnvádi keresetet nem indították meg, a 232. cikk szerinti nyomozási cselekmények elvégzése után a nyomozó szerv, ha az ügyben létezik terhelt és megállapítja, hogy ellene elegendő bizonyíték van, újból kihallgatja a terheltet, tudomására hozva a vádat és megkérdezi őt, vannak-e újabb védekezési eszközei.

Ha a terhelt nem javasolt újabb bizonyítékokat, vagy javaslatát alaptalannak találták illetve a nyomozást a javaslatoknak megfelelően kiegészítették, a nyomozás befejezettnek tekintendő.

A terheltre vonatkozó iratcsomó előterjesztése

256. cikk – A nyomozó szerv a nyomozás befejezése után azonnal az ügyész elé terjeszti az iratcsomót egy jelentés kíséretében, amelybe belefoglalja a nyomozás eredményét, hogy a 262. cikk szerint dönteni lehessen. A jelentésnek megfelelő módon tartalmaznia kell a 259-260. cikkben előírt feljegyzéseket.

Az anyagnak a vádlott elé tárása az ügyész részéről

257. cikk – Ha az ügyész az iratcsomó átvétele után szükségesnek tartja, maga elé hivatja a terheltet és a 250. és következő cikkek rendelkezései szerint, amelyek megfelelő módon alkalmazandók, eléje tárja a bűnüldözés anyagát.

2.§. Bűnüldözés folyamatba tett bűnvádi keresettel

A terheltre vonatkozó iratcsomó előterjesztése

258. cikk – Azokban az ügyekben, amelyekben a bűnvádi keresetet megindították, a nyomozás kiegészítése után és, ha fennáll annak esete, a bűnüldözés anyagának elétárására vonatkozó rendelkezések teljesítése után a nyomozás befejezettnek tekintendő. A nyomozó szervnek egy jelentés kíséretében nyomban az ügyész elé kell terjesztenie az ügy iratcsomóját.

A nyomozó szerv által készített jelentés tartalma

259. cikk – A nyomozó szerv által készített jelentésnek csupán a bűnvádi kereset megindításának tárgyát képező cselekményre, a vádlott személyére és a cselekmény legutolsó jogi minősítésére kell szorítkoznia.

A jelentésnek tartalmaznia kell a vádlott terhére rótt cselekményt, a beszerzett bizonyítékokat és a jogi minősítést.

Ha a bűnüldözés több cselekményre vagy több vádlottra vonatkozik, a jelentésnek tartalmaznia kell az előző bekezdésben foglalt megjelöléseket az összes cselekményekre és az összes vádlottakra vonatkozólag, és, ha esedékes, fel kell tüntetnie, mely cselekményekre vagy tettesekre vonatkozólag szüntették meg a bűnüldözést, rendelték el a bűnüldözés mellőzését vagy függesztették fel a bűnüldözést.

Kiegészítő adatok

260. cikk – A jelentésnek kiegészítő adatokat kell tartalmaznia a következőkre vonatkozólag:

- a) a tárgyi bizonyítékok és a nyomozás során velük kapcsolatosan tett intézkedések, valamint a hely, ahol található;
- b) a polgári kártérítéssel vagy a pénzbüntetés foganatosításával kapcsolatosan a nyomozás során tett biztosító intézkedések;
- c) a perköltségek.

V. Fejezet**A BÍRÓSÁG ELÉ ÁLLÍTÁS****A bűnüldözés munkálatainak megvizsgálása**

261. cikk – A nyomozó szerv által a 256. vagy 258. cikk szerint megküldött iratsomó átvételétől számított legfeljebb 15 napon belül az ügyész köteles megvizsgálni a bűnüldözési munkálatokat és dönteni ezek tárgyában.

A 254. cikk 1. bekezdésében foglalt helyzetekben, ha az iratsomónak az ügyészhez való felterjesztése után a vádlott jelentkezik, elfogják vagy elővezetik őt, az ügyész eléje tárja a bűnüldözés anyagát.

Azokat az ügyeket, amelyekben letartóztatottak szerepelnek, sürgősen és elsőbbséggel kell megoldani.

Az ügyek megoldása

262. cikk – Ha az ügyész megállapítja, hogy betartották a valóság felderítését garantáló törvényes rendelkezéseket, hogy a nyomozás teljes, meglévén a szükséges és törvényesen beszerzett bizonyítékok, az esetnek megfelelően a következők szerint jár el:

1. ha a bűnüldözés anyagából kitűnik, hogy a cselekmény létezik, ezt a terhelt vagy a vádlott követte el, és ez büntetőjogilag felelős:

a) amennyiben a bűnüldözés folyamán nem indították meg a bűnvádi keresetet, vádiratot bocsát ki, amellyel folyamatba teszi a bűnvádi keresetet és elrendeli a bíróság elé állítást;

b) amennyiben a bűnüldözés folyamán megindították a bűnvádi keresetet, vádiratot bocsát ki, s ezzel elrendeli a bíróság elé állítást;

2. határozatot hoz, amellyel:

a) a 11. cikk rendelkezéseinek megfelelően lezárja az ügyet, mellőzi a bűnüldözést vagy megszünteti a bűnüldözést.

Ha az ügyész a 10. cikk b¹) pontja alapján elrendeli a bűnüldözés mellőzését, alkalmazza a Büntetőtörvénykönyv 18¹. cikkének 3. bekezdését;

b) felfüggeszti a bűnüldözést, ha megállapítja, hogy fennáll a bűnüldözés felfüggesztésének valamelyik oka.

A vádirat tartalma

263. cikk – A vádiratnak arra a cselekményre és személyre kell szorítkoznia, amelyre, illetve akire vonatkozólag a bűnüldözést végezték, és a 203. cikkben foglalt megjelöléseken kívül tartalmaznia kell a vádlott személyére vonatkozó adatokat, a terhére rótt cselekményt, a jogi minősítést, a bizonyítékokat, amelyeken a vád alapszik, a foganatosított megelőző intézkedést és ennek tartamát, valamint a bíróság elé utaló rendelkezést.

A vádiratban ugyancsak fel kell tüntetni azoknak a személyeknek a nevét és utónevét, akiket a bíróság meg kell idézzen, megjelölve perbeli minőségüket és a helyet, ahonnan az illetőket meg kell idézni.

Ha a bűnüldözést az ügyész végzi, a vádiratnak tartalmaznia kell a 260. cikkben előírt kiegészítő adatokat is.

Az ügyész egyetlen vádiratot készít még akkor is, ha a bűnüldözés

munkálatai több cselekményre illetve több terhelre vagy vádlottra vonatkoznak, és abban az esetben is, ha a 262. cikk szerint különböző módon oldják meg azokat.

A bírói hatóságot megkereső irat

264. cikk – A vádirat a bírói hatóságot megkereső irat.

Az ügyben alapfokon ítélezésre illetékes bírói hatóságnak megfelelő ügyészségnél rangsorban alacsonyabb ügyészség ügyésze által kiadott vádiratot meg kell erősítenie a bírói hatóságnak megfelelő ügyészség ügyészének.

A bírói hatósághoz az az ügyész fordul megkereséssel, aki az előző bekezdés szerint kibocsátotta vagy, az esetnek megfelelően, megerősítette a vádiratot.

Az ügyésznek a vádirat kibocsátásától vagy, az esetnek megfelelően, megerősítésétől számított 24 órán belül az illetékes bírói hatóság elé kell terjesztenie az iratcsomót a vádirat szükséges számú másolataival együtt, hogy azt a fogvatartott vádlottakkal közöljék.

Az iratcsomó visszaküldése vagy megküldése más bűnüldöző szervhez

265. cikk – Ha az ügyész megállapítja, hogy a bűnüldözés nem teljes vagy azt, hogy nem tartották be a valóság felderítését garantáló törvényes rendelkezéseket, visszaküldi az iratcsomót annak a szervnek, amely a bűnüldözést végezte, vagy a 217. cikk rendelkezéseinek megfelelően egy más bűnüldöző szervhez küldi az ügyet a bűnüldözés kiegészítése vagy újravégzése végett.

Ha a bűnüldözést csak egyes cselekményekre illetve csak egyes terheltekre vagy vádlottakra vonatkozólag kell kiegészíteni vagy újravégezni, és az elkülönítés nem lehetséges, az ügyész elrendeli az egész ügy visszaküldését vagy megküldését.

A visszaküldési határozat tartalma

266. cikk – A visszaküldés vagy megküldés tárgyában hozott határozatnak a 203. cikkben foglalt megjelöléseken kívül fel kell tüntetnie azokat a nyomozási cselekményeket, amelyeket el kell végezni vagy újból kell végezni, azokat a tényeket vagy körülményeket, amelyeket meg kell állapítani és a bizonyító eszközöket, amelyeket igénybe kell venni.

A megelőző, biztonsági vagy biztosító intézkedésekre vonatkozó rendelkezések

267. cikk – Az ügyész minden esetben köteles határozni a bűnüldözés során hozott megelőző, biztonsági vagy biztosító intézkedések fenntartásáról vagy visszavonásáról, vagy – adott esetben – ilyen intézkedéseket foganatosítani.

Megküldés az illetékes szervhez

268. cikk – Ha az ügyész megállapítja, hogy a 207., a 208. cikkben és a 209. cikk 3. és 4. bekezdésében megnevezett bűncselekmények vagy bűncselekmény-elkövetők esetében a bűnüldözést az illető szövegekben foglalttól eltérő szerv végezte, intézkedéseket foganatosít, hogy a bűnüldözést az illetékes szerv hajtsa végre.

Az előző bekezdésben foglalt esetben érvényesek maradnak a foganatosított biztosító intézkedések, az ügyész által megerősített vagy engedélyezett eljárási cselekmények vagy intézkedések, valamint azok az eljárási cselekmények, amelyek nem végezhetők el újból.

Az illetékes szervek kötelezettségei

269. cikk – Az ügynek a 268. cikk szerinti megküldésével értesített nyomozó szerv megkezdi a terhelt vagy vádlott kihallgatását és, figyelembe véve a 268. cikk 2. bekezdésének rendelkezéseit, elrendeli, hogy milyen mértékben kell újravégezni a többi eljárási cselekményt, és milyen cselekményeket kell még elvégezni a nyomozás kiegészítéseképpen.

VI. Fejezet

A BÜNYLDÖZÉS FOLYTATÁSA

A folytatás esetei

270. cikk – A bűnüldözés a következő esetekben folytatandó:

- a) a felfüggesztés okának megszűnése;
- b) a bíróság visszaküldi az ügyet a bűnüldözés újravégzése vagy kiegészítése végett, vagy a bűnvádi kereset illetve a büntetőeljárás kiterjesztése következtében;
- c) a bűnüldözés újrafelvétele.

A bűnüldözés nem folytatható, ha megállapítást nyer, hogy időközben bekövetkezett a 10. cikkben foglalt esetek valamelyike.

Folytatás felfüggesztés után

271. cikk – A bűnüldözés folytatására a felfüggesztés után akkor kerül sor, ha megállapítást nyer, hogy megszűnt a felfüggesztést kiváltó ok. A nyomozó szerv, amely megállapítja a felfüggesztési ok megszűnését, az ügyész elé terjeszti az iratsomót, hogy határozzon a folytatás kérdésében. A folytatást határozattal kell elrendelni.

Folytatás visszaküldés
esetében

272. cikk – Ha a bíróság elrendelte az ügy visszaküldését a bűnüldözés újravégzése vagy kiegészítése végett illetve a bűnvádi kereset vagy a büntetőeljárás kiterjesztése esetén, a nyomozás a bíróságnak a visszaküldést elrendelő határozata alapján folytatandó.

Folytatás a bűnüldözés
újrafelvétele esetében

273. cikk – A bűnüldözés újrafelvétele, abban az esetben, ha elrendelték a bűnüldözés megszüntetését vagy a bűnüldözés mellőzését, akkor van helye, amikor utólag megállapítják, hogy a valóságban nem létezett az az ok, amely kiváltotta ezeknek az intézkedéseknek az elrendelését vagy azt, hogy nem áll fenn már az a körülmény, amelyre a bűnüldözés megszünését vagy a bűnüldözés mellőzését alapították.

A bűnüldözés újrafelvétele az ügyész határozattal rendeli el.

A vádlott letartóztatásának
időtartama a folytatás után

274. cikk – A bűnüldözésnek a 270. cikk a) és c) pontjában előírt folytatása esetén a vádlott letartóztatására vonatkozó intézkedés 30 napos határideje az intézkedés meghozatalának időpontjától folyik, abban az esetben pedig, ha az iratsomót a bírói hatóság küldi vissza és a vádlott le van tartóztatva, a határidő attól az időponttól folyik, amelyben az ügyész átvette az iratsomót.

A vádlott letartóztatásának az időtartama meghosszabbítható a 155., 159. és 160. cikk szerint.

VII. Fejezet

A BÜNYLDÖZÉSI INTÉZKEDÉSEK ÉS CSELEKMÉNYEK
ELLENI PANASZ

A panasz joga

275. cikk – Bármely személy panaszt emelhet a bűnüldözési intézkedések és cselekmények ellen, ha ezekkel megsértették jogos érdekeit.

Panasz emelhető, az előző bekezdésben foglalt feltételek között, a 228. cikk 6. bekezdésének megfelelően hozott határozat ellen is.

A panaszt a nyomozó szerv tevékenysége felett felügyeletet gyakorló ügyészhez kell intézni és akár nála közvetlenül, akár a nyomozó szervnél kell

azt benyújtani.

A panasz benyújtása nem függeszti fel a tárgyat képező intézkedés vagy cselekmény fogantatását.

A panasz felterjesztésének kötelezettsége

276. cikk – Amikor a panaszt a nyomozó szervnél nyújtották be, ez köteles az átvételétől számított 48 órán belül felterjeszteni azt az ügyészhez magyarázataival együtt, ha ilyen magyarázatokra szükség van.

A megoldás határideje

277. cikk – Az ügyész köteles megoldani a panaszt az átvételétől számított legfeljebb 20 napon belül, és nyomban közölni a panasztevő személlyel a megoldás módját.

Az ügyész cselekményei elleni panasz

278. cikk – Az ügyész által hozott intézkedések vagy az általa illetve az ő rendelkezései alapján végzett cselekmények elleni panaszt az ügyészség első ügyésze intézi el. Abban az esetben, ha az intézkedések és cselekmények az első ügyészei illetve azokat az ő rendelkezései alapján hozták vagy fogantatották, a panaszt a felettes ügyésznek kell megoldania. A 275-277. cikk rendelkezései megfelelő módon alkalmazandók.

VIII. F e j e z e t

ELJÁRÁS MAGÁNINDÍTVÁNY ESETÉN

Azok a szervek, amelyekhez a magánindítványt intézik

279. cikk – A bűnvádi keresetet csak a sértett magánindítványára teszik folyamatba azoknak a bűncselekményeknek az esetében, amelyekkel kapcsolatban a törvény előírja, hogy ilyen indítvány szükséges.

A magánindítvány a következőkhöz intézendő:

a) a bírói hatósághoz, a Büntetőtörvénykönyv 180. cikkében, 184. cikke 1. bekezdésében, 193., 205., 206., 210., 213. és 220. cikkében foglalt bűncselekmények esetében, ha a tettes ismeretes. Ha a tettes ismeretlen, a sértett személy az azonosítása végett a bűnügyi nyomozó szervhez fordulhat.

Ezek az előírások alkalmazandók a Büntetőtörvénykönyv 193., 205. és 206. cikkeiben foglalt, a sajtón vagy bármely más tömegkommunikációs eszközön keresztül elkövetett bűncselekmények esetében is;

b) a nyomozó szervhez vagy az ügyészhez, az a) pontban foglaltaktól eltérő bűncselekmények esetében;

c) a bűnüldözés végrehajtására illetékes szervhez, ha a magánindítvány valamely bíró, ügyész, közjegyző, katona, megyei számvevő kamarai pénzügyi bíró vagy ellenőr vagy a 29. cikk 1. pontjában megnevezett személyek egyike ellen irányul.

Eljárás tettenéréses bűncselekmény esetén

280. cikk – Tettenéréses bűncselekmény esetén a bűnüldöző szerv köteles megállapítani annak elkövetését, még ha nincs is magánindítvány.

Ha az elkövetett bűncselekmény a 279. cikk 2. bekezdése a) pontjában említettek közé tartozik, a megállapításokat kérésre el kell küldeni a panasz útján megkeresett bírói hatósághoz.

Ha az elkövetett bűncselekmény a 279. cikk b) és c) pontjában foglaltak közé tartozik, a bűnüldöző szerv megidézi a sértettet és ha ez kijelenti, hogy magánindítványt tesz, az esetnek megfelelően folytatja a bűnüldözést vagy megküldi az ügyet az illetékes szervnek.

Eljárás összefüggés és oszthatatlanság esetén

281. cikk – Abban az esetben, ha összefüggés vagy oszthatatlanság áll fenn a 279. cikk a)-c) pontjaiban foglalt bűncselekmények között, amennyiben

az elkülönítés nem lehetséges, a 35. cikkben előírt eljárást kell alkalmazni.

Ugyanaz az eljárás alkalmazandó abban az esetben is, ha az összefüggés vagy oszthatatlanság olyan bűncselekményre vonatkozik, amelynél a bűnvádi keresetet magánindítványra teszik folyamatba és egy olyan más bűncselekményre, amelyhez nem követelnek meg magánindítványt, amennyiben az elkülönítés nem lehetséges.

282. cikk – Hatályát veszette.

A magánindítvány tartalma

283. cikk – A magánindítványnak tartalmaznia kell a cselekmény leírását, a tettes megnevezését, a bizonyító eszközök megjelölését, a felek és a tanúk címének feltüntetését, annak leszögezését, hogy a sértett magánfélként lép fel és, adott esetben, a polgári jogilag felelős személy megjelölését.

A magánindítvány benyújtásának határideje

284. cikk – Azoknak a bűncselekményeknek az esetében, amelyekre vonatkozólag a törvény előírja, hogy magánindítvány szükséges, ezt 2 hónapon belül kell benyújtani attól a naptól számítva, amelyen a sértett megtudta, ki a tettes.

Ha a sértett fiatalkorú vagy cselekvőképtelen, a 2 hónapos határidő attól az időponttól folyik, amelyben a panasztevésre jogosult személy megtudta, ki a tettes.

A sértett indokolatlan távolmaradása

284¹. cikk – A 279. cikk 2. bekezdésének a) pontjában feltüntetett bűncselekmények esetében a sértett indokolatlan távolmaradását az első fokú bírói hatóság előtti két egymást követő határnapon, a magánindítvány visszavonásának tekintik.

A tévesen benyújtott magánindítvány

285. cikk – A bűnüldöző szervhez vagy a bírói hatósághoz tévesen benyújtott magánindítványt az illetékes szervhez kell elküldeni. Ezekben az esetekben a magánindítvány érvényesnek tekintendő, ha a nem illetékes szervhez határidőn belül nyújtották be.

A cselekmény minősítésének megváltoztatása

286. cikk – Ha egy ügyben, amelyben nyomozási cselekményeket végeztek, utólag megállapítják, hogy a cselekménynek olyan jogi minősítést kell adni, amelyhez magánindítvány szükséges, a bűnügyi nyomozó szerv beidézi a sértettet és megkérdezi tőle, akar-e magánindítványt tenni. Igenlő esetben a bűnügyi nyomozó szerv, az esetnek megfelelően, folytatja a nyomozást vagy megküldi az iratcsomót az illetékes bírói hatóságnak. Ellenkező esetben megküldi az iratcsomót az ügyésznek a bűnüldözés megszüntetése céljából.

Ha a jogi minősítést a bírói hatóság előtt változtatják meg, az meghívja a sértettet és megkérdezi, akar-e magánindítványt tenni az illető bűncselekménnyel kapcsolatosan és, az esetnek megfelelően, folytatja vagy megszünteti a büntetőeljárást.

II. C Í M

A T Á R G Y A L Á S

I. F e j e z e t

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A bírói hatóság kötelezettségei

287. cikk – A bírói hatóság feladatkörét aktívan, a valóság felderítése és az ítékezés nevelő szerepének megvalósítása érdekében gyakorolja.

A bírói hatóság az ügyben előterjesztett bizonyítékok alapján alakítja ki meggyőződését.

A tárgyalás helye

288. cikk – A tárgyalást a bírói hatóság székházában tartják. Alapos okok miatt a bírói hatóság elrendelheti, hogy a tárgyalást más helyen tartsák.

A szóbeliség, a közvetlenség és a kontradiktorialitás

289. cikk – Az ügyben a törvény szerint megalakított bírói hatóság ítélezik, s az ítékezés tárgyaláson, szóban, közvetlenül és kontradiktóriusan folyik le.

A tárgyalás nyilvánossága

290. cikk – A tárgyalás nyilvános. A 16 éven aluli fiatakorúak nem lehetnek jelen a tárgyaláson.

Ha a nyilvános ülésen való ítékezés sérthetne egyes államérdekeket, megsérthetné az erkölcsöt, valamely személy méltóságát vagy magánéletét, a bírói hatóság, az ügyésznek, a feleknek a kérésére vagy hivatalból titkosnak nyilváníthatja az ülést az ügy letárgyalásának egész időszakára vagy ennek csak egy bizonyos részét tekintve.

A zárt ülést nyilvános ülésen kell elrendelni a jelen levő felek és az ügyész meghallgatásával, ha az részt vesz a tárgyaláson.

Mindaddig, míg zárt ülés folyik, a tárgyalóterembe csak a feleket, ezek képviselőit, a védőket és az ügy érdekében a bírói hatóság által meghívott többi személyt bocsátják be.

A felek megidézése a tárgyalásra

291. cikk – A tárgyalás csak abban az esetben tartható meg, ha a feleket törvényesen megidézték és az idézés szabályszerűen történt.

A megidézett felek meg nem jelenése nem akadályozza az ügy tárgyalását. Ha a bírói hatóság úgy véli, hogy valamelyik távolmaradt fél jelenléte szükséges, intézkedhet az illető megjelenéséről és ebből a célból a tárgyalást elnapolja.

Az egyik határnapon megjelent felet többé már nem idézik meg a későbbi határnapokra, még akkor sem, ha e határnapok valamelyikén távol maradna.

Amikor a tárgyalást elnapolják, a jelen levő tanúk, szakértők és tolmácsok tudomásul veszik az új tárgyalási határnapot.

A határnapot tudomásul vevő személyek kérésére a bírói hatóság idézéseket ad nekik, hogy a munkahelyen igazolásként felhasználhassák az új határnapon való megjelenés érdekében.

Ha a tárgyalás folytatólagos, a feleket és a perben részt vevő többi személyt nem kell többé megidézni.

A katonákat minden határnapra meg kell idézni.

A letartóztatottakat ugyancsak minden határnapra meg kell idézni.

A bírói hatóság összetétele

292. cikk – A bírói hatóság ítélőtanácsban ítélezik, amelynek összetételét a törvény írja elő.

Az ítélőtanácsnak azonosnak kell maradnia az ügy egész tárgyalása során. Ha ez nem lehetséges, a tanács a perbeszéd megkezdéséig megváltoztatható.

A perbeszéd megkezdése után a tanács összetételében bekövetkezett bármilyen változás maga után vonja a tárgyalás újakezdését.

A tárgyalás sürgőssége azokban az ügyekben, amelyekben letartóztatottak vannak

293. cikk – Azokat az ügyeket, amelyekben előzetesen letartóztatott vádlottak vannak, sürgősen és soron kívül kell tárgyalni. A tárgyalást soron kívül kell lefolytatni akkor is, amikor egyes vádlottak más ügyben vannak fogvatartva. Ha a bírói hatóság szükségesnek véli és lehetséges, alkalmazza az ügyben a különválasztásra vonatkozó rendelkezéseket.

A védelem biztosítása

294. cikk – Azokban az ügyekben, amelyekben a hivatalból kirendelt védő kijelölése kötelező, a bírói hatóság elnöke a tárgyalási határnap kitűzésével egyidejűleg intézkedéseket tesz a védő kijelölésére.

A vádlottnak, a többi feleknek és a védőknek joguk van tudomást szerezni az iratcsomó tartalmáról a tárgyalás egész folyamán.

Ha a vádlott őrizet alatt áll, a bírói hatóság elnökének intézkednie kell, hogy az illető gyakorolhassa az előző bekezdésben foglalt jogát és kapcsolatba léphessen védőjével.

Egyéb előkészítő intézkedések

295. cikk – Az ítélőtanács elnökének kötelessége megtenni idejében az összes szükséges intézkedéseket, hogy a kitűzött tárgyalási határnapon az ügy tárgyalása ne szenvedjen halasztást.

Ugyancsak gondoskodnia kell arról, hogy összeállítsák a tárgyalásra kitűzött ügyek jegyzékét, és a tárgyalási határnap előtt 24 órával a bírói hatóságnál kifüggeszék.

A jegyzék összeállításánál figyelembe kell venni az ügyeknek a bírói hatósághoz való beérkezése időpontját, elsőbbségben részesítve azokat az ügyeket, amelyekben letartóztatottak vannak, valamint azokat, amelyekre nézve a törvény előírja, hogy sürgősen kell tárgyalni őket.

A tanács elnökének feladatai

296. cikk – Az elnök vezeti a tárgyalást, végrehajtva mindazokat a feladatokat, amelyek a törvény szerint ráhárulnak, és határoz a felek által előterjesztett kérések tárgyában, ha a megoldásuk nem a tanács hatáskörébe tartozik.

A tárgyalás folyamán a kérdéseket az elnök útján kell feltenni. Az elnök engedélyezheti a kérdések közvetlen feltevését.

Az ügy kikiáltása és a megidézettek számbavétele

297. cikk – Az elnök a tárgyalási jegyzékben foglalt sorrend szerint bejelenti a soron levő ügyet és elrendeli a felek és a többi megidézett személy számbavételét, megállapítva, melyikük jelent meg.

A felek megjelenhetnek és részt vehetnek a tárgyaláson akkor is, ha nem idézték meg őket vagy nem kapták meg az idézést; az elnök kötelessége megállapítani ezek személyazonosságát.

A tárgyalás rendjének és ünnepélyességének biztosítása

298. cikk – Az elnök örökös az ülés rendjének és ünnepélyességének fenntartása felett, és ennek érdekében a szükséges intézkedéseket foganatosíthatja.

Az elnök, figyelembe véve a tárgyalóterem nagyságát, korlátozhatja a közönség belépését az ülésre.

A tárgyaláson jelen levő felek és személyek kötelesek fegyelmezetten viselkedni.

Ha valamelyik fél vagy bármely más személy megzavarja az ülést vagy megszegi a hozott intézkedéseket, az elnök felhívja a figyelmét, hogy tartsa be a fegyelmet, megismétlődés vagy súlyos szabálysértés esetén pedig elrendeli az illető eltávolítását a teremből.

Az eltávolított felet a perbeszéd megkezdése előtt be kell hívni a

terembe. Az elnök tudomására hozza a távollétében végzett lényeges cselekményeket és felolvassa neki a kihallgatottak vallomásait.

A tárgyalási bűncselekmények megállapítása

299. cikk – Ha az ülés folyamán a büntető törvényben előírt cselekményt követnek el, az elnök megállapítja a cselekményt és azonosítja a tettest. A felvett jegyzőkönyvet meg kell küldeni az ügyésznek.

A bírói hatóság, adott esetben, elrendelheti a terhelt előzetes letartóztatását, az elnök pedig kibocsátja ellene a letartóztatási parancsot. Ennek az intézkedésnek a foganatosítását bele kell foglalni az ülés végzésébe. A terheltet nyomban az ügyészhez küldik a jegyzőkönyvvel és a letartóztatási paranccsal együtt.

A bírói hatóság megkeresésének és a vádlott letartóztatásának ellenőrzése

300. cikk – A bírói hatóság köteles az első ülésen hivatalból ellenőrizni a megkereső irat szabályosságát.

Abban az esetben, ha megállapítják, hogy a megkeresés nem történt a törvénynek megfelelően, és a szabálytalanság nem hárítható el nyomban, sem pedig az ebből a célból nyújtandó új határnap révén, az iratcsomót visszaküldik a megkereső iratot kibocsátó szervhez, hogy azt újból készítse el.

Azokban az ügyekben, amelyekben a vádlott le van tartóztatva, a törvényesen megkeresett bírói hatóság ugyancsak köteles hivatalból ellenőrizni az első megjelenéskor az intézkedés szabályosságát és fenntartását.

Az ügyész és a felek jogai a bírói hatóság előtt

301. cikk – A tárgyaláson az ügyész és bármelyik fél kérelmeket terjeszthet elő, kifogásokat emelhet és indítványokat tehet.

A sértett kéréseket terjeszthet elő, kifogásokat emelhet és indítványokat tehet az ügy büntetőjogi részére vonatkozólag. Bűnhalmazat vagy összefüggés esetén a sértett joga arra a cselekményre korlátozódik, amellyel a sérelmet okozták.

A magánfél kéréseket terjeszthet elő, kifogásokat emelhet és indítványokat tehet, amennyiben ezek kapcsolatban állnak polgári jogi igényeivel.

A kérelmek és kifogások megoldása

302. cikk – A bírói hatóság köteles vitára bocsátani a 301. cikkben foglalt kéréseket és kifogásokat vagy a hivatalból emelt kifogásokat és indokolt végzéssel dönteni felettük.

A bírói hatóság megindokolt végzéssel dönt a tárgyalás során foganatosított összes intézkedések tárgyában is.

A tárgyalás felfüggesztése

303. cikk – Ha orvosi szakértői vizsgálat alapján megállapítást nyer, hogy a vádlott súlyos betegségben szenved, amely akadályozza abban, hogy részt vegyen a tárgyaláson, a bírói hatóság végzéssel elrendeli a büntetőeljárás felfüggesztését mindaddig, míg a vádlott egészségi állapota meg nem engedi részvételét a tárgyaláson.

Ha több vádlott van, s a felfüggesztés indoka csak az egyikre vonatkozik és a különválasztás nem lehetséges, el kell rendelni az egész ügy felfüggesztését.

Az ügy felfüggesztését elrendelő elsőfokú végzés fellebbezéssel külön támadható meg. A fellebbezés nem függeszti fel a végrehajtást.

A büntetőeljárást hivatalból nyomban folytatni kell, mihamarabb a vádlott részt vehet a tárgyaláson.

A bírói hatóság köteles időszakonként érdeklődni, hogy fennáll-e még az az ok, amely a büntetőeljárás felfüggesztéséhez vezetett.

A tárgyalás lebonyolítására vonatkozó jegyzetek

304. cikk – A tárgyalás folyamán az írnok az eljárás lefolyásáról jegyzeteket készít. Az ügyész és a felek kérhetik, hogy a jegyzeteket olvassák fel és az elnök láttamozza azokat.

A tárgyalási végzés

305. cikk – A tárgyaláson az eljárás lefolyását végzésbe kell foglalni s ennek a következőket kell tartalmaznia:

- a) az évet, hónapot, napot és a bírói hatóság megnevezését;
- b) azt a megjegyzést, hogy az ülés nyilvános volt-e vagy sem;
- c) a bírák, az ügyész és az írnok nevét és utónevét;

d) a felek, a védők és a perben részt vevő és a tárgyaláson jelen volt többi személy nevét és utónevét, valamint azokét, akik hiányoztak, perbeli minőségük feltüntetésével és az eljárás teljesítésére vonatkozó megjegyzéssel;

e) annak a cselekménynek a megnevezését, amelyért a vádlottat bíróság elé utalták és a törvényszövegeket, amelyek szerint a cselekményt minősítették;

f) az ülésen felolvasott iratokat;

g) az ügyész, a felek és az eljárás többi résztvevője által előterjesztett bármilyen jellegű kérelmet;

h) az ügyész és a felek indítványait;

i) az ülés folyamán hozott intézkedéseket.

A végzést az ülés befejezésétől számított 24 órán belül az írnoknak kell összeállítania és azt az ítélőtanács elnökének és az írnoknak kell aláírnia.

Ha a határozatot a tárgyalás napján hirdetik ki, nem kell külön végzést szerkeszteni.

Az ügy megoldása

306. cikk – A tanácskozást és a határozat kihirdetését nyomban a tárgyalás befejezése után kell eszközölni. Alapos indokok miatt a tanácskozás és a kihirdetés legfeljebb 15 nappal elhalasztható.

A tanácskozás

307. cikk – A tanácskozáson csupán annak a tanácsnak a tagjai vesznek részt, amely előtt a tárgyalás folyt.

Az ítélőtanács titkosan tanácskozik.

Határozathozatal

308. cikk – A határozat annak a megegyezésnek az eredménye kell hogy legyen, amelyet az ítélőtanács tagjai a tanácskozás tárgyává tett kérdések eldöntésében értek el.

Ha az egyöntetűség nem érhető el, a határozatot szótöbbséggel hozzák.

Ha a tanácskozásból több mint két vélemény alakul ki, a legszigorúbb megoldás mellett véleményező bírónak csatlakoznia kell a hozzá legközelebb álló véleményhez.

A különvélemény megindokolása kötelező.

Ha az ítélőtanács két bíróból áll és az egyöntetűség nem érhető el, az ügy tárgyalását véleményeltérés esetén alakítandó tanács folytatja.

A rövid jegyzet

309. cikk – A tanácskozás eredményét rövid jegyzetbe kell foglalni, amelynek a határozat rendelkező részére előírt tartalma kell hogy legyen. A rövid jegyzetet alá kell írniuk az ítélőtanács tagjainak.

A határozat kihirdetése

310. cikk – A határozatot nyilvános ülésen az ítélőtanács elnöke hirdeti ki az írnok jelenlétében.

A határozat kihirdetésére a feleket nem idézik meg. A határozatot a kihirdetéstől számított legfeljebb 20 napon belül meg kell szerkeszteni.

A határozatok nemei

311. cikk – Azt a határozatot, amellyel az ügyet az elsőfokú bírói hatóság megoldja vagy amellyel illetéktelennek mondja ki magát anélkül, hogy az ügyet megoldaná, ítéletnek nevezik.

A határozatot, amelyet a bírói hatóság hoz a fellebbezés, a felfolyamodás, a semmisségi felfolyamodás, a törvény betartása érdekében benyújtott felfolyamodás tekintetében, valamint a felfolyamodási bírói hatóság által az ügy újratárgyalása során kihirdetett határozatot döntésnek nevezik.

A bírói hatóságoknak a tárgyalás folyamán hozott összes többi határozatát végzésnek nevezik.

A határozat szerkesztése és aláírása

312. cikk – Az ítéletet vagy döntést az ügy megoldásában részt vett egyik bírónak kell megszerkesztenie és a tanács összes tagjainak, valamint az írnoknak kell aláírnia.

Ha az ítélőtanács valamelyik tagja akadályoztatva van abban, hogy a határozatot aláírja, azt a tanács elnöke írja alá helyette. Ha a tanács elnöke tekintetében is akadályok merülnek fel, a határozatot a bírói hatóság elnöke írja alá. Ha az akadályoztatás az írnok tekintetében áll fenn, a határozatot a főírnok írja alá. A határozatban minden esetben fel kell tüntetni az akadályoztatás okát.

II. F e j e z e t**AZ ELSŐFOKÚ TÁRGYALÁS****I. Szakasz****Az ügyek tárgyalásának lebonyolítása****Előzetes intézkedések**

313. cikk – A bírói hatóság elnöke az ügy iratcsomójának kézhezvétele után nyomban kitűzi a tárgyalási határnapot és elrendeli azoknak a személyeknek a megidőzését, akiket a tárgyalásra kell hívni.

Az idézést legalább 3 nappal a kitűzött határnap előtt kell kézbesíteni a vádlottnak. A fogvatartott vádlottal az idézéssel egyidejűleg közölni kell a bírói hatóságot megkereső irat másolatát is.

A vádlott részvétele a tárgyaláson

314. cikk – Ha a vádlottat fogva tartják, a tárgyalás csak az ő jelenlétében tartható meg.

A letartóztatott vádlottat kötelező módon elő kell vezetni a tárgyalásra.

Az ügyész részvétele

315. cikk – Az ügyész köteles részt venni a bíróságok tárgyalásain azokban az ügyekben, amelyekben a bírói hatósághoz vádirat útján fordultak megkereséssel, azokban az ügyekben, amelyekben a törvény az elkövetett bűncselekményért 2 évi vagy ennél nagyobb fogházbüntetést ír elő, azokban az ügyekben, amelyekben a vádlottak valamelyikét fogva tartják vagy az fiataalkorú, valamint abban az esetben, ha elrendelik a pénzbüntetésnek fogházbüntetéssel való helyettesítését. Más bűncselekmények tárgyalásain az ügyész akkor vesz részt, ha ezt szükségesnek véli.

A többi bírói hatóság tárgyalásain az ügyész részvétele minden esetben kötelező.

Az ügyész szerepe

316. cikk – A bírósági vizsgálat és a tárgyalások lebonyolítása során az ügyésznek aktív szerepet kell gyakorolnia az igazság kiderítése és a törvényes rendelkezések betartása érdekében. Az ügyész, a beszerzett bizonyítékokat figyelembe véve, szabadon terjesztheti elő a törvénynek megfelelően

megalapozottaknak vélt indítványait.

Az ügyésznek meg kell indokolnia kérelmeit és indítványait.

Amikor a bírói vizsgálat nem erősíti meg a vádat vagy amikor bekövetkezett a büntetőeljárás megszüntetésének a 10. cikk f)-h) és j) pontjaiban foglalt valamelyik oka, az ügyész, az esetnek megfelelően, a vádlott felmentését vagy a büntetőeljárás megszüntetését indítványozza.

Az ítékezés tárgya

317. cikk – Az ítékezés a bírói hatóságot megkereső iratban foglalt cselekményre és személyre szorítkozik, a büntetőeljárás kiterjesztése esetén pedig arra a cselekményre és személyre is, amelyre a kiterjesztés vonatkozik.

A vádlottra vonatkozó ellenőrzés

318. cikk – A tárgyalási határnapon az ügy kikiáltása és a felek számbavétele után az elnök ellenőrzi a vádlott azonosságát. Ha a vádlottat fogva tartják, az elnöknek meg kell győződnie arról, hogy megkapta-e a 313. cikk 2. bekezdésében előírt határidőben a bírói hatóságot megkereső irat másolatát. Ha az iratot nem közölték és a vádlott kéri, a tárgyalást el kell halasztani, az elnök pedig átnyújtja neki a bírói hatóságot megkereső irat másolatát, s ezt feltüntetik az ülésről szóló végzésben.

A vádlott kérésére a tárgyalást el kell halasztani akkor is, ha a közlés kevesebb mint 3 nappal a tárgyalási határnap előtt történt.

A tanúkra, szakértőkre és tolmácsokra vonatkozó előzetes intézkedések

319. cikk – A tanúk, a szakértők és a tolmácsok számbavétele után az elnök felkéri a jelen levő tanúkat, hagyják el az üléstermet, és figyelmezteti őket, hogy engedélye nélkül ne távozzanak el.

A szakértők az ülésteremben maradnak, kivéve azt az esetet, amikor a bíróság másképp rendelkezik.

A jelen levő tanúk, szakértők és tolmácsok kihallgathatók akkor is, ha nem idézték meg őket, vagy nem kaptak idézést, de csak azután, miután megállapították személyazonosságukat.

Felvilágosítások, kifogások és kérelmek

320. cikk – Az elnök megmagyarázza a sértettnek, hogy magánfélként léphet fel vagy sértettként részt vehet az eljárásban.

Az elnök megkérdezi az ügyészt és a feleket, hogy terjesztenek-e elő kifogásokat, kérelmeket vagy javasolnak-e újabb bizonyítékokat.

Ha új bizonyítékokat javasolnak, meg kell jelölni a bizonyításra kerülő tényeket és körülményeket, e bizonyítékok beszerzésének az eszközeit, az eszközök helyét, tanúkra és szakértőkre vonatkozólag pedig ezek személyazonosságát és címét.

Az ügyész és a felek új bizonyítékok beszerzését kérhetik a bírói vizsgálat folyamán is.

A bírói vizsgálat sorrendje

321. cikk – Amikor az ügy tárgyalásra készen áll, a bírói hatóság megkezdi a bírói vizsgálatot.

A bírói vizsgálat cselekményeinek sorrendje az, amelyet a jelen szakaszban foglalt rendelkezések írnak elő.

A bírói hatóság elrendelhet bizonyos változtatásokat a sorrendben, ha ez a bírói vizsgálat jó lebonyolításához szükséges. Ha a vádlott jelen van, a sorrend megváltoztatása csak a kihallgatása után rendelhető el.

A bírói vizsgálat megkezdése

322. cikk – Az elnök elrendeli, hogy az írnok olvassa fel a bírói hatóságot megkereső iratot, majd megmagyarázza a vádlottnak, miben áll az ellene felhozott vád. Ugyanakkor felvilágosítja a vádlottat jogáról, hogy kérdéseket tehet fel vádlott-társainak, a többi feleknek, a tanúknak,

szakértőknek, valamint magyarázatokkal szolgálhat az egész bírói vizsgálat folyamán, amikor ezt szükségesnek tartja.

A vádlott kihallgatása

323. cikk – Ezután a bírói hatóság megkezdi a vádlott kihallgatását.

A vádlottat hagyni kell, hogy elmondjon mindent, amit tud a cselekményről, amelyért bíróság elé állították, majd kérdéseket intézhet hozzá az elnök és a tanács többi tagja, valamint az ügyész, a sértett, a magánfél, a polgári jogilag felelős fél, a többi vádlott és a kihallgatás alatt álló vádlott védője.

A bírói hatóság elutasítja azokat a kérdéseket, amelyek az ügyben nem szükségesek.

A vádlott újból kihallgatható valahányszor ez szükséges.

A vádlott-társak kihallgatása

324. cikk – Ha több vádlott van, mindegyiket a többi vádlott jelenlétében kell kihallgatni.

Ha a valóság felderítésének érdeke megkívánja, a bírói hatóság elrendelheti valamelyik vádlott kihallgatását a többi jelenléte nélkül.

A külön felvett vallomásokot kötelező módon fel kell olvasni a többi vádlottnak, azok kihallgatása után.

A vádlott újból kihallgatható a többi vádlott vagy azok közül egyesek jelenlétében.

A vádlott előző vallomásainak felolvasása

325. cikk – Ha a vádlott nem emlékszik már bizonyos cselekményekre vagy körülményekre, vagy amikor ellentmondás van a vádlottnak a bírói hatóság előtt tett vallomása és az előzőleg tett vallomások között, az elnöknek magyarázatokat kell kérnie tőle és felolvashatja, egészben vagy részben, előző vallomását.

Ha a vádlott nem hajlandó nyilatkozatot tenni, a bírói hatóság elrendeli előzőleg tett vallomásának a felolvasását.

A többi fél meghallgatása

326. cikk – A vádlott kihallgatása után meg kell hallgatni a többi felet is. A 322-324. cikk és a 325. cikk 1. bekezdésének rendelkezései megfelelő módon alkalmazandók azoknak a meghallgatásánál is.

A tanú, a szakértő vagy a tolmács meghallgatása

327. cikk – Ezután a bírói hatóság megkezdi a tanúk kihallgatását a 323. és 325. cikk szerint, amelyek megfelelő módon alkalmazandók. Miután a tanúhoz kérdéseket intézett a bírói hatóság és az ügyész, kérdéseket tehet fel neki az a fél, amelyik javasolta őt, majd a többi fél.

Ha a tanú a vallomására vonatkozó irattal rendelkezik, felolvashatja azt a bírói hatóság előtt. Az ügyész és a felek jogosultak megvizsgálni az iratot, a bírói hatóság pedig elrendelheti annak az iratcsomóhoz való csatolását eredetiben vagy másolatban.

Ha valamelyik tanút már nem lehet kihallgatni, a bírói hatóságnak el kell rendelnie a nyomozás során tett nyilatkozatának a felolvasását és azt figyelembe veszi az ügy eldöntésénél.

A bírói hatóságnak el kell rendelnie az előző nyilatkozat felolvasását akkor is, ha a tanú az előző nyilatkozatával ellentmondó vallomást tesz.

Ha egy vagy több tanú nem jelent meg, a bírói hatóság indokolással elrendelheti akár a tárgyalás folytatását, akár az ügy elhalasztását. Az a tanú, akinek távolmaradása igazolatlan, elővezethető.

Az előző bekezdésekben foglalt rendelkezések megfelelő módon alkalmazandók a szakértő és a tolmács meghallgatása esetében is.

A tanúkra vonatkozó intézkedések

328. cikk – A kihallgatott tanúknak a bírói hatóság rendelkezésére a teremben kell maradniuk a bírói vizsgálat azon cselekményeinek a befejezéséig, amelyeket az illető ülésen foganatosítanak. Ha a bírói hatóság szükségesnek tartja, elrendelheti, hogy újbóli kihallgatásuk vagy szembesítésük céljából a tanúk vagy ezek egy része hagyja el az üléstermet.

A bírői hatóság az ügyész és a felek indítványainak meghallgatásával megengedheti, hogy a tanúk kihallgatásuk után eltávozzanak.

Lemondás a tanúkról

329. cikk – Az ügyész és a felek lemondhatnak az általuk javasolt tanúkról.

A lemondás vitára bocsátása után a bírői hatóság elrendelheti, hogy a tanúkat ne hallgassák ki, ha a kihallgatás már nem szükséges.

Ha a bírői vizsgálat folyamán az előzőleg engedélyezett bizonyíték beszerzése szükségtelennek tűnik, a bírői hatóság – az ügyész és a felek meghallgatása után – elrendelheti az illető bizonyíték mellőzését.

A tárgyi bizonyítékok felmutatása

330. cikk – Ha a tárgyalandó ügyben tárgyi bizonyítékok vannak, a bírői hatóság, hivatalból vagy kérelemre, szükség esetén elrendelheti, hogy azokat elhozzák és felmutassák.

Halasztás új bizonyítékok miatt

331. cikk – Ha a bírői vizsgálatból kitűnik, hogy az ügy tényeinek vagy körülményeinek a tisztázására új bizonyítékok beszerzése szükséges, és ha nem áll fenn a 333. cikk alkalmazásának az esete, a bírői hatóság elrendeli akár az ügy tárgyalásának folytatását, akár annak elhalasztását.

Nem illetékes szerv által fogantatosított nyomozás

332. cikk – Ha a bírői vizsgálat befejezése előtt megállapítják, hogy a tárgyalás alatt álló ügyben nem az illetékes, hanem más szerv végezte a nyomozást, a bírői hatóság eláll az ügy tárgyalásától és visszaküldi azt az ügyésznek, aki a 268. cikk 1. bekezdésének megfelelően jár el.

Az ügyet nem kell visszaküldeni, ha az előző bekezdésben foglalt megállapítás a perbeszéd megkezdése után történt vagy a bírői hatóság a bírői vizsgálat nyomán megváltoztatja a cselekmény jogi minősítését más bűncselekményre, amelynek nyomozása más nyomozó szervre tartozott volna.

Az elállásról szóló határozat ellen fellebbezést nyújthat be az ügyész és az ügyben letartóztatott vádlott.

Az iratcsomót meg kell küldeni az ügyésznek nyomban az elsőfokú határozat jogerőssé válása után vagy legfeljebb 5 nappal a fellebbezési bírői hatóság határozatának kihirdetése után.

Visszaküldés a bűnüldözés kiegészítése céljából

333. cikk – A bírői hatóság a tárgyalás egész folyamán elállhat az ügy tárgyalásától és visszaküldheti az iratcsomót az ügyésznek, ha a felvett bizonyítékokból vagy a tárgyalásból kitűnik, hogy a bűnüldözés nem teljes és a bíróság előtt csak nagy kétsédelemmel lehetne azt kiegészíteni.

A bírői hatóság köteles rámutatni az okokra, amelyek alapján az előző bekezdés szerint elrendelte a visszaküldést, megjelölve egyúttal azokat a tényeket és körülményeket, amelyeket meg kell állapítani és azt, hogy milyen bizonyító eszközökkel állapítsák meg.

A 332. cikk 3. és 4. bekezdésének rendelkezései megfelelő módon alkalmazandók.

A jogi minősítés megváltoztatása

334. cikk – Ha a tárgyalás folyamán úgy vélik, hogy a cselekménynek a megkereső iratban adott jogi minősítését meg kell változtatni, a bírői hatóság köteles vitára bocsátani az új minősítést és felhívni a vádlott figyelmét, hogy joga van kérni az ügy későbbi tárgyalását vagy esetleg annak elhalasztását, hogy előkészítse a védekezését.

A bűnvádi kereset kiterjesztése más materiális cselekmény miatt

335. cikk – Ha a tárgyalás folyamán a vádlott terhére adatokat fedeznek fel más materiális cselekményekre vonatkozólag is, és ezek annak a bűncselekménynek a tartalmához tartoznak, amelyért a vádlottat bíróság elé állították, a bírői hatóság végzéssel kiterjeszti a bűnvádi keresetet ezekre a cselekményekre is, s az esetnek megfelelően vagy megkezdődik a bűncselekmény tárgyalását a maga egészében, vagy a 333. cikknek megfelelően az ügyet visszaküldi az ügyésznek a bűnüldözés kiegészítése érdekében.

Ha ugyanazon bűncselekmény tartalmába sorolható egyes cselekményekre nézve előzőleg jogerős határozatot hoztak, a bírói hatóság egyesíti az ügyet azzal, amelyben a jogerős határozatot hozták, s új határozatot mond ki a bűncselekmény tartalmába sorolható összes cselekmények tekintetében, és hatálytalanítja az előző határozatot.

Ha a bírói hatóság az ügyet letárgyalás céljából visszatartja, köteles vitára bocsátani azokat a cselekményeket, amelyekre nézve a kiterjesztést elrendelte, s a jogi minősítés tekintetében alkalmazza a 334. cikk rendelkezéseit is.

Visszaküldés esetén a 332. cikk 3. és 4. bekezdésének rendelkezései alkalmazandók.

A büntetőeljárás kiterjesztése más cselekményekért

336. cikk – Ha a tárgyalás folyamán a vádlott terhére adatokat fedeznek fel a büntető törvényben foglalt más cselekmény elkövetésére vonatkozólag, amelynek kapcsolata van azzal a bűncselekménnyel, amelyért bíróság elé állították, az ügyész kérheti a büntetőeljárás kiterjesztését e cselekmény tekintetében is, a bírói hatóság pedig, ha megalapozottnak tekinti a kérést, helyt ad ennek, és:

a) amennyiben az ügyész kijelenti, hogy folyamatba teszi a bűnvádi keresetet, megkezdzi az ügy tárgyalását e bűncselekmény tekintetében is;

b) ha az ügyész kijelenti, hogy nem teszi folyamatba a bűnvádi keresetet, de kéri az ügy megküldését az ügyészhez a 333. cikk feltételei szerint, a bírói hatóság visszavonhatja a büntetőeljárás kiterjesztését vagy elrendelheti az ügyészhez való küldést.

Ha az ügyész nem vesz részt a tárgyaláson és fennállnak az 1. bekezdésben előírt feltételek, a bírói hatóság hivatalból kiterjeszti a büntetőeljárást és vagy megkezdzi az ügy tárgyalását, vagy az előző bekezdésnek megfelelően elküldi azt az ügyészhez.

A 335. cikk 3. bekezdésének rendelkezései megfelelő módon alkalmazandók, az ügyészhez való küldés esetén pedig a 332. cikk 3. és 4. bekezdésének rendelkezéseit kell alkalmazni.

A büntetőeljárás kiterjesztése más személyekre

337. cikk – Ha a tárgyalás folyamán adatokat fedeznek fel arra vonatkozólag, hogy más személy is részt vett a büntető törvényben meghatározott azon cselekmény elkövetésében, amelyet a vádlott terhére róttak, vagy adatokat arra nézve, hogy a büntető törvényben meghatározott valamely cselekményt más személy, de a vádlott cselekményével összefüggésben követte el, az ügyész kérheti a büntetőeljárás kiterjesztését arra a személyre.

Ha a bírói hatóság a kérést megalapozottnak találja, helyt ad annak, és a 336. cikk rendelkezései szerint jár el, amelyek megfelelő módon alkalmazandók.

A megelőző, biztonsági és biztosító intézkedésekre vonatkozó rendelkezések

338. cikk – A 332., 333. és 335. cikk szerinti visszaküldés eseteiben, valamint az iratcsomó ügyészhez való küldésének a 336. és 337. cikkben előírt eseteiben a bírói hatóság rendelkezik a megelőző intézkedések, a Büntető törvénykönyv 113. és 114. cikkében foglalt biztonsági intézkedések, a biztosító intézkedések tekintetében azokra a személyekre vonatkozólag, amelyekkel kapcsolatosan elrendelték az ügy visszaküldését vagy az iratcsomó megküldését az ügyészhez.

A bírói vizsgálat befejezése

339. cikk – Mielőtt a bírói vizsgálatot befejezetté nyilvánítaná, az elnök megkérdezi az ügyészt és a feleket, kívánnak-e még valami magyarázatot adni vagy újabb kérelmeket előterjeszteni a bírói vizsgálat kiegészítésére.

Ha nem terjesztettek elő kérelmeket, vagy ha az előterjesztett

kérelmeket elutasították, illetve a kért kiegészítéseket megejtették, az elnök befejezettnak nyilvánítja a bírói vizsgálatot.

A perbeszédék és a felszólalás rendje

340. cikk – A bírói vizsgálat befejezése után a perbeszédékre kerül a sor, és a szót a következő sorrendben kell megadni: az ügyésznek, a sértettnek, a magánfélnek, a polgári jogilag felelős személynek és a vádlottnak.

Az elnök megadhatja a szót a viszontválaszokra is, betartva ugyanazt a sorrendet.

Az elnöknek joga van félbeszakítani a felszólalókat, ha állításaik túllépik a tárgyaló ügy kereteit.

Alapos indokok miatt a perbeszédék megszakíthatók. A megszakítás nem lehet 5 napnál hosszabb.

A vádlottat megillető utolsó szó joga

341. cikk – A perbeszédék befejezése előtt az elnök megadja az utolsó szót a vádlottnak.

Mialatt a vádlott az utolsó szó jogán beszél, nem tehetők fel neki kérdések. Ha a vádlott az ügy megoldására nézve lényeges új tényeket vagy körülményeket tár fel, a bírói hatóságnak el kell rendelnie a bírói vizsgálat folytatását.

Írásos összefoglaló előterjesztések

342. cikk – Ha a bírói hatóság szükségesnek véli, a perbeszédék lezárása után kérheti a felektől, hogy írásos összefoglaló előterjesztéseket tegyenek.

Az ügyész és a felek írásos összefoglaló előterjesztést tehetnek akkor is, ha ezt a bírói hatóság nem kérte.

II. Szakasz

A bírói hatóság tanácskozása és határozata

A tanácskozás tárgya

343. cikk – Az ítélőtanács először a ténykérdésekben, majd a jogi kérdésekben tanácskozik.

A tanácskozás vonatkozik a cselekmény fennállására és a tettes bűnösségére, a büntetés megállapítására, a nevelő intézkedésre vagy a biztonsági intézkedésre, ha ilyent kell elrendelni, valamint az őrizetbevétel és az előzetes letartóztatás beszámítására.

Az ítélőtanács tanácskozik a bűncselekménnyel okozott kár megtérítéséről, a megelőző és biztosító intézkedésekről, a tárgyi bizonyítékokról, a bűnügyi költségekről, valamint az ügy igazságos megoldására vonatkozó bármely más kérdéstről.

Az ítélőtanács összes tagjai kötelesek véleményt mondani minden egyes kérdésben.

Az elnök utolsónak nyilvánít véleményt.

A bírói vizsgálat vagy a perbeszédék folytatása

344. cikk – Ha a tanácskozás folyamán a bíróság úgy találja, hogy bizonyos körülményt tisztázni kell és szükség van a bírói vizsgálat folytatására, újból napirendre tűzi az ügyet.

Ha az illető körülmény csupán a perbeszédék folytatásával tisztázható, a bírói hatóság, amennyiben lehetséges, vitára bocsátja ugyanazon az ülésen vagy a következő más ülésen.

A bűnvádi kereset megoldása

345. cikk – A bírói hatóság a vádlott ellen felhozott vád tárgyában ítélettel határoz, s az esetnek megfelelően, kimondja az elítélést, a felmentést vagy a büntetőeljárás megszüntetését.

A bírói hatóság elítélést mond ki, ha megállapítja, hogy a cselekmény fennáll, bűncselekményt képez és a vádlott követte azt el.

A felmentést vagy a büntetőeljárás megszüntetését a 11. cikk 2. pontja szerint kell kimondani.

Amikor a bírói hatóság megállapította, hogy fennáll a 10. cikk b¹) pontjában foglalt eset, a felmentéssel együtt alkalmazza a

Büntetőtörvénykönyv 18¹. cikkének 3. bekezdését is.

Ha a bírói hatóság elrendelte a büntetőjogi felelősség helyettesítését, a büntetőeljárás megszüntetésével egyidejűleg alkalmazza a Büntetőtörvénykönyv 91. cikkét.

A polgári kereset megoldása

346. cikk – Elítélés, felmentés vagy a büntetőeljárás megszüntetése esetén a bírói hatóság ugyanazzal az ítélettel dönt a polgári kereset tárgyában is.

Amikor a felmentést a 10. cikk b¹) pontjában foglalt esetért mondták ki, vagy azért, mert a bírói hatóság megállapította, hogy a cselekmény büntetőjogi jellegét megszüntető ok forog fenn, vagy azért, mert hiányzik a bűncselekmény valamelyik tényállási eleme, a bírói hatóság a kár megtérítésére kötelezhet a polgári jogi törvénynek megfelelően.

Nem ítélt meg a polgári kártérítés, amikor a felmentést azért mondták ki, mert a felrótt cselekmény nem létezik vagy nem a vádlott követte azt el.

A büntető bírói hatóság nem határoz polgári kereset tárgyában, ha a 10. cikk b) pontjában foglalt eset miatt mondja ki a felmentést, vagy amikor a 10. cikk f) vagy j) pontjában foglalt esetek valamelyike miatt mondja ki a büntetőeljárás megszüntetését.

A polgári kereset elkülönített megoldása

347. cikk – A bíróság elrendelheti a polgári kereset elkülönítését és tárgyalásának más ülésre való elhalasztását abban az esetben, ha a polgári igények megoldása a bűnvádi kereset megoldásának késleltetését idézné elő.

A kár megtérítésének megoldása hivatalból

348. cikk – A bírói hatóság, még akkor is, ha magánfélként senki sem lépett fel, határoz a kár megtérítése tárgyában a 17. cikkben foglalt esetekben, a többi esetekben pedig csak a dolog visszaszármaztatására, valamely irat teljes vagy részleges megsemmisítésére és a bűncselekmény elkövetése előtti helyzet visszaállítására vonatkozólag.

A bűnügyi költségek

349. cikk – A bírói hatóság a határozatban dönt a bűnügyi költségek tárgyában is, a 189-193. cikkben foglalt rendelkezéseknek megfelelően.

A szabadlábra helyezéssel kapcsolatos intézkedések

350. cikk – A bírói hatóság köteles határozatában dönteni a vádlott letartóztatására vonatkozó intézkedés visszavonásáról, fenntartásáról vagy meghozataláról, figyelembe véve az általános rész IV. címének I. fejezetében foglalt rendelkezéseket.

Felmentés vagy a büntetőeljárás megszüntetése esetén a bírói hatóságnak el kell rendelnie az előzetes letartóztatásban levő vádlott azonnali szabadlábra helyezését.

A bírói hatóság ugyancsak elrendeli az előzetes letartóztatásban levő vádlott azonnali szabadlábra helyezését, ha a következőket alkalmazza:

a) legfeljebb az őrizetbe vétel és az előzetes letartóztatás tartamával egyenlő fogházbüntetést;

b) fogházbüntetést, a végrehajtás feltételes felfüggesztésével vagy a végrehajtás felügyelet alatti felfüggesztésével vagy a munkahelyen való végrehajtással;

c) pénzbüntetést.

Az előző bekezdések esetében a vádlott letartóztatására vonatkozólag hozott határozat végrehajtó erejű.

Ha az 1., 2. és 3. bekezdésben foglalt rendelkezéseknek megfelelően a vádlottat szabadlábra helyezik, a bírói hatóságnak közölnie kell azt a fogvatartási hely ügyvezetőségével.

Az első fokon elítélt és fogvatartott vádlottat szabadlábra kell helyezni nyomban miután az őrizetbe vétel és a letartóztatás tartama egyenlővé válik a kiszabott büntetés tartamával, noha a határozat még nem jogerős. A

szabadonbocsátást a fogvatartási hely ügyvezetősége rendeli el. Ebből a célból nyomban a határozat kihirdetése után közölni kell vele a rendelkező rész másolatát vagy egy kivonatot, amelynek tartalmaznia kell a 140. cikk utolsó bekezdésében előírt megjelöléseket.

Ha a bünvádi eljárás vagy az ítélezés folyamán a terheltet vagy a vádlottat óvadék ellenében ideiglenesen szabadlábra bocsátották, a bírói hatóságnak el kell rendelnie az óvadékként letett összeg visszaszolgáltatását, a törvényben előírt esetekben. A 160⁵. cikk 5. bekezdésének rendelkezései megfelelőképpen alkalmazandók.

Végrehajtás katonai fogházban

351. cikk – A Büntetőtörvénykönyv 62. cikkében foglalt esetekben a katonai bíróság az elítélő határozattal kimondja a fogházbüntetés végrehajtását is egy katonai fogházban.

352. cikk – Hatályát veszítette.

A polgári kártérítésre vonatkozó intézkedések

353. cikk – Ha a bírói hatóság helyt ad a polgári keresetnek, a 163. és következő cikkek szerint megvizsgálja a polgári kártérítésre vonatkozó biztosító intézkedések elrendelésének szükségességét, amennyiben nem hoztak előzőleg ilyen intézkedéseket.

A határozatnak a biztosító intézkedések foganatosítására vonatkozó rendelkezései végrehajtó erejűek.

Ha a bírói hatóság a 346. cikk utolsó bekezdésének megfelelően nem határozott a polgári kereset tárgyában, a biztosító intézkedések fenntartandók. Ezek az intézkedések jog szerint megszűnnek, ha a sértett nem indít keresetet a polgári bírói hatóság előtt a határozat jogerőssé válásától számított 30 napon belül.

A határozat tartalma

354. cikk – Annak a határozatnak, amellyel a büntető bírói hatóság az ügy érdemében dönt, bevezető részt, indokolást és rendelkező részt kell tartalmaznia.

A bevezető rész tartalma

355. cikk – A bevezető résznek a 305. cikkben foglalt megjelöléseket kell tartalmaznia.

Amikor ülési végzést szerkesztettek, a 305. cikk rendelkezéseinek megfelelően a bevezető rész csupán a következő megjelölésekre szorítkozik: az ügyben tárgyaló bírói hatóság elnevezése, a határozat kihirdetésének időpontja, az ügy tárgyalásának helye, valamint az ítélőtanács tagjainak, az ügyésznek és az írnoknak a neve és utóneve, feltüntetve azt, hogy a többi adatot belefoglalták az ülési végzésbe.

A katonai bíróságok határozataiban fel kell tüntetni az ítélőtanács tagjainak és az ügyésznek a katonai rendfokozatát is. Ha a vádlott katona, fel kell tüntetni az ő rendfokozatát is.

Az indokolás tartalma

356. cikk – Az indokolásnak tartalmaznia kell:

- a) a felek személyazonosságára vonatkozó adatokat;
- b) a vád tárgyát képező cselekmény leírását, rámutatva az elkövetés idejére és helyére, valamint azt a jogi minősítést, amelyet a megkereső irat annak adott;
- c) azoknak a bizonyítékoknak az elemzését, amelyek az ügy büntetőjogi részének megoldása alapjául szolgáltak, valamint azokét is, amelyeket elvetettek, az ügy polgári részére vonatkozó megoldás indoklását, valamint mindazoknak a tényelemeknek az elemzését, amelyekre az ügyben hozott döntés támaszkodik.

Elítélés esetén az indoklásnak tartalmaznia kell továbbá a cselekményt vagy minden egyes cselekményt, amelyet a bírói hatóság a vádlott terhére rótt, a bűnösség formáját és fokát, a súlyosító vagy enyhítő körülményeket, a visszaesés állapotát, a kirótt büntetésből levonandó időt és az iratokat,

amelyekből annak tartama megállapítható.

Ha a bírói hatóság a vád tárgyát képező cselekményeknek csupán egy részét rója fel a vádlott terhére, az ítéletben fel kell tüntetni, melyek azok a cselekmények, amelyekért elítélést mondtak ki és melyekért szüntették meg a büntetőeljárást vagy mondták ki a felmentést;

d) azoknak a jogi indokoknak a feltüntetését, amelyek az ügyben hozott döntéseket igazolják.

A rendelkező rész tartalma

357. cikk – A rendelkező résznek tartalmaznia kell a vádlott személyére nézve a 70. cikkben említett adatokat, a bírói hatóság által a bűncselekménnyel kapcsolatban adott megoldást, elítélés esetén megnevezve ezt és a minősítő törvényszöveget, felmentés és a büntetőeljárás megszüntetése esetén pedig a döntést a 11. cikknek megfelelően alátámasztó megindokolást, valamint a kár megtérítésével kapcsolatban hozott döntést. Ha a bírói hatóság a Büntetőtörvénykönyv 86⁷. cikkét alkalmazza, a rendelkező részben fel kell tüntetni, hogy az elítélt a munkahelyét képező egységben vagy valamely más egységben tölti majd le a büntetését. Ha a bírói hatóság a Büntetőtörvénykönyv 86¹. cikkét alkalmazza, a rendelkező részben meg kell nevezni a 86³. cikk 1. bekezdésében foglalt azon felügyeleti intézkedéseket, amelyeknek az elítéltnak alá kell majd vetnie magát, valamint a bírói hatóság által a 86³. cikk 3. bekezdése szerint megállapított kötelezettségeket.

A rendelkező résznek tartalmaznia kell még, az esetnek megfelelően, mindazt, amit a bírói hatóság a következőkre nézve határozott:

- a) az őrizetbe vétel és az előzetes letartóztatás beszámítása, megjelölve a büntetésnek ily módon letöltött részét;
- b) a megelőző intézkedések;
- c) a biztosító intézkedések;
- d) a bűnügyi költségek;
- e) az elkobzás alá nem eső javak visszaadása;
- f) az ügy igazságos megoldására vonatkozó bármely más kérdés megoldása.

Amikor a bírói hatóság fogházbüntetést szab ki vagy fogházbüntetést a munkahelyen való végrehajtással, a határozatban meg kell említeni, hogy az elítélt meg van fosztva a Büntetőtörvénykönyv 71. cikkében foglalt jogoktól az illető cikkben előírt időtartamra.

A rendelkező résznek mindig tartalmaznia kell a megjegyzést, miszerint a határozat alá van vetve fellebbezésnek vagy, az esetnek megfelelően, felfolyamodásnak, rámutatva a határidőre, amelyen belül ezekkel élni lehet, és közölnie kell a határozat kihirdetésének az időpontját és azt, hogy a kihirdetésre nyilvános ülésen került sor.

A határozat rendelkező részének kihirdetése

358. cikk – A határozat rendelkező részét a 310. cikk 1. bekezdése szerint kell kihirdetni.

A kihirdetés után az elnök megmagyarázza a jelen levő feleknek, hogy fellebbezést vagy, az esetnek megfelelően, felfolyamodást jelenthetnek be.

A bírói hatóság kötelezettségei a büntetés végrehajtásának a felfüggesztésével vagy a büntetésnek a munkahelyen való végrehajtásával való elítélés esetén

359. cikk – A büntetés végrehajtásának a feltételes felfüggesztésével vagy a büntetés végrehajtásának felügyelet alatti felfüggesztésével kimondott fogházbüntetésre való elítélés esetén vagy a büntetés munkahelyi teljesítésére való elítélés esetén az elnök felhívja az elítélt figyelmét azokra a rendelkezésekre, amelyek megszegése maga után vonja a felfüggesztés vagy a munkahelyi büntetés-végrehajtás visszavonását. A büntetés végrehajtásának felügyelet alatti felfüggesztése esetén az elnöknek az elítélt tudomására kell hoznia azokat a felügyeleti intézkedéseket, amelyeknek alá kell vetnie magát s az általa betartandó kötelezettségeket.

Ha a vádlott nincs jelen és a bírói hatóság véleménye szerint nem kell őt megidézni, írásos közlés útján az előző bekezdésnek megfelelően figyelmezteti őt.

Mindazokban az esetekben, amelyekben az elítélést a büntetés végrehajtásának feltételes felfüggesztésével vagy a büntetés végrehajtásának felügyelet alatti felfüggesztésével mondták ki, a végrehajtó bíróság ezt közli az elítélt munkahelyét képező egységgel, a büntetés végrehajtásának felügyelet alatti felfüggesztése esetén pedig az elítélt lakhelye szerinti helység rendőrségi szervével is.

A határozat közlése

360. cikk – A határozat rendelkező részének másolatát közölni kell mindazokkal a felekkel, akik nem voltak jelen sem a tárgyaláson, sem a kihirdetésen.

A kihirdetésről hiányzó fogvatartott vádlottal és a tényleges katonai szolgálatát teljesítő vádlottal közölni kell a határozat rendelkező részének a másolatát.

A határozat megszerkesztése után az előző bekezdésben foglalt vádlottakkal közölni kell annak a másolatát.

III. F e j e z e t

RENDES PERORVOSLATI UTAK

I. Szakasz

A fellebbezés

A fellebbezés alá eső határozatok

361. cikk – Az ítéletek fellebbezéssel támadhatók meg. Nem támadhatók meg fellebbezéssel:

a) a bíróságok által a 279. cikk 2. bekezdésének a) pontjában említett bűncselekményekkel kapcsolatban kihirdetett ítéletek;

b) a katonai törvényszékek által a 279. cikk 2. bekezdésének a) pontjában említett bűncselekményekkel s a katonai rend és fegyelem ellen elkövetett, a törvény által legfeljebb 2 évi fogházzal büntetett bűncselekményekkel kapcsolatban kihirdetett ítéletek;

c) a fellebbviteli bíróságok és a Katonai Fellebbviteli Bíróság által kihirdetett ítéletek;

d) a Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság büntető osztálya és katonai osztálya által kihirdetett ítéletek;

e) az illetéktelenségi ítéletek.

Az első fokon hozott végzések csupán az érdemi résszel együtt támadhatók meg.

Az ítélet ellen bejelentett fellebbezés a végzések ellen tett fellebbezésnek is tekintendő, még akkor is, ha ezeket az ítélet kihirdetése után hozták.

A fellebbezésre jogosult személyek

362. cikk – Fellebbezéssel élhet:

a) az ügyész a büntetőjogi és a polgári jogi vonatkozás tekintetében;

b) a vádlott, a büntetőjogi és a polgári jogi vonatkozás tekintetében. A felmentő vagy a büntetőeljárást megszüntető ítélet ellen fellebbező vádlott fellebbezést jelenthet be a felmentésnek vagy a büntetőeljárás megszüntetésének a megalapozása ellen is;

c) a sértett fél, azokban az ügyekben, amelyekben a bűnvádi keresetet magánindítvány alapján teszik folyamatba, de csak a büntetőjogi rész tekintetében;

d) a magánfél és a polgári jogilag felelős fél, a polgári jogi rész

tekintetében;

e) a tanú, a szakértő, a tolmács és a védő, a nekik járó bünygyi költségek tekintetében;

f) bármely olyan személy, akinek a törvényes érdekeit megsértette a bírói hatóság valamely intézkedése vagy cselekménye.

A fellebbezést a b)-f) pontokban foglalt személyek javára bejelentheti a törvényes képviselő vagy a védő is, a vádlott javára pedig ennek a házastársa is.

A fellebbezési határidő

363. cikk – A fellebbezési határidő 10 nap, ha a törvény másként nem rendelkezik.

Az ügyész számára a határidő a kihirdetéstől folyik. Azokban az ügyekben, amelyekben az ügyész nem vett részt a tárgyaláson, a határidő az iratcsomó megküldéséről szóló átiratnak az ügyészségnél való beiktatásától folyik. Az ítélet megszerkesztése után a bírói hatóság köteles nyomban megküldeni az iratcsomót az ügyésznek, ez pedig köteles visszaszolgáltatni azt a fellebbezési idő lejáta után.

Annak a félnek a számára, aki jelen volt a tárgyalásokon vagy a kihirdetésnél, a határidő a kihirdetéstől folyik. Azon felek számára, akik nem voltak jelen sem a tárgyaláson, sem a kihirdetésen, valamint a fogva tartott vagy a tényleges, rendes vagy csökkentett időtartamú katonai szolgálatot teljesítő, hadgyakorlatra behívott tartalékos, valamely katonai oktatási intézményben tanuló vagy átnevelő központba vagy nevelési orvosi intézménybe beutalt vádlott számára, ha nem volt jelen a kihirdetésen, a határidő a rendelkező rész másolatának a közlésétől folyik.

A 362. cikk e) pontjában foglalt esetben a perorvoslat a bünygyi költségekről rendelkező végzés kihirdetése után nyomban gyakorolható, de legkésőbb az ügyet megoldó ítélet kihirdetésétől számított 10 napon belül. Ezt a fellebbezést csupán az ügy megoldása után bírálják el, kivéve azt az esetet, amelyben a per letárgyalását felfüggesztették.

A határidőbe való visszahelyezés

364. cikk – A törvényben foglalt határidő lejáta után benyújtott fellebbezés határidőben benyújtottnak tekintendő, ha a fellebbezési bírói hatóság megállapítja, hogy a késedelmet alapos akadályozó ok idézte elő, a fellebbezési kérelmet pedig a büntetés végrehajtásának vagy a polgári kártérítések teljesítése megkezdésének az időpontjától számított legfeljebb 10 napon belül nyújtották be.

A határidőbe való visszahelyezés megoldásáig a fellebbezési bírói hatóság felfüggesztheti a megtámadott határozat végrehajtását.

A határidőn túli fellebbezés

365. cikk – Az a fél, amelyik nem volt jelen sem a tárgyaláson, sem a kihirdetésen, határidőn túl is fellebbezést jelenthet be, de nem később, mint 10 nappal azután, hogy, az esetnek megfelelően, megkezdte a büntetés végrehajtását vagy megkezdte a polgári kártérítésekre vonatkozó rendelkezések végrehajtását.

A határidőn túl bejelentett fellebbezés nem függeszti fel a végrehajtást.

A fellebbezési bírói hatóság felfüggesztheti a megtámadott határozat végrehajtását.

A fellebbezés bejelentése

366. cikk – A fellebbezést írásos kérelemmel kell bejelenteni. A kérelmet alá kell írnia annak a személynek, aki a bejelentést teszi.

Az aláírni nem tudó személy részére a kérelmet annak a bírói hatóságnak egyik írnoka tanúsítja, amelynek határozatát megtámadják, vagy a védő. A kérelmet tanúsíthatja az illető lakhelye szerinti polgármester vagy a helyi tanács egyik titkára, vagy az általuk kijelölt tisztviselő.

Az aláíratlan vagy tanúsítatlan kérelmet a fél vagy ennek képviselője

megerősítheti a bírói hatóság előtt.

A határozat kihirdetésénél jelen levő ügyész vagy bármelyik fél szóban bejelentheti a fellebbezést azon az ülésen, amelyen a határozatot kihirdették. A bírói hatóság tudomásul veszi és jegyzőkönyvbe foglalja azt.

A bírói hatóság, amelyhez a fellebbezést benyújtják

367. cikk – A fellebbezési kérelmet ahhoz a bírói hatósághoz kell benyújtani, amelynek a határozatát megtámadják.

A fogva tartott személy a fogvatartási hely igazgatóságához is benyújthatja a fellebbezési kérelmet.

Ha a fellebbezést szóban jelentik be, ezt jegyzőkönyvben kell megállapítani.

A 187. cikk feltételei között bejegyzett vagy tanúsított fellebbezési kérelmet, vagy a fogvatartási hely igazgatósága által felvett jegyzőkönyvet nyomban fel kell terjeszteni az 1. bekezdésben foglalt bírói hatósághoz.

A fellebbezésről való lemondás

368. cikk – A határozat kihirdetése után a fellebbezés bejelentési határidejének elteltéig a felek kifejezetten lemondhatnak erről a perorvoslatról.

A lemondást, az ügy polgári részére vonatkozó fellebbezés kivételével, vissza lehet vonni a fellebbezés bejelentési határidején belül.

A lemondás vagy a lemondás visszavonása a fél által személyesen vagy különleges meghatalmazott útján eszközölhető.

A fellebbezés visszavonása

369. cikk – A fellebbezési bírói hatóság előtti tárgyalás befejezéséig bármely fél visszavonhatja bejelentett fellebbezését. A visszavonást személyesen a félnek vagy a különleges meghatalmazottjának kell eszközölnie, ha pedig a felet fogva tartják, olyan nyilatkozattal, amelyet a fogvatartási hely vezetősége tanúsít vagy jegyzőkönyvbe foglal. A visszavonásról szóló nyilatkozat megtehető akár annál a bírói hatóságnál, amelynek a határozatát megtámadták, akár a fellebbezési bírói hatóságnál.

A törvényes képviselők visszavonhatják a fellebbezést, a polgári rész tekintetében a polgári törvényben előírt feltételek betartásával. A fiatalkorú vádlott nem vonhatja vissza a személyesen vagy a törvényes képviselője által bejelentett fellebbezést.

Az ügyész által benyújtott fellebbezést visszavonhatja a rangsorban felettes ügyész.

Az ügyész által bejelentett és visszavont fellebbezést magáévá teheti az a fél, akinek a javára bejelentették.

A fellebbezés felfüggesztő hatálya

370. cikk – A határidőben bejelentett fellebbezés felfüggeszti a végrehajtást mind a büntetőjogi rész, mind a polgári rész tekintetében, kivéve azt az esetet, amelyben a törvény másképpen rendelkezik.

A fellebbezés devolutív hatálya és annak korlátai

371. cikk – A bírói hatóság a fellebbezést csupán az azt bejelentő személyre nézve és arra a személyre nézve bírálja el, akire a fellebbezés bejelentése vonatkozik, és csupán annak a minőségnek a viszonylatában, amellyel a fellebbező a perben rendelkezik.

Az előző bekezdésben említett korlátok keretében a bírói hatóság a fellebbező által felhozott indokokon és az általa előterjesztett kérelmeken kívül köteles megvizsgálni az ügyet a megtámadott ítélet törvényességének és megalapozottságának minden szempontjából.

A súlyosítási tilalom saját fellebbezés esetén

372. cikk – A fellebbezési bírói hatóság az ügy megoldása során nem teremthet súlyosabb helyzetet azon fél számára, aki fellebbezett.

Hasonlóképpen, az ügyész részéről valamelyik fél javára gyakorolt fellebbezés tekintetében a fellebbezési bírói hatóság nem súlyosbíthatja annak a helyzetét.

A kiterjesztő hatály

373. cikk – A fellebbezési bírói hatóság kiterjesztés útján megvizsgálja az ügyet azokra a felekre nézve is, amelyek nem fellebbeztek vagy amelyekre

a fellebbezés nem vonatkozik, és rájuk vonatkozólag is határozhat, anélkül, hogy a felek számára súlyosabb helyzetet teremthetne.

A fellebbezés indoklása

374. cikk – A fellebbezési indokokat írásban kell megszövegezni a fellebbezési kérelemben vagy külön beadványban, amelyet legkésőbb a tárgyalás napjáig kell benyújtani a fellebbezési bírói hatósághoz. A fellebbezési indokok szóban is előadhatók a tárgyalás napján.

A tárgyalási határnap kitűzése és a felek jelenléte

375. cikk – A fellebbezési bírói hatóság elnökének az iratcsomó kézhezvétele után határnapot kell kitűznie a fellebbezés letárgyalására.

A fellebbezést a felek megidézésével kell letárgyalni.

Ha a vádlottat fogva tartják, a fellebbezés csak az ő jelenlétében tárgyalható.

Az előző bekezdés rendelkezései nem alkalmazandók annak a fellebbezésnek a tárgyalásánál, amelyet a bűnüldözés kiegészítése céljából való visszaküldést elrendelő vagy a hatásköri összeütközést megoldó határozatok ellen nyújtottak be.

Az ügyész jelenléte

376. cikk – Az ügyész jelenléte a fellebbezés tárgyalásán kötelező, bármi is legyen az ügy tárgya.

A szó megadásának sorrendje

377. cikk – Ha a kitűzött határnapon a fellebbezés letárgyalható, az ítélőtanács elnöke megadja a szót a fellebbezőnek, majd az ellenfelének és végül az ügyésznek. Ha a bejelentett fellebbezések között van az ügyész fellebbezése is, elsőnek az ügyész szólal fel.

Abban az esetben, ha az ügyész vagy a felek újabb bizonyítékok beszerzésének a szükségességére hivatkoznak, a fellebbezőnek fel kell tüntetnie ezeket és az eszközöket, amelyekkel az előterjesztésük céljából beszerezhetők.

Az ügyésznek és a feleknek joguk van viszontválaszra a perbeszédnek alkalmával felmerült új kérdésekre vonatkozólag.

Utolsóan a vádlott szólal fel.

A fellebbezés feletti ítékezés

378. cikk – A bírói hatóság, a fellebbezést tárgyalva, az ügy iratcsomójában levő munkálatok és anyagok, valamint a fellebbezési bírói hatósághoz előterjesztett bármely újabb irat alapján felülvizsgálja a megtámadott határozatot.

A fellebbezés megoldása érdekében a bírói hatóság új értékelést adhat az ügy iratcsomójában foglalt bizonyítékoknak és kérheti az általa szükségesnek vélt bármely újabb bizonyítékok előterjesztését.

A bírói hatóság köteles határozni a felhozott összes fellebbezési indokok tárgyában.

A fellebbezési tárgyalásokon hozott megoldások

379. cikk – A bírói hatóság, a fellebbezést tárgyalva kimondja a következő megoldások egyikét:

1. elutasítja a fellebbezést, megtartva a megtámadott határozatot:

a) ha a fellebbezést megkésve nyújtották be vagy azt nem lehet elfogadni;

b) ha a fellebbezés megalapozatlan;

2. helyt ad a fellebbezésnek és:

a) megsemmisíti az első fokú bíróság ítéletét, újabb határozatot mondva ki, s az érdemi ítékezés tekintetében a 345. és következő cikkek szerint járva el;

b) megsemmisíti az első fokú bíróság ítéletét és elrendeli a per újratárgyalását azon bírói hatóság által, amelynek a határozatát megsemmisítette, annál az oknál fogva, hogy az ügyet az illető bírói hatóság egy nem törvényesen megidézett félnek a távollétében tárgyalta le, vagy a törvényesen megidézett fél nem tudott megjelenni és képtelen volt erről

értesíteni a bírói hatóságot, vagy a határozattal nem oldották meg az ügy érdemi részét. Az illetéktelenség miatti megsemmisítés esetén el kell rendelni, hogy az ügyet az illetékes bírói hatóság tárgyalja le újra.

Kiegészítő megoldások

380. cikk – Ha a határozatot azért semmisítették meg, mert megállapították a 333. cikkben foglalt helyzetek valamelyikének fennállását, el kell rendelni az ügycsomó visszaküldést az ügyésznek, hogy intézkedéseket tegyen a bűnüldözés kiegészítése érdekében.

Kiegészítő kérdések

381. cikk – A bírói hatóság, a fellebbezés tárgyában tanácskozva, adott esetben alkalmazza a tárgyalások újrakezdésére és a kár megtérítésére, a biztosító intézkedésekre, a bűnügyi költségekre és bármely olyan kérdésre vonatkozó intézkedéseket, amelyekről a fellebbezés teljes megoldása függ. A fellebbezési bírói hatóság ugyanakkor azt is ellenőrzi, hogy az első fokú bírói hatóság helyesen alkalmazta-e az őrizetbe vétel és a letartóztatás beszámítására vonatkozó rendelkezéseket és, ha esedékes, hozzáadja a megfellebbezett határozat kihirdetése után letartóztatásban töltött időt.

A bírói hatóságnak tanácskoznia és határoznia kell bármely más kérdésben, amelyről a fellebbezés teljes megoldása függ.

A határozat megsemmisítése

382. cikk – Ha a fellebbezésnek helyt adnak, a megtámadott határozatot teljes egészében, de a 371. és 373. cikkben előírt határok között, meg kell semmisíteni.

A határozat megsemmisíthető csupán egyes tényekre vagy személyekre vonatkozólag, vagy csupán a büntető vagy a polgári részre vonatkozólag, ha ez nem akadályozza az ügy helyes megoldását.

Ha az első fokú bírói hatóság elrendelte a vádlott letartóztatását, a fellebbezési bírói hatóság megsemmisítés esetén fenntarthatja a letartóztatási intézkedést.

A döntés tartalma

383. cikk – A fellebbezési bírói hatóság döntésének tartalmaznia kell a bevezető részben a 355. cikkben foglalt megjelöléseket, az indoklásban pedig azokat a tény- és jogalapokat, amelyek, az esetnek megfelelően, a fellebbezés elutasításához vagy elfogadásához vezettek, valamint azokat az indokokat, amelyek a 379. cikk 2. pontjában foglalt megoldások bármelyikének a meghozatalára vezettek. A rendelkező résznek tartalmaznia kell a fellebbezési bírói hatóság által hozott megoldást, a döntés kihirdetésének időpontját és azt a megjegyzést, hogy a kihirdetésre nyilvános ülésen került sor.

Ha a vádlottat fogva tartották, az indoklásban és a rendelkező részben fel kell tüntetni a büntetésbe beszámítandó időt.

Ha elrendelték az újratárgyalást, a döntésnek meg kell jelölnie, melyik az az utolsó érvényben maradt eljárási cselekmény, amelyről kezdve a büntetőeljárást folytatni kell.

Ha úgy döntöttek, hogy az ügyet visszaküldik a bűnüldözés kiegészítése céljából, a döntés megszerkesztésénél figyelembe kell venni a 333. cikk 2. bekezdésének megfelelőképpen alkalmazandó rendelkezéseit is.

Az újratárgyalás eljárása

384. cikk – A megtámadott határozat megsemmisítése után az ügynek a fellebbezési bírói hatóság általi érdemi letárgyalását vagy az újratárgyalást a különleges rész II. címének I. és II. fejezetében foglalt, megfelelőképpen alkalmazandó rendelkezések szerint kell lebonyolítani.

Az újratárgyalás határai

385. cikk – Az újratárgyaló bírói hatóságnak a fellebbezési bírói hatóság határozatához kell alkalmazkodnia, amennyiben a ténybeli helyzet ugyanaz marad, amelyet a fellebbezés megoldásánál vettek figyelembe.

Ha a határozatot az ügyész által a vádlott ellen benyújtott fellebbezés nyomán vagy a sértett fél fellebbezése nyomán semmisítették meg, az

újrátárgyaló bírői hatóság a 372. cikk 2. bekezdésében és a 373. cikk 2. bekezdésében foglalnál súlyosabb büntetést is kimondhat.

Ha a határozatot csak egyes tényekre vagy személyekre vonatkozólag illetve csupán a büntetőjogi vagy a polgári részre vonatkozólag semmisítették meg, az ügyet újrátárgyaló bírői hatóságnak a határozat megsemmisítésének a korlátai között kell döntenie.

II. Szakasz A felfolyamodás

A felfolyamodásnak alávetett határozatok

385¹. cikk – Felfolyamodással megtámadhatók:

a) a bíróságok által a 279. cikk 2. bekezdésének a) pontjában foglalt bűncselekmények esetében és a törvény által előírt más esetekben kihirdetett ítéletek;

b) a katonai törvényszékek által a 279. cikk 2. bekezdésének a) pontjában foglalt bűncselekmények és a katonai rend és fegyelem elleni, a törvény által legfeljebb 2 évi fogházzal büntetett bűncselekmények esetében kihirdetett ítéletek;

c) a fellebbviteli bíróságok és a Katonai Fellebbviteli Bíróság által kihirdetett ítéletek;

d) a Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság büntetőjogi osztálya és katonai osztálya által kihirdetett ítéletek;

e) a megyei törvényszékek, a területi katonai törvényszékek, a fellebbviteli bíróságok és a Katonai Fellebbviteli Bíróság által fellebbezési bírői hatóságokként kimondott döntések, kivéve azokat az eseteket, amelyekben elrendelték az ügyek újrátárgyalását.

A végzéseket felfolyamodással csakis a felfolyamodás tárgyát képező ítélettel vagy döntéssel együtt lehet megtámadni, kivéve azokat az eseteket, amelyekben a törvény szerint felfolyamodással külön is megtámadhatók.

Az ítélet vagy a döntés ellen bejelentett felfolyamodás a végzések ellen tett felfolyamodásnak is tekintendő, még akkor is, ha a végzéseket a határozat kihirdetése után bocsátották ki.

Nem támadhatók meg felfolyamodással azok az ítéletek, amelyek ellen a 362. cikkben említett személyek nem éltek fellebbezéssel vagy ha a fellebbezést visszavonták, ha a törvény előírja ezt a jogorvoslati utat. A fellebbezési ügyekben hozott határozatok ellen a 362. cikkben említett személyek felfolyamodással élhetnek még akkor is, ha nem maguk éltek a fellebbezés lehetőségével.

A felfolyamodásra jogosult személyek

385². cikk – Felfolyamodással élhetnek a megfelelőképpen alkalmazandó 362. cikkben említett személyek.

A felfolyamodás bejelentésének a határideje

385³. cikk – A felfolyamodási határidő 10 nap, ha a törvény másként nem rendelkezik.

A 363-365. cikknek a határidő folyamatba tétele, a határidőbe való visszahelyezésre és a perorvoslat határidőn túli bejelentésére vonatkozó rendelkezései megfelelőképpen alkalmazandók.

A felfolyamodás bejelentése, a felfolyamodásról való lemondás és a felfolyamodás visszavonása

385⁴. cikk – A felfolyamodást a 366. és 367. cikkben előírt, megfelelőképpen alkalmazandó feltételek között kell bejelenteni.

A felek a 368. cikk rendelkezései szerint mondhatnak le a felfolyamodásról és a 369. cikk feltételei között vonhatják vissza azt; az illető cikkek megfelelőképpen alkalmazandók.

A felfolyamodás felfüggesztő hatálya

385⁵. cikk – A felfolyamodás mind a büntetőjogi, mind pedig a polgári rész tekintetében felfüggeszti a végrehajtást, annak az esetnek a kivételével, amelyben a törvény másként rendelkezik.

A devolutív hatály és korlátai

385⁶. cikk – A bírói hatóság a felfolyamodást csupán az azt bejelentő személyre nézve és arra a személyre nézve bírálja el, akire a felfolyamodási bejelentés vonatkozik, és csakis annak a minőségnek a viszonylatában, amellyel a felfolyamodó a perben rendelkezik.

A felfolyamodási bírói hatóság csak a 385⁹. cikkben előírt megsemmisítési okok határai között vizsgálja meg az ügyet.

A törvény szerint fellebbezéssel meg nem támadható határozat ellen bejelentett felfolyamodás nem korlátozódik a 385⁹. cikkben foglalt megsemmisítési okokra, a bírói hatóság pedig köteles a felfolyamodó hivatkozási alapjain és kérelmein kívül az egész ügyet minden szempontból megvizsgálni.

A kiterjesztő hatály és korlátai

385⁷. cikk – A felfolyamodási bírói hatóságnak az ügy megvizsgálásáért ki kell terjesztenie azokra a felekre is, amelyek nem jelentettek be felfolyamodást, vagy amelyekre a felfolyamodás nem vonatkozik, és határozhat ezek tekintetében is, anélkül, hogy az illető felek helyzetét súlyosbítaná.

Az ügyész, még a felfolyamodási határidő lejárta után is, kérheti, hogy az általa a határidőn belül bejelentett felfolyamodást terjesszék ki a felfolyamodásban foglaltaktól eltérő személyekre is, anélkül azonban, hogy súlyosíthatná ezek helyzetét.

A súlyosítási tilalom saját felfolyamodás esetén

385⁸. cikk – A felfolyamodási bírói hatóság az ügy megoldása során nem teremthet súlyosabb helyzetet azon fél számára, aki bejelentette a felfolyamodást.

Az ügyész által valamely fél javára bejelentett felfolyamodás során a felfolyamodási bírói hatóság nem súlyosíthatja annak a helyzetét.

Az esetek, amelyekben felfolyamodással lehet élni

385⁹. cikk – A határozatok megsemmisítésnek vannak alávetve a következő esetekben:

1. nem tartották be a tárgyi vagy a személy minősége szerinti hatáskörre vonatkozó rendelkezéseket;
2. a bírói hatósághoz nem intéztek törvényes megkeresést;
3. a bírói hatóság összetétele nem volt a törvénynek megfelelő vagy megszüntették a 292. cikk 2. bekezdésének az előírásait vagy felmerült az összeférhetetlenség esete;
4. a tárgyalás nem volt nyílt, azon esetek kivételével, amelyekben a törvény másként rendelkezik;
5. az ítélezést az ügyész vagy a vádlott részvétele nélkül bonyolították le, bár ezeknek a jelenléte a törvény szerint kötelező lett volna;
6. ha a bűnüldözést vagy az ítélezést a védő távollétében bonyolították le, amikor a védő jelenléte kötelező;
7. az ítélezést a szociális ankét elvégzése nélkül bonyolították le, a fiatakorú bűnözők ügyében;
8. a vádlottat nem vetették alá elmeorvosozási szakvéleményezésnek a 117. cikk 1. és 2. bekezdésében említett esetekben és feltételek között;
9. a határozat nem tartalmazza a megoldás megalapozó okait vagy a megoldás megindokolása ellentmond a határozat rendelkező részének vagy nem érthető;
10. a bírói hatóság nem hozott határozatot a megkeresési iratban a vádlott terhére felrótt valamely cselekménnyel vagy az eléje terjesztett egyes bizonyítékokkal illetve a felek számára lényeges, a jogait garantáló és a per

megoldását befolyásoló természetű egyes kérdésekkel kapcsolatban;

11. a bírói hatóság elfogadott egy törvényben elő nem írt perorvoslati utat vagy megkésve benyújtott perorvoslatot;

12. nem merítették ki a bűncselekmény alkotó elemeit vagy a bírói hatóság nem azért a cselekményért mondta ki büntető határozatát, amelyért az elítéltet a bíróság elé küldték, kivéve a 334-337. cikkben említett eseteket;

13. a vádlottat olyan cselekményért ítélték el, amely nem szerepel a büntetőtörvényben;

14. ha a Büntetőtörvénykönyv 72. cikkében foglaltakhoz viszonyítva tévesen egyéniesített büntetéseket alkalmaztak vagy a törvény által előírtaktól eltérő határértékek között alkalmazták őket;

15. az elítélt személyt ugyanazon cselekményért előzőleg már jogerősen elítélték vagy ok merült fel a büntetőjogi felelősség elejtésére, a büntetés tekintetében kegyelmet gyakoroltak vagy a vádlott időközben elhalálozott;

16. a vádlottat tévesen felmentették abból kiindulva, hogy az elkövetett cselekmény nem szerepel a büntetőtörvényben, vagy az ítélt dolog hatályára, a büntetőjogi felelősséget elhárító okokra, az elítélt elhalálozásának a bekövetkezése illetve a büntetése tekintetében gyakorolt kegyelemre való hivatkozással tévesen elrendelték a büntetőeljárás beszüntetését;

17. jogi szempontból téves minősítést adtak az elkövetett cselekménynek;

17¹. ha a határozat ellentétben áll a törvénnyel vagy ha a határozat révén tévesen alkalmazták a törvényt;

18. súlyos ténybeli hibát követtek el;

19. az érdemi részben ítélező bírák túllépték a rájuk ruházott hatalmat, olyan értelemben, hogy átléptek egy másik államhatalmi szerv területére;

20. az elítélt számára kedvezőbb büntetőtörvényt hoztak;

21. az alapfokon vagy a fellebbezés során az ítélezést valamely fél törvényes beidézése nélkül bonyolították le, vagy ha a törvényesen megidézett félnek nem állt lehetőségében jelentkezni és akadályoztatását tudtul adni.

Az 1. bekezdésben foglalt megsemmisítési esetekre hivatkozni lehet mind az ügy bűnügyi vetületének, mind pedig a polgári vetületének a megoldását tekintve.

Az 1. bekezdés 1-7., 10., 13., 14., 17¹., 19. és 20. pontjaiban foglalt eseteket mindig hivatalból veszik figyelembe, a 11., 12., 15., 17. és 18. pontokban foglaltakat pedig csak akkor veszik figyelembe hivatalból, ha a vádlott hátrányára befolyásolták a határozatot.

Ha a bírói hatóság hivatalból veszi tekintetbe a megsemmisítés okait, köteles ezeket a felekkel megtárgyalni.

A felfolyamodás megindokolása

385¹⁰. cikk – A felfolyamodást írásban vagy előszóban meg kell indokolni a bírói hatóság előtt.

A felfolyamodás indokait írásban kell megfogalmazni a felfolyamodási kérelemben vagy egy külön beadványban, amelyet a felfolyamodási bírói hatósághoz kell benyújtani, legalább 5 nappal az első tárgyalási határidő előtt.

Az előző bekezdések rendelkezései nem alkalmazandók a 385⁶. cikk 3. bekezdésében említett esetben, amelyben a felfolyamodás a tárgyalás napján szóban is megindokolható.

A feleknek és az ügyésznek a jelenléte

385¹¹. cikk – A felfolyamodás tárgyalására meg kell idézni a feleket.

A felfolyamodás tekintetében ítélezni csak a vádlott jelenlétében lehet, ha ezt fogva tartják.

Az előző bekezdés rendelkezései nem alkalmazandók a 375. cikk 4. bekezdésében említett esetekben és a megelőző intézkedésekre vonatkozó

végzések elleni felfolyamodás feletti ítélkezésnek az esetében sem.

A felfolyamodási tárgyaláson az ügyésznek minden esetben kötelezően részt kell vennie.

Az írásos jelentés

385¹². cikk – A felfolyamodási bírói hatóság elnökének, az iratcsomót megkapva, határidőt kell kitűznie a felfolyamodás tárgyalására és ugyanakkor a bírák egyikét megbízhatja, hogy a felfolyamodásról készítsen írásos jelentést. A Legfelsőbb Igazságügyi Bíróságnál a jelentést elkészítheti a bírák egyike vagy egy magisztrátus-asszisztens.

A jelentésnek röviden tartalmaznia kell a per tárgyát, a bírói hatóságok által kimondott megoldásokat s az utolsó bírói hatóság által megállapított tényeket, amennyiben ezek a felfolyamodás megoldásához szükségesek.

A jelentésnek még észrevételeket kell tartalmaznia a felfolyamodás elfogadhatóságának a feltételeivel kapcsolatban, nemkülönben ismertetnie kell a felfolyamodás indítékait, utalva, ha esedékes, a joggyakorlatra és a jogi doktrínára, anélkül, hogy feltárná a jelentéstevő véleményét.

A jelentésben hivatalból jelezni kell a 385⁹. cikk 2. bekezdésében foglalt megsemmisítési eseteket is.

A jelentéstevő magisztrátusnak kötelezően részt kell vennie az ítélőtanács összetételében, s ha ez nem lehetséges, az ítélkezés előtt legalább 48 órával új jelentéstevőt kell kinevezni.

A felfolyamodási tárgyalás

385¹³. cikk – A jelentés felolvasása után, ha elrendelték a jelentés elkészítését, az ítélőtanács elnöke szót ad a felfolyamodónak, aztán az ellenfélnek és végül az ügyésznek. Ha a bejelentett felfolyamodások között van az ügyésznek a felfolyamodása is, akkor ő lesz az első felszólaló.

Az ügyész és a felek viszontválaszra jogosultak a tárgyalás során felmerülő új kérdésekkel kapcsolatban.

Utoljára a vádlott szólal fel.

A határozat felülvizsgálása

385¹⁴. cikk – A bírói hatóság, a felfolyamodás felett ítélkezve, az ügy iratcsomójában levő munkálatok és anyagok és a felfolyamodási bírói hatósághoz beterjesztett bármely újabb irat alapján felülvizsgálja a megtámadott határozatot.

A bírói hatóság köteles határozni az ügyész és a felek által felhozott összes felfolyamodási indokok tárgyában.

A megoldások

385¹⁵. cikk – A bírói hatóság, a felfolyamodást tárgyalva, kimondja a következő megoldások egyikét:

1. elutasítja a felfolyamodást, megtartva a megtámadott határozatot:

a) ha a felfolyamodást megkésve nyújtották be vagy azt nem lehet elfogadni;

b) ha a felfolyamodás megalapozatlan;

2. helyt ad a felfolyamodásnak, megsemmisítve a megtámadott határozatot és:

a) megtartja az elsőfokú bíróság határozatát, ha a fellebbezésnek tévesen adtak helyt;

b) felmenti a vádlottat vagy elrendeli a büntetőeljárás beszüntetését a 11. cikkben említett esetekben;

c) elrendeli a per újratárgyalását azon bírói hatóság által, amelynek a határozatát megsemmisítették a 197. cikk 2. bekezdésében foglalt semmisségi esetek valamelyike alapján, kivéve az összeférhetlenség esetét, amelyben el kell rendelni az illetékes bírói hatóság általi újratárgyalást. Az újratárgyalást azon bírói hatóság által, amelynek a határozatát megsemmisítették, el kell rendelni azokban az esetekben is, amelyekben az ügyet az illető bírói hatóság egy nem törvényesen megidézett félnek a távollétében tárgyalta le, vagy a

törvényesen megidézett fél nem tudott megjelenni és képtelen volt erről értesíteni a bírói hatóságot vagy indokolatlanul elutasították a felek egyikének az elhalasztás iránti kérelmét és az illető ebből az okból kifolyólag nem tudta magát megvédeni vagy a határozattal nem oldották meg az ügy érdemi részét.

Ha a felfolyamodás egyaránt vonatkozik az első fokú bírói hatóság határozatára és a fellebbezési bírói hatóság határozatára, abban az esetben, ha helyt adnak neki és elrendelik a per újratárgyalását azon bírói hatóság által, amelyiknek a határozatát megsemmisítették, az ügyet az első fokú bírósághoz kell küldeni, ha mindkét határozatot megsemmisítették, és a fellebbezési bírói hatósághoz, ha csak ennek a határozatát semmisítették meg.

Abban az esetben, ha helyt adnak a fellebbezés ügyében hozott döntés elleni felfolyamodásnak, a felfolyamodási bírói hatóság megsemmisíti az alapfokú bíróságnak a döntését is, ha a felfolyamodással megtámadott döntésben foglaltakkal azonos törvényszegéseket állapít meg.

A Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság, ha helyt ad a felfolyamodásnak, amikor bizonyítékok előterjesztése szükséges, elrendeli az ügy újratárgyalását azon bírói hatóság által, amelynek a határozatát megsemmisítették vagy, ha ezt így kéri az igazságszolgáltatás érdekei, valamely más, rangban egyenlő bírói hatóság által;

d) elrendeli az ügy újratárgyalását a felfolyamodási bírói hatóság által a c) pontban foglaltaktól eltérő többi esetben.

Kiegészítő megoldások és kérdések

385¹⁶. cikk – Ha a felfolyamodási bírói hatóság megsemmisíti a határozatot és az ügyet visszatartja újratárgyalásra, a 385¹⁵. cikk 2. pontjának d) alpontja szerint, határoz az előterjesztendő bizonyítékok tekintetében is, határnapot tűzve ki az újratárgyalásra.

A 380. és 381. cikk rendelkezései megfelelőképpen alkalmazandók.

A határozat megsemmisítése és a döntés tartalma

385¹⁷. cikk – Ha a felfolyamodásnak helyt adnak, a megtámadott határozatot egészében megsemmisítik, de a 385⁶. és 385⁷. cikkben előírt határok között.

A 382. cikk 2. és 3. bekezdésének rendelkezései megfelelőképpen alkalmazandók.

A felfolyamodási bírói hatóság döntésének tartalmaznia kell a bevezető részben a 355. cikkben foglalt megjelöléseket, az indoklásban pedig azokat a tény- és jogalapokat, amelyek, az esetnek megfelelően, a felfolyamodás elutasításához vagy elfogadásához vezettek, valamint azokat az indokokat, amelyek a 385¹⁵. cikk 2. pontjában foglalt megoldások elfogadására vezettek. A rendelkező résznek tartalmaznia kell a felfolyamodási bírói hatóság által hozott megoldást, a döntés kihirdetésének időpontját és azt a megjegyzést, hogy a kihirdetésre nyilvános ülésen került sor.

A 383. cikk 2-4. bekezdéseinek a rendelkezései megfelelőképpen alkalmazandók.

Ha a bírói hatóság újratárgyalásra visszatartja az ügyet, a döntésben meg kell nevezni az előterjesztendő bizonyítékokat.

Az újratárgyalás határai

385¹⁸. cikk – Az újratárgyaló bírói hatóságnak a felfolyamodási bírói hatóság határozatához kell alkalmazkodnia, amennyiben a ténybeli helyzet ugyanaz marad, amelyet a felfolyamodás megoldásánál vettek figyelembe.

Ha a határozatot csak egyes cselekmények vagy személyek vagy csak a büntető vagy a polgári vetülete tekintetében semmisítik meg, az újratárgyaló bírói hatóságnak a határozat megsemmisítésének a határai között kell kimondania az ítéletet.

Az újratárgyalás eljárása

385¹⁹. cikk – A megtámadott határozat megsemmisítése után az ügynek az újratárgyalását a különleges rész II. címének I. és II. fejezetében foglalt, megfelelőképpen alkalmazandó rendelkezések szerint kell lebonyolítani.

IV. F e j e z e t

RENDKÍVÜLI PERORVOSLATOK

I. Szakasz

Semmisségi óvás**A semmisségi óvás esetei**

386. cikk – A jogerős büntető határozatok ellen semmisségi óvás emelhető a következő esetekben:

a) ha nem teljesítették a törvénynek megfelelően azt az eljárást, amellyel a felet az ügynek a felfolyamodási bírói hatóság előtti tárgyalás határnapjára megidéztek;

b) ha a fél bebizonyítja, hogy azon a határnapon, amelyen az ügyet a felfolyamodási bírói hatóság tárgyalta, képtelen volt megjelenni és erről az akadályoztatásról a bírói hatóságot értesíteni;

c) ha a felfolyamodási bírói hatóság nem határozott a büntetőeljárás megszüntetésének a 10. cikk f)-i) pontjaiban foglalt egyik olyan indokával kapcsolatban, amelyre vonatkozólag bizonyítékok voltak az iratcsomóban;

d) ha egy személy ellen két jogerős határozatot hoztak ugyanazért a cselekményért.

Az óvási kérelem

387. cikk – Semmisségi óvást bármelyik fél emelhet, a 386. cikk c) és d) pontjában foglalt indokok alapján pedig az ügyész is.

A 386. cikk a)-c) pontjaiban foglalt indokok alapján benyújtott semmisségi óvás iránti kérelemben fel kell tüntetni mindazokat a kifogási eseteket, amelyekre a kifogást emelő hivatkozhat és az alátámasztásra felhozott összes indokokat.

A benyújtás határideje

388. cikk – A 386. cikk a)-c) pontjaiban foglalt indokokra támaszkodó semmisségi óvást az a személy, aki ellen a végrehajtást vezetik, a végrehajtás megkezdésétől számított legfeljebb 10 napon belül, a többi fél pedig a megsemmisítendő határozat kihirdetésétől számított 30 napon belül nyújthatja be.

A 386. cikk d) pontjában foglalt esetben az óvás bármikor benyújtható.

Az illetékes bírói hatóság

389. cikk – A 386. cikk a)-c) pontjaiban foglalt esetekben a semmisségi óvást annál a felfolyamodási bírói hatóságnál kell benyújtani, amely a megsemmisítendő határozatot kimondta.

A 386. cikk d) pontjában foglalt esetben az óvást annál a bírói hatóságnál kell benyújtani, amelynél az utolsó határozat jogerős maradt.

A végrehajtás felfüggesztése

390. cikk – A semmisségi óvás megoldásáig a megkeresett bírói hatóság, az ügyész indítványát bekérve, felfüggesztheti annak a határozatnak a végrehajtását, amelynek a megsemmisítését kéri.

Az elvi helyt-adás

391. cikk – A bírói hatóság a felek megidézése nélkül megvizsgálja a 386. cikk a)-c) pontjaiban foglalt óvási kérelem elvi helyt-adását.

A bírói hatóság, megállapítva azt, hogy az óvási kérelmet a törvényben előírt határidőben nyújtották be, hogy az indok, amelyen az óvás alapszik, egyike a 386. cikkben foglaltaknak, és hogy az óvás alátámasztására bizonyítékokat terjesztenek elő vagy az iratcsomóban levő bizonyítékokra

hivatkoznak, elvben helyt ad az óvásnak és elrendeli az érdekelt felek megidézését.

A tárgyalási eljárás

392. cikk – Ha a semmisségi óvás tárgyalására kitűzött határnapon a bírói hatóság, meghallgatva a feleket és az ügyész indítványát, azt megalapozottnak találja, döntéssel hatályon kívül helyezi a határozatot, amelynek megsemmisítését kéri és akár nyomban, akár új határnapot kijelölve, az esetnek megfelelően, megkezdji a felfolyamodás újratárgyalását vagy megsemmisítés után az ügy újratárgyalását.

Ha az elítéltet fogva tartják, a 375. cikk 2. és 3. bekezdésének a rendelkezései megfelelő módon alkalmazandók.

A 386. cikk d) pontjában foglalt óvás tárgyalására annak az ügynek az érdekelt feleit idézik meg, amelyben az utolsó határozatot hozták. Ha a bírói hatóság, meghallgatva a feleket és az ügyész indítványát, az óvást megalapozottnak találja, döntéssel vagy, az esetnek megfelelően, ítélettel hatályon kívül helyezi az utolsó határozatot vagy az utolsó határozatnak azt a részét, amelyre nézve az ítélt dolog joghatálya áll fenn.

Az óvás nyomán hozott ítélet ellen fellebbezésnek, a fellebbezés nyomán hozott ítélet ellen pedig felfolyamodásnak van helye.

II. Szakasz

A perújítás

A perújítás alá eső határozatok

393. cikk – A jogerős bírói határozatok perújításnak vethetők alá mind a büntetőjogi, mind a polgári jogi vonatkozások tekintetében.

Ha egy határozat több bűncselekményre vagy több személyre vonatkozik, a perújítás bármely cselekményre vagy tettesre vonatkozólag kérhető.

A perújítás esetei

394. cikk – Perújítás kérhető, ha:

a) olyan tényeket vagy körülményeket fedeztek fel, amelyeket az ügy megoldásakor a bírói hatóság nem ismert;

b) valamely tanú, szakértő vagy tolmács a hamis tanúzás bűncselekményét követte el abban az ügyben, amelyben perújítást kérnek;

c) hamisnak nyilvánítottak egy olyan okiratot, amely a perújítási kérelemmel kapcsolatos határozat indokául szolgált;

d) az ítéltanács egyik tagja, az ügyész vagy az a személy, aki bűnüldözési cselekményeket végzett, bűncselekményt követett el azzal az ügyvel kapcsolatosan, amelyben a perújítást kéri;

e) két vagy több jogerős bírói határozat összeegyeztethetetlen.

Az a) pontban foglalt eset akkor szolgál perújítás indokául, ha az új tények vagy körülmények alapján bebizonyítható a felmentő, a büntetőeljárást megszüntető vagy elítélő határozat megalapozatlansága.

A b), c) és d) pontban foglalt esetek akkor szolgálnak perújítás indokául, ha törvényellenes vagy megalapozatlan határozat meghozatalára vezettek.

Az e) pontban foglalt esetben mindazok a határozatok, amelyek összeegyeztethetetlenek, perújítás alá esnek.

Egyes perújítási esetek bizonyítása

395. cikk – A 394. cikk b), c) és d) pontjában foglalt perújítási eseteket képező helyzeteket bírói határozattal vagy ügyészi határozattal kell bizonyítani, ha ezekkel az ügy érdemében döntöttek.

Ha az 1. bekezdésben említett szervek nem vizsgálhatják vagy nem vizsgálhatták meg az ügy érdemi részét, az említett helyzeteket a perújítási eljárás során kell megállapítani.

A perújítás kérésére jogosult személyek**396. cikk** – Perújítást kérhet:

- a) bármely perbeli fél, perbeli minőségének határai között;
 - b) az elítélt házastársa vagy közeli rokonai, még annak halála után is.
- Az ügyész hivatalból kezdeményezheti a perújítási eljárást.

A Büntető törvénykönyv 145. cikkében említett egységek vezetői szervei, amelyeknek tudomásuk van valamely tényről vagy körülményről, amely a perújítást indokolná, kötelesek értesíteni az ügyészt.

A perújítási kérelem**397. cikk** – A perújítási kérelmet az ügyet első fokon letárgyaló bíróság mellett működő ügyészség ügyészéhez kell intézni.

A kérelmet írásban kell előterjeszteni, rámutatva a perújítási indokra, amelyen alapszik és a bizonyítására szolgáló bizonyító eszközökre.

Ha a kérelem nem felel meg a 2. bekezdésben említett feltételeknek, az ügyésznek magához kell hivatnia a kérelmező személyt, a kérelem kiegészítése vagy pontosabb meghatározása céljából.

A kérelem benyújtásának a határideje**398. cikk** – Az elítélt javára szolgáló perújítási kérelem bármikor benyújtható, még a büntetés kitöltése vagy az elítélt halála után is.

Az elítélt, a felmentett vagy azon személy terhére szóló perújítási kérelmet, aki ellen a büntetőeljárást megszüntették, egy éven belül lehet benyújtani, amely a következő időponttól folyik:

a) a 394. cikk a) pontjában foglalt esetben, valamint a b), c) és d) pontjaiban foglalt esetekben, ha azok nincsenek jogerős határozattal megállapítva, attól az időponttól, amelyben a kérelmező személy tudomást szerzett a tényekről vagy körülményekről;

b) a 394. cikk b), c) és d) pontjaiban foglalt esetekben, ha jogerős határozattal vannak megállapítva, attól az időponttól, amelyben a kérelmező személy tudomást szerzett a határozatról.

Az előző bekezdésben foglalt rendelkezések abban az esetben is alkalmazandók, ha az ügyész hivatalból jár el.

A vádlott terhére szóló perújítás nem eszközölhető, ha a bűnvádi kereset megindítását vagy a büntetőeljárás folytatását gátló ok merült fel.

A nyomozási cselekmények elvégzése**399. cikk** – A perújítási kérelem benyújtása után az ügyész, ha esedékes, a 397. cikk 3. bekezdésének megfelelően meghallgatja a perújítást kérelmező személyt. Ha a perújítási kérelem megalapozottságának ellenőrzése céljából nyomozás szükséges, az ügyész határozattal elrendeli ezt.

Ugyanakkor az ügyész, ha szükséges, magához kéreti az ügy iratsomóját.

A nyomozási cselekmények elvégzésére az ügyész megbízást adhat a nyomozó szervnek. A 217. cikk utolsó bekezdésének rendelkezéseit alkalmazni kell.

A nyomozási cselekmények fogantatásának határideje 2 hónap, és a perújítási kérelem benyújtásának időpontjától folyik.

A nyomozás elvégzése után az ügyész az egész anyagot, saját indítványával együtt, felterjeszti az illetékes bírói hatósághoz.

A végrehajtás felfüggesztése**400. cikk** – A nyomozási cselekmények végzésének egész ideje alatt a rangsorban felettes ügyész elrendelheti a határozat végrehajtásának a felfüggesztését, a perújítási kérelem határain belül.**Az illetékes bírói hatóság****401. cikk** – A perújítási kérelem tárgyalására illetékes bírói hatóság az a bírói hatóság, amely az ügyet első fokon tárgyalta. Amikor a perújítási kérelem indoka az összeegyeztethetetlen határozatok fennforgása, az illetékességet a 35. cikk rendelkezései szerint kell megállapítani.

Előzetes intézkedések

402. cikk – A bírói hatóság elnökének az ügyész által küldött munkálatok kézhezvétele után tárgyalási határnapot kell kitűznie a perújítási kérelem megvizsgálására, elvi helyt-adás céljából, és el kell rendelnie az érdekelt felek megidőzését.

Ha azt a személyt, akinek javára vagy terhére a perújítást kérték, fogva tartják, akár más ügyel kapcsolatban, az elnöknek el kell rendelnie az illető személy értesítését a határnapról, és intézkedéseket kell tennie hivatalból kirendelt védő kijelölésére.

A letartóztatott személyt csak abban az esetben vezetik elő a tárgyalásra, ha a bírói hatóság ezt szükségesnek tartja.

Az elvi helyt-adás

403. cikk – A bírói hatóság, meghallgatva az ügyész és a felek indítványait, megvizsgálja, hogy a perújítási kérelmet a törvényben előírt feltételek mellett terjesztették-e elő és, hogy az ügyész által végzett nyomozás során beszerzett bizonyítékokból elegendő adat áll rendelkezésre az elvi helyt-adáshoz. A bírói hatóság ellenőrizhet bármely bizonyítékot, amelyen a kérelem alapszik vagy, ha szükséges, új bizonyítékokat szerezhet be.

A 394. cikk b) és d) pontjában említett személyek nem hallgathatók ki tanúkként a perújítás alá vetett ügyben.

A bírói hatóság a megállapítottak alapján végzéssel elrendeli az elvi helyt-adást perújítási kérelemnek, vagy, ítélettel, annak elutasítását.

Amikor a perújítási kérelmet egy elhalálozott elítéltért nyújtották be, vagy amikor az elítélt, aki a kérelmet előterjesztette vagy akinek a javára a perújítást kérték, a kérelem benyújtása után meghalt, a 10. cikk 1. bekezdésének g) pontjában foglalt rendelkezésektől eltérően a perújítási eljárás tovább folyik, s elvi helyadás esetén, az ügy újratárgyalása után a bírói hatóság a 13. cikk 2. és 3. bekezdésében foglalt rendelkezések szerint határoz, amelyek megfelelően alkalmazandók.

Az elvi helyt-adás után foganatosítható intézkedések

404. cikk – A perújítási kérelem elvi helyt-adásával egyidejűleg, valamint az ügy újratárgyalásának egész folyamán a bírói hatóság fenntarthatja az ügyész által elrendelt felfüggesztést, vagy indokolás mellett felfüggesztheti, teljesen vagy részben, a perújítás alá eső határozat végrehajtását.

A bírói hatóság foganatosíthat bármilyen megelőző intézkedést is, ha fennállnak a törvényes feltételek.

Abban az esetben, ha a perújítási kérelemnek összeegyeztethetetlen határozatok miatt elvben helyt adtak, az újratárgyalás céljából egyesítik azokat az ügyeket, amelyekben e határozatokat hozták.

Az újratárgyalás

405. cikk – A perújítási kérelem elvi helyt-adása után az ügy újratárgyalását az elsőfokú ítéletre vonatkozó eljárási szabályoknak megfelelően végzik.

Ha a bírói hatóság szükségesnek véli, újból beszerzi azokat a bizonyítékokat, amelyeket az első ítéletkezés folyamán vagy a perújítási kérelem elvi helyt-adása alkalmával figyelembe vettek.

Az újratárgyalás utáni határozatok

406. cikk – Ha a bírói hatóság megállapítja, hogy a perújítási kérelem megalapozott, megsemmisíti a határozatot abban a mértékben, amelyben a perújításnak helyt adtak, illetve megsemmisíti az összeegyeztethetetlen határozatokat és új határozatot hoz a 345-353. cikk rendelkezései szerint, amelyek megfelelő módon alkalmazandók.

A 373. cikk rendelkezéseit ugyancsak megfelelő módon alkalmazni kell.

Ugyanakkor a bírói hatóság elrendeli, ha esedékes, a kifizetett pénzbüntetésnek és az elkobzott vagyonnak, valamint azoknak a perköltségeknek a visszatérítését, amelyeket nem kellett volna viselnie annak a személynek, akinek javára helyt adtak a perújításnak, azoknak az esetben

pedig, akiket a munkahelyen végrehajtandó fogházbüntetésre ítélték, az állami költségvetés jövedelmeként befizetett hányad visszatérítését és a végrehajtott büntetés időtartamának szolgálati időként és munkafolytonosságként való beszámítását.

Ha a bírói hatóság megállapítja, hogy a perújítási kérelem megalapozatlan, elutasítja azt.

Perorvoslat

407. cikk – A perújítási bírói hatóságnak a 403. cikk 3. bekezdése és a 406. cikk 1. bekezdése szerinti ítéletei ugyanazon perorvoslati utaknak vannak alávetve, mint a perújítás tárgyát képező határozatok, a fellebbezési ügyekben hozott határozatok pedig felfolyamodásnak vannak alávetve.

A polgári jogi rendelkezések elleni perújítás

408. cikk – A jelen szakaszban foglalt szabályok megfelelő módon alkalmazandók a büntető határozat polgári részére vonatkozó perújítás tekintetében is.

III. Szakasz

Semmisségi felfolyamodás és a törvény betartása érdekében benyújtott felfolyamodás

A semmisségi felfolyamodás

409. cikk – A főügyész, hivatalból vagy az igazságügyi miniszter kérésére, a Legfelsőbb Igazságügyi Bíróságnál semmisségi felfolyamodással megtámadhat bármely jogerős határozatot.

A semmisségi felfolyamodás gyakorlásának az esetei

410. cikk – A jogerős elítélő, felmentő és a büntetőeljárás megszüntetését kimondó határozatok semmisségi felfolyamodással a következő esetekben támadhatók meg:

I. Azokban az esetekben, amelyekben a felfolyamodás kihat a perben részt vevő felek helyzetére, ha:

1. a bírói hatóság nem hozott határozatot a vádlott terhére a megkeresési iratban felrótt valamely cselekmény tekintetében;

2. nem merítették ki a bűncselekmény alkotó elemeit vagy a bírói hatóság nem azért a cselekményért mondta ki büntető határozatát, amelyért az elítéltet a bíróság elé küldték, kivéve a 334-337. cikkben említett eseteket;

3. a vádlottat olyan cselekményért ítélték el, amely nem szerepel a büntetőtörvényben;

4. ha a Büntetőtörvénykönyv 72. cikkében foglaltakhoz viszonyítva tévesen egyéniesített büntetéseket alkalmaztak vagy a törvény által előírtaktól eltérő határértékek között alkalmazták őket;

5. az elítélt személyt ugyanazon cselekményért előzőleg már jogerősen elítélték vagy ok merült fel a büntetőjogi felelősség elejtésére, a büntetés tekintetében kegyelmet gyakoroltak vagy a vádlott időközben elhalálozott;

6. ha a vádlottat tévesen felmentették azon az alapon, hogy az általa elkövetett cselekmény nincs előírva a büntetőtörvényben vagy akkor, ha tévesen elrendelték a büntetőper megszüntetését azon oknál fogva, hogy az ítélt dolog hatályának az esete áll fenn vagy olyan ok, amely kizárja a büntetőjogi felelősséget vagy bekövetkezett a vádlott halála;

7. jogi szempontból téves minősítést adtak az elkövetett cselekménynek;

7¹. ha a határozat ellentétben áll a törvénnyel vagy ha a határozat révén tévesen alkalmazták a törvényt és ez befolyásolhatja a perben adott megoldást;

8. súlyos ténybeli hibát követtek el;

9. az érdemi részben ítélező bírák túllépték a rájuk ruházott hatalmat, olyan értelemben, hogy átléptek egy másik államhatalmi szerv területére.

II. Azokban az esetekben, amelyekben a felfolyamodást csakis az elítélt javára lehet bejelenteni, ha:

1. nem tartották be a tárgyi vagy a személy minősége szerinti hatáskörre vonatkozó rendelkezéseket;
2. a bírói hatósághoz nem intéztek törvényes megkeresést;
3. a bírói hatóság összetétele nem volt a törvénynek megfelelő vagy megszegték a 292. cikk 2. bekezdésének az előírásait vagy felmerült az összeférhetetlenség esete;
4. a tárgyalás nem volt nyílt, azon esetek kivételével, amelyekben a törvény másként rendelkezik;
5. az ítélezést az ügyész vagy a vádlott részvétele nélkül bonyolították le, bár ezeknek a jelenléte a törvény szerint kötelező lett volna;
- 5¹. ha az ítélezésre a felek törvényes megidézése vagy az idézési eljárás teljesítése nélkül került sor;
6. az ítélezést a védő távollétében bonyolították le, bár ennek a jelenléte kötelező lett volna;
7. az ítélezést a szociális ankét elvégzése nélkül bonyolították le a fiatalok ügyében;
8. a vádlottat nem vetették alá elmeorvoslati szakvéleményezésnek a 117. cikk 1. és 2. bekezdésében említett esetekben és feltételek között;
9. a bírói hatóság elfogadott egy törvényben elő nem írt perorvoslati utat vagy megkésve benyújtott perorvoslatot.

Az 1. bekezdésben foglaltaktól eltérő jogerős határozatok csak akkor támadhatók meg semmisségi felfolyamodással, ha ellentétben állnak a törvénnyel.

A bírói hatóság, a megsemmisítési felfolyamodást megoldva, az előző bekezdésekben foglalt összes semmisítési okok szempontjából megvizsgálja a megtámadott határozatokat, előzőleg a felek között vitára bocsátva azokat.

A benyújtás határideje

411. cikk – Az elítélt javára a semmisségi felfolyamodás bármikor benyújtható, még annak a halála után is, ami az ügy büntetőjogi részét illeti, a polgári jogi részt illetően pedig csak akkor, ha ennek megoldása kihatással van a büntetőjogi részre.

Az előző bekezdés rendelkezései abban az esetben is alkalmazandók, ha a semmisségi felfolyamodást annak a személynek a javára gyakorolták, aki ellen megszüntették a büntetőeljárást.

A többi esetben a semmisségi felfolyamodás csak egy éven belül terjeszthető be, attól az időponttól számítva, amelyben a határozat jogerőssé vált.

A bírói hatóságok az ügyészség kérelmének az átvételétől számított 10 napos határidőn belül kötelesek megvizsgálás végett elküldeni a végleges határozatokat tartalmazó iratsomókat vagy, az esetnek megfelelően, azonos határidőn belül közölni azok igazságszolgáltatási helyzetét.

A végrehajtás felfüggesztése

412. cikk – A főügyész a semmisségi felfolyamodás benyújtása előtt elrendelheti a határozat végrehajtásának a felfüggesztését.

A Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság, a megkeresése után, elrendelheti a megtámadott határozat végrehajtásának a felfüggesztését vagy visszavonhatja a megadott felfüggesztést.

A jelen cikk rendelkezései akkor is alkalmazandók, ha az elítélt megkezdte a büntetése letöltését.

A határozat végrehajtásának a felfüggesztésére vonatkozó rendelkezéseket a végrehajtási bírói hatóság útján kell folyamatba tenni.

A megsemmisítési felfolyamodás kiterjesztése

412¹. cikk – A megsemmisítési felfolyamodás felett ítélező bírói hatóságnak az ügy megvizsgálását ki kell terjesztenie azokra a felekre is,

amelyekre a felfolyamodás nem vonatkozik és ezeknek az esetében is határozhat, anélkül, hogy számukra nehezebb helyzetet teremtsen.

A felek megidézése

413. cikk – Annak a semmisségi felfolyamodásnak a tárgyalására, amelyet az elítéltnak vagy a felmentettnak a hátrányára illetve annak a személynek a hátrányára jelentettek be, akivel szemben a büntetőeljárást megszüntették, a feleket meg kell idézni. Ha a felfolyamodást az elítélt javára jelentették be, a feleket akkor idézik meg, ha ezt a Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság szükségesnek véli, valamint abban az esetben, ha a polgári kártérítések megváltozhatnak.

A semmisségi felfolyamodás tárgyalásán megjelent feleknek joguk van felszólalni, még akkor is, ha nem idézték meg őket.

A semmisségi felfolyamodás visszavonása

414. cikk – A főügyész a tárgyalások lezárásáig visszavonhatja a semmisségi felfolyamodást.

A semmisségi felfolyamodás visszavonását meg kell indokolni.

A semmisségi felfolyamodás indoklása, tárgyalása és megoldása

414¹. cikk – A semmisségi felfolyamodás indoklása, tárgyalása és megoldása a III. fejezet II. szakaszában foglalt, megfelelőképpen alkalmazandó és a jelen szakasz rendelkezéseivel kiegészítendő rendelkezések szerint eszközözlendő.

Ha az elítélt büntetését tölti le, a Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság, helyt adva a semmisségi felfolyamodásnak és kimondva a megsemmisítést újabb tárgyalásra való visszaküldéssel, határoz az elítélt szabadlábra helyezésének kérdésében.

Ha a semmisségi felfolyamodást elhalálozott elítélt javára nyújtották be, vagy ha a semmisségi felfolyamodás benyújtása után az elítélt, akinek javára a felfolyamodást beadták, elhalálozott, a 10. cikk 1. bekezdésének g) pontjában foglalt rendelkezésektől eltérően a felfolyamodást letárgyalják, és ha annak helyt adnak, a Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság az iratcsomó anyaga alapján, vagy a bírói hatóság, amelyhez a bizonyítékok kiegészítésének szükségessége esetén az iratcsomót visszaküldték, a 13. cikk 2. és 3. bekezdésének megfelelő módon alkalmazandó rendelkezései szerint határoz.

A törvény betartása érdekében benyújtott felfolyamodás

414². cikk – A főügyész, közvetlenül, vagy az igazságügyi miniszter a főügyészen keresztül, a büntető törvényeknek és a büntetőeljárás törvényeknek az ország egész területén való egységes értelmezése és alkalmazása céljából kérni jogosult a Legfelsőbb Igazságügyi Bíróságtól, hogy határozzon azon jogi kérdések tekintetében, amelyeknek a felfolyamodási bírói hatóságok különböző megoldást adtak.

A megkereséseket megoldó döntéseket az egyesített osztályok mondják ki, és azokat az Igazságügyi Minisztérium hozza a bírói hatóságok tudomására.

A megoldásokat csak a törvény betartása érdekében mondják ki, azok nem hatnak ki a megvizsgált bírósági határozatokra, sem az illető perekben részt vevő felek helyzetére.

III. C Í M

A BÜNTETŐ HATÁROZATOK VÉGREHAJTÁSA

I. F e j e z e t

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Végrehajtható határozat

415. cikk – A büntető bírói hatóságok határozatai abban az időpontban válnak végrehajthatókká, amelyben jogerőre emelkedtek.

Az első fokú bírői hatóság határozatának jogerőre emelkedése

A nem jogerős határozatok akkor hajthatók végre, ha ezt a törvény elrendeli.

416. cikk – Az első fokú bírői hatóság határozatai jogerőre emelkednek:

1. a kihirdetés időpontjában, ha a határozat ellen nincs helye sem fellebbezésnek, sem felfolyamodásnak;
2. a fellebbezési határidő lejártán az időpontjában, ha:
 - a) határidőn belül nem jelentettek be fellebbezést;
 - b) a fellebbezést a határidőn belül visszavonták;
3. a fellebbezés visszavonásának időpontjában, ha az a fellebbezési határidő lejárta után következett be;
4. a felfolyamodási határidő lejárta után a fellebbezésnek alá nem vetett határozatok esetében vagy akkor, ha a fellebbezést elutasították:
 - a) ha a határidőn belül nem nyújtottak be felfolyamodást;
 - b) ha a felfolyamodást határidőn belül visszavonták;
5. a 4. pontban említett határozatok ellen bejelentett felfolyamodás visszavonásának időpontjában, ha az a felfolyamodási határidő lejárta után következett be;
6. a 4. pontban említett határozatok ellen bejelentett felfolyamodást elutasító határozat kihirdetésének időpontjában.

A fellebbezési bírői hatóság határozatának jogerőre emelkedése

416¹. cikk – A fellebbezési bírői hatóság határozatai jogerőre emelkednek:

1. a felfolyamodási határidő lejártán az időpontjában, ha:
 - a) a fellebbezésnek az újratárgyalásra küldés nélkül helyt adtak és a határidőn belül nem jelentettek be felfolyamodást;
 - b) az a) pontban említett határozat ellen bejelentett felfolyamodást határidőn belül visszavonták;
2. az a) pontban említett határozat ellen bejelentett felfolyamodás visszavonásának az időpontjában, ha erre a felfolyamodási határidő lejárta után került sor;
3. az a) pontban említett határozat ellen bejelentett felfolyamodást elutasító határozat kihirdetésének időpontjában.

A felfolyamodási bírői hatóság határozatának jogerőre emelkedése

417. cikk – A felfolyamodási bírői hatóság határozata a kihirdetés időpontjában emelkedik jogerőre, ha:

- a) a felfolyamodásnak helyt adtak és a per a felfolyamodási bírői hatóság előtt újratárgyalás nélkül befejeződött;
- b) a felfolyamodási bírői hatóság az ügyet újratárgyalta, miután a felfolyamodásnak helyt adott;
- c) magában foglalja a bűnügyi költségek kifizetésére való kötelezést, a felfolyamodás elutasítása esetén.

A végrehajtásról gondoskodó bírői hatóság

418. cikk – A büntető bírői hatóságnak az első fokon, fellebbezés vagy felfolyamodás során jogerőre emelkedett határozatát az első fokú bírői hatóság hajtja végre.

A Legfelsőbb Igazságügyi Bíróság első fokon hozott határozatának végrehajtásáról, az esetnek megfelelően, Bukarest municípium törvényszéke vagy a Bukarestben székelő területi katonai törvényszék gondoskodik.

Ha a határozat a felsőbb fokú bírői hatóság előtt emelkedik jogerőre, ez nyomban megküldi a végrehajtásról gondoskodó bírői hatóságnak a határozat kivonatát a végrehajtáshoz szükséges adatokkal.

Az előző bekezdések rendelkezései alkalmazandók a nem jogerős, de végrehajtható határozatok esetében is.

A végrehajtással megbízott bírő

419. cikk – A végrehajtásról gondoskodó bírői hatóság megbízást ad egyik bírójának a végrehajtás foganatosítására.

Ha a határozat végrehajtásának megkezdése alkalmával vagy a végrehajtás folyamán felmerül valamilyen tisztázatlan kérdés vagy akadály, a megbízott bíró megkereséssel fordul a végrehajtásról gondoskodó bírói hatósághoz, s ez a 460. cikk rendelkezéseinek megfelelően jár el.

II. F e j e z e t

A HATÁROZATOK VÉGREHAJTÁSÁNAK FOGANATOSÍTÁSA

I. Szakasz

A főbüntetések végrehajtásának foganatosítása

A fogházbüntetés vagy az életfogytiglani szabadságvesztés végrehajtásának foganatosítása

420. cikk – A fogházbüntetésnek és az életfogytiglani szabadságvesztéssel való büntetésnek a végrehajtását büntetés-végrehajtási parancs kibocsátásával foganatosítják. A büntetés-végrehajtási parancsot a végrehajtásról gondoskodó bírói hatóság bocsátja ki, az három példányban készítenődő és a következőket tartalmazza: a parancsot kibocsátó bírói hatóság megnevezését, a kibocsátás időpontját, az elítélt személyére vonatkozólag a 70. cikkben előírt adatokat, a végrehajtandó határozat számát és keltét s a határozatot kimondó bírói hatóság elnevezését, a kiszabott büntetést és az alkalmazott törvényszöveget, a büntetés tartamából levont őrizetbevétel és előzetes letartóztatás időtartamát, azt a megjegyzést, hogy az elítélt visszaeső-e, a letartóztatási és a fogvatartási parancsot, az illető bírói hatóság elnökének az aláírását és bélyegzőlenyomatát.

A parancs megküldése végrehajtás céljából

421. cikk – A büntetés-végrehajtási parancsot, végrehajtás céljából, két példányban meg kell küldeni, az esetnek megfelelően, a rendőrségi szervnek, a fogvatartási hely parancsnokának, amikor az elítélt letartóztatásban van, vagy azon katonai egység parancsnokának, ahol az elítélt katonai szolgálatát teljesíti.

A parancs végrehajtása

422. cikk – A büntetés-végrehajtási parancs alapján a rendőrségi szerv foganatosítja az elítélt letartóztatását. A letartóztatottnak át kell adni a parancs egyik példányát, őt pedig a legközelebbi fogvatartási helyre viszik; itt a rendőrségi szerv átadja a büntetés-végrehajtási parancs másik példányát.

A 161. cikk rendelkezései megfelelő módon alkalmazandók, az értesítési kötelezettség pedig a rendőrségi szervet terheli.

Ha nem találják meg azt a személyt, aki ellen a parancsot kibocsátották, a rendőrségi szerv ezt jegyzőkönyvben állapítja meg és intézkedéseket tesz a körözésre. A jegyzőkönyv egyik példányát a büntetés-végrehajtási parancs egyik példányával együtt meg kell küldeni a parancsot kibocsátó bírói hatóságnak.

A katonai egység parancsnoka, a büntetés-végrehajtási parancs kézhezvétele után, átadja az egyik példányt az elítéltnak, és intézkedéseket tesz, hogy azt a büntetés-végrehajtás helyére küldjék.

Ha az elítélt letartóztatásban van, a büntetés-végrehajtási parancs egyik példányát a fogvatartási hely parancsnoka kézbesíti neki.

A fogvatartási hely parancsnoka jegyzőkönyvbe foglalja azt az időpontot, amikor az elítélt a büntetés végrehajtását megkezdte.

A jegyzőkönyv másolatát el kell küldeni a végrehajtásról gondoskodó bírói hatóságnak.

A munkahelyen végrehajtandó fogházbüntetés végrehajtásának foganatosítása

422¹. cikk – A munkahelyen végrehajtandó fogházbüntetés végrehajtását a büntetés-végrehajtási parancs kibocsátásával foganatosítják. A büntetés-végrehajtási parancsot a végrehajtásról gondoskodó bírói hatóság bocsátja ki, az négy példányban készítenődő és a 420. cikkben előírt és

megfelelőképpen alkalmazandó megjelölések mellett még a következő adatokat tartalmazza: a büntetés végrehajtására kijelölt egységnek az elnevezését, a székhelyét és a büntetés végrehajtásával és a törvény által előírt hányad visszatartásával és az állami költségvetésbe való befizetésével kapcsolatban az egység vezetőségének szóló végrehajtási rendelkezést.

A parancsnak és a határozat rendelkező részének megküldése végrehajtás céljából

422². cikk – A kibocsátott büntetés-végrehajtási parancs végrehajtása céljából annak egy-egy példánya megküldendő az egységnek, ahol a büntetést végrehajtják, az elítéltnak és az egység székhely-helysége szerinti rendőrségi szervnek.

A határozat rendelkező részének egyik másolatát a végrehajtó bírói hatóságnak el kell küldenie azon helyi tanácshoz, amelynek területi körzetében az elítélt lakhelye található.

Az azonosságra vonatkozó kifogások

423. cikk – Ha az a személy, aki ellen a parancs végrehajtását foganatosítják, kifogásokat emel az azonosság tekintetében, a 153. cikk rendelkezései szerint kell eljárni, amelyek megfelelő módon alkalmazandók.

424. cikk – Hatályát veszítette.

A pénzbüntetés végrehajtásának foganatosítása

425. cikk – A pénzbüntetésre ítélt személy köteles a határozat jogerőre emelkedésétől számított 3 hónapon belül letenni a végrehajtó bírói hatóságnál a pénzbüntetés teljes kifizetéséről szóló elismervényt.

Amikor az elítélt képtelen teljes egészében kifizetni a pénzbüntetést az előző bekezdésben előírt határidőn belül, a végrehajtó bírói hatóság, az elítélt kérésére, elrendelheti a pénzbüntetés kifizetésének felosztását legfeljebb 2 évig terjedő havi részletekre.

Abban az esetben, ha elmulasztják a kötelezettségnek az 1. bekezdésben feltüntetett határidőn belüli teljesítését, vagy egy részletet nem fizetnek ki, a végrehajtó bírói hatóság foganatosítja a pénzbüntetés végrehajtását, a következők szerint:

a) abban az esetben, ha az elítélt alkalmazott, szövetkezeti tag vagy munkából eredő más jövedelmekkel rendelkezik illetve nyugdíjas, közli a bért vagy a munkából eredő bármilyen jövedelmet kifizető egységgel illetve a nyugdíj kifizetését elrendelő szervvel a végrehajtandó pénzbüntetés összegét, valamint azt a rendelkezést, hogy eszközöljék a pénzbüntetés fejében szükséges levonásokat és fizessék be azokat az állami költségvetés javára;

b) abban az esetben, ha az elítélt nincs az a) pontban foglalt helyzetek valamelyikében, a rendelkező résznek a pénzbüntetés alkalmazására vonatkozó részéről kivonatot küld azon helység helyi tanácsa pénzügyi szervének, amelyben az elítélt lakik.

Ha a pénzbüntetés összegéhez és az elítélt jövedelméhez viszonyítva, az a) pontban foglalt esetekben, kitűnik, hogy a pénzbüntetés nem fizethető ki teljes egészében 2 éven belül, annak végrehajtását ki kell terjeszteni az elítélt más javaira is.

Az előző bekezdésben említett helyzetben a végrehajtási bírói hatóságnak az elítélt lakhelye szerinti helység helyi tanácsa pénzügyi szervéhez kivonatot kell küldenie a rendelkező résznek a pénzbüntetés alkalmazására vonatkozó részéről.

II. Szakasz

A mellékbüntetések végrehajtásának foganatosítása

Egyes jogok gyakorlásának a megtiltása

426. cikk – Az egyes jogok gyakorlásától való eltiltás büntetését úgy kell végrehajtani, hogy a végrehajtásról gondoskodó bírói hatóság megküldi a határozat rendelkező részének másolatát annak a helyi tanácsnak, amelynek

területi körzetében az elítélt lakik és annak a szervnek, amely e jogok gyakorlását ellenőrzi.

A katonai lefokozás

427. cikk – A katonai lefokozás büntetése úgy hajtandó végre, hogy a végrehajtásról gondoskodó bírói hatóság a határozat egyik másolatát megküldi, az esetnek megfelelően, azon katonai egység parancsnokának, amelyhez az elítélt tartozott, vagy azon katonai központ parancsnokának, amelynek a körzetében az elítélt lakik.

428. cikk – Hatályát veszítette.

III. Szakasz

A biztonsági intézkedések végrehajtásának foganatosítása

Gyógykezelésre kötelezés

429. cikk – A gyógykezelésre kötelezés biztonsági intézkedése végrehajtásáról, amelyet jogerős határozattal hoztak, úgy kell gondoskodni, hogy a rendelkező rész másolatát és a törvényszéki orvosi jelentés másolatát megküldik azon megye egészségügyi igazgatóságának, amelynek területén az a személy lakik, akivel kapcsolatban ezt az intézkedést hozták. A megyei egészségügyi igazgatóságnak nyomban közölnie kell a személlyel, akivel kapcsolatban az orvosi kezelésre való kötelezés intézkedését hozták, hogy melyik egészségügyi egységnél fogják kezelésben részesíteni.

A végrehajtásról gondoskodó bírói hatóságnak közölnie kell azzal a személlyel, akivel kapcsolatban a gyógykezelésre kötelezés intézkedését hozták, hogy köteles nyomban jelentkezni annál az egészségügyi egységnél, ahol kezelésben fogják részesíteni; egyben felhívja a figyelmét, hogy az intézkedés be nem tartása esetén elrendelik orvosi beutalását.

Abban az esetben, ha a gyógykezelésre kötelezést a fogházbüntetés vagy az életfogytiglani szabadságvesztésre való büntetés mellett szabták ki vagy ha az valamely fogvatartott személyre vonatkozik, az 1. bekezdésben előírt közlést a fogvatartási hely igazgatóságához kell intézni.

A gyógykezeléssel kapcsolatos kötelezettségek

430. cikk – Azon egészségügyi egység, amelyhez a tettest gyógykezelésre beosztották, köteles közölni a bírói hatósággal:

- a) hogy a kezelésre kötelezett személy megjelent-e a kezelés végett;
- b) hogy a jelentkezés után az illető kivonta-e magát a kezelés alól;
- c) hogy a bírói hatóság által elrendelt intézkedés nem szükséges vagy már nem szükséges, de a kezelésre kötelezett személy veszélyességi állapotának megszüntetése céljából más kezelésre van szükség;
- d) hogy gyógykezelés végzéséhez orvosi beutalás szükséges.

Ha az egészségügyi egység nincs a végrehajtást elrendelő bírói hatóság területi körzetében, a b)-d) pontban előírt közlést ahhoz a bírósághoz kell intézni, amelynek területi körzetében van az egészségügyi egység.

Az előző bekezdések rendelkezései megfelelő módon alkalmazandók a 429. cikk 3. bekezdésében foglalt esetben is.

A gyógykezelés helyettesítése

431. cikk – A végrehajtásról gondoskodó bírói hatóság vagy a 430. cikk 2. bekezdésében foglalt bírói hatóság, kézhezvéve a közlést, miután meghallgatta az ügyész indítványát, ha pedig szükségesnek véli, az érdekelt személy indítványát is, vagy a kezelés helyettesítését, vagy a gyógyintézetbe való beutalást rendeli el.

A 430. cikk 2. bekezdésében foglalt bírói hatóság jogerős határozatának másolatát meg kell küldeni a végrehajtásról gondoskodó bírói hatóságnak.

A gyógyintézetbe való beutalás

432. cikk – A jogerős határozattal hozott gyógyintézetbe való beutalás biztonsági intézkedés végrehajtásáról úgy kell gondoskodni, hogy a rendelkező rész másolatát és a törvényszéki orvosi jelentés másolatát meg kell küldeni

azon megye egészségügyi igazgatóságának, amelynek területén az intézkedés alá eső személy lakik.

A gyógyintézetbe való beutalással kapcsolatos kötelezettségek

433. cikk – Az egészségügyi igazgatóság köteles foganatosítani a beutalást, és erről értesíti a végrehajtásról gondoskodó bírói hatóságot.

Ha az egészségügyi egység, amelyhez a beutalás történt, úgy véli, hogy a beutalásra már nincs szükség, köteles értesíteni azt a bíróságot, amelynek a területi körzetében van.

A gyógyintézetbe való beutalás helyettesítése vagy megszüntetése

434. cikk – A bíróság, a 433. cikk 2. bekezdésében foglalt értesítés kézhezvétele után, meghallgatva az ügyész, a védő indítványát és, ha szükségesnek véli, a beutalt személyét is, elrendeli vagy a beutalás megszüntetését vagy ennek helyettesítését a gyógykezelésre kötelezés intézkedésével.

A beutalás intézkedésének a megszüntetését vagy helyettesítését a beutalt személy vagy az ügyész is kérheti. Ilyen esetekben a bírói hatóság kikéri annak az egészségügyi egységnek a véleményezését, amelynél a beutalt tartózkodik.

Ha a beutaltnak nincs védője, hivatalból kell számára ügyvédet biztosítani.

A gyógyintézetbe való beutalás helyettesítését vagy megszüntetését elrendelő jogerős határozat másolatát meg kell küldeni a végrehajtásról gondoskodó bírói hatóságnak.

Ideiglenes biztonsági intézkedések

435. cikk – Abban az esetben, ha a gyógykezelésre kötelezés vagy a gyógyintézetbe való beutalás intézkedését ideiglenesen a bűnüldözés vagy ítélkezés folyamán határozták el, a végrehajtásról annak az ügyésznek vagy bírói hatóságnak kell gondoskodnia, amelyik ezt az intézkedést hozta.

A 430-434. cikk rendelkezései megfelelőképpen alkalmazandók.

Más biztonsági intézkedések végrehajtása

436. cikk – A tisztségtől vagy foglalkozástól való eltiltás biztonsági intézkedését és a bizonyos helységekből való kitiltás biztonsági intézkedését úgy kell végrehajtani, hogy a rendelkező rész másolatát megküldik annak a szervnek, amely ezen intézkedések foganatosítására és betartásuk felügyeletére jogosult.

Ennek a szervnek kötelessége gondoskodni a hozott intézkedés végrehajtásáról és értesíteni a bűnüldöző szervet a biztonsági intézkedés végrehajtása alóli kibúvás esetén.

A bizonyos helységekből való kitiltás biztonsági intézkedését elhalaszthatja vagy félbeszakíthatja az a szerv, amelynek kötelessége gondoskodni az intézkedés végrehajtásáról, mégpedig betegség esetén vagy bármely más olyan okból, amely az elhalasztást vagy a félbeszakítást indokolja.

A biztonsági intézkedés visszavonása

437. cikk – Az a személy, akire vonatkozólag a Büntetőtörvénykönyv 113-116. cikkében előírt intézkedések valamelyikét hozták, kérheti a bírói hatóságtól, amelynek területi körzetében lakik, az intézkedés visszavonását, ha a meghozatalt előidéző okok megszűntek.

A visszavonást az ügyész is kérheti. A kérelmet annak a személynek a megidézésével intézik el, akire vonatkozólag az intézkedést hozták, meghallgatva a védő és az ügyész indítványát is.

Ha a beutaltnak nincs védője, hivatalból kell számára ügyvédet biztosítani.

A kiutasítás végrehajtása

438. cikk – Amikor a fogházbüntetésre elítélő határozattal elrendelték a kiutasítás biztonsági intézkedését is, a fogházbüntetés végrehajtására vonatkozó parancsban fel kell tüntetni, hogy a szabadlábra helyezés napján az

elíteltet át kell adni a rendőrségi szervnek, amelynek foganatosítania kell a kiutasítás végrehajtását.

Ha a kiutasítás intézkedése nem kíséri a fogházbüntetést, a kiutasítás céljából a határozat jogerőssé válása után nyomban közölni kell azt a rendőrségi szervvel.

A különleges elkobzás végrehajtása

439. cikk – Az ügyészi vagy bírósági határozattal elrendelt különleges elkobzás biztonsági intézkedését a következők szerint kell végrehajtani:

a) az elkobzott dolgokat át kell adni azoknak a szerveknek, amelyek a törvény rendelkezései szerint átvételükre vagy értékesítésükre jogosultak;

b) ha elrendelték az elkobzott dolgok megsemmisítését, ezt, az esetnek megfelelően, az ügyész vagy a bíró jelenlétében kell végrehajtani és jegyzőkönyvet kell készíteni s az ügy iratsomójához kell csatolni.

IV. Szakasz

A büntetőjogi felelősség helyettesítésére vonatkozó rendelkezések végrehajtásának foganatosítása

A büntetőjogi felelősség helyettesítése

440. cikk – A büntetőjogi felelősség helyettesítése esetén a megrovás és a figyelmeztetés kíséri megdorgálás a megfelelőképpen alkalmazandó 487. cikk szerint, a pénzbüntetés végrehajtása pedig a 442. és 443. cikk szerint történik.

441. cikk – Hatályát veszítette.

IV¹. Szakasz

A Büntetőtörvénykönyv 18¹. cikkében előírt szankciókat alkalmazó rendelkezések végrehajtásának foganatosítása

A szankciók végrehajtása

441¹. cikk – A megrovás és a figyelmeztetés kíséri megdorgálás végrehajtása a megfelelően alkalmazandó 487. cikk szerint történik, a pénzbüntetés végrehajtása pedig a 442. és 443. cikknek megfelelően.

V. Szakasz

Az igazságügyi pénzbüntetés és az állam által előlegezett bűnügyi költségek végrehajtásának foganatosítása

Az igazságügyi pénzbüntetés

442. cikk – Az igazságügyi pénzbüntetést annak az igazságügyi szervnek kell végrehajtania, amely azt alkalmazta.

A végrehajtás foganatosítása abból áll, hogy a rendelkező résznek az igazságügyi pénzbüntetés alkalmazására vonatkozó részéről kivonatot küldenek annak a szervnek, amely a törvénynek megfelelően a pénzbüntetés végrehajtását foganatosítja.

Az igazságügyi pénzbüntetések végrehajtását az előző bekezdésben feltüntetett szerv foganatosítja.

Az állam által előlegezett bűnügyi költségek

443. cikk – A büntető határozatnak az állam által előlegezett bűnügyi költségek megfizetésére kötelező rendelkezését a 442. cikk 2. bekezdésének megfelelően kell végrehajtani.

Ha az állam által előlegezett bűnügyi költségek megfizetésére való kötelezést határozattal rendelték el, a végrehajtásról az ügyész gondoskodik, s a 442. cikk 2. bekezdésének rendelkezései megfelelően alkalmazandók.

A bűnügyi költségek végrehajtását azok a szervek foganatosítják, amelyek, a törvénynek megfelelően, a pénzbüntetést hajtják végre.

VI. Szakasz

A határozat polgári jogi rendelkezései végrehajtásának foganatosítása**A dolgok visszaadása és az át nem vett dolgok értékesítése**

444. cikk – Ha a büntető határozat olyan dolgok visszaadását rendelte el, amelyek a végrehajtásról gondoskodó bírói hatóság megőrzésében vannak vagy ennek rendelkezésére állnak, a visszaadásról a végrehajtással megbízott bíró gondoskodik, átadva az illető dolgokat a jogosult személyeknek. Ebből a célból értesíteni kell azokat a személyeket, akiknek a dolgait vissza kell adni.

Ha az értesítés kézhezvételétől számított 6 hónapon belül a meghívott személyek nem jelennek meg átvétel végett, a dolgok az állam tulajdonába mennek át. A bírói hatóság ezt végzéssel megállapítja és elrendeli a dolgok átadását azoknak a szerveknek, amelyek a törvény rendelkezései szerint átvételükre vagy értékesítésükre jogosultak.

Ha a dolgokat nem lehetett visszaadni, mert ismeretlenek azok a személyek, akiknek vissza kellene adni őket, és a határozat jogerőre emelkedésétől számított 6 hónapon belül senki sem igényelte azokat, megfelelő módon az előző bekezdés rendelkezései alkalmazandók.

Ha a dolgok visszaadását az ügyész vagy a nyomozó szerv rendelte el, az előző bekezdések rendelkezései szerint kell eljárnia.

A hamisnak nyilvánított iratok

445. cikk – A büntető határozatnak azt a rendelkezését, amely egy iratot teljesen vagy részben hamisnak nyilvánít, a kiküldött bíró hajtja végre vagy gondoskodik annak végrehajtásáról.

Ha egy hamisnak nyilvánított iratot teljesen érvénytelenítettek, ezt meg kell jelölni annak minden oldalán, részleges érvénytelenítés esetén pedig, csupán a hamisítást tartalmazó oldalakon.

A hamisnak nyilvánított irat az ügy iratcsomójában marad.

Abban az esetben, ha a hamisnak nyilvánított iratról megjegyzést kell tenni a Büntetőtörvénykönyv 145. cikkében felsorolt egységek valamelyikének irataiban, meg kell küldeni ennek a határozat másolatát.

Ha a bírói hatóság jogos érdek fennforgását állapítja meg, elrendelheti a hamisított magánokirat másolatának kibocsátását, a 2. bekezdésben foglalt megjegyzésekkel. A bírói hatóság azonos feltételek mellett elrendelheti a részben hamisított hivatalos irat visszaadását.

A polgári kártérítések és a bűnügyi költségek

446. cikk – A büntető határozatnak azokat a rendelkezéseit, amelyek a polgári kártérítésre és a feleknek járó bűnügyi költségekre vonatkoznak, a polgári törvény szerint kell végrehajtani.

III. F e j e z e t

A VÉGREHAJTÁSRA VONATKOZÓ MÁS RENDELKEZÉSEK

I. Szakasz

Változások egyes határozatok végrehajtásában**A büntetés-végrehajtás felfüggesztésének visszavonása vagy érvénytelenítése**

447. cikk – A büntetés végrehajtása feltételes felfüggesztésének a Büntetőtörvénykönyv 83. vagy 85. cikkében foglalt visszavonása vagy érvénytelenítése vagy a büntetés-végrehajtás felügyelet alatti felfüggesztésének a Büntetőtörvénykönyv 86⁴. vagy 86⁵. cikkében foglalt felfüggesztése felett, hivatalból vagy az ügyész megkeresése alapján, az a bírói hatóság határoz,

amelyik első fokon ítélezik vagy ítélezett a bűncselekmény felett, amely maga után vonhatja a visszavonást vagy az érvénytelenítést.

Ha a próbaidő lejártáig nem tartották be a Büntetőtörvénykönyv 84. vagy 86⁴. cikkében előírt polgári kötelezettségeket, az érdekelt fél vagy az ügyész megkereséssel fordul a felfüggesztést első fokon kimondó bírói hatósághoz, a büntetés-végrehajtás felfüggesztésének visszavonása céljából.

A munkahelyi büntetés-végrehajtás visszavonása vagy érvénytelenítése

447¹. cikk – A munkahelyi büntetés-végrehajtás visszavonását vagy érvénytelenítését a Büntetőtörvénykönyv 86⁹. és 86¹⁰. cikkében foglalt esetekben, az esetnek megfelelően, a végrehajtó bírói hatóság vagy az a megfelelő bírói hatóság rendeli el, amelynek területi körzetében van az egység, ahol a munkát végzik, illetve az a bírói hatóság, amely első fokon ítélezik vagy ítélezett afelett a bűncselekmény felett, amely maga után vonhatja a visszavonást vagy az érvénytelenítést. A bírói hatóság megkeresése az ügyész, az egység vagy a rendőrségi szerv által hivatalból történik. A 86⁹. cikk 4. bekezdésében említett esetben a bírói hatóságot az elítélt is megkeresheti.

Az életfogytiglani szabadságvesztés büntetésnek helyettesítése

448. cikk – Az életfogytiglani szabadságvesztés büntetésnek fogházbüntetéssel való helyettesítését hivatalból vagy az ügyész vagy az elítélt kérésére rendeli el a végrehajtási bírói hatóság, ha pedig az elítéltet fogva tartják, a fogvatartási hely területi körzete szerinti megfelelő bírói hatóság.

A jogerőssé vált helyettesítési határozat végrehajtásáról a 420-423. cikk rendelkezései szerint kell gondoskodni.

Más büntetésmódosítások

449. cikk – A kiszabott büntetés megváltoztatható, ha a határozat végrehajtásának foganatosításakor vagy a büntetés végrehajtása folyamán egy másik jogerős határozat alapján megállapítják a következő helyzetek valamelyikének a fennállását:

- a) bűnhalmazat;
- b) visszaesés;
- c) olyan cselekmények, amelyek ugyanazon bűncselekmény törvényi tényállásába tartoznak.

A büntetés módosításának elrendelésére illetékes bírói hatóság az utolsó határozatot végrehajtó bírói hatóság vagy, ha az elítéltet fogva tartják vagy az a büntetését a munkahelyen hajtja végre, az a megfelelő bírói hatóság, amelynek területi körzetében van a fogvatartási hely vagy, az esetnek megfelelően, az egység, ahol a büntetést végrehajtják.

A bírói hatóság hivatalból illetve az ügyész vagy az elítélt kérelmére intézkedik.

A pénzbüntetés helyettesítése

449¹. cikk – A pénzbüntetés helyettesítését a Büntetőtörvénykönyv 63¹. cikkében foglalt esetben a végrehajtó bírói hatóság rendeli el.

A bírói hatóság hivatalból vagy annak a szervnek a megkeresésére jár el, amely a törvénynek megfelelően a pénzbüntetés végrehajtását foganatosítja.

A feltételes szabadon bocsátás

450. cikk – A feltételes szabadon bocsátást, kérelemre vagy a büntetések végrehajtásáról szóló törvény rendelkezései szerint tett javaslatra, az a bíróság rendeli el, amelynek területi körzetében van a fogvatartási hely, a Büntetőtörvénykönyv 62. cikke 3. bekezdésében foglalt esetben pedig az a katonai törvényszék, amelynek területi körzetében van a katonai fogház.

Ha a bírói hatóság megállapítja, hogy nem állnak fenn a feltételes szabadon bocsátás elrendeléséhez szükséges feltételek, az elutasító határozattal kitűzi azt a határidőt, amelynek letelte után a javaslat vagy a kérelem újból benyújtható; ez a határidő nem lehet egy évnél hosszabb.

Az 1. bekezdésben foglalt bírói hatóságok határoznak a feltételes szabadság visszavonásáról is, ha az a bírói hatóság, amely az elítélt felett más

bűncselekmény miatt ítélezett, nem határozott ebben a tekintetben.

A fellebbezési és a felfolyamodási határidő 3 nap. Az ügyész által bejelentett fellebbezés és felfolyamodás felfüggeszti a végrehajtást.

Az a bírói hatóság, amelynél a határozat jogerőre emelkedett, köteles megküldeni a fogvatartási helynek annak a rendelkező résznek a másolatát, amellyel elrendelték a feltételes szabadság visszavonását.

A munkahelyi büntetés- végrehajtás megszüntetése

450¹. cikk – A munkahelyi büntetés-végrehajtás megszüntetését az a bíróság rendeli el, amelynek a területi körzetében van az egység, ahol az elítélt a büntetést végrehajtja.

A 450. cikk 2., 3. és 4. bekezdésének a rendelkezései megfelelőképpen alkalmazandók.

A bírói hatóság, amely a határozatot jogerőre emelte, köteles a büntetés-végrehajtás megszüntetését elrendelő részről egy-egy másolatot eljuttatni az egységhez, ahol a büntetést végrehajtják, valamint az egység székhely-helységebeli rendőrségi szervhez.

A büntetés végrehajtásának helyettesítése katonák esetében

451. cikk – Azoknak az elítélteknek az esetében, akik polgári bírói hatóságnál folyó tárgyalás idején váltak tényleges katonákká, valamint azok számára, akik az elítélő határozat jogerőre emelkedése után váltak tényleges katonákká, a fogházbüntetés végrehajtásának helyettesítését a katonai fogházban való végrehajtással a parancsnok értesítése alapján azon katonai törvényszék rendeli el, amelynek területi körzetében van az elítélt katonai egysége.

A büntetés katonai fogházban való letöltésének helyettesítését fogvatartási helyen való végrehajtással azoknak az elítélteknek az esetében, akiket a büntetés végrehajtásának megkezdése előtt tartalékkállományba helyeztek, az előző bekezdésben előírt bírói hatóság rendeli el hivatalból vagy azon katonai egység parancsnokának a megkeresésére, amelyhez az elítélt tartozott.

A büntetés csökkentése katonák esetében

452. cikk – A katonai fogházban letöltendő büntetés csökkentését a Büntetőtörvénykönyv 62. cikke 2. bekezdésében foglalt esetben és feltételek között az illető fogház parancsnokának a megkeresése alapján eszközlik.

A büntetés csökkentésére illetékes bírói hatóság az a katonai törvényszék, amelynek a területi körzetében van a katonai fogház.

II. Szakasz

A fogházbüntetés vagy az életfogytiglani szabadságvesztéssel való büntetés végrehajtásának elhalasztása

A halasztás esetei

453. cikk – A fogházbüntetés vagy az életfogytiglani szabadságvesztéssel való büntetés végrehajtása a következő esetekben halasztható el:

a) ha törvényszéki-orvostani szakértői vizsgálat alapján megállapítják, hogy az elítélt olyan betegségben szenved, amely lehetetlenné teszi a büntetés végrehajtását. Ebben az esetben a büntetés végrehajtása elhalasztandó mindaddig, míg az elítélt nem jut olyan állapotba, hogy letöltheti a büntetést;

b) ha az elítélt nő terhes vagy egyévesnél kisebb gyermeke van. Ezekben az esetekben a büntetés végrehajtását el kell halasztani addig, míg meg nem szűnik a halasztást előidéző ok;

c) ha különleges körülmények miatt a büntetés azonnali végrehajtása súlyos következményekkel járna az elítéltre, családjára vagy arra az egységre nézve, ahol dolgozik. Ebben az esetben a végrehajtás legfeljebb 3 hónappal elhalasztható, de csupán egyetlen esetben.

A fogházbüntetés vagy az életfogytiglani szabadságvesztéssel való büntetés végrehajtásának elhalasztását kérelmezheti az ügyész, az elítélt, a 362. cikk utolsó bekezdésében foglalt személyek, a jelen cikk c) pontjában foglalt esetekben pedig annak az egységnek a vezetősége is, amelynél az elítélt dolgozik.

A jelen cikk rendelkezései a munkahelyi büntetés-végrehajtásra elítélt esetében is alkalmazandók. A b) pontban említett helyzetben a büntetés-végrehajtás elhalasztható arra az időszakra, amelyet a törvényes szabályok megállapítanak az alkalmazott nőknek a szülés előtt és után nyújtott szabadság tekintetében.

Az illetékes bírói hatóság

454. cikk – A büntetés végrehajtása elhalasztásának letárgyalására a végrehajtó bírói hatóság illetékes.

A végrehajtó bírói hatóság nyilvántartást vezet az engedélyezett halasztásokról, és a határidő lejártakor intézkedik a végrehajtási parancs kibocsátása iránt, ha pedig a parancsot már kibocsátották, intézkedik a végrehajtásáról.

III. Szakasz

A fogházbüntetés vagy az életfogytiglani szabadságvesztéssel való büntetés végrehajtásának félbeszakítása

A megszakítás esetei

455. cikk – A fogházbüntetésnek vagy az életfogytiglani szabadságvesztéssel való büntetésnek a végrehajtása a 453. cikkben foglalt esetekben és feltételek között szakítható meg, az ugyanazon cikk 2. bekezdésében foglalt személyek kérésére.

Az illetékes bírói hatóság

456. cikk – A büntetés végrehajtása félbeszakításának az elrendelésére illetékes bírói hatóság a végrehajtó bírói hatóság vagy a végrehajtó bírói hatóságnak rangban megfelelő azon bírói hatóság, amelynek a területi körzetében van a fogvatartási hely vagy, az esetnek megfelelően, a munkahelyi büntetés-végrehajtás helyét képező egység.

A büntetés-végrehajtás félbeszakításának a nyilvántartása

457. cikk – A félbeszakítást elrendelő bírói hatóság nyomban közli ezt az intézkedést a fogvatartási hellyel vagy, az esetnek megfelelően, az egységgel, ahol az elítélt a büntetést végrehajtja, és a rendőrségi szervvel, ha pedig a félbeszakítást az a bírói hatóság engedélyezte, amelynek területi körzetében a fogvatartási hely vagy az egység van, az intézkedést a végrehajtó bírói hatósággal is közli.

A végrehajtó bírói hatóságnak, a fogvatartási hely igazgatóságának és az egységnek, amelynél az elítélt végrehajtja a büntetését, nyilván kell tartania az elrendelt félbeszakításokat. Ha a félbeszakítás határidejének lejártakor a fogházbüntetésre ítélt személy nem jelentkezik a fogvatartási helyen, az igazgatóság nyomban megküldi a végrehajtási parancs másolatát a rendőrségi szervnek, végrehajtás céljából. A végrehajtási parancs másolatán azt is fel kell tüntetni, hogy a büntetés időtartamából mennyit kell még végrehajtani. Ha a félbeszakítás határidejének a lejártakor a munkahelyi végrehajtással fogházbüntetésre ítélt személy nem jelentkezik az egységnek, ennek azonnal értesítenie kell a végrehajtó bírói hatóságot.

A fogvatartási hely igazgatóságának vagy az egységnek a végrehajtó bírói hatósággal közölnie kell a büntetés-végrehajtás újratekintésének az időpontját.

Azt az időt, amíg a végrehajtást félbeszakították, nem számítják be a büntetés végrehajtásába.

IV. Szakasz

A büntetés mellőzése vagy módosítása**Új büntetőtörvény megjelenése**

458. cikk – Ha az ítélet jogerőre emelkedése után olyan törvény jelenik meg, amely nem tekinti bűncselekménynek azt a tettet, amelyért az elítélést kimondták, vagy olyan törvény, amely enyhébb büntetést ír elő, mint az, amelyet végrehajtanak vagy végre kell hajtani, a bírói hatóságnak intézkednie kell, hogy, az esetnek megfelelően, alkalmazza a Büntetőtörvénykönyv 12., 14. és 15. cikkében foglalt rendelkezéseket.

Az előző bekezdésben foglalt rendelkezéseket hivatalból vagy az ügyész illetve az elítélt kérelmére a végrehajtó bírói hatóság alkalmazza, ha pedig az elítélt a büntetését tölti ki, az a rangban megfelelő bírói hatóság, amelynek területi körzetében van a fogvatartási hely vagy az egység, amely a munkahelyi büntetés-végrehajtásnak a helye.

Amnesztia és kegyelem

459. cikk – Az amnesztiát, ha a határozat jogerőre emelkedése után következik be, valamint a kegyelmet a végrehajtó bírói hatóság egyik bírója alkalmazza, ha pedig az elítélt büntetését tölti le, annak a megfelelő bírói hatóságnak egyik bírója, amelynek a területi körzetében van a fogvatartási hely vagy az egység, amely a munkahelyi büntetés-végrehajtásnak a helye.

IV. Fejezet

KÖZÖS RENDELKEZÉSEK**Eljárás a végrehajtó bírói hatóságnál**

460. cikk – Amikor a jelen címben szabályozott helyzetek megoldása a végrehajtó bírói hatóság hatáskörébe tartozik, az elnök elrendeli az érdekelt felek megidézését és a 171. cikkben foglalt esetekben intézkedik egy hivatalból kirendelt védő kijelöléséről.

A letartóztatott vádlottat csak abban az esetben kell a tárgyalásra elővezetni, ha a helyzete súlyosabbá válhat vagy ha a bírói hatóság szükségesnek tartja jelenlétét.

Az ügyész részvétele kötelező.

A bírói hatóság az ügyész indítványa és a felek meghallgatása után ítélettel határoz.

A különleges rész II. címében foglalt azon rendelkezések, amelyek nem ellentétesek a jelen fejezet rendelkezéseivel, megfelelő módon alkalmazandók.

Az előző bekezdések rendelkezéseit alkalmazni kell abban az esetben is, ha a jelen címben szabályozott helyzetek valamelyikének megoldása annak a bírói hatóságnak a hatáskörébe tartozik, amelynek területi körzetében van a fogvatartási hely vagy az egység, amely az elítélt munkahelyi büntetés-végrehajtásának a helye. A megoldást közölni kell a végrehajtó bírói hatósággal.

A végrehajtás elleni óvás

461. cikk – A büntető határozat végrehajtása ellen a következő esetekben nyújtható be óvás:

a) ha olyan határozat végrehajtását rendelték el, amely még nem volt jogerős;

b) ha a végrehajtást más személy ellen fogatosították, mint akit az elítélő határozat megnevez;

c) ha a végrehajtásra kerülő határozattal kapcsolatosan valamely tisztázatlan kérdés vagy a végrehajtás valamely akadályoztatása merül fel;

d) ha amnesztiára, elévülésre, kegyelemre vagy a büntetést megszüntető illetve csökkentő bármilyen más okra, valamint a végrehajtás során felmerült bármilyen más kifogásra hivatkoznak.

Az a), b) és d) pontban foglalt esetekben az óvást, az esetnek megfelelően, a 460. cikk 1. vagy 6. bekezdésében előírt bírói hatósághoz, a c) pontban foglalt esetben pedig ahhoz a bírói hatósághoz kell benyújtani, amely a végrehajtandó határozatot hozta.

A vagyonekbobzásra vonatkozó végrehajtási cselekmények elleni óvást a polgári bírói hatóság oldja meg, a polgári törvénynek megfelelően.

Az óvás megoldása

462. cikk – A végrehajtás elleni óvás megoldásának eljárását a 460. cikk írja elő.

Ha a 461. cikk d) pontjában foglalt esetben a végrehajtandó határozatból nem tűnnek ki azok az adatok és helyzetek, amelyek fennállásától az óvás megoldása függ, ezeket az óvás elbírálására illetékes bírói hatóságnak kell megállapítania.

A polgári jogi rendelkezésekre vonatkozó óvás

463. cikk – A határozat polgári rendelkezései ellen az óvást a 461. cikk a) és b) pontjában foglalt esetekben a 460. cikkben előírt végrehajtó bírói hatóságnál, a 461. cikk c) pontjában foglalt esetben pedig annál a bírói hatóságnál kell benyújtani, amely a végrehajtandó határozatot hozta.

Az óvás megoldásának eljárását a 460. cikk 1. és 2. bekezdése írja elő.

A végrehajtási cselekmények elleni óvást a polgári bírói hatóság a polgári törvény szerint oldja meg.

Az igazságügyi pénzbüntetéssel kapcsolatos óvás

464. cikk – Az igazságügyi pénzbüntetés elleni óvást a végrehajtást elrendelő bírói hatóság oldja meg.

IV. C Í M

KÜLÖNLEGES ELJÁRÁSOK

I. Fejezet

BÜNÜLDÖZÉS ÉS BÍRÁSKODÁS EGYES TETTENÉRÉSES BŰNCSELEKMÉNYEKBE

A tettenéréses bűncselekmény

465. cikk – Tettenéréses az a bűncselekmény, amelyet elkövetése pillanatában vagy nyomban az elkövetés után fedeztek fel.

Ugyancsak tettenérésesnek tekintendő az a bűncselekmény is, amelynek elkövetőjét, nyomban az elkövetés után a sértett, a szemtanúk vagy a közönség hangos szóval üldözőbe veszi, illetve a bűncselekmény elkövetési helyének közelében rajtakapják fegyverrel, eszközökkel vagy bármely más olyan tárggyal, amelynek alapján feltételezhető, hogy részes a bűncselekményben.

A fenti esetekben bármely személynek joga van elfogni és a hatóság elé kísélni a tettest.

A különleges eljárás alkalmazásának esetei

466. cikk – A törvény által 3 havi fogháznál súlyosabban és legfeljebb 5 évi fogházzal büntetett tettenéréses bűncselekmények esetében, valamint e bűncselekmények olyan súlyosabb formái esetében, amelyeket municípiumokban és városokban, társas szállítóeszközökön, vásárokon, piacokon, kikötőkben, repülőtereken vagy állomásokon – még ha azok nem is tartoznak a fent megjelölt területi egységekhez –, valamint bármely más zsúfolt helyen követtek el, a bűnüldözést és ítélezést az e fejezetben foglalt rendelkezések szerint végzik, kiegészítve ezeket a jelen törvénykönyv rendelkezéseivel.

A bűncselekmény megállapítása

467. cikk – A megkeresett bűnüldöző szerv jegyzőkönyvet vesz fel és ebben feltünteti az elkövetett cselekményre vonatkozó megállapításait. A jegyzőkönyvbe kell belefoglalni a terhelt és a többi kihallgatott személy nyilatkozatait is.

Ha szükséges, a bűnüldöző szerv más bizonyítékokat is beszerез.

A jegyzőkönyvet fel kell olvasni a terheltnek, valamint a kihallgatott személyeknek, és fel kell hívni ezek figyelmét, hogy kiegészíthetik nyilatkozataikat vagy észrevételeket tehetnek ezekre vonatkozólag.

A jegyzőkönyvet a bűnüldöző szervnek, a terheltnek és a kihallgatott személyeknek kell aláírniuk.

A terhelt vagy a vádlott őrizetbe vétele és letartóztatása

468. cikk – A terheltet őrizetbe kell venni. Az őrizetbe vétel időtartama 24 óra. Az ügyész a nyomozó szerv megkeresésére vagy hivatalból kibocsáthatja a terhelt letartóztatására vonatkozó parancsot.

Ha az ügyész véleménye szerint elegendő bizonyíték van a bűnvádi kereset megindításához, vádiratot ad ki, amellyel folyamatba teszi a bűnvádi keresetet és elrendeli a bíróság elé utalást, letartóztatási parancsot bocsátva ki ugyanakkor a vádlott ellen.

A nyomozás folytatása az ügyvisszaküldése után

469. cikk – Ha az ügyész letartóztatási parancsot bocsát ki a terhelt ellen, és visszaküldte az ügyet, a nyomozó szerv köteles folytatni a nyomozást és az iratcsomót az ügyész elé küldeni a terhelttel együtt, legkésőbb 3 napon belül annak letartóztatásától számítva.

Amikor az előző bekezdésben feltüntetett határidőn belül a nyomozást nem lehetett teljesen elvégezni, a nyomozást a rendes eljárás rendelkezései szerint kell folytatni.

A nyomozási munkálatok ellenőrzése

470. cikk – Az ügyész az iratcsomó kézhezvétele után ellenőrzi a bűnüldözési munkálatokat és a kézhezvételtől számított legfeljebb 2 napon belül határoz; elrendelheti a bírói hatóság elé utalást, a bűnüldözés mellőzését vagy a bűnüldözés megszüntetését a 262. cikknek megfelelően, vagy az ügy visszaküldését a 265. cikknek megfelelően.

Ha az ügyész a bírói hatóság elé utalást rendel el, megszerkeszti a vádiratot, letartóztatási parancsot bocsát ki a vádlott ellen, és az ügy iratcsomóját nyomban megküldi a bírói hatóságnak.

Ha az ügyész visszaküldi az ügyet a bűnüldözés kiegészítése vagy átdolgozása céljából, a bűnüldözést a rendes eljárás szerint kell lefolytatni. A 267. és 268. cikk rendelkezései megfelelően alkalmazandók.

Az illetékes bírói hatóság

471. cikk – A 466. cikkben foglalt tettenéréses bűncselekményekre vonatkozó ügyekben a rendes illetékesség szerint kell ítélni.

A több kerületre felosztott municípiumok számára az igazságügyi miniszter kijelölhet egy vagy több bíróságot, amely az ilyen ügyekben ítélez.

Előkészítő intézkedések

472. cikk – A bírói hatóság elnökének ki kell tűznie a tárgyalási határnapot, amely az iratcsomó átvételétől számított 5 napot nem haladhatja meg, elrendelve ugyanakkor a tanúk elővezetését.

A vádlottat elővezetik a tárgyalásra. A többi felet nem idézik meg.

Az ügyész részvétele a tárgyaláson kötelező.

A bírói hatóságnak ellenőriznie kell, hogy az ügyben fennállnak-e a 466.

cikkben előírt feltételek.

Ha a bírói hatóság megállapítja, hogy az ügyben nem állnak fenn ezek a feltételek, az ítékezés a rendes eljárás szerint történik.

Az elsőfokú bírászkodás

473. cikk – A bírói hatóság megkezdi az ügy tárgyalását, kihallgatva a vádlottat, a jelen levő tanúkat, valamint a sértettet, ha jelen van. Az ítékezésnek ezeken a vallomásokon és az ügy iratain kell alapulnia.

A bírói hatóság, hivatalból vagy kérelemre, elrendelheti új bizonyítékok beszerzését, s ebből a célból megteszi a megfelelő intézkedéseket, és ezeket közvetlenül vagy a rendőrségi szervek útján foganatosítja.

A bizonyítékok beszerzésére a bírói hatóság határnapokat engedélyezhet; ezek összesen nem haladhatják meg a 10 napot.

A szabadonlétre vonatkozó intézkedések

474. cikk – Ha a bírói hatóság illetéktelenség miatt az ügy tárgyalásától eláll, vagy az ügyet visszatartja rendes eljárás szerinti tárgyalás céljából, illetve a 473. cikk utolsó bekezdésének megfelelően az ügy tárgyalását elhalasztja, intézkednie kell a vádlott szabadonlétéről.

A bírói hatóság határozata

475. cikk – A bírói hatóság köteles az ügyben még azon a napon dönteni, amelyen a perbeszédnek befejeződtek, vagy legkésőbb a következő két napon belül.

A fogvatartott vádlottat elő kell vezetni a kihirdetésre.

A határozatot legfeljebb 24 órán belül meg kell szerkeszteni.

Ha a vádlottat előzőleg szabadlábra helyezték, fogházbüntetés kiszabása esetén a bírói hatóság elrendelheti annak letartóztatását.

A bírói hatóság, a 350. cikk megfelelő módon alkalmazandó 2. és 3. bekezdésében foglalt esetekben, köteles elrendelni a letartóztatott vádlott szabadlábra helyezését.

A polgári kereset

476. cikk – A bírói hatóság csupán abban az esetben vizsgálja meg a polgári keresetet, ha a sértett jelen van és magánfélként fellép, követelése pedig megoldhatók a tárgyalás elhalasztása nélkül.

Ha a sértett a Büntetőtörvénykönyv 145. cikkében említett egységek valamelyike, cselekvőképtelen vagy korlátoltan cselekvőképes személy, a bírói hatóságnak meg kell vizsgálnia a polgári keresetet még akkor is, ha az említettek nincsenek jelen, sőt akkor is, ha nem léptek fel magánfélként, s a polgári kereset megoldása nem okozza az ügy elhalasztását.

Ha nem állnak fenn az előző bekezdések feltételei, a bírói hatóság fenntartja a polgári kereset megoldását külön kereset útján, amely bélyegilleték-mentes.

A fellebbezés és a felfolyamodás

477. cikk – A fellebbezés és a felfolyamodás határideje 3 nap, a kihirdetéstől számítva.

Az ügy iratcsomóját a fellebbezés vagy a felfolyamodás bejelentését követő 24 órán belül fel kell terjeszteni a fellebbezési vagy, az esetnek megfelelően, a felfolyamodási bírói hatósághoz.

A fellebbezést és a felfolyamodást sürgősséggel tárgyalják.

A halmazott, oszthatatlan vagy összefüggő bűncselekmények esete

478. cikk – Bűnhalmazat esetén, amikor a jelen fejezetben foglalt eljárás csupán egyes halmazatban levő bűncselekményekre alkalmazandó, különválasztásra kerül sor, s a bűncselekményeket külön kell üldözni és tárgyalni.

Oszthatatlanság vagy összefüggés esetén, ha a jelen fejezetben előírt

eljárás csupán egyes cselekményekre vagy csupán egyes büntetésekre alkalmazandó, s az elkülönítés nem lehetséges, a bűnüldözést és az ítélezést a rendes eljárás szerint kell végezni.

Azok az esetek, amelyekben a különleges eljárás nem alkalmazandó

479. cikk – A jelen fejezetben előírt eljárás nem alkalmazandó a fiatalkorúak által elkövetett bűncselekményekre.

Azoknak a bűncselekményeknek az esetében, amelyekben a bűnüldözési eljárást csakis a sértett fél magánindítványára teszik folyamatba, ha azok tettenérések és a 466. cikkben foglalt körülmények között követték el őket, az elkövetésük megállapítása kötelező és ennek érdekében a 467. cikk szerint kell eljárni. A jelen fejezetben előírt bűnüldözési és ítélezési eljárás csak a 279. cikk 2. bekezdése b) és c) pontjában foglalt bűncselekmények esetében alkalmazandó, ha a sértett személy a tettenéréses bűncselekmény elkövetésétől számított 24 órán belül magánindítványt nyújtott be a bűnüldöző szervhez. Ennek érdekében a bűnüldöző szervnek magához kell hívnia a sértett személyt és meg kell őt kérdeznie, hogy akar-e panaszt tenni a fenti határidőn belül.

I I. F e j e z e t

ELJÁRÁS A FIATALKORÚ BÜNTETTESEK ÜGYEIBEN

Általános rendelkezések

480. cikk – A fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények bűnüldözését és a felettük való ítélezést, valamint a fiatalkorúakra vonatkozó határozatok végrehajtását a rendes eljárás szerint kell fogatosítani, a jelen fejezet kiegészítéseivel és eltéréseivel.

A bűnüldöző szerv elé idézett személyek

481. cikk – Ha a terhelt vagy vádlott 16 éven aluli fiatalkorú, amennyiben a bűnüldöző szerv szükségesnek véli, a fiatalkorú bármilyen kihallgatásához vagy szembesítéséhez megidézi a gyámhatóság képviselőjét, valamint a szülőket, adott esetben pedig a gyámot, gondnokot vagy azt a személyt, akinek a gondozásában illetve felügyelete alatt van a fiatalkorú.

Az előző bekezdésben foglalt személyeket kötelező módon meg kell idézni a bűnüldözés anyagának előterjesztése alkalmával.

A törvényesen megidézett személyek meg nem jelenése, az 1. és 2. bekezdésben feltüntetett cselekmények fogatosításánál, nem akadályozza e cselekmények elvégzését.

A szociális ankét kötelező jellege

482. cikk – A fiatalkorú büntettek ügyeiben a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság szociális ankét végzését köteles elrendelni.

A szociális ankét abból áll, hogy adatokat gyűjtenek a fiatalkorú szokásos magatartásáról, testi és szellemi állapotáról, előéletéről, nevelésének és életének körülményeiről, arról, hogy a szülők, a gyám vagy az a személy, akinek gondozásában van, miként teljesíti iránta fennálló köteleességeit, és általában minden olyan elemről, amely elősegítheti a fiatalkorúval szembeni helyes intézkedés meghozatalát vagy büntetés alkalmazását.

A szociális ankétot annak a helyi tanácsnak a gyámhatósága által kijelölt személyek végzik el, amelynek területi körzetében a fiatalkorú lakik.

A bírói hatóság összetétele

483. cikk – A fiatalkorú vádlottak ügyében az igazságügyi miniszter által kijelölt bírák ítéleznek, a szokásos hatásköri szabályok szerint.

Az előző bekezdés rendelkezéseinek megfelelően összeállított bírói

hatóság illetékes marad és alkalmazza a fiatalkorúakra vonatkozó különleges eljárási rendelkezéseket abban az esetben is, ha időközben a vádlott betöltötte 18. életévét.

A fiatalkorúsága idején bűncselekményt elkövetett vádlott felett a rendes eljárás szerint ítélik, ha a bírói hatóság megkeresésének időpontjában betöltötte 18. életévét.

A fiatalkorúak tárgyalására meghívott személyek

484. cikk – A fiatalkorú által elkövetett bűncselekmény ügyében annak jelenlétében kell ítélni, kivéve azt az esetet, amikor a fiatalkorú kivonta magát az ítélezés alól.

Az ügy tárgyalására, a feleken kívül, megidézik a gyámhatóságot és a szülőket, adott esetben pedig a gyámot, a gondnokot vagy azt a személyt, akinek gondozásában van vagy felügyelete alatt áll a fiatalkorú, vagy más olyan személyeket, akiknek a jelenlétét a bírói hatóság szükségesnek tartja.

Az előző bekezdésben feltüntetett személyeknek joguk van, és egyben kötelességük felvilágosításokat adni, kérelmeket előterjeszteni és javaslatokat tenni a foganatosítandó intézkedések tekintetében.

A törvényesen megidézett személyek meg nem jelenése nem akadályozza az ügy letárgyalását.

A tárgyalás lefolyása

485. cikk – A fiatalkorú büntettes ügyében a tárgyalást a többi üggyel elkülönítve kell tartani.

A tárgyalás nem nyilvános. A tárgyaláson részt vehetnek az előző cikkben feltüntetett személyek, a felek védői, valamint más személyek, a bírói hatóság engedélyével.

Ha a vádlott 16 éven aluli fiatalkorú, a bírói hatóság, miután kihallgatta őt, elrendelheti eltávolítását az ülésről, amennyiben úgy véli, hogy a bírói vizsgálat és a perbeszéd negatív befolyást gyakorolhatnak a fiatalkorúra.

Fiatalkorú és felnőtt vádlottak

486. cikk – Ha ugyanabban az ügyben több vádlott van, akik közül egyesek fiatalkorúak, mások pedig felnőttek, és a különválasztás nem lehetséges, a bírói hatóság a 483. cikkben előírt összetételben és a rendes eljárás szerint ítélik, de a fiatalkorú vádlottakra vonatkozólag alkalmazza a jelen fejezetben foglalt rendelkezéseket.

A megrovás végrehajtása

487. cikk – Ha a fiatalkorúval szemben a megrovás nevelő intézkedését hozták, ezt nyomban végrehajtják azon az ülésen, amelyen a határozatot kihirdették.

Ha bármilyen körülménynél fogva a megrovás intézkedése nem hajtható végre nyomban a kihirdetés után, határnapot kell kitűzni, s akkora el kell rendelni a fiatalkorú előállítását, megidézve egyben a szülőket vagy, az esetnek megfelelően, a gyámot vagy gondnokot, illetve azt a személyt, akinek gondozásában van vagy felügyelete alatt áll a fiatalkorú.

A felügyelet alatti szabadság végrehajtása

488. cikk – Ha a bírói hatóság a fiatalkorúval szemben a felügyelet alatti szabadság intézkedését hozta, ezt az intézkedést még azon az ülésen kell végrehajtani, amelyen kihirdették, ha jelen van a fiatalkorú és az a személy, illetve annak az intézménynek vagy különleges egységnek a képviselője, amelyre a felügyeletet rábízták.

Ha az intézkedést nem lehet végrehajtani ugyanazon az ülésen, határnapot kell kitűzni, és arra el kell rendelni a fiatalkorú előállítását és az előző bekezdésben foglalt személyek meghívását.

A felügyelet alatti szabadság visszavonása és helyettesítése

489. cikk – A felügyelet alatti szabadság intézkedésének visszavonását a Büntetőtörvénykönyv 108. cikkében foglalt okok valamelyike miatt, kivéve azt az esetet, amikor a fiatalkorú újabb bűncselekményt követett el, valamint a felügyelet alatti szabadság helyettesítését, az a bírói hatóság rendeli el, amely ezt az intézkedést kimondta.

A fiatalkorú beutalása

490. cikk – Abban az esetben, amikor a fiatalkorúval szemben az átnevelő központba utalás nevelő intézkedését hozták, a bírói hatóság ugyanazzal a határozattal elrendelheti az intézkedés végrehajtásának azonnali foganatosítását. A végrehajtás foganatosításáról úgy kell gondoskodni, hogy a határozat másolatát megküldik azon helyi rendőrségi szervnek, ahol a fiatalkorú tartózkodik.

A rendőrségi szerv intézkedik a fiatalkorú beutalásáról.

A határozat másolatát át kell adni azon átnevelő központnak, amelybe a fiatalkorút beutalják.

Az átnevelő központnak közölnie kell a bírói hatósággal a beutalás végrehajtását.

A beutalás intézkedésével kapcsolatos változások

491. cikk – A fiatalkorú szabadon bocsátását az átnevelő központból, nagykorúvá válása előtt, a szabadon bocsátás visszavonását a nagykorúvá válás előtt, valamint az átnevelő központba való beutalás intézkedésének megszüntetését vagy meghosszabbítását, hivatalból vagy megkeresésre, az a bíróság vagy törvényszék rendeli el, amely első fokon ítélezett a fiatalkorú felett.

Ugyanaz a bírói hatóság illetékes elrendelni a gyógy-nevelő intézetbe utalás intézkedésének megszüntetését, meghosszabbítását vagy helyettesítését.

A beutalási intézkedés végrehajtásának elhalasztása vagy megszakítása

491¹. cikk – Az átnevelő központba való beutalás nevelő jellegű intézkedésnek a végrehajtása a 453. és 455. cikkben előírt esetekben és feltételek között halasztható el vagy szakítható meg.

A fiatalkorúval szemben foganatosított intézkedések visszavonása

492. cikk – A nevelő intézkedések, valamint a fiatalkorúnak valamely átnevelő központból vagy gyógy-nevelőintézetből való szabadon bocsátása visszavonását vagy fenntartását nagykorúvá válása előtt, ha a fiatalkorú újból bűncselekményt követett el, az illető bűncselekmény felett ítélezésre illetékes bírói hatóságnak kell elrendelnie.

A fellebbezésre és a felfolyamodásra vonatkozó intézkedések

493. cikk – A 483-489. cikkben foglalt intézkedések megfelelőképpen alkalmazandók a fellebbezési és a felfolyamodási bírói hatóság előtti ítélezés során is, a fiatalkorúak által elkövetett bűncselekményekre vonatkozó ügyekben.

III. F e j e z e t**ELJÁRÁS BÍRÓSÁGI REHABILITÁCIÓ ESETÉN****Az illetékes bírói hatóság**

494. cikk – A bírósági rehabilitáció felett dönteni illetékes vagy az a bírói hatóság, amely első fokon ítélezett abban az ügyben, amelyben kimondták a rehabilitálási kérelem tárgyát képező elítélő határozatot, vagy pedig az a megfelelő bírói hatóság, amelynek a területi körzetében az elítélt lakik.

A rehabilitáció iránti kérelem

495. cikk – A bírói rehabilitáció iránti kérelmet az elítéltnak, ennek halála után pedig házastársának vagy közeli rokonainak kell benyújtaniuk. A házastárs vagy a közeli rokonok folytathatják az elhalálozás előtt megindított

rehabilitálási eljárást.

A kérelemben meg kell jelölni:

- a) az elítélt címét, ha pedig a kérelmet más személy nyújtotta be, ennek a címét;
- b) az elítélést, amelyre vonatkozólag a rehabilitálást kéri, és a cselekményt, amelyért az illető elítélést kimondták;
- c) azokat a helységeket, ahol az elítélt lakott, és a munkahelyeket, a büntetés kitöltésétől a kérelem benyújtásáig terjedő egész időszakban, abban az esetben pedig, amikor a büntetés végrehajtása elévült, a határozat jogerőre emelkedésétől a kérelem benyújtásáig betöltött munkahelyeket;
- d) a kérelem indokait;
- e) az iratsomó azonosításához használható útbaigazításokat és az ügy megoldásához szükséges bármilyen más adatot.

A kérelemhez mellékelni kell azokat az iratokat, amelyekből kitűnik, hogy fennforognak a rehabilitálás feltételei.

Előkészítő intézkedések

496. cikk – A bírói hatóság elnökének határidőt kell kitűznie a rehabilitáció iránti kérelem megoldására, el kell rendelnie a kérelmező és azon személyek megidézését, akiknek a meghallgatását szükségesnek véli, intézkednie kell, hogy beszerezzék az iratsomót, amely az elítélő határozatot tartalmazza, és kérnie kell egy másolatot az elítélt büntetőjogi előzményeit feltüntető lapról.

A kérelem elutasítása az alaki feltételek hiánya miatt

497. cikk – A rehabilitáció iránti kérelmet az alaki feltételek hiánya miatt, a következő esetekben kell elutasítani:

- a) ha a törvényes határidő előtt nyújtották be;
- b) ha hiányzik a 495. cikk 2. bekezdésének a) pontjában előírt megjelölés és a kérelmező nem jelent meg a tárgyalási határnapon;
- c) amikor hiányzik a 495. cikk 2. bekezdésének b)-e) pontjaiban foglalt valamelyik megjelölés és a kérelmező nem egészítette ki a kérelmet az első tárgyalási határnapon, sem pedig a kiegészítés végett számára adott határidőn belül.

Az a) pontban foglalt esetben a kérelem megismételhető a törvényes határidő eltelte után, a b) és c) pontban foglalt esetekben pedig bármikor.

A kérelem megoldása

498. cikk – A kitűzött határnapon a bírói hatóságnak meg kell hallgatnia a megidézett személyeket, az ügyész indítványait és ellenőriznie kell, hogy fennállnak-e a rehabilitáció helyt-adásához a törvényben megkövetelt feltételek. Ha az iratsomóban levő anyagból nem tűnik ki elegendő adat a rehabilitáció feltételeinek fennállására vonatkozólag, a bírói hatóság elrendeli, hogy az érdekelt személy egészítse ki az anyagokat, ha pedig szükségesnek véli, felvilágosításokat kér az illetékes szervektől az elítélt magatartására vonatkozólag.

A polgári kártérítésekkel kapcsolatos helyzetek

499. cikk – Ha az elítélt vagy az a személy, aki a rehabilitáció iránti kérelmet benyújtotta, bebizonyítja, hogy nem volt képes kifizetni a polgári kártérítést és a bünyügi költségeket, a bírói hatóság, mérlegelve a körülményeket, elrendelheti a rehabilitációt vagy a kérelem megoldása érdekében határidőt adhat az elmaradt összeg teljes vagy részleges kifizetésére. Ez a határidő nem haladhatja meg a 6 hónapot.

Egyetemleges kötelezettség esetén a bírói hatóság megállapítja azt az összeget, amelyet az elítéltnak vagy utódjainak a rehabilitáció céljából fizetniük kell.

A rehabilitáció tárgyában hozott határozat nem módosítja az elítélő határozattal a magánfélnek megítélt jogokat.

A kérelem megvizsgálásának felfüggesztése

500. cikk – Ha a rehabilitáció iránti kérelem megoldása előtt bűnvádi keresetet indítottak az elítélt által elkövetett más bűncselekmény miatt, a kérelem megvizsgálását fel kell függeszteni az új váddal kapcsolatos ügy jogerős megoldásáig.

A fellebbezés és a felfolyamodás

501. cikk – A bírói hatóságnak a rehabilitáció iránti kérelmet megoldó határozata ellen fellebbezés, a fellebbezési bírói hatóság által kimondott határozat ellen pedig felfolyamodás nyújtható be.

A rehabilitációra vonatkozó feljegyzés

502. cikk – A rehabilitálási határozat jogerőre emelkedése után a bírói hatóságnak el kell rendelnie, hogy ezt feltüntessék azon a határozaton, amellyel a rehabilitáció alá eső elítélést kimondták.

A rehabilitáció érvénytelenítése

503. cikk – A rehabilitáció érvénytelenítését, az ügyész kérésére, a 494. cikkben említett bírói hatóság határozza el.

A rehabilitáció iránti kérelem megoldására előírt eljárás megfelelő módon alkalmazandó az érvénytelenítés iránti kérelem megoldásánál is.

IV. F e j e z e t

A KÁR JÓVÁTÉTELE JOGELLENES ELÍTÉLÉS VAGY ELŐZETES INTÉZKEDÉS FOGANATOSÍTÁSA ESETÉN**A kártalanításra jogosító esetek**

504. cikk – Bármely jogerősen elítélt személynek joga van ahhoz, hogy az állam megtérítse az általa elszenvedett kárt, ha az ügy újratárgyalása nyomán jogerős határozattal megállapították, hogy nem követte el a terhére rótt cselekményt, vagy az illető cselekmény nem létezik.

A kár jóvátételére jogosult az a személy is, aki ellen előzetes intézkedést foganatosítottak, utólag pedig, az előző bekezdésben feltüntetett okok miatt, kivették a nyomozás alól vagy felmentették.

Nincs joga a kár megtérítéséhez annak a személynek, aki a bűnüldözés vagy ítélkezés folyamán, szándékosan vagy súlyos gondatlanságból meggátolta vagy megkísérelte meggátolni a valóság felderítését.

Az 1. és a 2. bekezdésben említett azon személyeknek, akik a letartóztatás előtt munkába voltak besorolva, a letartóztatásuk idejét is beszámítják a szolgálati időbe, az 1. bekezdésben említett személyeknek pedig a szolgálati időbe azt az időt is beszámítják, amely alatt büntetésüket a munkahelyen teljesítették.

A kártalanítási kereset

505. cikk – A kártalanítási keresetet megindíthatja az 504. cikk szerint jogosult személy, annak halála után pedig folytathatják vagy megindíthatják azok a személyek, akik az eltartásában voltak.

A kereset megindítható a felmentő határozat jogerőre emelkedésétől vagy a bűnüldözés mellőzését elrendelő utasítás keltétől számított egy éven belül.

Az illetékes bírói hatóság

506. cikk – A kártalanítás elnyeréséért a jogosult személy ahhoz a törvényszékhez fordulhat, amelynek területi körzetében lakik, polgári pert indítva az állammal szemben.

Az államot a Pénzügyminisztérium útján idézik meg.

A visszkereset

507. cikk – Ha a kártalanítást az 506. cikk rendelkezései szerint megadták, az államnak visszkereseti joga van az ellen, aki rosszhiszeműen vagy súlyos hanyagságból a kárt okozó helyzetet előidézte.

V. F e j e z e t

ELJÁRÁS PERBELI IRATOK ELTŰNÉSE ESETÉN

Az irat eltűnésének a megállapítása

508. cikk – Egy periratcsomó vagy egy ilyen iratcsomóhoz tartozó irat eltűnése esetén, a bűnüldöző szervnek vagy a bírói hatóság elnökének, amelynél az iratcsomó vagy az irat volt, jegyzőkönyvet kell felvennie, s abban megállapítani az eltűnést és feltüntetni a megtalálása érdekében tett intézkedéseket.

A jegyzőkönyv alapján a jelen fejezetben előírt rendelkezések szerint kell eljárni.

A különleges eljárás tárgya

509. cikk – Ha az eltűnt iratcsomóhoz vagy irathoz jogos érdek fűződik és az a rendes eljárás szerint nem készíthető el újból, az ügyész határozattal vagy a bírói hatóság végzéssel elrendeli, az esetnek megfelelően, az eltűnt iratcsomó vagy irat helyettesítését vagy újbóli összeállítását.

A bírói hatóság a felek megidézése nélkül ad végzést, kivéve azt az esetet, amikor a bírói hatóság szükségesnek tartja meghívásukat. A végzés ellen nincs helye semmiféle jogorvoslatnak.

A különleges eljárás lefolytatása

510. cikk – A helyettesítést vagy az újbóli összeállítást annak a bűnüldöző szervnek vagy bírói hatóságnak kell elvégeznie, amely előtt az ügy folyamatban van, a jogerősen megoldott ügyekben pedig annak a bírói hatóságnak, amelynél az iratcsomó megőrzés végett van.

Ha az eltűnést az előző bekezdésben foglaltaktól eltérő bűnüldöző szerv vagy bírói hatóság állapította meg, az eltűnést megállapító bűnüldöző szerv vagy bírói hatóság meg kell hogy küldje az illetékes bűnüldöző szervnek vagy bírói hatóságnak az eltűnt irat helyettesítéséhez vagy újbóli összeállításához szükséges összes anyagokat.

Az irat helyettesítése

511. cikk – Az eltűnt irat helyettesítésére akkor kerül sor, ha az illető iratról hivatalos másolatok vannak. A bűnüldöző szervnek vagy a bírói hatóságnak intézkednie kell a másolat beszerzése érdekében.

A beszerzett másolat az eredeti iratot annak megtalálásáig helyettesíti.

Annak a személynek, aki átadta a hivatalos másolatot, kibocsátanak erről egy hiteles másolatot.

Az irat újbóli összeállítása

512. cikk – Ha az eltűnt iratról nincs hivatalos másolat, azt újból összeállítják. Az iratcsomó újbóli összeállítása úgy történik, hogy rekonstruálják az általa tartalmazott iratokat.

Az újbóli összeállítás céljára bármilyen bizonyító eszköz felhasználható.

Az újbóli összeállítás eredménye az esetnek megfelelően a bűnüldöző szervnek az ügyész által megerősített határozatával vagy a bíróságnak a felek megidézése mellett hozott határozatával állapítandó meg.

A rekonstruálási határozat ellen fellebbezés, a fellebbezési bírói hatóság által kimondott határozat ellen pedig felfolyamodás nyújtható be.

VI. F e j e z e t

A NEMZETKÖZI JOGSEGÉLY

I. Szakasz

Általános rendelkezések

A szabályozás módozatai

513. cikk – Büntetőjogi téren a nemzetközi jogsegély megvalósításának a feltételeit a jelen fejezetben foglalt rendelkezések állapítják meg, kivéve azt esetet, amikor egyezményekben vagy azok hiányában kölcsönösségi alapon másképpen állapították meg.

II. Szakasz A megkeresés

Megkeresés külföldön

514. cikk – Ha a bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság szükségesnek tartja valamely eljárási cselekmény foganatosítását külföldön, megkeresés útján ahhoz a külföldi bűnüldöző szervhez vagy bírói hatósághoz kell fordulnia, amelynek módjában áll az illető cselekmény elvégzése.

A 134. cikk rendelkezései alkalmazhatók.

A megkeresés átadása

515. cikk – A megkeresést az esetnek megfelelően a főügyészhez vagy az igazságügyi miniszterhez kell előterjeszteni, aki közbenjár a Külügyminisztériumnál a megkeresés átadása végett.

Az elvégzett cselekmény érvényessége

516. cikk – Az idegen országban az illető ország törvénye szerint elvégzett eljárási cselekmény érvényes a román igazságügyi szervek előtt.

A külföldi megkeresés

517. cikk – A bűnüldöző szerv vagy a bírói hatóság foganatosíthat külföldi bűnüldöző szervek vagy bírói hatóságok által intézett megkereséseket.

A megkeresés foganatosítása iránti kérelmet a Külügyminisztériumnak meg kell küldenie, az esetnek megfelelően, a főügyészhez vagy az igazságügyi miniszterhez, aki értesíti az illetékes bűnüldöző szervet vagy bírói hatóságot.

Az anyagok benyújtásának a feltételei

518. cikk – A külföldi hatósághoz intézett megkeresési kérelmet, valamint a hozzá mellékelt iratokat le kell fordítani és hitelesíteni kell a külföldi hatósághoz benyújtásra kerülő hivatalos iratokra vonatkozó szabályoknak megfelelően.

III. Szakasz A külföldi büntető határozatok vagy más igazságügyi aktusok elismerése

Az elismerés esetei

519. cikk – A külföldi bírói hatóságok által hozott jogerős büntető határozatok, valamint a külföldi bünyügyi nyomozó szervek által végzett cselekmények, ha olyan jellegűek, hogy a román büntetőtörvény szerint büntetőjogi joghatásokat válthatnak ki, elismerhetők.

Az elismerés megtörténhet közvetetten is, egy folyamatban levő per keretében, mégpedig az ügyész részéről a bűnüldözés szakaszában vagy annak a bírói hatóságnak a részéről, amely előtt az ügy folyamatban van.

A külföldi bírói hatóságok által hozott büntető határozatok vagy más külföldi igazságügyi aktusok elismerhetők főeljárás útján is, az ebből a célból megkeresett bírói hatóság részéről.

A elismerés feltételei

520. cikk – A külföldi igazságügyi határozatok vagy aktusok csak abban az esetben ismerhetők el, ha fennforognak az alábbi feltételek:

a) a határozatot illetékes bírói hatóság hozta vagy az aktus illetékes igazságügyi szervtől ered;

b) a határozat vagy az aktus nem ütközik Románia közrendjébe;

c) a határozat vagy igazságügyi aktus joghatályt fejthet ki az országban a román büntetőtörvénynek megfelelően.

Az a) pontban foglalt körülmény fennállását az idegen állam illetékes hatóságának igazolása alapján állapítják meg.

521. cikk – A külföldi bírói határozatot és igazságügyi aktusokat főeljárás útján az ügyész megkeresése alapján az a bíróság ismeri el, amelynek területi körzetében az elítélt tartózkodik.

Elismerés főeljárás útján

Az elítéltet meg kell idézni, és az idézéssel együtt közölni kell vele román fordításban a külföldi határozatot, a kíséretében levő iratokkal.

Ha a bírói hatóság, meghallgatva az ügyész indítványát és az elítélt nyilatkozatát, megállapítja, hogy fennállnak a törvényes feltételek, elismeri a külföldi büntető határozatot és a külföldi igazságügyi aktusokat, ha pedig az illető határozattal kiszabott büntetést még nem hajtották végre vagy csak részben hajtották végre, a végre nem hajtott büntetést vagy maradék büntetést helyettesíti a román büntetőtörvény szerinti megfelelő büntetéssel.

A polgári rendelkezések végrehajtása

522. cikk – A külföldi büntető bírósági határozat polgári rendelkezéseit a külföldi polgári határozatok végrehajtására előírt szabályok szerint kell végrehajtani.

Z á r ó r e n d e l k e z é s e k

A Büntetőtörvénykönyvben megmagyarázott fogalmak

523. cikk – Azoknak a fogalmaknak és kifejezéseknek, amelyeknek értelmét a Büntetőtörvénykönyv kifejezetten megmagyarázza, ugyanaz az értelmük a büntetőeljárás törvényben is.

524. cikk – A jelen törvénykönyv 1969. január 1-jén lép hatályba.

J E G Y Z E T :

A 141/1996. számú törvény III. cikkének megfelelően a jelen törvénykönyvnek a vagyonekhozásból álló mellékbüntetésre vonatkozó előírásai, a 406. cikk 3. bekezdésének és a 461. cikk 3. bekezdésének kivételével, hatályukat veszítik.

MEGJEGYZÉS: A jelen szám a Monitorul Oficial al României I. Részének 1997. évi 78. számából tartalmaz kivonatokat. Értelmezés tekintetében jogi hatálya csak a román nyelvű szövegnek van.

OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

Románia Hivatalos Közlönye magyar nyelvű kiadásának 2008. évi előfizetési díja hagyományos hordozón 1500 lej, negyedévenként 375 lej.

Előfizetéseket felvesznek a következők:

◆ COMPANIA NAȚIONALĂ POȘTA ROMÂNĂ – S.A.	- a postahivatalok révén
◆ ACTA LEGIS – S.R.L.	- București, Str. Lirei nr. 11, parter, ap.1, (telefon/fax: 021.411.91.79; 021.411.54.08)
◆ INFO EUROTRADING – S.A.	- București, Splaiul Independenței nr. 202A (telefon: 021.316.30.57, fax: 021.316.30.58)
◆ INTERPRESS SPORT – S.R.L.	- București, Piața Presei Libere nr. 1, corp B, et. 2, camerele 256-259, OP 33 (telefon/fax: 021.313.85.07; 021.313.85.08; 021.313.85.09)
◆ MEDIA PRESS ABONAMENTE – S.R.L.	- București, str. Izvor nr. 78, et. 2 (telefon: 021.311.97.84, fax 021.311.97.85)
◆ M.T. PRESS IMPEX – S.R.L.	- București, Bd. Basarabia nr. 256 (telefon/fax: 021.255.48.15; 021.255.48.16; 021.255.48.17)
◆ PRESS EXPRES – S.R.L.	- Otopeni, str. Flori de Câmp nr. 9 (telefon/fax: 021.221.05.37; 0745.133.712)
◆ ZIRKON MEDIA – S.R.L.	- București, str. Pictor Dimitrie Hârlescu nr. 6, sector 2 (telefon: 021.255.18.00, fax: 021.255.18.66; 021.255.19.18)
◆ ART ADVERTISING – S.R.L.	- Râmnicu Vâlcea, str. Regina Maria nr.7, bl.C1, sc.C, mezinin II (fax: 0250/73.54.75, telefon: 0350.40.59.87; 0350.40.59.88)
◆ CALLIOPE – S.R.L.	- Ploiești, str. Elena Doamna nr. 62-64 (telefon/fax: 0244/51.40.52, 0244/51.48.01)
◆ DIFSTARPRESS – S.R.L.	- Slobozia, bd. Matei Basarab, bl. I60, sc. A, ap. 15 (telefon/fax: 0243/23.23.68)
◆ CURIER PRESS – S.A.	- Brașov, str. Traian Grozăvescu nr. 7 (telefon/fax: 0268/47.05.96; 0268/47.56.68)
◆ MIMPEX – S.R.L.	- Hunedoara, str. Ion Creangă nr. 2, bl. 2, ap. 1 (telefon/fax: 0254/71.92.43)
◆ ROESTA – S.R.L.	- Curtea de Argeș, str. Valea Iașului, bl.P10, sc.B, ap.18 (telefon/fax: 0248/72.11.43)
◆ VIAȚA LIBERĂ – S.A.	- Galați, Str. Domnească nr. 68 (telefon: 0236/46.06.20, fax: 0236/46.08.75)
◆ UNITATEA – S.R.L.	- Alba Iulia, str. Traian nr. 26 (telefon: 0258/81.16.31, fax: 0258/81.28.43)
◆ MANPRES DISTRIBUTION – S.R.L.	- București, Piața Presei Libere nr.1 (OP 33 – CP 24) (telefon/fax: 021.314.63.39)
◆ CUGET LIBER – S.A.	- Constanța, bd. I.C. Brătianu nr. 5 (telefon: 0241/58.21.20, fax: 0241/61.95.24)
◆ SIMPEX LOGISTIC – S.R.L.	- Călărași, Str. Progresul nr. 21, bl. B1, sc. B, ap.5 (telefon/fax: 0242/31.89.29)

Románia Hivatalos Közlönye elektronikus formában is megrendelhető, a nyomtatásával egyidejűleg e-mail-en továbbítandó PDF formátumban, amely az Acrobat Reader segítségével olvasható. Az elektronikus formára való előfizetési módról információkat kapnak a www.monitoruloficial.ro Internet-honlapon, valamint a 021-4107731-es telefonszámon. Az évi előfizetési díj 420 lej, egy hónapra pedig 40 lej.

Szerkesztőségünk telefonszáma 021-3185123, e-mail címe pedig hk@ramo.ro.

KIADÓ: ROMÂNIA PARLAMENTJE – A KÉPVISELŐHÁZ

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,

IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română - S.A. –

Sucursala ”Unirea” București

și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie

și Contabilitate Publică a Municipiului București (alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021/318.51.29/150, fax 021/318.51.15, e-mail: hk@ramo.ro; marketing@ramo.ro,

Internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul de vânzări și informare, București, șos. Panduri nr.1,

bl. P 33, parter, sectorul 5, telefon 021/411.58.33 și 021/410.47.30,

fax 021/410.77.36 și 021/410.47.23

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

